

Izvješće o provedbi Općih izbora 2022. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

IZVJEŠĆE
O PROVEDBI
OPĆIH IZBORA 2022. GODINE

Sarajevo, 2023. godine

© Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine 2023.

Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine dozvoljava reproduciranje ovoga materijala uz navođenje vlasnika autorskih prava i u neizmijenjenom sadržaju. Zahtjevi u svezi s autorskim pravima se mogu poslati Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine putem e-pošte kontakt@izbori.ba ili na adresu Danijela Ozme 7, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine

Danijela Ozme br. 7, 71000 Sarajevo

Bosna i Hercegovina

Tel. +387 (0) 33 251 300

Faks: +387 (0) 33 251 329

E-pošta: kontakt@izbori.ba

Mrežna adresa: www.izbori.ba

Twitter: @IZBORI_BA

Instagram: izbori_ba

<https://www.youtube.com/c/IZBORIBIH>

Facebook: Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine

Izrazi pisani u jednom rodu odnose se bez diskriminacije na oba spola.

SADRŽAJ

UVOD	1
SAŽETAK	3
PROVEDBA NEPOSREDNIH IZBORA	11
1. Izmjene i dopune Izbornoga zakona BiH	11
2. Normativna djelatnost	11
3. Objava Općih izbora 2022. godine	12
4. Aktivnosti upisa birača u Središnji birački popis.....	12
5. Koordinacija rada izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini i centara za birački popis.....	22
6. Ovjera političkih subjekata za sudjelovanje na Općim izborima 2022. godine	29
7. Obuka i edukacija izborne administracije	32
8. Edukacija za političke subjekte	42
9. Informiranje birača, edukativna i motivacijska kampanja	43
10. Sigurnosna gledišta Općih izbora 2022. godine	48
11. Rad Glavnog centra za brojanje	52
12. Promatrači izbornoga procesa.....	68
13. Analiza imenovanja biračkih odbora	71
14. Dan održavanja Općih izbora 2. 10. 2022. godine	75
15. Biračka mjesta i odziv birača	76
16. Nevažeći glasački listići.....	76
17. Izvješće supervizora Središnjega izbornog povjerenstva BiH.....	80
18. Potvrđeni rezultati Općih izbora 2022. godine	82
19. Implementacija rezultata Općih izbora 2022. godine	83
20. Dostavljanje obrazaca Izjava o imovinskom stanju.....	84
21. Povrat pristojbe za ovjeru sudjelovanja na Općim izborima 2022. godine	85
PROVEDBA POSREDNIH IZBORA	87
1. Posredni izbori za zakonodavna tijela vlasti.....	87
ZAŠTITA IZBORNOG PRAVA	93
FINANCIJSKE I LOGISTIČKO-OPERATIVNE AKTIVNOSTI	107
1. Problemi u pripremi i organizaciji izbora uzrokovani kašnjenjem u usvajanju proračuna za provedbu Općih izbora 2022. godine.....	107
2. Javne nabavke za Opće izbore 2022. godine	109
3. Dodatno upošljavanje za potrebe organizacije i provedbu Općih izbora 2022. godine	111
4. Troškovi Općih izbora 2022. godine	112

INFORMATIČKO-TEHNIČKA PODRŠKA.....	113
FINANCIRANJE IZBORNE KAMPANJE.....	117
1. Postizborno financijsko izvješće.....	117
1.2. Izvori financiranja političkih stranaka.....	121
P R I L O Z I.....	124
Prilog 1. Dozvoljeni i ostvareni troškovi izborne kampanje – Opći izbori 2022. godine.....	124
Prilog 2. Dozvoljeni i ostvareni troškovi izborne kampanje – Opći izbori 2022. godine po političkim strankama.....	125
Prilog 2.1. Dozvoljeni i ostvareni troškovi izborne kampanje – Opći izbori 2022. godine – neovisni kandidati	134
Prilog 3. Struktura troškova izborne kampanje po političkim strankama	135
Prilog 4. Struktura izvora financiranja političkih stranaka.....	141
ZAKLJUČAK.....	149
Popis normativnih akata donesenih za Opće izbore 2022. godine	150

POPIS TABLICA

<i>Tablica 1. Birači upisani u Središnji birački popis po kategorijama na dan 18. 8. 2022. godine.....</i>	<i>13</i>
<i>Tablica 2. Broj podnesenih prijava putem aplikacije e –Izbori.....</i>	<i>15</i>
<i>Tablica 3. Pregled upisanih birača za glasovanje izvan BiH u DKP-u BiH.....</i>	<i>18</i>
<i>Tablica 4. Pregled prijavljenih, ovjerenih i odbijenih političkih stranaka i neovisnih kandidata za Opće izbore 2022. godine.....</i>	<i>30</i>
<i>Tablica 5. Pregled kandidata prema spolu.....</i>	<i>31</i>
<i>Tablica 6. Pregled kandidacijskih listi i broja kandidata za kompenzacijske mandate prema tijelima vlasti...32</i>	
<i>Tablica 7. Obuke po regionalnim centrima i podatci o polaznicima obuka.....</i>	<i>33</i>
<i>Tablica 8. Pregled obuka – Određivanje biračkoga mjesta i kaznena i prekršajna odgovornost.....</i>	<i>34</i>
<i>Tablica 9. Pregled obuka „Procedure rada na dan izbora i način izvješćivanja Središnjega izbornog povjerenstva BiH“.....</i>	<i>36</i>
<i>Tablica 10. Pregled održanih obuka u inozemstvu.....</i>	<i>46</i>
<i>Tablica 11. Pregled prijavljenih događaja/incidenata.....</i>	<i>51</i>
<i>Tablica 12. Pregled primljenih glasačkih paketa u Glavnom centru za brojanje.....</i>	<i>53</i>
<i>Tablica 13. Pregled verifikacije i obrade izbornoga materijala u Glavnom centru za brojanje.....</i>	<i>54</i>
<i>Tablica 14. Pregled pošiljki putem pošte koje ne ispunjavaju uvjete.....</i>	<i>54</i>
<i>Tablica 15. Pregled verificiranih kompleta/kombinacija glasačkih listića upućenih na brojanje u Glavnom centru za brojanje.....</i>	<i>55</i>
<i>Tablica 16. Broj biračkih mjesta na kojima su vršena ponovna brojanja prema razinama vlasti.....</i>	<i>56</i>
<i>Tablica 17. Pregled kontrolnoga brojanja glasačkih listića s redovitih biračkih mjesta u Glavnom centru za brojanje – razina 600.....</i>	<i>56</i>
<i>Tablica 18. Pregled strukture neuporabljenih glasačkih listića.....</i>	<i>58</i>
<i>Tablica 19. Pregled biračkih mjesta na kojima nije izvršena kontrola neuporabljenih glasačkih listića za razinu 600.....</i>	<i>59</i>
<i>Tablica 20. Pregled strukture nevažećih glasačkih listića za razinu 600.....</i>	<i>61</i>
<i>Tablica 21. Biračka mjesta na kojima je evidentiran odziv birača preko 70% - razina 600.....</i>	<i>61</i>
<i>Tablica 22. Falsificirani glasački listići – razina 600.....</i>	<i>65</i>
<i>Tablica 23. Pregled nedostajućih obrazaca Brojnog stanja (BS) i ZARBO.....</i>	<i>66</i>
<i>Tablica 24. Ukupni broj uporabe PDO obrasca za razinu 600.....</i>	<i>66</i>
<i>Tablica 25. Pregled uporabe PDO obrazaca.....</i>	<i>67</i>
<i>Tablica 26. Pregled akreditiranih promatrača od strane SIP-a BiH.....</i>	<i>68</i>
<i>Tablica 27. Odziv birača na Općim izborima 2022. godine prema spolu.....</i>	<i>76</i>
<i>Tablica 28. Pregled važećih i nevažećih glasačkih listića prema razinama vlasti – Opći izbori 2022. ....</i>	<i>77</i>
<i>Tablica 29. Usporedni pregled nevažećih glasačkih listića prema izbornim utrkama – Opći izbori 2014. - 2022. godine.....</i>	<i>79</i>
<i>Tablica 30. Izabrani dužnosnici prema razinama vlasti.....</i>	<i>83</i>
<i>Tablica 31. Pregled broja odbijenih mandata nakon Općih izbora 2022. godine.....</i>	<i>84</i>

<i>Tablica 32. Pregled ovjerenih kandidacijskih listi i kandidata za Vijeće naroda Republike Srpske .....</i>	<i>87</i>
<i>Tablica 33. Pregled ovjerenih kandidacijskih listi i kandidata za Dom naroda Parlamenta Federacije BiH ..</i>	<i>88</i>
<i>Tablica 34. Uposleni na određeno vrijeme .....</i>	<i>112</i>
<i>Tablica 35. Struktura troškova izborne kampanje .....</i>	<i>119</i>

POPIS GRAFIKONA

<i>Grafikon 1. Nevažeci - neoznačeni glasački listići prema razinama vlasti (%).....</i>	<i>78</i>
<i>Grafikon 2. Nevažeci glasački listići po ostalim kriterijima prema razinama vlasti (%).....</i>	<i>78</i>
<i>Grafikon 3. Prikaz podnesenih finansijskih izvješća političkih stranaka.....</i>	<i>118</i>
<i>Grafikon 4. Prikaz podnesenih finansijskih izvješća neovisnih kandidata .....</i>	<i>118</i>
<i>Grafikon 5. Prikaz strukture troškova izborne kampanje političkih stranaka .....</i>	<i>119</i>
<i>Grafikon 6. Prikaz troškova izborne kampanje u razdoblju 2006. – 2022. godine.....</i>	<i>120</i>
<i>Grafikon 7. Trend troškova izborne kampanje u razdoblju 2006. – 2022. godine.....</i>	<i>121</i>
<i>Grafikon 8. Prikaz izvora financiranja političkih stranaka .....</i>	<i>122</i>
<i>Grafikon 9. Odnos prihoda i dugova političkih stranaka .....</i>	<i>122</i>

POPIS SLIKA

<i>Slika 1. Portal e-izbori .....</i>	<i>14</i>
<i>Slika 2. Publikacija „Izveštaj o radu izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini – Opći izbori 2022. godine“ .....</i>	<i>23</i>
<i>Slika 3. Publikacija “ Izveštaj glavne kontrole izbornih rezultata – Opći izbori u BiH 2022. ” .....</i>	<i>25</i>
<i>Slika 4. Obuka kontrolora izbornih rezultata.....</i>	<i>37</i>
<i>Slika 5. Mobilna aplikacija „eBiračkiOdbor“ .....</i>	<i>37</i>
<i>Slika 6. Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – Opći izbori 2022.....</i>	<i>38</i>
<i>Slika 7. Praktikum za izborna povjerenstva osnovnih izbornih jedinica u BiH (izmijenjeno i dopunjeno izdanje).....</i>	<i>38</i>
<i>Slika 8. Priručnik za izborne promatrače – Opći izbori 2022. ....</i>	<i>39</i>
<i>Slika 9. Priručnik za rad kontrolora izbornih rezultata .....</i>	<i>39</i>
<i>Slika 10. Priručnik o radu Glavnog centra za brojanje .....</i>	<i>40</i>
<i>Slika 11. Priručnik za rad biračkoga odbora na biračkom mjestu u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH .....</i>	<i>40</i>
<i>Slika 12. Vodič za političke stranke o financiranju i finansijskom izvješćivanju.....</i>	<i>41</i>
<i>Slika 13. Video uputa za popunjavanje elektroničkoga obrasca za prijavu za glasovanje izvan BiH.....</i>	<i>44</i>
<i>Slika 14. Zoom edukacija o načinu elektroničkog podnošenja prijave birača za glasovanje izvan BiH putem portala „e-Izbori“ .....</i>	<i>44</i>

<i>Slika 15. Video materijali za obuku .....</i>	<i>45</i>
<i>Slika 16. Publikacija „Izveštaj o radu Glavnog centra za brojanje – Opći izbori 2022. godine” .....</i>	<i>68</i>
<i>Slika 17. Publikacija “Birački odbori: ko, kako, zašto – Opći izbori 2022. godine“ .....</i>	<i>74</i>
<i>Slika 18. Publikacija “Analiza nevažećih glasačkih listića – Opći izbori 2022. – direktni izbori.....</i>	<i>80</i>
<i>Slika 19. Publikacija “Rješavanje izbornih sporova, sudska praksa – Opći izbori u BiH 2022. godine” .....</i>	<i>106</i>
<i>Slika 20. Log esa antispam.....</i>	<i>114</i>
<i>Slika 21. Nova mrežna stranica www.izbori.ba .....</i>	<i>115</i>
<i>Slika 22. Broj pregleda mrežne stranice SIP-a BiH u 2022. godini .....</i>	<i>115</i>
<i>Slika 23. Ilustracije .....</i>	<i>116</i>

UVOD

---

1. Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine, članak 2.9 stavak (1) točka 16¹ utvrđeno je da Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine podnosi godišnje izvješće Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine o provedbi izbora u Bosni i Hercegovini, provedbi Izbornoga zakona Bosne i Hercegovine i inicira izmjene toga zakona.
2. Osim Izbornoga zakona BiH, u mjerodavnosti Središnjega izbornog povjerenstva BiH je i provedba dijela Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine,² kojim je Središnje izborno povjerenstvo BiH mjerodavno za ocjenjivanje, na temelju dostavljenih informacija i podataka iz službene evidencije, ispunjava li kandidat za predsjedatelja, ministra i zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH uvjete za imenovanje, kao i provedbu Zakona o financiranju političkih stranaka.³
3. Ovo izvješće obuhvaća najznačajnije aktivnosti koje se odnose na provedbu Općih izbora 2022. godine u Bosni i Hercegovini.
4. Izvješće sadrži sedam cjelina: provedba neposrednih izbora, provedba posrednih izbora, zaštita izbornoga prava, financijsko i logističko-operativne aktivnosti, informatičko-tehnička podrška, financiranje izborne kampanje i zaključak.
5. Središnje izborno povjerenstvo BiH je na 55. sjednici, održanoj 03.08.2023. godine, razmotrilo i utvrdilo tekst ovoga izvješća koje se podnosi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

---

¹ “Službeni glasnik BiH“, broj 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 52/22 i 67/22

² “Službeni glasnik BiH“, broj 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 87/07, 94/07 i 24/08

³ “Službeni glasnik BiH“, broj 95/12 i 41/16

SAŽETAK

---

6. U 2022. godini Središnje izborno povjerenstvo BiH se primarno fokusiralo na pripremu i provedbu Općih izbora.
7. Središnje izborno povjerenstvo BiH je na 17. sjednici, održanoj 4. 5. 2022. godine, donijelo Odluku o raspisivanju i održavanju Općih izbora u Bosni i Hercegovini 2022. godine i Naputak o rokovima i redosljedu izbornih aktivnosti za Opće izbore 2022. godine koji će se održati u nedjelju, 2. listopada 2022. godine.
8. Opći izbori su raspisani za: Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine; Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Narodnu skupštinu Republike Srpske, predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske i 10 kantonalnih skupština u Federaciji Bosne i Hercegovine.
9. U 2022. godini Odlukama Visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu Izborni zakon BiH je tri puta izmijenjen i dopunjen. Prva izmjena i dopuna Izbornoga zakona BiH odnosila se na trajno rješavanje pitanja financiranja izbora u situaciji kada je na snazi privremeno financiranje Institucija Bosne i Hercegovine. Druga izmjena i dopuna Izbornoga zakona BiH od 27. 7. 2022. godine odnosila se na jačanje integriteta izbornoga procesa i poboljšanja upravljanja izbornim procesom na transparentan način. Ovim izmjenama i dopunama Središnjem izbornom povjerenstvu BiH dana su sredstva za učinkovito sankcioniranje u slučajevima kršenja izbornih pravila kao i za rješavanje slučajeva izborne prevare. Odredbama članka 6.7 Izbornoga zakona BiH proširene su ovlasti Središnjega izbornog povjerenstva BiH u pogledu izborne administracije, uključujući i centre za prebrojavanje te je Središnje izborno povjerenstvo BiH dobilo ovlasti da izornoj administraciji izdaje naloge za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i izricanje sankcija.
Trećom izmjenom i dopunom Izbornoga zakona BiH izmijenjeno je poglavlje 9A Izbornoga zakona BiH, vezano za izbor predsjednika i dva potpredsjednika Federacije BiH, kao i članci 10.10, 10.12, 10.13 i 10.16 Izbornoga zakona BiH. Broj zastupnika u Domu naroda Federacije BiH povećan je na 80, a iz kantonalnih skupština se bira po 23 zastupnika iz bošnjačkog, hrvatskog i srpskog naroda i 11 zastupnika iz reda Ostalih.
10. Najozbiljniji izazov s kojim smo se suočili bio je neblagovremeno osiguranje proračuna za pripremu i provedbu izbora. Prema Izbornom zakonu BiH odluka o raspisivanju i održavanju izbora mora se donijeti najkasnije 150 dana prije dana održavanja izbora osim ako odredbama Poglavlja 14 ovoga Zakona nije drugačije određeno, a sredstva za provedbu izbora moraju biti osigurana u roku od 15 dana od dana donošenja Odluke o raspisivanju i održavanju izbora. Središnje izborno povjerenstvo BiH uložilo je ogroman napor da se osiguraju financijska sredstva za održavanje izbora iako to nije obveza ove neovisne institucije. Svi zahtjevi i obrazloženja, koja su upućivana relevantnim institucijama Bosne i Hercegovine, nisu rezultirala blagovremenim i dovoljnim sredstvima za organizaciju i provedbu svih izbornih operacija sve dok u lipnju 2022. godine Visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu nije donio Odluku o odobravanju raspodjele sredstava na ime pokrića rashoda vezanih za Opće izbore u Bosni i Hercegovini 2022. godine, Odluku kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i Odluku kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju institucija Bosne i Hercegovine. Ovim odlukama je automatski i kontinuirano riješeno pitanje financiranja svih sljedećih izbora u Bosni i Hercegovini u situaciji kada je na snazi privremeno financiranje.

11. Neke od novina u izbornom procesu 2022. godine uključivale su: elektronički sustav prijavljivanja birača za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine putem portala „e-Izbori“. Portal e-Izbori, također, sadrži i elektroničku aplikaciju za podnošenje kandidacijskih listi (e-Kandidati) i aplikaciju za podnošenje zahtjeva za akreditiranje promatrača izbornoga procesa (e-Promatrači). Pozitivni učinci digitalizacije ovoga segmenta izbornoga procesa su evidentni, smanjen je broj višestrukih prijava, lažnih prijava u ime drugih osoba, više prijava s jedne adrese itd., a što je bio i jedan od ciljeva uspostave portala e-Izbori. Nadalje, uz podršku Vlade Velike Britanije izrađeno je 6.090 sigurnosnih ekoloških pečata, za svako biračko mjesto. Sigurnosnim pečatom se utvrđivala autentičnost i sigurnosna ispravnost glasačkog listića. Svim članovima biračkih odbora i svim zainteresiranim osobama dostupna je bila i mobilna aplikacija „e-BirackiOdbor“ iz Google Play store (trgovine) u kojoj su obrađene sve radnje koje birački odbor treba provesti „Dan uoči izbora“ i radnje na „Dan izbora“. Razvijen je i Viber bot „Izbori u BiH 2022.“ za mlade birače koji mogu na toj platformi postaviti pitanje i saznati odgovore vezane za izborni proces.

Zahvaljujući donatorskoj podršci izrađeno je i publicirano ukupno 11 video spotova namijenjenih tijelima za provedbu izbora, biračima i promatračima; tiskano je šest priručnika za rad izborne administracije, izbornih promatrača i za političke subjekte. Pripremljeno je 14 podcasta „Opći izbori 2022.“. Na Dan izbora po prvi put bio je aktivan TV kanal Središnjega izbornog povjerenstva BiH „Opći izbori 2022.“ putem kojeg su emitirane sve aktivnosti Središnjega izbornog povjerenstva BiH. Svi mediji su imali odobrenje za uporabu svih sadržaja objavljenih na ovom TV kanalu koji je pozicioniran na mrežnoj stranici i YouTube kanalu Središnjega izbornog povjerenstva BiH.

Nadalje, podzakonskim aktima su precizirane odredbe koje se odnose na pomoć druge osobe. Glasачka kabina/paravan je okrenuta prema biračkom odboru i promatračima kako bi se spriječila mogućnost fotografiranja ili zamjene glasačkih listića. Birački materijal je noć prije izbora bio zaključan i osiguran od strane policije na biračkom mjestu do otvaranja biračkoga mjesta, javnost je imala na uvid popis članova biračkoga odbora s naznakom političkoga subjekta koji ih je nominirao.

12. Ukupan broj birača na Izvodu iz Središnjeg biračkoga popisa na dan 18. 8. 2022. godine je bio 3.368.666 birača, od čega je 3.277.490 birača upisano za glasovanje na redovitim biračkim mjestima; 15.086 birača sa statusom raseljene osobe koji glasuju osobno u općini prebivališta iz 1991. godine; 6.124 birača sa statusom raseljene osobe koji glasuju u odsustvu; 63.264 birača koji glasuju putem pošte i 6.702 birača koji glasuju u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH.
13. Za sudjelovanje na Općim izborima 2022. godine ovjereno je 145 političkih subjekata (90 političkih stranaka, 17 neovisnih kandidata i 38 koalicija). Međutim, na glasačkom listiću se našlo ukupno 127 političkih subjekata (72 političke stranke, 38 koalicija i 17 neovisnih kandidata) jer se 8 stranaka pojavilo na izborima samo u okviru koalicije, a 10 političkih stranaka nije imalo ovjerene kandidacijske liste.
14. Ovjereno je i na glasačkim listićima su se nalazila imena ukupno 7.258 kandidata (3.058 žene ili 42% i 4.200 muškaraca ili 58%).
15. Za Opće izbore 2022. godine određena su 5.903 biračka mjesta (5.418 redovitih, 7 za glasovanje u odsustvu/za glasovanje osobno, 21 biračko mjesto u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u inozemstvu i 105 za glasovanje nepotvrđenim glasačkim listićem; 352 mobilna tima).

16. Za Opće izbore 2022. godine sva izborna povjerenstva su bila popunjena i brojala su ukupno 571 člana, od čega je bilo 294 (51,49%) muškarca i 277 (48,51%) žena čime je ispoštovan članak 2.14 stavak (1) Izbornoga zakona BiH.
17. Izborni proces na dan izbora 2. 10. 2022. godine nadgledali su: 2 supervizora Središnjega izbornog povjerenstva BiH, jedan glavni supervizor, 13 regionalnih i 86 lokalnih supervizora koji su imenovani od strane Središnjega izbornog povjerenstva BiH.
18. Budući da na redovitom biračkom mjestu 007B051 "Hozići" na dan izbora 2. 10. 2022. godine izbore nije bilo moguće održati izbornom odlukom Izbornoga zakona BiH i Pravilnika o provedbi izbora u Bosni i Hercegovini, Središnje izbornom povjerenstvo BiH je 3. 10. 2022. godine na 56. sjednici donijelo Odluku o odgađanju i raspisivanju izbora za biračko mjesto 007B051 "Hozići". Odgođeni izbori održani su u nedjelju, 9. listopada 2022. godine.
19. Zbog neizvršavanja zakonskih obveza biračkih odbora sa skoro 16% redovitih biračkih mjesta, Središnje izbornom povjerenstvo BiH je bilo spriječeno javnosti u Bosni i Hercegovini u roku od 24 sata nakon zatvaranja biračkih mjesta prezentirati izborne rezultate sa skoro 1.000 redovitih biračkih mjesta za pojedina tijela vlasti za koje su izbori provedeni. Zbog njihovoga nerada veliki je teret pao na općinska/gradska izborna povjerenstva u BiH. Sukladno članku 5.27 Izbornoga zakona BiH, nakon što od biračkih odbora dobije svu dokumentaciju i materijale za izbore, općinsko izbornom povjerenstvo utvrđuje sjedinjene zbrojne rezultate glasovanja provedenog na teritoriju te općine za tijela na svim razinama vlasti za koje su provedeni izbori i o tome sastavlja zapisnik, koji se podnosi Središnjem izbornom povjerenstvu BiH u roku od 24 sata nakon zatvaranja biračkih mjesta. Pravilnikom o provedbi izbora je propisano ukoliko općinsko/gradsko izbornom povjerenstvo nije u mogućnosti pravilno utvrditi rezultate za pojedina biračka mjesta i razine vlasti, onda podnosi zahtjev Središnjem izbornom povjerenstvu BiH za otvaranje vreća i brojanje glasova. Ali je rok da se i ta aktivnost okonča trećeg dana od izbora do 19 sati. I taj rok nije ispoštovan jer je bilo i previše biračkih mjesta za koje nije bilo moguće utvrditi izborne rezultate.
20. Iako je Središnje izbornom povjerenstvo BiH poseban značaj dalo edukaciji članova tijela za provedbu izbora, posebno biračkih odbora i pripremljeno tiskani i video materijal za njihovu obuku, birački odbori su pogrešno pakirali izborni materijal, pogrešno popunjavali obrasce u kojima npr. kandidat ima više glasova od njegove političke stranke, ili ukupan broj važećih glasačkih listića nije isti kao ukupan broj važećih glasova koje su ukupno osvojili politički subjekti i druge matematičke nelogičnosti.
21. Na Općim izborima, održanim 2. 10. 2022. godine, glasovalo je 1.729.215 birača od čega je 859.912 (49,73%) žena i 869.303 (50,27%) muškaraca.
22. U području sigurnosti izbornoga procesa Središnje izbornom povjerenstvo BiH je pravovremeno obavijestilo sva relevantna ministarstva unutarnjih poslova i sigurnosne agencije da je raspisalo Opće izbore 2022. godine, nakon čega je Ministarstvo sigurnosti BiH donijelo Odluku o imenovanju Radne skupine za praćenje realizacije zadataka iz mjerodavnosti institucija i policijskih agencija u Bosni i Hercegovini vezanih za provedbu Općih izbora u BiH 2022. godine, a ravnatelj Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH donio je Odluku, o formiranju Operativnog stožera akcije „Opći izbori 2022.“. Do 24:00 sata na dan održavanja izbora, Operativni stožer akcije „Opći izbori 2022.“ sa sjedištem u Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH zaprimio je ukupno 61 prijavu o incidentima koji se mogu dovesti u svezu s narušavanjem glasovanja na biračkim mjestima, i to: 31 u

Federaciji BiH, 25 u Republici Srpskoj i 5 u Brčko distriktu BiH. Od ukupno prijavljenih incidenata 16 je kvalificirano kao narušavanje javnoga reda i mira, 7 kao kaznena djela koja se dovode u svezu s narušavanjem izbornoga procesa, a ostalo su incidenti koji još uvijek nisu pravno kvalificirani.

Nadalje, javni medijski napadi na instituciju, fizičke prijetnje članovima Središnjega izbornog povjerenstva BiH, dezinformacije i maliciozne vijesti koje su imale za cilj zbunjivanje javnosti, diskreditaciju institucije i članova Središnjega izbornog povjerenstva BiH predstavljale su dodatni element pritiska na službene osobe u obavljanju službene dužnosti.

23. Središnje izorno povjerenstvo BiH akreditiralo je 3.720 promatrača: 2.648 promatrača ispred 11 udruga građana, 938 međunarodnih promatrača iz 44 organizacije i 134 promatrača ispred 22 politička subjekta.
24. Glavni centar za brojanje je bio smješten u objektu "ZOI 84" d. o. o. OC "Zetra" u Sarajevu, i u njegovom su radu, osim uposlenika Tajništva Središnjega izbornog povjerenstva BiH, u različitim fazama, sudjelovala 474 izvanjska suradnika raspoređena u tri smjene.
25. Za nadgledanje rada Glavnog centra za brojanje akreditirano je 1.055 promatrača (136 promatrača političkih subjekata, 40 promatrača udruga građana i 879 promatrača međunarodnih organizacija i institucija). Glavni centar za brojanje nije primio niti jedan prigovor na svoj rad.
26. U Glavnom centru za brojanje prebrojano je ukupno 60.975 glasačkih paketa sljedećih kategorija: 41.338 glasačkih paketa birača koji su glasovali putem pošte, 4.377 glasačkih paketa birača koji su glasovali u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, 2.163 glasačka paketa birača koji su glasovali u odsutnosti, 761 glasački paket birača koji su glasovali nepotvrđenim glasačkim listićem i 12.336 glasačkih paketa birača koji su glasovali putem mobilnoga tima.
27. U Glavnom centru za brojanje vršeno je ponovno brojanje glasačkih listića za 2.608 biračkih mjesta po različitim razinama vlasti. Do utvrđivanja rezultata izbora, a na temelju sedam (7) naredbi Središnjega izbornog povjerenstva BiH izvršeno je kontrolno brojanje i pravilno utvrđivanje rezultata izbora na 2.458 biračkih mjesta, a nakon utvrđivanja rezultata izbora, na temelju šest (6) naredbi Središnjega izbornog povjerenstva BiH izvršeno je ponovno brojanje na 150 biračkih mjesta.
28. Prilikom kontrolnoga brojanja na 2.239 redovitih biračkih mjesta, po naredbi Središnjega izbornog povjerenstva BiH za razinu 600 – predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske u Glavnom centru za brojanje pronađeno je 35 falsificiranih glasačkih listića na dva biračka mjesta u općini Bratunac i jednom biračkom mjestu u općini Šekovići, a na jednom biračkom mjestu u općini Srebrenica na svim glasačkim listićima za jednoga kandidata utvrđeno je nepostojanje sigurnosnoga elementa, potpis člana biračkoga odbora zaduženoga za izdavanje glasačkih listića, zbog čega su ovi glasački listići proglašeni nevažećim. Središnje izorno povjerenstvo BiH dostavilo je prijavu Tužiteljstvu BiH protiv N.N. osobe zbog sumnje da je učinjeno kazneno djelo koje se odnosi na izborni proces na biračkim mjestima u ovim općinama.
29. Ukupan broj obrađenih glasačkih listića za Opće izbore 2022. godine iznosi 6.914.784 od čega je važećih 6.429.415 glasačkih listića ili 93%, a nevažećih glasačkih listića je 485.369 ili 7%. Nevažećih neoznačenih (praznih) glasačkih listića je bilo 264.782 ili 3,8%, a

nevažećih glasačkih listića prema ostalim kriterijima je bilo 220.587 ili 3,2%. Prema razinama vlasti najveći ukupni postotak nevažećih glasačkih listića evidentiran je za Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH (8,38%), zatim slijede Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH (7,58%); Predsjedništvo BiH (6,65%), skupštine kantona (6,59%); predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske (5,75%), a najmanji postotak je evidentiran za izbornu utrku za Narodnu skupštinu Republike Srpske (5,52%).

30. Dana, 2. 11. 2022. godine na 80. sjednici Središnjega izbornog povjerenstva BiH donesena je Odluka o potvrđivanju rezultata Općih izbora u Bosni i Hercegovini 2022. godine.
31. Ukupno je izabrano 518 dužnosnika, od čega 142 žene (27,41%) i 376 muškaraca (72,59%). U Predsjedništvo BiH izabrana je jedna žena i dva muškaraca. U Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH izabrana su 42 zastupnika, od čega 7 žena (16,67%) i 35 muškaraca (83,33%). U Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH izabrano je 98 zastupnika, od čega 27 žena (27,55%) i 71 muškarac (72,45%). Na pozicije predsjednik i dva potpredsjednika RS izabrana su tri muškarca. U Narodnu skupštinu RS izabrana su 83 zastupnika, od čega 16 žena (19,28%) i 67 muškaraca (80,72%). U kantonalne skupštine izabrano je 289 zastupnika, od čega 91 žena (31,49%) i 198 muškaraca (68,51%).
32. Prema starosnoj strukturi većina izabranih dužnosnika je starija od 30 godina. Od ukupno 37 izabranih dužnosnika koji su mlađi od 30 godina starosti 15 je žena. Ukupno 481 dužnosnik ima više od 30 godina, od čega je 127 žena i 354 muškarca.
33. U razdoblju izbornih aktivnosti, sudionici izbornoga procesa podnosili su prigovore i žalbe koji se odnose na: odluke Središnjega izbornog povjerenstva BiH o davanju/nedavanju suglasnosti na imenovanje članova izbornoga povjerenstva; odluke o ovjeri ili odbijanju ovjere prijave političkih subjekata, odluku o utvrđivanju prava uporabe naziva političke stranke u izborne svrhe; odluke o ovjeri ili odbijanju ovjere kandidacijskih listi; odluke o odbijanju upisa u izvod iz Središnjega biračkog popisa za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine; povrede članka 16.14 stavak (3) Izbornoga zakona BiH; povrede izbornoga prava u razdoblju izborne kampanje političkih subjekata, kršenje izborne šutnje, povrede biračkoga prava na dan izbora, odluke o zlouporabi javnih sredstava i resursa; odluke o kršenju članka 7.3 stavak (2) Izbornoga zakona BiH – Lažno predstavljanje; odluke u svezi s kršenjem članka 7.3 stavak (1) točka 7) Izbornoga zakona BiH – Govor mržnje; kršenje izborne šutnje; povrede biračkoga prava na dan izbora; žalbe na prvostupanjske odluke izbornih povjerenstava; zahtjeve izbornih povjerenstava za otvaranje vreća s glasačkim materijalom, zahtjev za ocjenu zakonitosti i žalba na Naredbu o ponovnom kontrolnom brojanju za razinu predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske; odluke u svezi sa zahtjevom za ponovno brojanje glasačkih listića; žalbe na Odluku o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Općih izbora u Bosni i Hercegovini 2022. godine; zahtjevi za poništenje i ponavljanje izbora; postupci potvrđivanja rezultata Općih izbora u BiH 2022. godine; odluke u svezi s dodjelom i prestankom mandata; povrede članka 15.8 stavci (1) i (2) Izbornoga zakona BiH; itd.
34. U fazi izbornoga procesa, koji se odnosio na provedbu Općih izbora 2022. godine, od raspisivanja izbora do okončanja posrednih izbora, ukupno su izjavljene 424 žalbe Apelacijskom odjelu Suda BiH, od kojih je Sud BiH 406 žalbi (95,8%) odbio ili odbacio, 16 žalbi (3,8%) uvažio i vratio na ponovni postupak, a 2 žalbe (0,4%) djelomično uvažio iz čega se vidi visok postotak potvrđenih odluka Središnjega izbornog povjerenstva BiH od strane Apelacijskoga odjela Suda BiH. Nekoliko žalbi koje je Apelacijski odjel Suda BiH uvažio odnose se na predmetno područje lažno predstavljanje i uporabu javnih sredstava i resursa koje su uvedene izmjenama i dopunama Izbornoga zakona BiH donesenim od strane

Visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu u srpnju 2022. godine i tek sada se uspostavlja nova praksa u izbornom sustavu.

Na Rješenja Suda Bosne i Hercegovine uložene su četiri (4) Apelacije Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine.

35. Ukupno su 4 prijave podnesene protiv Središnjega izbornog povjerenstva BiH, protiv pojedinih članova ili su podnesene protiv N.N. osobe zbog izbornih nepravilnosti u svezi s Općim izborima 2022. godine. Na zahtjev tužiteljstva za dostavu informacija, izjašnjenja i dokaza Središnje izbornog povjerenstvo BiH je po svim podnesenim prijavama, dostavilo traženu dokumentaciju i informacije. U trenutku pisanja ovoga izvješća nisu zaprimljene povratne informacije o statusu podnesenih prijave.
36. Nakon konstituiranja zakonodavnih i predsjedničkih tijela izabranih neposredno 2. 10. 2022. godine, sukladno ustavnim i zakonskim rokovima organiziran je i realiziran izborni proces posrednih izbora za sljedeća tijela: Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH, Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Vijeće naroda Republike Srpske i predsjednika i potpredsjednike Federacije Bosne i Hercegovine što je ukupno 126 posredno izabranih nositelja mandata.
37. Središnjem izbornom povjerenstvu BiH postizborno financijsko izvješće su podnijele 84 političke stranke ili 93,33% od ukupnog broja političkih stranaka koje su sudjelovale na izborima⁴. Financijsko izvješće nije podnijelo 6 političkih stranaka ili 6,67%. U roku, propisanom Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine, izvješće je podnijelo 80% političkih stranaka, dok je 13,33% političkih stranaka izvješće podnijelo sa zakašnjenjem od tri do 18 dana.
38. Od ukupno 17 neovisnih kandidata koji su sudjelovali na izborima, postizborno financijsko izvješće podnijelo je 16 kandidata, dok izvješće nije podnio jedan kandidat.
39. Političke stranke, koje su Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnijele postizborno financijsko izvješće, iskazale su troškove izborne kampanje u iznosu od 11,422,813.91 KM. Od 16 neovisnih kandidata, koji su podnijeli postizborno financijsko izvješće, samo dva kandidata su iskazala troškove izborne kampanje u ukupnom iznosu od 1,902.80 KM.
40. Ukupni troškovi Općih izbora 2022. godine su iznosili 11.093.759,00 KM s programa posebnih namjena, dok su neke od aktivnosti na pripremi izbora 2022. godine financirane iz privremenoga financiranja i donacija. Od navedenoga iznosa najveći dio se odnosi na isplatu naknada članovima biračkih odbora 4.312.973,11 KM u neto iznosu, odnosno 6.024.904,36 KM u bruto iznosu, uključujući poreze i doprinose na neto naknade.
41. Na ime povrata pristojbe za Opće izbore 2022. godine, u razdoblju izvješća, političkim subjektima vraćeno je ukupno 1.459.000KM, od čega 1.441.000KM političkim strankama i 18.000KM neovisnim kandidatima.
42. Izborni proces u Bosni i Hercegovini je nadgledala Izborna promatračka misija OESS/ODIHR, koja je u Završnom izvješću ocijenila da je *“Središnje izbornog povjerenstvo (SIP) provelo izbore učinkovito, transparentno i u zakonskim rokovima, usprkos kašnjenjima uzrokovanim kasnom isplatom potrebnih sredstava i velikim nedostatkom ljudskih resursa. Povjerenstva na višim razinama, posebno SIP, uživala su povjerenje većine zainteresiranih*

---

⁴ Podatci od 20. 1. 2023. godine

strana... Pozitivno je to da je SIP uspostavio novu internetsku platformu za podnošenje prijave za glasovanje izvan BiH, koja je pojednostavila taj proces i smanjila mogućnost za lažnu registraciju i ljudsku pogrešku. SIP je održavao redovite sjednice koje su bile otvorene za javnost i prenošene putem interneta, doprinoseći tako transparentnosti. Većina odluka donesena je jednoglasno i na vrijeme objavljena na mrežnoj stranici SIP-a, osim onih koje se odnose na rješavanje prigovora i žalbi. SIP je postupio na kolegijalan način i informirao javnost o svojim aktivnostima.”⁵

43. U cilju povećanja transparentnosti rada Središnjega izbornog povjerenstva BiH i informiranja javnosti o poduzetim aktivnostima prilikom organizacije i provedbe Općih izbora 2022. godine pripremljena je edicija „Izborno pravo u praksi – Opći izbori 2022. godine“ koja obuhvaća sljedeće publikacije: “Analiza nevažećih glasačkih listića – Opći izbori 2022.” – direktni izbori, „Rješavanje izbornih sporova, sudska praksa – Opći izbori u BiH 2022.“, „Izveštaj Glavne kontrole izbornih rezultata – Opći izbori 2022. godine“, „Izveštaj o radu Glavnog centra za brojanje – Opći izbori 2022. godine“, „Izveštaj o radu izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica u BiH – Opći izbori 2022. godine“ i „Birački odbori: ko, kako, zašto – Opći izbori 2022. godine“. Ova edicija će svim zainteresiranim stranama omogućiti da se potpuno, pravilno i objektivno informiraju o radu Središnjega izbornog povjerenstva BiH, te donesu vlastite zaključke o izbornom procesu u BiH na temelju činjenica i konkretnih pokazatelja. Sve publikacije su dostupne na mrežnoj stranici www.izbori.ba.

---

⁵ Završno izvješće Izborne promatračke misije ODIHR, Opći izbori, 2. listopada 2022. godine, str. 2 i 10.

PROVEDBA NEPOSREDNIH IZBORA

---

1. Izmjene i dopune Izbornoga zakona BiH

44. U 2022. godini Izborni zakon BiH je izmijenjen i dopunjen tri puta odlukama Visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu.
45. Prva izmjena i dopuna Izbornoga zakona BiH dogodila se u lipnju 2022. godine. Visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu Christian Schmidt je 7. lipnja 2022. godine donio Odluku o odobravanju raspodjele sredstava na ime pokrića rashoda vezanih za Opće izbore u Bosni i Hercegovini 2022. godine, broj: 02/22 od 7. 6. 2022. godine, Odluku kojom se donosi Zakon o izmjenama dopunama Izbornoga zakona BiH, broj 03/22 od 7. 6. 2022. godine, i Odluku kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju institucija Bosne i Hercegovine, broj 04/22 od 7. 6. 2022.godine. Na taj način je sustavno riješeno pitanje financiranja izbora u Bosni i Hercegovini u situaciji kada je na snazi privremeno financiranje.⁶
46. Druga izmjena i dopuna Izbornoga zakona BiH dogodila se u srpnju 2022. godine. Odlukom Visokog predstavnika u BiH donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Izbornoga zakona BiH⁷, a izmjenama i dopunama Zakona dane su definicije za: elektroničke medije, *online* medije, tiskane mediji, društvene mreže, govor mržnje i zlouporabu javnih sredstava i resursa, a izmijenjene su i dopunjene odredbe koje se odnose na zlouporabe zakonskog prava na sudjelovanje u radu biračkoga odbora fiktivnim predstavljanjem, zlouporabe javnih sredstava i govora mržnje. Izmijenjene su i dopunjene odredbe o sankcijama koje može izreći Središnje izborno povjerenstvo BiH iz članaka 6.7 i 19.8 i 19.9 Izbornoga zakona BiH.
47. Treća izmjena i dopuna Izbornoga zakona BiH dogodila se na dan održavanja Općih izbora 2. 10. 2022. godine, nakon zatvaranja biračkih mjesta. Odlukom Visokog predstavnika donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Izbornoga zakona BiH kojim je izmijenjeno poglavlje 9A Izbornoga zakona BiH, vezano za izbor predsjednika i dva potpredsjednika Federacije BiH, kao i članci 10.10, 10.12, 10.13 i 10.16 Izbornoga zakona BiH. Broj zastupnika u Domu naroda Federacije BiH povećan je na 80, a iz kantonalnih skupština se biraju po 23 zastupnika iz bošnjačkoga, hrvatskoga i srpskoga naroda i 11 zastupnika iz reda Ostalih.⁸

2. Normativna djelatnost

48. Priprema i usvajanje normativnih akata, kao kontinuirani zadatak Središnjega izbornog povjerenstva BiH, ogleda se u izradi podzakonskih akata donesenih na temelju zakona iz mjerodavnosti Središnjega izbornog povjerenstva BiH. Proaktivnim djelovanjem i uz konzultacije i pribavljanje stručnih mišljenja OESS/ODIHR Središnje izborno povjerenstvo BiH nastojalo je unaprijediti podzakonske akte uvažavajući preporuke promatračkih misija

---

⁶ „Službeni glasnik BiH“, broj 38 od 10. 6. 2022. godine

⁷ “Službeni glasnik BiH”, broj 51/22

⁸ “Službeni glasnik BiH”, broj 67/22

OESS/ODIHR za unaprjeđenje izbornoga procesa. Popis normativnih akata vezanih za pripremu i održavanje Općih izbora 2022. godine, koje je Središnje izborno povjerenstvo BiH usvojilo u 2022. godini, dan je na kraju ovoga izvješća pod naslovom *Popis normativnih akata donesenih za Opće izbore 2022. godine*.

3. Objava Općih izbora 2022. godine

49. Središnje izborno povjerenstvo BiH je na 17. sjednici, održanoj 4. 5. 2022. godine, donijelo Odluku o raspisivanju i održavanju Općih izbora u Bosni i Hercegovini 2022. godine i Naputak o rokovima i redosljedu izbornih aktivnosti za Opće izbore 2022. godine koji će se održati u nedjelju, 2. listopada 2022. godine.⁹

4. Aktivnosti upisa birača u Središnji birački popis

4.1. Ažuriranje Središnjeg biračkog popisa

50. Postupak vođenja Središnjega biračkog popisa i upisa birača u isti propisan je poglavljem 3. Izbornoga zakona BiH – Birački popis, Pravilnikom o uporabi i izradi izvoda iz Središnjeg biračkog popisa¹⁰ i Naputkom o postupku slanja, primanja, obrade, arhiviranja i zaštite elektroničkih prijava i dokumenata državljana Bosne i Hercegovine za glasovanje izvan BiH elektroničkim putem.¹¹ Središnji birački popis je evidencija o državljanima BiH koji imaju biračko pravo sukladno Izbornom zakonu BiH i formira se, vodi i koristi za potrebe organizacije i provedbe izbora sukladno zakonu, za provedbu referenduma, za provedbu opoziva izabranoga dužnosnika i izbore tijela lokalne samouprave sukladno zakonu.
51. Odlukom o zaključivanju Središnjeg biračkog popisa sa stanjem na dan 3. 5. 2022. godine u 24:00 sata, odnosno na dan prije raspisivanja Općih izbora 2022. godine (sukladno članku 4.2 Izbornoga zakona BiH) utvrđeno je da je ukupan broj birača u Bosni i Hercegovini upisanih u Središnji birački popis **3.371.487**, te je pojedinačno utvrđen i broj birača po izbornim jedinicama za tijela vlasti za koje se provode izbori. U ukupan broj nije uključeno i 14.377 birača iz Brčko distrikta BiH koji nemaju određenu entitetsku biračku opciju, a koju su mogli odrediti do 19. 7. 2022. godine kako bi bili evidentirani u izvodima iz Središnjega biračkog popisa za predstojeće izbore.
52. Nadalje, Odlukom o zaključivanju i potvrđivanju izvoda iz Središnjega biračkog popisa za Opće izbore 2022. godine i objavljivanju broja birača za svaku izbornu jedinicu, na temelju članka 3.6 stavak (2) točka e) od 25. 8. 2022. godine, zaključen je Središnji birački popis koji će se rabiti za Opće izbore 2022. godine sa stanjem na dan 18. 8. 2022. godine u 24:00 sata, te je utvrđen ukupan broj birača upisanih u izvode iz Središnjega biračkog popisa **3.368.666**, kao i pojedinačan broj birača prema izbornim jedinicama za tijela vlasti za koje se provode izbori, a ista je objavljena i na mrežnoj stranici Središnjega izbornog povjerenstva BiH.
53. Pregled broja birača upisanih u Središnji birački popis po kategorijama na dan 18. 8. 2022. godine u 24:00 sata je sljedeći: 3.277.490 birača koji glasuju na redovitom biračkom mjestu; 15.086 birača sa statusom raseljene osobe koje glasuju osobno u općini prebivališta iz 1991.

⁹ „Službeni glasnik BiH“ broj 27/22

¹⁰ *Ibid.*

¹¹ *Ibid.*

godine; 6.124 birača sa statusom raseljene osobe koje glasuju u odsustvu; 63.264 birača koji glasuju putem pošte i 6.702 birača koji glasuju u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH. Navedeni podatci uporabljeni su za izradu izvoda iz Središnjega biračkog popisa po biračkim mjestima, a koji su se rabili na dan održavanja Općih izbora 2. 10. 2022. godine.

Tablica 1. Birači upisani u Središnji birački popis po kategorijama na dan 18. 8. 2022. godine

R/B	Kategorija	Broj birača
1.	Birači koji svoje biračko pravo ostvaruju na redovitim biračkim mjestima (redoviti birači)	3.277.490
2.	Birači koji glasuju osobno u općini prebivališta iz 1991. godine	15.086
3.	Birači koji glasuju u odsustvu iz općine u kojoj imaju boravište	6.124
4.	Birači registrirani za glasovanje putem pošte	63.264
5.	Birači koji glasuju u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u inozemstvu (DKP BiH)	6.702
7.	UKUPNO	3.368.666

4.2. Upis birača u Središnji birački popis koji svoje biračko pravo ostvaruju na redovitim biračkim mjestima (redoviti birači)

54. Upis birača koji glasuju na redovitom biračkom mjestu vrši se sustavom „pasivne registracije“, odnosno sve osobe kojima se izda važeća osobna iskaznica države BiH automatski su upisane u Središnji birački popis. Na temelju odredbi članka 3.5 Izbornoga zakona BiH, mjerodavno tijelo koje vodi registar građana dostavlja podatke za ažuriranje Središnjeg biračkog popisa sukladno Zakonu o Središnjoj evidenciji i razmjeni podataka.
55. Za potrebe preuzimanja podataka u okviru projekta „Pasivna registracija birača u BiH“ razvijen je aplikativni dio softvera, čija je temeljna svrha olakšati postupak prijena podataka, određivanje biračkih mjesta i izradu izvoda iz konačnoga biračkog popisa.
56. Potrebno je naglasiti da se stanje Središnjeg biračkog popisa i broj birača, te svi ostali neophodni podatci, utvrđuju na temelju podataka koji se, sukladno Jedinствenoj metodologiji i programu obrade i vođenja evidencija Središnjeg biračkog popisa, odnosno aktom kojim je utvrđena suradnja Središnjega izbornog povjerenstva BiH i Agencije za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH, preuzimaju svakog prvog ponedjeljka u mjesecu ili ovisno od potrebi.
57. Za potrebe provedbe Općih izbora 2022. godine izvršeno je ažuriranje podataka Središnjeg biračkog popisa u četiri (4) termina (koji su na temelju Izbornoga zakona BiH utvrđeni Pravilnikom), kako slijedi:

Prvi presjek izvršen je na dan prije raspisivanja izbora, 3. 5. 2022. godine, sa stanjem u 24,00 sata i uporabljen je za izradu Privremenih izvoda iz Središnjeg biračkog popisa i provjeru prebivališta kandidata, sukladno članku 4.2 stavak (1) točka 1. Izbornoga zakona BiH;

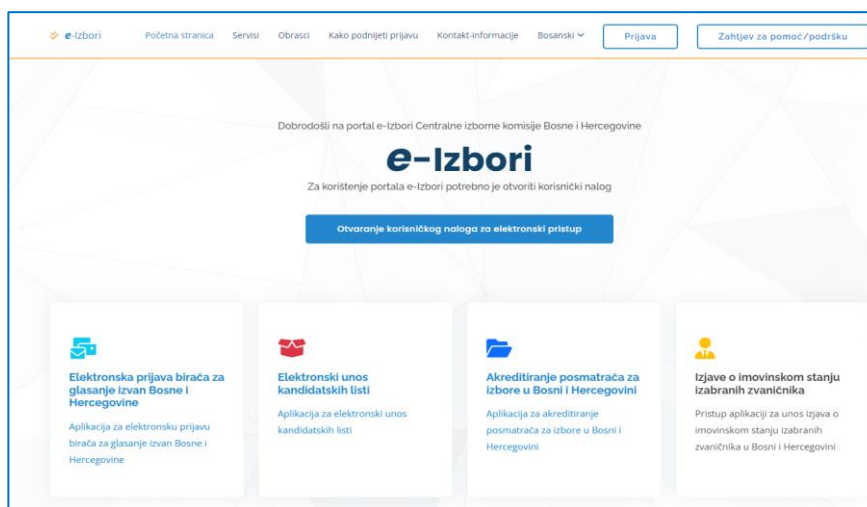
Drugi presjek izvršen je na dan 19. 7. 2022. godine i uporabljen je u svrhu određivanja biračkih mjesta i pravljenja specifikacija za tiskanje glasačkih listića (75 dana prije dana održavanja izbora);

Treći presjek izvršen je na dan 18. 8. 2022. godine i uporabljen je za izradu Izvoda iz konačnoga biračkog popisa koji je distribuiran na biračka mjesta (45 dana prije dana izbora);

Četvrti presjek izvršen je na dan 2. 10. 2022. godine, odnosno na dan izbora, s ciljem utvrđivanja biračkoga prava glasača koji su glasovali nepotvrđenim glasačkim listićima.

4.3. *Upis izbjeglih osoba i osoba koje privremeno borave u inozemstvu u Središnji birački popis*

58. Upis izbjeglih osoba i osoba koje privremeno borave u inozemstvu u Središnji birački popis, odnosno u izvod iz Središnjega biračkog popisa za glasovanje izvan BiH vrši se sustavom aktivne registracije i isti je za Opće izbore 2022. godine počeo s danom raspisivanja izbora i trajao je do 19. 7. 2022. godine.
59. Središnje izborno povjerenstvo BiH je za Opće izbore 2022. godine razvilo *online* portal **e-Izbori**, čija je jedna od funkcionalnosti novi aplikativni sustav za prijavu birača za glasovanje izvan BiH. Servis omogućuje podnošenje zahtjeva za pristup, popunjavanje svih neophodnih podataka i slanje zahtjeva za upis birača u izvod iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan BiH elektroničkim putem Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, a bio je dostupan za podnošenje prijave na službenoj mrežnoj stranici Središnjega izbornog povjerenstva BiH od dana raspisivanja izbora do isteka krajnjega roka za podnošenje prijave. Nova platforma, koja omogućuje *online* uporabu servisa Središnjega izbornog povjerenstva BiH, razvijena je u suradnji s međunarodnim partnerima, a omogućuje unaprjeđenje izbornoga procesa, lakši proces registracije i uporabu modernih tehnologija, unaprjeđenje komunikacije s biračima i sprečavanje zlouporaba izbornoga procesa. Portal, odnosno aplikativni sustav za podnošenje prijave birača izvan BiH sadrži informativni sadržaj za birače, te pored detaljne tehničke upute, i redosljed koraka i uputa biraču prilikom svakoga koraka, a koji omogućuju pojedinačnu prijavu birača za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine putem pošte ili diplomatsko-konzularnog predstavništva Bosne i Hercegovine.

Slika 1. Portal e-izbora

60. Do 19. 7. 2022. godine, odnosno do krajnjega roka za podnošenje prijave, portalu **e-Izbori** pristupilo je i nalog otvorilo ukupno 90.790 korisnika. Od ovog broja, unos i dostavljanje dokumenata završilo je 80.621 birača i isti su obrađeni, te po obradi obaviješteni u slučaju nedostataka u prijavi.

Tablica 2. Broj podnesenih prijava putem aplikacije e-Izbori

R/br.	Status prijave	Broj
1.	Unos podataka nije završen i nije prosljeđena prijava	10.169
2.	Obrađena prijava	80.621
	Ukupno	90.790

61. Za sve birače koji nisu završili unos prijave i prosljedili istu putem portala e-Izbori dana 12. 7. 2022. godine dostavljena je obavijest putem e-pošte da dovrše unos podataka i slanje prijave najkasnije do 19. 7. 2022. godine kako bi ista bila obrađena. Nakon navedenoga procesa utvrđeno je da ukupno 10.169 birača nisu završili unos prijave i prosljedili istu putem portala e-Izbori.
62. Od 80.621 obrađenih prijava, uvjete za upis u Središnji birački popis za glasovanje izvan BiH ispunilo je 69.872 birača, dok je 10.749 birača imalo nedostatak u prijavi i nisu ispunili uvjete.
63. Tijekom obrade prijava vršene su sljedeće provjere: je li priložen važeći i kompletan dokaz o identitetu; je li priložen važeći i kompletan dokaz o točnoj adresi boravka izvan BiH; je li dostavljen obrazac prijave, je li potpisan i je li identičan priloženom potpisu na identifikacijskom dokumentu. Provjere je vršio obrađivač predmeta.
64. Po okončanju obrade prijava, izvršena je još jedna kontrolna provjera svih prijava koje ne zadovoljavaju uvjete.
65. Na temelju navedenoga, Središnje izborno povjerenstvo BiH je dana 4. 8. 2022. godine donijelo Odluku o utvrđivanju i objavi broja birača upisanih u izvod iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan BiH za Opće izbore 2022. godine kojom je utvrđeno da će se na izvodu iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan BiH za Opće izbore 2022. godine naći ukupno 69.872 birača.
66. Središnje izborno povjerenstvo BiH je dana 4. 8. 2022. godine donijelo i Odluku kojom se odbija upis u izvod iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan BiH za Opće izbore 2022. godine za 10.749 podnositelja prijave, jer nisu ispunjeni uvjeti propisani člankom 3.15 stavci (1), (2) i (3) Izbornoga zakona BiH. Sastavni dio naprijed navedene odluke je popis odbijenih birača, koja je objavljena na mrežnoj stranici i smatra se da je objavom dostavljena podnositeljima prijave, u smislu eventualnog podnošenja žalbe.
67. Nadalje, putem portala e-Izbori podneseni su i zahtjevi za upis u Središnji birački popis. U ovom segmentu procesa putem portala pristupilo je 7.345 osoba. Od ovoga broja 867 su bili dupli unosi, a 4.183 osoba nije završilo unos, odnosno nisu završili podnošenje prijave niti nakon obavijesti o potrebi dopune podneska. Ukupno je obrađeno 2.295 zahtjeva, od čega je uvjete za upis u Središnji birački popis ispunilo 1.309 birača, a uvjete nije ispunilo 986 osoba.

68. Tijekom obrade prijava vršene su sljedeće provjere: je li dostavljen važeći i kompletan dokaz o identitetu, je li dostavljen dokaz o državljanstvu BiH, je li dostavljen dokaz o prebivalištu BiH, odnosno na temelju dostavljenih podataka vršena je provjera Popisa stanovništva 1991. godine i je li dostavljen i potpisan obrazac zahtjeva prijave za upis izbjegle osobe u Središnji birački popis (ZPU).
69. Nadalje, tijekom obrade prijava uočeno je da se znatan dio zahtjeva ne odnosi na upis u Središnji birački popis, odnosno da je u pitanju greška podnosioca prilikom unosa osobnih podataka, a koji je već upisan u Središnji birački popis. O istom su podnosioci obaviješteni putem e-pošte.
70. Na temelju navedenoga, Središnje izborno povjerenstvo BiH je dana 4. 8. 2022. godine donijelo Odluku o upisu u Središnji birački popis i izvod iz Središnjega biračkog popisa za glasovanje izvan BiH za Opće izbore 2022. godine kojom je upisano ukupno 1.309 izbjeglih osoba. Nadalje, Središnje izborno povjerenstvo BiH je dana 4. 8. 2022. godine donijelo i Odluku kojom je odbijeno ukupno 986 podnosioca prijave, jer nisu ispunjeni uvjeti propisani člankom 3.15 stavci (1), (2) i (3) Izbornoga zakona BiH. Sastavni dio naprijed navedene odluke je popis odbijenih podnosioca prijave.
71. Po isteku roka za žalbe na naprijed navedene odluke, postupanjem po zaprimljenim žalbama, te naknadnom provjerom i ažuriranjem podataka s bazom podataka Središnjeg biračkog popisa dostavljenoj iz IDDEEA-e, Odlukom o zaključivanju i potvrđivanju izvoda iz Središnjeg biračkog popisa za Opće izbore 2022. godine i objavljivanju broja birača za svaku izbornu jedinicu od 25. 8. 2022. godine, zaključen je Središnji birački popis koji će se rabiti za Opće izbore 2022. godine sa stanjem na dan 18. 8. 2018. godine u 24:00 sata. Konačan broj birača koji su upisani za glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH je bio 6.702, a 63.264 birača je upisano za glasovanje putem pošte.

Učinci uvođenja portala e-Izbori

72. Po pitanju primjene aplikacije za elektroničko podnošenje prijave za upis u izvod iz Središnjega biračkog popisa u okviru portala e-Izbori, koja je prvi put uporabljena za Opće izbore 2022. godine, može se utvrditi kako je ista ispunila očekivanja u procesu digitalizacije izbornih aktivnosti.
73. Prednosti navedene aplikacije su višestruke, kako za proces podnošenja prijave od strane birača, tako i za proces obrade istih od strane Središnjega izbornog povjerenstva BiH. Navedenom aplikacijom ubrzan je način obrade prijave, poboljšano je izvješćivanje i praćenje procesa, olakšan je način komunikacije birač – Središnje izborno povjerenstvo BiH, te je pretraga i arhiviranje predmeta digitalizirano. Primjenom su uočeni i određeni nedostaci, odnosno potreba za tiskanjem i potpisivanjem prijavnog obrasca te učitavanje/prijenos (*upload*) istog ponovno nakon potpisivanja; potrebno je određeno informatičko predznanje za uporabu aplikacije; provjera potpisa u prijavnom obrascu još uvijek je ovisna o subjektivnoj procjeni operatera; aplikacija nije prilagođena za mobilne telefone. U sljedećem razdoblju potrebno je nastaviti aktivnosti na doradi navedenoga softvera.
74. Putem sustava Cloud Computing Services – Amazon Mrežnoj Services (AWS) za automatsko slanje e-pošte i obavještavanje tijekom procesa prijave i obrade prijave, odnosno do 3. 8. 2022. godine upućeno je 272.348 poruka e-pošte.

75. U procesu prijave za upis u izvod iz Središnjega biračkog popisa za glasovanje izvan BiH uspostavljene su dežurne info linije u svrhu pomoći i pružanja neophodnih informacija biračima izvan BiH kao i u zemlji. U razdoblju od 4. 5. do 4. 8. 2022. godine zaprimljeno je ukupno 2.552 telefonska poziva, odgovoreno je na 8.508 poruka e-pošte; primljeno je 1.525 prijava putem telefaks aparata od kojih je 104 zahtjeva za upis u Središnji birački popis; 164 su već obrađene putem portala e-Izbori, te 28 zahtjeva dostavljenih nakon isteka roka 19. 7. 2022. godine.

4.4. Zlouporaba biračkoga prava

76. U razdoblju obrade pristiglih prijava putem aplikacije e-Izbori za Opće izbore 2022. godine, uočeno je da su u nekim slučajevima kao dokaz o točnoj adresi izvan BiH dostavljena uvjerenja koja bi svojim sadržajem i pojedinim elementima na ispravi mogla upućivati na eventualnu zlouporabu (potpis službene osobe, tekst, otisak pečata i sl.). Najveći broj navedenih uvjerenja odnosi se na prijave za glasovanje izvan BiH, za glasovanje u Republici Srbiji i Republici Hrvatskoj. Podnositelji navedenih prijava su obaviješteni putem e-pošte da njihova prijava ne ispunjava uvjete, odnosno da njihov dokaz o boravištu u inozemstvu nije ispravan, te im je ostavljen rok da isprave nedostatke u prijavi. Prijava o navedenom i dokumentacija je dostavljena mjerodavnom tužiteljstvu.

4.5. Upis birača u izvod iz Središnjega biračkog popisa za glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u inozemstvu

77. Na temelju članka 1.5 Izbornoga zakona BiH kojim je propisano da državljani BiH koji privremeno žive u inozemstvu imaju pravo glasovati osobno dolaskom na odgovarajuće biračko mjesto u BiH ili u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH u inozemstvu ili poštom, Središnje izborno povjerenstvo BiH je na prijedlog Ministarstva vanjskih poslova BiH na sjednici 4. 5. 2022. godine donijelo Odluku o diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine u kojima se planira organiziranje glasovanja za Opće izbore 2022. godine. Birači u predviđenim državama su se prilikom prijave za glasovanje izvan BiH mogli izjasniti o načinu glasovanja, osobno na biračkom mjestu za glasovanje u DKP-u BiH ili poštom.
78. Podzakonskim aktima Središnjega izbornog povjerenstva BiH predviđeno je određivanje biračkoga mjesta za osobno glasovanje u DKP-u BiH, ako je za glasovanje na istom prijavljeno najmanje 50 birača, odnosno, izuzetno, i ukoliko za to postoje opravdani razlozi, Središnje izborno povjerenstvo BiH može donijeti odluku o glasovanju u DKP-u BiH i s manjim brojem prijavljenih birača, pri čemu će se cijeliti financijsko gledište i tehničke mogućnosti neophodne za određivanje biračkoga mjesta u svakom DKP-u BiH.
79. Po okončanju procesa prijave birača za glasovanje izvan BiH, kao i nakon završene procedure provjere ispunjavanja organizacijsko tehničkih uvjeta za organiziranje glasovanja na biračkom mjestu u DKP-u BiH, Središnje izborno povjerenstvo BiH je dana 8. 8. i 25. 8. 2022. godine donijelo Odluku o određivanju biračkih mjesta za glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine.¹² Sukladno navedenom, na Općim izborima 2022. godine, za državljane Bosne i Hercegovine, koji privremeno žive u

---

¹² Akt broj 05-1-02-2-1361-1/22 od 8. 8. 2022. godine i 05-1-02-2-1361-3/22 od 25. 8. 2022. godine

inozemstvu i imaju biračko pravo, organizirano je glasovanje u sljedećim diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine:

Tablica 3. Pregled upisanih birača za glasovanje izvan BiH u DKP-u BiH

R.br.	Naziv zemlje	Naziv DKP BiH	Ukupan broj birača
1.	Savezna Republika Njemačka	Ambasada BiH u Berlinu	304
2.		Generalni konzulat BiH u Stuttgartu	327
3.		Generalni konzulat BiH u Münchenu	1011
4.		Generalni konzulat BiH u Frankfurtu	485
5.	Republika Austrija	Ambasada BiH u Beču	571
6.		Počasni konzulat u Grazu	298
7.		Počasni konzulat u Salzburgu	43
8.	Sjedinjene Američke Države	Generalni konzulat BiH u Chicagu	205
9.		Ambasada BiH u Washingtonu	45
10.	Kraljevina Švedska	Ambasada BiH u Stockholmu	787
11.	Kraljevina Belgija	Ambasada BiH u Bruxellesu za Belgiju i Luksemburg	656
12.	Švajcarska konfederacija	Ambasada BiH u Bernu	529
13.	Kraljevina Norveška	Ambasada BiH u Oslu	350
14.	Kraljevina Danska	Ambasada BiH u Kopenhagenu	317
15.	Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske	Ambasada BiH u Londonu za Veliku Britaniju i Irsku	80
16.	Kraljevina Nizozemska	Ambasada BiH u Haagu	297
17.	Država Katar	Ambasada BiH u Dohi	52
18.	Republika Srbija	Ambasada BiH u Beogradu	101
19.	Republika Slovenija	Ambasada BiH u Ljubljani	102
20.	Republika Hrvatska	Ambasada BiH u Zagrebu	41
21.	Češka Republika	Ambasada BiH u Pragu za Češku i Slovačku	101
	UKUPNO		6.702

80. Svim biračima koji su se izjasnili za glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, a isto nije provedeno, prema odredbama Izbornoga zakona BiH glasački materijal je blagovremeno dostavljen na adrese koje su građani naveli u svojim prijavama, kako bi im bilo omogućeno glasovanje putem pošte i kako bi time ostvarili svoje biračko pravo.

4.6. Ažuriranje podataka Središnjega biračkog popisa za raseljene osobe

81. Sukladno članku 1.1 stavak (1) točka 9. Izbornoga zakona BiH pod raseljenim osobama se podrazumijevaju državljani BiH čiji je status raseljene osobe utvrdilo mjerodavno tijelo uprave za pitanja raseljenih osoba sukladno zakonu. Državljanin BiH, koji ima biračko

pravo i koji ima status raseljene osobe, upisuje se u Središnji birački popis za osnovnu izbornu jedinicu na temelju izražene biračke opcije sukladno odredbama članka 20.8 Izbornoga zakona BiH. Raseljene osobe, koje imaju biračko pravo, imale su mogućnost da se, popunjavanjem obrasca PBO-1 do 19. 7. 2022. godine, izjasne žele li glasovati osobno u općini prebivališta iz 1991. godine ili u odsustvu u općini u kojoj imaju boravište.

82. Način određivanja ili promjene biračke opcije definiran je člankom 3.9 stavak (4) Izbornoga zakona BiH, te člankom 4. Pravilnika o uporabi i izradi Središnjega biračkog popisa. Sukladno navedenom, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, na zahtjev Središnjega izbornog povjerenstva BiH, dostavlja podatke o promjenama u evidencijama raseljenih osoba, uključujući i ispravke nepotpunih podataka (slovne greške u imenu ili prezimenu, greške u jedinstvenom matičnom broju (JMB) i slično, u elektroničkoj formi i ispisu, kvartalno u neizbornoj godini, a u izbornoj godini jednom mjesečno do roka određenoga u stavku (3) ovoga članka za promjenu biračke opcije raseljene osobe.
83. Središnje izorno povjerenstvo BiH uputilo je zahtjev Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH 25. 1. 2022. godine, za dostavu podataka o raseljenim osobama. S obzirom da na isti nije odgovoreno, Središnje izorno povjerenstvo BiH je 17. 3. 2022. godine, uputilo urgenciju za dostavu podataka. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH je 4. 4. 2022. godine, dostavilo CD s podacima za 91.223 osoba, i to: 32.003 osoba iz Federacije BiH, 59.155 osoba iz Republike Srpske i 65 osoba iz Brčko distrikta BiH. Analizom dostavljenih podataka, utvrđeno je da su podatci za 15.883 osobe nepotpuni (jedinstveni matični brojevi osoba neispravni, što se ogleda u njihovoj nepotpunosti, te činjenici da određen broj JMB sadrži samo nule, neki su pogrešno uneseni, dok za određen broj osoba JMB nije uopće unesen).
84. U svezi s navedenim, Središnje izorno povjerenstvo BiH je 29. 4. 2022. godine uputilo zahtjev za provjeru i dopunu dostavljenih podataka za 15.883 osobe. S obzirom da na zahtjev nije odgovoreno, Središnje izorno povjerenstvo BiH je 6. 7. 2022. godine, uputilo ponovni zahtjev za provjeru i dopunu podataka, u kojem je pored ostalog zatražena i provjera prethodno dostavljenih podataka za općinu Ilijaš u kojoj je 2020. godine bilo 596 raseljenih osoba, a u 2022. godini nisu dostavljeni podatci, kao i u općini Ilidža u kojoj je 2020. godine broj raseljenih osoba bio 676, dok je u 2022. godini navedeni broj 1.272 osoba. Nadalje, provjerom prethodno dostavljenih podataka utvrđeno je da za 23 općine/grada nisu dostavljeni podatci za raseljene osobe, te je zatražena dostava podatka o raseljenim osobama za iste ili ako u navedenim općinama nema raseljenih osoba, da nas obavijeste o istom.
85. Na zahtjev je odgovoreno 12. 7. 2022. godine, ali je dostavljen samo CD s podacima za 65 osoba iz Brčko distrikta BiH koji su nepotpuni i ranije već dostavljeni. U obrazloženju je navedeno da će ostale podatke dostaviti po dobivanju podataka od strane mjerodavnih entitetskih tijela.
86. U razdoblju provedbe izbornih aktivnosti za promjenu biračke opcije raseljenih osoba, pored redovite asistencije i pružanja tehničke pomoći, treba naglasiti i sljedeće:
- a) S obzirom na neažurirane podatke dostavljene od strane Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, bili smo primorani otklanjati nedostatke na način da su podatci za osobe koje se u Središnjem biračkom popisu vode kao redoviti birači, a priložili su dokaz o statusu raseljene osobe, dostavljani IDDEEA-i sa zahtjevom za promjenu statusa s “redoviti birač” na “raseljena osoba”, kako bi se njihov zahtjev mogao unijeti i obraditi kroz aplikaciju za Pasivnu registraciju birača. Sukladno navedenom, promijenjen je status

s "redoviti birač" na "raseljena osoba" za ukupno 182 osobe u tri općine/grada (po jedna osoba u Živinicama i Goraždu, te 180 osoba u Mostaru).

- b) Nakon unosa i obrade zahtjeva za promjenu biračke opcije, određeni broj osoba se našao među biračima bez određenog biračkoga mjesta, odnosno biračima bez pridruženoga biračkog mjesta. S obzirom da ovakve birače redovitom procedurom dodjele birača na odgovarajuće biračko mjesto nije moguće pridružiti biračkom mjestu, podatci su usklađeni u suradnji s IDDEEA-om. Ukupno su se 94 osobe, kojima je promijenjena biračka opcija, našle među "nepridruženim" biračima. Radi se o tehničkom problemu koji u sljedećem razdoblju treba riješiti u suradnji s IDDEEA-om.

Na zahtjev mjerodavnoga koordinatora od 18. 7. 2022. godine, podatci o broju primljenih, obrađenih i neobrađenih zahtjeva za promjenu biračke opcije raseljenih osoba, dostavljeni su iz 140 osnovnih izbornih jedinica. Iz tri osnovne izborne jedinice, ni nakon telefonskog poziva, nije dostavljena tražena informacija, i to: Grude, Rudo i Neum. Uvidom u dostavljene podatke, utvrđeno je da je primljeno 292 zahtjeva za promjenu biračke opcije raseljenih osoba, u 36 osnovnih izbornih jedinica. Obrađeno je 290 i neobrađena dva zahtjeva – neobrađeni zahtjevi su zbog greške u aplikaciji za Pasivnu registraciju birača. U općinama/gradovima donesene su odluke o promjeni naziva naseljenih mjesta ili ulica nakon čega su MUP-ovi poništavali stare nazive. Tako se u aplikaciji za Pasivnu registraciju birača u poljima „naseljeno mjesto“ ili „ulica“, pojedinim biračima pojavljuje poruka „nema podataka“. Za te birače se ne može izvršiti promjena biračke opcije, jer prilikom unosa zahtjeva aplikacija prijavljuje grešku i obavještava da je „pogrešna šifra mjesta“.

Uz veliko angažiranje uposlenika centara za birački popis i tehničku podršku IDDEEA-e, a uz koordinaciju mjerodavnoga koordinatora za rad s centrima za birački popis, ova aktivnost je uspješno provedena.

4.7. *Ažuriranje podataka o umrlim osobama*

87. Člankom 2.9 stavak (1) točka 4. Izbornoga zakona BiH propisano je da je Središnje izborno povjerenstvo BiH odgovorno za točnost, ažurnost i ukupni integritet Središnjeg biračkog popisa za teritorij Bosne i Hercegovine. Odgovornosti i obveze mjerodavnih tijela u vođenju službenih evidencija na temelju kojih se vodi i ažurira Središnji birački popis utvrđene su člankom 3.5 Izbornoga zakona BiH. Nadalje, člankom 3.6 stavak (2) Izbornoga zakona BiH propisano je da Središnje izborno povjerenstvo BiH u vođenju Središnjeg biračkog popisa obavještava mjerodavna tijela o uočenim nedostacima i poduzima odgovarajuće mjere i radnje radi otklanjanja nepravilnosti i uspostavljanja točnosti i ažurnosti Središnjeg biračkog popisa. Od provedbe Lokalnih izbora 2016. godine, sukladno navedenom, Središnje izborno povjerenstvo BiH kontinuirano dostavlja obavijesti mjerodavnim tijelima, između ostaloga, svim načelnicima i gradonačelnicima u BiH, Javnom registru Brčko distrikta BiH, svim matičnim uredima i centrima za birački popis, putem izbornih povjerenstvo osnovnih izbornih jedinica u BiH, kojim ih podsjeća na obvezu kontinuiranog poduzimanja mjera iz svoje mjerodavnosti u cilju ažurnosti evidencija Središnjega biračkog popisa, kako bi se imena umrlih osoba brisala iz evidencije Središnjega biračkog popisa.
88. Procedura ažuriranja podataka o umrlim osobama i uklanjanje iz evidencije Središnjega biračkog popisa vrši se po službenoj dužnosti, prijavom činjenice smrti u matičnom uredu i službenom dostavom podataka prema mjerodavnim tijelima. Navedeni podatci se redovito ažuriraju u stanju Središnjega biračkog popisa, a Središnje izborno povjerenstvo BiH

mjesečno dobiva presjek Središnjega biračkog popisa od IDDEEA-e sa svim ažuriranim podacima.

89. Također, Središnje izborno povjerenstvo BiH je člankom 23. Pravilnika o uporabi i izradi izvoda iz Središnjega biračkog popisa propisalo da će Središnje izborno povjerenstvo BiH za sve birače za koje centar za birački popis u suradnji s mjerodavnim matičnim uredom utvrdi da se njihova imena nalaze na zaključenom izvodu iz Središnjega biračkog popisa, a provjerama je utvrđeno da se radi o umrloj osobi, za koju je mjerodavni matični ured izdao izvod iz Matične knjige (MK) umrlih, u rubrici za potpis glasača iz članka 15. stavak (1) točka g) ovoga Pravilnika staviti oznaku „*“.
90. U razdoblju od 2016. godine je na temelju podsjećanja i obavijesti Središnjega izbornog povjerenstva BiH i angažmanom izbornih povjerenstava i centara za birački popis, u suradnji s matičnim uredima svih općina, izvršeno označavanje umrlih osoba u evidenciji Središnjega biračkog popisa (osobe koje su umrle i za koje je matični ured izdao izvod iz Matične knjige umrlih, ali se najčešće zbog neslaganja podataka u matičnom uredu i službenim evidencijama policijske uprave ne mogu službeno ukloniti iz evidencije; ove osobe označene su u rubrici za potpis birača na zaključenim izvodima iz Središnjega biračkog popisa oznakom “*”). Od 8.892 osobe koje su tijekom ovoga kontinuiranog procesa označene, aktivnostima svih mjerodavnih tijela najveći dio osoba je uklonjen iz evidencije Središnjega biračkog popisa, a na izvodima za Opće izbore 2022. evidentirano je 776 osoba s ovom oznakom. (Za Lokalne izbore 2020. godine broj označenih osoba je bio 578).

4.8. Redovite aktivnosti na vođenju Središnjega biračkog popisa

91. U okviru redovitih aktivnosti tijekom 2022. godine vršena je dostava presjeka Središnjega biračkog popisa od strane Agencije za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH (IDDEEA). Odjel za informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT) vrši je generiranje biračkoga popisa dostavljenih podataka kao i dostavu izvješća i statističkih podataka o broju upisanih birača u Središnji birački popis.
92. Na temelju pravosnažnih sudskih rješenja o oduzimanju, odnosno vraćanju poslovne sposobnosti, vršeno je redovito ažuriranje predmetnih podataka u relevantnoj bazi podataka. U 2022. godini Središnjem izbornom povjerenstvu BiH su dostavljena ukupno 602 rješenja vezana za poslovnu sposobnost, te su podatci obrađeni. Provjerom u našim evidencijama utvrđeno je da Osnovni sudovi iz Republike Srpske (Banja Luka, Derventa, Doboj, Gradiška, Mrkonjić Grad, Modriča, Prnjavor, Sokolac, Srebrenica, Trebinje, Višegrad, Vlasenica i Zvornik) i općinski sudovi iz Federacije BiH (Sarajevo, Zenica, Visoko, Velika Kladuša, Široki Brijeg, Lukavac, Livno, Konjic, Kiseljak, Kakanj i Gradačac) ne dostavljaju blagovremeno pravosnažna sudska rješenja o oduzimanju/vraćanju poslovne sposobnosti. O istom je obaviješteno i Visoko sudsko i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine, nakon čega su svi sudovi dostavili pravosnažna rješenja osim Osnovnog suda u Sarajevu koji i pored urgencija, nije dostavio nijedno pravosnažno rješenje od 15. 6. 2016. godine što predstavlja problem u pogledu ažuriranja Središnjega biračkog popisa.
93. Redovite aktivnosti obuhvaćaju i evidentiranje podataka na temelju rješenja o ispisu iz državljanstva BiH koji se redovito dostavljaju od strane Ministarstva civilnih poslova BiH, Sektora za državljanstva, potom izdavanje Uvjerenja osobama da se nalaze upisani u Središnji birački popis, te usmena i pisana korespondencija sa strankama. U 2022. godini

dostavljeno je ukupno 2.605 rješenja o ispisu i promjenama u rješenjima o državljanstvu BiH, te su provjereni podatci o istim u Središnjem biračkom popisu.

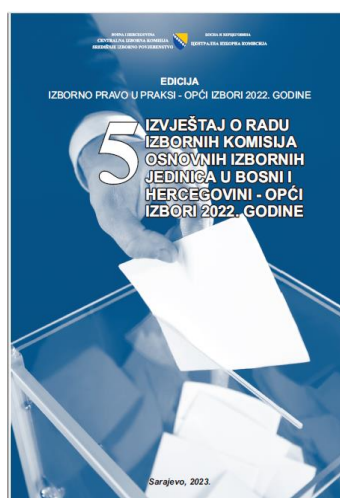
94. Sukladno mjerodavnostima o vođenju Središnjega biračkog popisa, a u svezi s odredbom članka 1.7 Izbornoga zakona BiH, Središnje izborno povjerenstvo BiH je na temelju podataka dostavljenih od mjerodavnih tijela o osobama koje se nalaze na izdržavanju kazne zatvora ili su izdržali kaznu zatvora zbog ozbiljnih povreda humanitarnoga prava koju je izrekao Sud Bosne i Hercegovine, sud Republike Srpske ili sud Federacije Bosne i Hercegovine i sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ili koje se nisu povinovale naredbi da se pojave pred Sudom Bosne i Hercegovine, sudom Republike Srpske ili sudom Federacije Bosne i Hercegovine i sudom Brčko distrikta BiH u razdoblju izvješća, donijelo ukupno 43 odluke, od toga 18 odluka kojim je utvrđeno da osoba neće biti upisana u Središnji birački popis dok se nalazi na izdržavanju kazne zatvora i 25 odluka kojim je utvrđeno da se osoba upisuje u Središnji birački popis, a čije ime je prethodno brisano iz popisa, sukladno odredbi članka 1.7 Izbornoga zakona BiH, zbog isteka izdržavanja kazne zatvora izrečene zbog povreda humanitarnoga prava.
95. U okviru redovitih aktivnosti izdana su ukupno tri (3) uvjerenja, po osobnom zahtjevu, o stanju upisa u Središnji birački popis u svrhu reguliranja socijalno-statusnih pitanja.

5. Koordinacija rada izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini i centara za birački popis

96. Poslovi koordinacije rada s izbornim povjerenstvima odnose se na vođenje evidencije članova izbornih povjerenstava; sudjelovanje u programima edukacije i obuke članova izbornih povjerenstava; informiranje članova izbornih povjerenstava o svim relevantnim informacijama i odlukama Središnjega izbornog povjerenstva BiH; održavanje stalne komunikacije s izbornim povjerenstvima u svojoj zoni odgovornosti; sudjelovanje u kontroli postupka imenovanja članova biračkih odbora i mobilnih timova; davanje tehničkih uputa osoblju koje radi u centrima za birački popis; poslovi kontrole dostavljenih izbornih rezultata u Glavnom centru za brojanje; sudjelovanje u kontroli izrade i distribucije izvoda iz Središnjega biračkog popisa; poslovi praćenja primljenoga izbornog materijala.
97. Redovita aktivnost po pitanju koordinacije rada izbornih povjerenstava predstavlja i vođenje evidencije članova općinskih/gradskih izbornih povjerenstava koje, sukladno odredbama Poglavlja 2 Izbornoga zakona BiH i Naputku o utvrđivanju kvalifikacija, broja i imenovanju članova izbornoga povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini, imenuju skupštine općina/općinska vijeća. Navedena aktivnost uključuje praćenje rokova trajanja mandata članova općinskih/gradskih izbornih povjerenstava, prikupljanje dokumentacije i pripremu materijala za davanje suglasnosti na imenovanje i razrješenje članova općinskih/gradskih izbornih povjerenstava koju, sukladno članku 2.12 Izbornoga zakona BiH, daje Središnje izborno povjerenstvo BiH.
98. U svezi s navedenim, u 2022. godini pripremljeno je ukupno 131 imenovanje (19 predsjednika, 65 članova, 9 zamjenskih predsjednika i 38 zamjenskih članova) za sjednice Središnjega izbornog povjerenstva BiH i Kolegije Središnjega izbornog povjerenstva BiH i to:
- razrješenje i imenovanje članova izbornih povjerenstava (izvješća i prijedlozi rješenja) u predmetima 42 izborna povjerenstva,

- informacije, izvješća i analize koje se odnose na stanje popunjenosti izbornih povjerenstava, osiguranje financijskih sredstava za Opće izbore 2022. godine, analizu izvješća o radu izbornih povjerenstava u 2021. godini, analizu o načinu imenovanja predsjednika i članova biračkih odbora, kao i njihovih zamjenika, za Opće izbore 2022. godine, te o razlozima odustajanja istih iz članstva biračkih odbora neposredno pred izborni dan, kao i načinu popunjavanju biračkih odbora, odluku o broju članova izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini i dr.
99. U postupku razrješenja i imenovanja redovito je praćen istek mandata članovima izbornoga povjerenstva i upućeno desetak urgencija za razrješenje članova općinskih izbornih povjerenstava kojima je istekao mandat te zamjenskih članova i urgencija za imenovanje nedostajućih članova izbornih povjerenstava.
100. Središnjem izbornom povjerenstvu BiH dostavljeno je 16 informacija o stanju popunjenosti izbornih povjerenstava, s konkretnim prijedlozima kako bi se razrješenja i imenovanja vršila učinkovito, jer je uslijedilo donošenje Odluke o raspisivanju i održavanju Općih izbora 2022. godine.
101. Nadalje, vršena su ažuriranja podataka o imenovanim i razriješenim članovima izbornih povjerenstava putem aplikacije „Evidencija članova izbornih povjerenstava“, kao i kontakt podataka imenovanih članova.
102. Pripremljeno je izvješće o imenovanju biračkih odbora s posebnim osvrtom na odustajanje imenovanih članova biračkih odbora kao i ostalim referentnim analizama po pitanju imenovanja biračkih odbora, kao i godišnje izvješće o radu izbornih povjerenstava.
103. U okviru edicije „Izorno pravo u praksi – Opći izbori 2022. godine“ objavljena je publikacija „Izveštaj o radu izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini – Opći izbori 2022. godine“ koja je dostupna u elektroničkom formatu na mrežnoj stranici www.izbori.ba.¹³ Publikacija sadrži informacije i potrebne statističke podatke o izborima koje su dostavila izborna povjerenstva osnovnih izbornih jedinica u BiH i odnose se na provedbu njihovih aktivnosti utvrđenih člankom 2.13. Izbornoga zakona BiH i podzakonskim aktima koje donosi Središnje izorno povjerenstvo BiH.

Slika 2. Publikacija „Izveštaj o radu izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini – Opći izbori 2022. godine“

¹³ Petrović, V., Laković, M. (2023) „Izveštaj o radu izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini – Opći izbori 2022. godine“, Sarajevo: Centralna izborna komisija BiH <https://www.izbori.ba/?Lang=3&CategoryId=928&Tag=515>

104. Sukladno Odluci o broju članova izbornoga povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini¹⁴ i Odluci, broj: 05-1-02-2-661-8/21 od 14. 4. 2022. godine, sva izborna povjerenstva broje ukupno 571 člana.
105. Na dan 22. 9. 2022. godine imenovan je 571 član izbornih povjerenstava i sva izborna povjerenstva su bila popunjena članovima i zamjenskim članovima od čega je 143 predsjednika OIP-a/GIP-a i 428 članova OIP-a/GIP-a. Prema spolnoj strukturi od ukupno 571 člana OIP-a/GIP-a 294 (51,49%) su bili muškarci i 277 (48,51%) žena, čime je ispoštovan članak 2.14 stavak (1) Izbornoga zakona BiH.

Koordinacija rada i korespondencija s izbornim povjerenstvima

106. Poslovi koordinacije rada s izbornim povjerenstvima podrazumijevaju stalnu komunikaciju putem telefona i putem e-pošte s izbornim povjerenstvima u cilju davanja pojašnjenja o primjeni podzakonskih akata kao i dostave podataka i informacija o svim tehničkim pitanjima tijekom izbornoga procesa (naredbe Središnjega izbornog povjerenstva BiH, provedbeni akti, operativni dokumenti kao što su Planovi za dostavu i povrat izbornoga materijala i drugo); zaprimanje izvješća o radu izbornih povjerenstava i drugih relevantnih podataka važnih za tekuće aktivnosti. Također, obavljala se usmena i pisana korespondencija s predstavnicima političkih subjekata o primjeni podzakonskih akata kojim se regulira tehnički dio izbornoga procesa.
107. Izvršena je priprema i dostava dokumentacije izbornim povjerenstvima koja je neophodna za postupak dodjele pozicija političkih subjekata u biračkim odborima (lista političkih subjekata koji imaju pravo sudjelovanja u dodjeli pozicija za sve potrebne kombinacije za dodjelu). Pripremljeni su materijali za ručnu dodjelu birača biračkom mjestu po zahtjevu izbornih povjerenstava.

Testiranje aplikacija

108. Izvršeno je testiranje JIIS aplikacije „Unos i obrada izbornih rezultata“ u okviru postupaka „testni dryrun“ i „dryrun“ koji se odlikuju kao završna priprema ove aplikacije za uporabu na dan izbora od strane izbornih povjerenstava i osoblja Središnjega izbornog povjerenstva BiH. Također, vršeno je predlaganje rješenja za izradu/nadogradnju aplikacije Konsolidacija Središnjeg biračkog popisa kao i njeno kasnije testiranje i uporabu.

Dan izbora

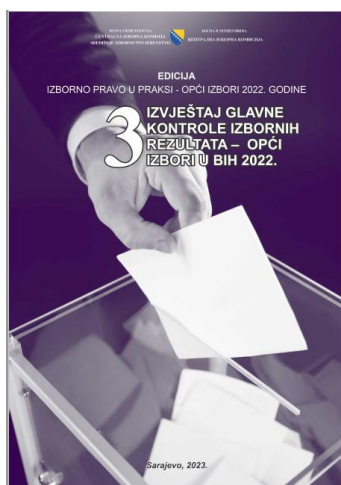
109. Na dan izbora koordinatori za rad s izbornim povjerenstvima su odgovarali na brojna pitanja izbornih povjerenstava, političkih subjekata i građana postavljenih putem telefona ili putem e-pošte. Također su bili angažirani kao supervizori Središnjega izbornog povjerenstva BiH u realizaciji projekta nadgledanja rada izbornih povjerenstava, a koji je proveden sukladno Instrukciji o primjeni članka 2.9 stavak (1) točka 1. Izbornoga zakona BiH kojom je uređen postupak koordiniranja i nadgledanja Općih izbora u BiH, koji su održani 2. 10. 2022. godine, od strane supervizora akreditiranih i ovlaštenih od Središnjega izbornog povjerenstva BiH.

---

¹⁴ „Službeni glasnik BiH“, br. 17/18, 56/19, 21/20, 1/22, 8/22 i 16/22

Kontrola izbornih rezultata

110. Koordinator za rad s izbornim povjerenstvima su kao kontrolori za unos i obradu izbornih rezultata Središnjega izbornog povjerenstva BiH svoje aktivnosti započeli održavanjem testnih izbora (dryrun) 26. i 27. 9. 2022. godine, prilikom čega je obavljeno finalno i sveobuhvatno testiranje Aplikacije za unos i obradu izbornih rezultata, a u čemu je sudjelovalo osoblje i kontrolori izbornih rezultata osnovne izborne jedinice u BiH.
111. Nakon održavanja Općih izbora 2022. godine, kontrolori za unos i obradu izbornih rezultata Središnjega izbornog povjerenstva BiH radili su na otklanjanju validacijskih grešaka koje su se očitavale u unosu rezultata glasovanja u Aplikaciju za unos i obradu izbornih rezultata, i ispravnom utvrđivanju testova točnosti, a koje su propustili riješiti, odnosno utvrditi kontrolori izbornih rezultata osnovne izborne jedinice u BiH. Nadalje, vršili su unos rezultata glasovanja za izborna povjerenstva koja nisu imala pristup internetu, a samim tim i Aplikaciji za unos i obradu izbornih rezultata. Također, putem telefona i putem elektroničke pošte pružali su stručnu i tehničku podršku kontrolorima izbornih rezultata osnovne izborne jedinice u BiH.
112. Nakon ponovnih brojanja u Glavnom centru za brojanje kontrolori za unos i obradu izbornih rezultata Središnjega izbornog povjerenstva BiH vršili su korekciju rezultata glasovanja putem Aplikacije za unos i obradu izbornih rezultata, sukladno novim utvrđenim rezultatima kao i rješavanje validacijskih grešaka koje su se tom prilikom pojavljivale.
113. Kontrolori za unos i obradu izbornih rezultata Središnjega izbornog povjerenstva BiH svoje su aktivnosti obavljali kako u sjedištu Središnjega izbornog povjerenstva BiH, tako i na daljinu pristupajući Aplikaciji za unos i obradu izbornih rezultata, čime je osigurana potpuna ažurnost u obavljanju potrebnih aktivnosti, a u suradnji s glavnim kontrolorom za unos i obradu izbornih rezultata Središnjega izbornog povjerenstva BiH.
114. Kako bi svim zainteresiranim osobama i široj javnosti učinili dostupnim točne informacije o aktivnostima, Središnje izborne povjerenstvo BiH, u okviru Edicije “Izborna pravo u praksi – Opći izbori 2022.”, pripremila je publikaciju “Izveštaj o radu Glavne kontrole izbornih rezultata – Opći izbori u BiH 2022.” koja je dostupna u elektroničkoj formi na mrežnoj stranici www.izbori.ba.¹⁵

Slika 3. Publikacija “Izveštaj glavne kontrole izbornih rezultata – Opći izbori u BiH 2022.”

¹⁵ Kapor, V., Laković, M., Petrović, V., Vičević, M., Trifković, T. (2023.) *Izveštaj glavne kontrole izbornih rezultata Opći izbori 2022.* Sarajevo: Centralna izborna komisija BiH. <https://www.izbori.ba/?Lang=3&CategoryId=928&Tag=515>

Koordinacija rada centara za birački popis

Analiza stanja u centrima za birački popis

115. Odredbama članka 3.8 Izbornoga zakona BiH i Poglavlja 3. Pravilnika o uporabi i izradi izvoda iz Središnjega biračkog popisa¹⁶ propisana je obveza mjerodavnoga općinskog tijela da uspostavi Centar za birački popis na način da donosi akt o uspostavljanju Centra za birački popis u kojem utvrđuje: njegovu unutarnju organizaciju i sistematizaciju, način rukovođenja, ovlasti, odgovornost za rad Centra za birački popis i njegovih uposlenih i ostala pitanja važna za rad ovog Centra.

Središnje izborno povjerenstvo BiH je još 2018. godine zatražilo od svih načelnika/gradonačelnika u BiH dostavljanje akta o uspostavljanju Centra za birački popis. Do trenutka pisanja ovoga izvješća, traženi akt nije dostavljen iz 43 osnovne izborne jedinice (OIJ) u BiH: Bileća, Bosanski Petrovac, Bratunac, Bugojno, Bužim, Čelić, Dobretići, Donji Žabar, Fojnica, Gacko, Gornji Vakuf – Uskoplje, Bijeljina, Doboj, Zenica, Grude, Ilijaš, Istočna Ilidža, Istočni Mostar, Istočno Novo Sarajevo, Kotor Varoš, Kupres (RS), Laktaši, Ljubuški, Lukavac, Neum, Novi Grad, Novi Grad Sarajevo, Novo Sarajevo, Olovo, Osmaci, Pelagićevo, Sanski Most, Srebrenik, Stari Grad Sarajevo, Stolac, Teočak, Tomislavgrad, Trnovo FBiH, Vareš, Velika Kladuša, Vitez, Vlasenica i Živinice.

Aktom od 15. 3. 2023. godine još jednom je zatraženo od naprijed navedenih OIJ dostavljanje akta o uspostavljanju Centra.

116. Odredbama članka 3.8. stavak (5) Izbornoga zakona BiH i članka 6 Pravilnika o uporabi i izradi izvoda iz Središnjega biračkog popisa propisano je da Centar za birački popis treba biti dostupan biračima i vidno označen, te opremljen, pored ostalog, i jednim računalom koje će se rabiti za potrebe centra, telefonskom linijom s izravnim izlazom, internet konekcijom i aplikacijom za vođenje Središnjega biračkog popisa.

Prema raspoloživim informacijama po pitanju prostora, u 122 OIJ Centar za birački popis ima primjeren prostor, dok u 22 OIJ Centar nema primjeren prostor (Krupa na Uni, Donji Žabar, Drvar, Jezero, Teslić, Osmaci, Travnik, Olovo, Livno, Vitez, Fojnica, Novi Grad Sarajevo, Nevesinje, Foča (FBiH), Novo Goražde, Ljubuški, Čitluk, Stolac, Ljubinje, Ravno i Mostar).

Po pitanju opreme, u 107 OIJ Centar raspolaže primjerenom opremom, dok u 36 OIJ Centar nema primjerenu opremu ili je ista zastarjela (Bihać, Bosanska Krupa, Krupa na Uni, Donji Žabar, Bosanski Petrovac, Stanari, Ugljevik, Drvar, Ribnik, Kotor Varoš, Bosansko Grahovo, Travnik, Šekovići, Livno, Kupres, Kupres (RS), Gornji Vakuf – Uskoplje, Novi Travnik, Vitez, Busovača, Fojnica, Kreševo, Novi Grad Sarajevo, Foča (FBiH), Novo Goražde, Čajniče, Rudo, Ljubuški, Stolac, Berkovići, Bileća, Ravno, Trebinje, Usora, Mostar i Brčko distrikt BiH).

117. Odredbama članka 3.8. stavak (2) Izbornoga zakona BiH propisano je da mjerodavno općinsko tijelo obučava osoblje Centra za birački popis, u suradnji s OIP-om/GIP-om.
118. Prema podacima iz ožujka 2023. godine, u 143 OIJ u BiH je angažirano 212 osoba za rad u centru za birački popis, od čega je u 82 OIJ radno mjesto Centra sistematizirano (angažirano je 118 osoba) i 61 OIJ posao Centra za birački popis obavljaju osobe angažiranje

---

¹⁶ “Službeni glasnik BiH”, broj 27/22

rješenjem, ugovorom, odlukom, volonterski, na određeno vrijeme i sl. (angažirane 94 osobe – Bosanska Krupa, Bužim, Krupa na Uni, Novi Grad, Kozarska Dubica, Odžak, Vukosavlje, Domaljevac – Šamac, Modriča, Gradačac, Pelagićevo, Petrovac, Čelinac, Doboje, Petrovo, Drvar, Istočni Drvar, Mrkonjić Grad, Jezero, Zavidovići, Kalesija, Glamoč, Travnik, Šekovići, Vlasenica, Bratunac, Srebrenica, Livno, Kupres, Kupres (RS), Bugojno, Gornji Vakuf – Uskoplje, Vitez, Busovača, Ilijaš, Han Pijesak, Tomislavgrad, Jablanica, Konjic, Novi Grad Sarajevo, Istočni Stari Grad, Pale, Višegrad, Posušje, Grude, Široki Brijeg, Istočni Mostar, Gacko, Foča (FBiH), Rudo, Čitluk, Čapljina, Neum, Stolac, Berkovići, Ljubinja, Bileća, Ravno, Usora, Kostajnica i Mostar).

U nekim slučajevima poslove Centra za birački popis obavljaju članovi OIP-a, npr. u OIJ Kupres (RS) i Ravno.

119. Jedan od izazova je što vrlo često dolazi do promjene uposlenika Centra za birački popis, o čemu Središnje izborno povjerenstvo BiH ne bude obaviješteno sve dok ne počnu izborne aktivnosti ili se uposlenici Centra za birački popis pozovu na obuku.
120. Središnje izborno povjerenstvo BiH je aktom od 15. 3. 2023. godine, zatražilo od OIP-a/GIP-a izvršavanje kontrole rada Centra za birački popis te da o tome obavijeste Središnje izborno povjerenstvo BiH do 22. 3. 2023. godine, na dostavljenom obrascu.
121. Navedena odredba Izbornoga zakona BiH o obukama osoblja Centra za birački popis, u velikom broju slučajeva, ne provodi se na terenu.
Obuku Središnjega izbornog povjerenstva BiH organizira i provodi mjerodavni koordinator i istom je obuhvaćen praktični rad na aplikacijama koje se rabe u radu Centra. Na navedenu obuku novi uposlenici dolaze potpuno nepripremljeni u smislu poznavanja propisa, procedura i sl.

U cilju što kvalitetnije obuke 2022. godine, koordinatorica za rad s centrima za birački popis pripremila je kratki vodič za polaznike obuke, koji je odobren od strane Središnjega izbornog povjerenstva BiH. Svim polaznicima obuke vodič je dostavljen uz poziv za obuku i uručen u tvrdom presliku na samoj obuci.

Obuku u organizaciji Središnjega izbornog povjerenstva BiH nije prošlo 20 uposlenika Centra za birački popis iz 17 OIJ, i to: Bijeljina, Stanari, Gračanica, Srebrenik, Tuzla, Jajce, Jezero, Osmaci, Vareš, Šekovići, Livno, Kupres, Bugojno, Fojnica, Han Pijesak, Istočni Stari Grad i Mostar.

Aktivnosti s Centrima za birački popis u 2022. godini

122. Tijekom 2022. godine poslovi koordinacije centara za birački popis odnosili su se na praćenje rada i ažuriranje podataka vezanih za centre (evidencija o dostavljenim tjednim izvješćima, evidencija uposlenika, stanje u Centrima, itd.), vršena je stalna komunikacija putem telefona i putem e-pošte s centrima (provjera veza, dostavljanje popisa nepridruženih osoba, dostava podataka i informacija, itd.).
123. Nadalje, vršena je analiza, praćenje i pružanje tehničke pomoći uposlenicima Centra prilikom izvršavanja propisanih mjerodavnosti, odnosno rada na aplikacijama:
  - Pružanje tehničke pomoći uposlenicima centra za birački popis prilikom provjere dodjela u aplikaciji za **Pasivnu registraciju birača**, pridruživanje nepridruženih birača odgovarajućem biračkom mjestu, potrebnoj proceduri za prijavu/odjavu korisnika

aplikacija, mogućnosti promjene zaporke za e-poštu, način provjere i evidencije umrlih osoba i postupanje uposlenika centra za birački popis, analiza biračkih mjesta, dostava na teren uputa za postupanje po pitanju prekobrojnih biračkih mjesta i nepridruženih birača, pomoć prilikom uređivanja biračkih mjesta u Aplikaciji za Pasivnu registraciju birača (poništenje ranije dodjele, otvaranje novih biračkih mjesta, pridruživanje ulica i kućnih brojeva na odgovarajuće biračka mjesta, analiza kućnih brojeva u cilju ravnomjerne dodjele birača biračkom mjestu), itd.;

- Prilikom procesa određivanja biračkih mjesta vršena je analiza biračkih mjesta (nelogične dodjele, prekobrojna biračka mjesta, analiza kućnih brojeva na prekobrojnim biračkim mjestima, itd.). O izvršenoj analizi obaviješteni su uposlenici Centra i članovi mjerodavnoga izbornog povjerenstva, pružana je tehnička pomoć prilikom ravnomjerne dodjele biračkih mjesta, otvaranja novih biračkih mjesta itd. Po okončanju ovih aktivnosti vršeno je prikupljanje podataka o lokacijama biračkih mjesta.

124. **Ažuriranje podataka:** vršena je odjava/prijava uposlenika centra za birački popis – u razdoblju izvješća prijavljeno je 63, a objavljeni su 64 korisnika aplikacije za Pasivnu registraciju birača u Osnovnoj izbornoj jedinici (OIJ) u BiH; promjena zaporke za pristup OIP e-pošti u jednoj osnovnoj izbornoj jedinici.
125. U razdoblju izvješća primljeno 2.814 tjednih izvješća centara za birački popis iz OIJ u BiH; razmijenjeno oko 10.000 poruka e-pošte i 1.200 telefonskih razgovora.

Sastanci s općinskim/gradskim izbornim povjerenstvima (OIK/GIK)

126. Dana 8. 3. 2022. godine dr. Suad Arnautović, tadašnji član Središnjega izbornog povjerenstva BiH, boravio je u radnoj posjeti Izbornom povjerenstvu Brčko distrikta BiH. Teme razgovora su bile prijedlozi i sugestije za izmjene i dopune podzakonskih propisa iz mjerodavnosti Središnjega izbornog povjerenstva BiH za Opće izbore 2022. godine imajući u vidu da birači Brčko distrikta BiH na općim izborima svoje biračko pravo ostvaruju sukladno entitetskom državljanstvu. Razgovaralo se i o javnom oglasu za popunu kandidata za rezervne liste za popunu biračkih odbora kao i o organizaciji pilot projekta podržanog od Izaslanstva Europske unije u BiH, a koji se odnosi na identifikaciju i autentifikaciju birača uporabom biometrijskih podataka i biometrijskog čitača otiska prsta. Tijekom sastanka u Brčko distriktu BiH razmatrane su i mogućnosti brzog transfera izbornih rezultata s biračkog mjesta do Središnjega izbornog povjerenstva BiH.

Radna posjeta Izbornom povjerenstvu Brčko distrikta BiH

127. Članovi Središnjega izbornog povjerenstva BiH dr. Irena Hadžiabdić, Vanja Bjelica-Prutina i Jovan Kalaba su dana 10. 8. 2022. godine u Banjoj Luci održali radni sastanak s članovima Gradskoga izbornog povjerenstva Banja Luka i zastupnicima Gradske uprave Grada Banja Luka. Povod sastanka u Banjoj Luci bilo je blagovremeno rješavanje eventualnih problema u radu Gradskoga izbornog povjerenstva Banja Luka i kakvu podršku očekuje od tijela vlasti Grada Banja Luka.

Radni sastanak s članovima Gradskoga izbornog povjerenstva Banja Luka i zastupnicima Gradske uprave Grada Banja Luka

6. Ovjera političkih subjekata za sudjelovanje na Općim izborima 2022. godine

128. Sukladno Poglavlju 4. Ovjera i kandidiranje za izbore, i članka 2.9 Izbornoga zakona BiH Središnje izbornog povjerenstvo BiH ovjerava političke subjekte za sudjelovanje na svim razinama neposrednih izbora u Bosni i Hercegovini, te potvrđuje i ovjerava kandidacijske liste.

6.1. Ovjera političkih subjekata i kandidacijskih listi

129. Sukladno članku 2.9 i Poglavlju 4. Izbornoga zakona BiH – Ovjera i kandidiranje za izbore, Središnje izbornog povjerenstvo BiH ovjerava političke subjekte za sudjelovanje na svim razinama neposrednih izbora u Bosni i Hercegovini, te potvrđuje i ovjerava kandidacijske liste.
130. Na temelju navedenoga zakonskog okvira proces ovjere političkih subjekata i kandidacijskih listi odvijao se u tri (3) međusobno uvjetovane vremenske aktivnosti.

6.1.1. Ovjera prijava političkih stranaka i neovisnih kandidata

131. Obrasce za prijavu za sudjelovanje na Općim izborima 2022. godine preuzele su ukupno 92 političke stranke i 27 neovisnih kandidata.

132. Sukladno odredbama Poglavlja 4. Izbornoga zakona BiH, Pravilnika o prijavi i uvjetima za ovjeru političkih subjekata za sudjelovanje na Općim izborima 2022. godine i članka 2. stavak (1) točka 2. Naputka o rokovima i redosljedu izbornih aktivnosti za Opće izbore 2022. godine koji će se održati u nedjelju, 2. listopada 2022. godine, rok za podnošenje prijave političkih stranaka i neovisnih kandidata za sudjelovanje na izborima istekao je 20. 5. 2022. godine u 16.00 sati.
133. Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnesena je ukupno 91 prijava političkih stranaka¹⁷ i 18 prijava neovisnih kandidata¹⁸ za sudjelovanje na Općim izborima 2022. godine.

Tablica 4. Pregled prijavljenih, ovjerenih i odbijenih političkih stranaka i neovisnih kandidata za Opće izbore 2022. godine

R/B	Politički subjekti	Prijavljeno	Ovjereno	Odbijeno	Odbijeni politički subjekti
1.	Političke stranke	91	90	1	Bosanska narodna stranka B.N.S.-V.N.D. - Politička stranka nije postupila po obavijesti i odluci Središnjega izbornog povjerenstva BiH, odnosno, nije dostavila dovoljan broj validnih potpisa podrške i novi naziv koji će rabiti u izborne svrhe
2.	Neovisni kandidati	18	17	1	Mahir Žiško – nije dostavljen dovoljan broj potpisa podrške utvrđen u članku 4.4 stavak (5) Izbornog zakona BiH.

6.1.2. Ovjera prijava koalicija i listi neovisnih kandidata

134. Sukladno članku 4.12 Izbornoga zakona BiH, do isteka utvrđenoga roka za podnošenje prijave za ovjeru koalicija, podneseno je ukupno 38 prijava za ovjeru koalicija. Prijava za ovjeru listi neovisnih kandidata nije bilo. Ovjereno je svih 38 koalicija za sudjelovanje na

¹⁷ Predmet provjere podnesenih prijava političkih stranaka: Je li politička stranka registrirana kod mjerodavnog tijela sukladno članku 4.3 Izbornog zakona BiH; Je li potpisana izjava predsjednika političke stranke da će se politička stranka u svojim aktivnostima pridržavati Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini i Ustava Bosne i Hercegovine sukladno člancima 1.6 i 1.13. Izbornog zakona BiH; Jesu li priloženi potpisi podrške birača sukladno članku 4.4 Izbornog zakona BiH; Je li dostavljeno Financijsko izvješće koje obuhvaća razdoblje tri (3) mjeseca prije podnošenja prijave sukladno članku 15.1 Izbornog zakona BiH; Je li dostavljen dokaz o uplaćenom novčanom iznosu pristojbe za ovjeru sukladno članku 4. stavak (1) Pravilnika o prijavi i uvjetima za ovjeru političkih subjekata za sudjelovanje na Općim izborima 2022. godine; Je li dostavljena ovjerena izjava da nema neizmirenih obveza na temelju pravosnažnih i izvršnih odluka o izrečenim novčanim kaznama koje je izreklo Središnje izborno povjerenstvo BiH, osim u slučaju da se plaćanje kazne vrši u ratama, sukladno Odluci Središnjega izbornog povjerenstva BiH i je li dostavljen broj računa za financiranje izborne kampanje.

¹⁸ Predmet provjere podnesenih prijava neovisnih kandidata: Jesu li priloženi potpisi podrške birača sukladno članku 4.4 Izbornog zakona BiH; Izjava propisana člankom 1.6 i 1.13 Izbornoga zakona BiH; Dokaz o uplaćenom novčanom iznosu pristojbe za ovjeru sukladno članku 4.16 Izbornog zakona BiH; Financijsko izvješće koje obuhvaća razdoblje od tri (3) mjeseca prije podnošenja prijave, sukladno članku 15.1 Izbornog zakona BiH; Kandidacijska lista i ovjerena izjava o prihvaćanju kandidature (članak 4.19 stavak (4) Izbornog zakona BiH). Ovjerena izjava da nema neizmirenih obveza na temelju pravosnažnih i izvršnih odluka o izrečenim novčanim kaznama koje je izreklo Središnje izborno povjerenstvo BiH, osim u slučaju da se plaćanje kazne vrši u ratama, sukladno Odluci Središnjega izbornog povjerenstva BiH i Broj računa za financiranje izborne kampanje.

Općim izborima 2022. godine, nakon što je postupajući po obavijesti Središnjega izbornog povjerenstva BiH 6 koalicija otklonilo nedostatke i nepravilnosti u prijavama.¹⁹

6.1.3. Ovjera i potvrđivanje kandidacijskih listi i kandidata za sudjelovanje na izborima

135. Sukladno odredbama članka 4.21 Izbornoga zakona BiH i članka 2. stavak (2) Naputka o rokovima i redosljedu izbornih aktivnosti, rok za podnošenje kandidacijskih listi političkih stranaka i koalicija istekao je 4. 7. 2022. godine. Do isteka utvrđenoga roka, Središnjem izbornom povjerenstvu BiH ukupno 110 političkih subjekata podnijelo je kandidacijske liste za sudjelovanje na Općim izborima 2022. godine i to ukupno 828 kandidacijskih listi s ukupno 7.291 kandidatom.
136. Od ukupno 78 kandidacijskih listi, koje su imale nedostatke ili nepravilnosti, 71 kandidacijska lista u potpunosti je ispunila uvjete za ovjeru nakon otklanjanja nedostataka i nepravilnosti na listama, jedna (1) kandidacijska lista djelomično je ispunila uvjete za ovjeru, a 6 kandidacijskih listi nije ispunilo uvjete za ovjeru.²⁰
137. Od ukupnog broja podnesenih kandidacijskih listi i kandidata političkih stranaka i koalicija, Središnje izbornog povjerenstvo BiH za Opće izbore 2022. godine ovjerilo je ukupno 822 kandidacijske liste s ukupno 7.258 kandidata, kako slijedi:

Tablica 5. Pregled kandidata prema spolu

Organ vlasti	Muškarci	Muškarci %	Žene	Žene %	Ukupno
Predsjedništvo Bosne i Hercegovine	8	80.00%	2	20.00%	10
Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine	455	60.50%	297	39.49%	752
Predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske	29	93.54%	2	6.45%	31
Narodna skupština Republike Srpske	817	57.17%	612	42.82%	1.429
Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine	697	56.66%	533	43.33%	1.230
Skupštine kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine	2.194	57.64%	1.612	42.35%	3.806
Ukupno:	4.200	57.86%	3.058	42.13%	7.258

¹⁹ Predmet provjere prijava za ovjeru koalicija: Jesu li sve političke stranke članice koalicije ovjerene za tijelo vlasti za koje je koalicija podnijela prijavu za ovjeru; Je li naziv koalicije identičan nazivu neke od ovjerenih političkih stranaka, ili je toliko sličan da može zbuniti birača ili ga dovesti u zabludu; Je li predsjednik svake političke stranke potpisao obrazac suglasnosti za članstvo u koaliciji i je li podnesen akt o određivanju ovlaštenog predstavnika koalicije potpisan od strane predsjednika svih političkih stranaka članica koalicije i jesu li dostavljeni podaci o sjedištu koalicije.

²⁰ Predmet provjere kandidacijskih listi i kandidata: Je li broj kandidata na kandidacijskoj listi sukladno članku 4.19 stavak (2) Izbornog zakona BiH; Je li kandidacijska lista sačinjena sukladno članku 4.19 stavak (3) Izbornog zakona BiH, koji se odnosi na zastupljenost spolova; Je li kandidat upisan u Središnji birački popis kao birač u općini unutar izborne jedinice za određenu razinu vlasti, najkasnije do dana raspisivanja izbora; Nalazi li se ime nekog od kandidata na dvije kandidacijske liste, ili pojavljuje li se ime nekoga od neovisnih kandidata i na kandidacijskoj listi političke stranke ili koalicije; jesu li podnesene ovjerene izjave o prihvaćanju kandidature od svih predloženih kandidata i izjave kandidata da nemaju smetnji za kandidiranje propisane člankom 1.6, 1.7, 1.7a, 1.8 i 1.10 stavak (1) točka 5. Izbornog zakona BiH.

6.2. Kandidacijske liste za dodjelu kompenzacijskih mandata

138. Sukladno odredbama članka 4.24 stavak (1) Izbornoga zakona BiH i Napatku o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti za Opće izbore 2022. godine, do isteka predviđenog roka, 48 ovjerenih političkih stranaka/koalicija – podnijele su Središnjem izbornom povjerenstvu BiH 73 kandidacijske liste za dodjelu kompenzacijskih mandata za Opće izbore 2022. godine s ukupno 880 kandidata.
139. U postupku provjera podnesenih kandidacijskih listi utvrđeno je da 69 kandidacijskih listi ispunjava uvjete za ovjeru, dok 4 kandidacijske liste ne ispunjavaju uvjete za ovjeru zbog narušene spolne strukture, odnosno rasporeda kandidata manje zastupljenog spola na kandidacijskim listama.²¹
140. Središnje izorno povjerenstvo BiH je, sukladno članku 2.9 stavak (1) točka 6. Izbornoga zakona BiH, ovjerilo navedene 4 kandidacijske liste političkih subjekata do broja do kojeg su ispunjeni uvjeti za ovjeru, a ostatak kandidacijske liste odbilo zbog narušene spolne strukture, jer nisu ispunjeni uvjeti iz članka 4.24. stavak (2) Izbornoga zakona BiH.
141. Pregled kandidacijskih listi i broja kandidata za dodjelu kompenzacijskih mandata za Opće izbore 2022. godine po tijelima vlasti je dan u sljedećoj tablici.

Tablica 6. Pregled kandidacijskih listi i broja kandidata za kompenzacijske mandate prema tijelima vlasti

Organ vlasti	Broj podnesenih kandidacijskih listi	Broj kandidata na listama
Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine	21	242
Narodna skupština Republike Srpske	22	414
Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH iz Federacije BiH	19	137
Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH iz Republike Srpske	11	87

7. Obuka i edukacija izborne administracije

142. Središnje izorno povjerenstvo BiH, sukladno članku 2.2 stavak (5) Izbornoga zakona BiH, ima obvezu i potrebu educirati članove tijela za provedbu izbora i sve sudionike iz područja izbora.
143. Planom i programom edukacije tijela za provedbu izbora za 2022. godinu su definirane teme, nadnevc i mjesta održavanja obuka tijela za provedbu izbora. Edukacije obuhvaćene Planom i programom su: "Opći izbori 2022.", "Edukacija uposlenih u centrima za birački

²¹ Predmet provjere kandidacijskih listi i kandidata: Jesu li na kandidacijskoj listi imena kandidata koji se već nalaze na ovjerenim redovitim kandidacijskim listama koje je podnijela politička stranka ili koalicija za jednu ili više višečlanih izbornih jedinica, sukladno članku 4.24 stavak (2) Izbornoga zakona BiH; Jesu li na kandidacijskoj listi zastupljena imena pripadnika oba spola, sukladno članku 4.24 stavak (2) Izbornoga zakona BiH; Jesu li kandidacijske liste političkih stranaka potpisali predsjednici političkih stranaka, odnosno ovlaštene osobe koalicije.

popis”, "Procedure glasovanja i brojanja na dan izbora – Opći izbori 2022.”, "Obuka kontrolora izbornih rezultata.”

7.1. Radionice o podizanju svijesti o kibernetičkoj higijeni za članove osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini

144. Pored navedenoga, u suradnji s Međunarodnom fondacijom za izborne sustave (IFES) održane su radionice o podizanju svijesti o kibernetičkoj higijeni za članove osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini. Ukupno je održano 5 dvodnevni radionica u razdoblju od 10. do 25. siječnja 2022. godine. Radionicama su nazočili članovi iz 70 izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica, ukupno 91 sudionik. Radionice su vodili, kao glavni facilitatori i voditelji grupnog rada službenici Tajništva Središnjega izbornog povjerenstva BiH, a koji su prethodno pohađali višednevnu obuku od strane IFES-ovog stručnjaka. Radionica je održana uz interaktivnu metodologiju učenja odraslih, uključujući rad u skupinama (*break-out* sobe) i uporabu nekoliko *online* alata za obuku kao što su Mentimeter, Miro online flipcharts i Google Forms. Sudionici su visoko cijenili uporabu interaktivnih metoda obuke tijekom *online* obuke.

7.2. Trening trenera izbornih povjerenstava

145. U razdoblju od 12. studenoga 2021. do 20. veljače 2022. godine proveden je projekt „Trening trenera izbornih povjerenstava“, uz podršku Vijeća Europe. Projekt je podrazumijevao obuku 300 članova izbornih povjerenstava, iz svakog od 143 izborna povjerenstva najmanje po dva člana, koji po završenoj obuci stječu status trenera predsjednika biračkih odbora i njihovih zamjenika. Tako obučeni treneri bili bi osposobljeni za provedbu Općih izbora 2022. godine, u svojoj osnovnoj izbornoj jedinici te bi bili osposobljeni obučiti predsjednike biračkih odbora i njihove zamjenike. Prilikom nominiranja članova izbornih povjerenstava za obuku određeni broj izbornih povjerenstava nije nominirao dva kandidata nego samo jednog, dok iz 6 izbornih povjerenstava: Prijedor, Sokolac, Ravno, Tomislavgrad, Gacko i Konjic, nije bilo prijavljenih članova izbornih povjerenstava. Tijekom obuke su obrađene sljedeće teme: Međunarodni standardi i dobra praksa; Prekršajna i kaznena odgovornost u izbornom procesu; Određivanje biračkih mjesta i procedure imenovanja članova biračkih odbora; Mjerodavnosti biračkoga odbora i rukovođenje radom na biračkom mjestu; Identifikacija, mogućnost autentifikacije birača i proces glasovanja na biračkom mjestu; Brojanje glasačkih listića, utvrđivanje rezultata glasovanja, procedure povrata izbornoga materijala izbornom povjerenstvu; Metodologija edukacije članova biračkih odbora. Teme su predstavili članovi Središnjega izbornog povjerenstva BiH, Merce Castels, stručnjakinja Vijeća Europe, Zekerija Mujkanović, glavni tužitelj Tužiteljstva Brčko distrikta BiH, te uposlenici Središnjega izbornog povjerenstva BiH. Projekt se realizirao u 6 regionalnih centara. Termini, lokacije i broj obučeni trenera su navedeni u sljedećoj tablici.

Tablica 7. Obuke po regionalnim centrima i podatci o polaznicima obuka
“Trening trenera izbornih povjerenstava”

R.B	Regionalni centar	Termin obuke	Pozvano članova	Obuku prošlo
1.	Sarajevo	12. – 14. 11. 2021.	53	39
2.	Teslić	17. – 19. 12. 2021.	40	21
3.	Banja Luka	21. – 23. 1. 2022.	60	48

R.B	Regionalni centar	Termin obuke	Pozvano članova	Obuku prošlo
4.	Tuzla	28. – 30. 1. 2022.	56	38
5.	Mostar	11. – 13. 2. 2022.	54	49
6.	Zenica	18. – 20. 2. 2022.	62	56
7.	Sarajevo (dodatni termin)	25. – 27. 3. 2022.	50	42
		Ukupno	375	293

7.3. Obuka „Određivanje biračkih mjesta i imenovanje biračkih odbora“ i „Prekršajna i kaznena odgovornost u izbornom procesu“

146. U razdoblju od 4. do 15. srpnja 2022. održana je obuka članova općinskih i gradskih izbornih povjerenstava. Cilj obuke bio je upoznavanje članova izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica s izmjenama izbornoga zakonodavstva, mjerodavnostima izbornih povjerenstava, kao i upoznavanje s propisima iz područja izbornog i kaznenog zakonodavstva. Teme koje su obrađene tijekom obuke su „Određivanje biračkih mjesta i imenovanje biračkih odbora“ i „Prekršajna i kaznena odgovornost u izbornom procesu“.

Tablica 8. Pregled obuka – Određivanje biračkog mjesta i kaznena i prekršajna odgovornost

R.B	Regionalni centar	Termin obuke	Broj nazočnih članova OIP-a/GIP-a
1.	Bihać	4. 7. 2022.	54
2.	Banja Luka	5. 7. 2022.	53
3.	Teslić	6. 7. 2022.	52
4.	Tuzla	7. – 8. 7. 2022.	105
5.	Mostar	11. – 12. 7. 2022.	85
6.	Sarajevo	13. – 15. 7. 2022.	123
		Ukupno	472

147. Predavači na obuci su bili članovi Središnjega izbornog povjerenstva, te uposlenici Tajništva Središnjega izbornog povjerenstva BiH. Članovi Središnjega izbornog povjerenstva BiH izlagali su temu „Prekršajna i kaznena odgovornost u izbornom procesu“ u kojoj su sudjelovanje uzeli i tužitelji kantonalnih tužiteljstava iz Hercegovačko-neretvanskog kantona, Zapadnohercegovačkog kantona, Srednjobosanskog kantona, Kantona Sarajevo, Kantona 10, Okružnog tužiteljstva iz Doboja, te iz Brčko distrikta BiH. Službenici Tajništva Središnjega izbornog povjerenstva BiH su prezentirali temu „Određivanje biračkih mjesta i imenovanje biračkih odbora“.

Obuka „Određivanje biračkih mjesta i imenovanje biračkih odbora“ i „Prekršajna i kaznena odgovornost u izbornom procesu“

7.4. Obuka predsjednika izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini

148. Sukladno Planu i programu edukacije članova tijela za provedbu izbora za 2022. godinu 12. svibnja 2022. godine Središnje izorno povjerenstvo BiH je u Velikoj dvorani Parlamentarne skupštine BiH održalo obuku predsjednika izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini. Cilj obuke je bio stručno usavršavanje za provedbu Općih izbora 2022. godine s fokusom na izmjene normi u podzakonskim aktima, promjene pojedinih procedura i uvođenje novih procedura.
149. Tematske cjeline koje su obrađene na obuci su bile: Pravilnik o provedbi izbora u BiH, Pravilnik o uporabi i izradi izvoda iz Središnjega biračkog popisa, Naputak o vrstama, načinu i rokovima za određivanje biračkih mjesta, Pravilnik o utvrđivanju kvalifikacija i postupku imenovanja biračkih odbora, Naputak o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača u BiH i Zaštita izbornoga prava – Poglavlje 6 Izbornoga zakona BiH.

Obuka predsjednika izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica u BiH

7.5. Obuka „Procedure rada na dan izbora i način izvješćivanja Središnjega izbornog povjerenstva BiH“

150. U razdoblju od 29. kolovoza 2022. do 2. rujna 2022. godine, sukladno Planu i programu obvezne edukacije članova tijela za provedbu Općih izbora u Bosni i Hercegovini 2022.

godine, održana je obuka općinskih i gradskih izbornih povjerenstava i Izbornoga povjerenstva Brčko distrikta BiH na temu „Procedure rada na dan izbora i način izvješćivanja Središnjega izbornog povjerenstva BiH“. Predavači na obuci su bili članovi Središnjega izbornog povjerenstva BiH: Vanja Bjelica-Prutina, Željko Bakalar, Jovan Kalaba i dr. Ahmet Šantić, te uposlenici Tajništva Središnjega izbornog povjerenstva BiH: Mustafa Laković, Veljko Petrović, Mladen Vičević i Uma Isić.

Obuka je realizirana regionalno, a sastojala se od teorijske i praktične obuke o procedurama glasovanja i brojanja glasova, te o načinu izvješćivanja Središnjega izbornog povjerenstva BiH.

Tablica 9. Pregled obuka „Procedure rada na dan izbora i način izvješćivanja Središnjega izbornog povjerenstva BiH“

R.B	Regionalni centar	Termin obuke	Broj nazočnih članova OIP-a/GIP-a
1.	Bihać	29. 8. 2022.	48
2.	Banja Luka	30. 8. 2022.	56
3.	Teslić	31. 8. 2022.	48
4.	Tuzla	31. 8. – 2. 9. 2022.	103
5.	Mostar	29. – 30. 8. 2022.	80
6.	Sarajevo	31. 8. – 2. 9. 2022.	137
		Ukupno	472

Obuka „Procedure rada na dan izbora i način izvješćivanja Središnjega izbornog povjerenstva BiH“

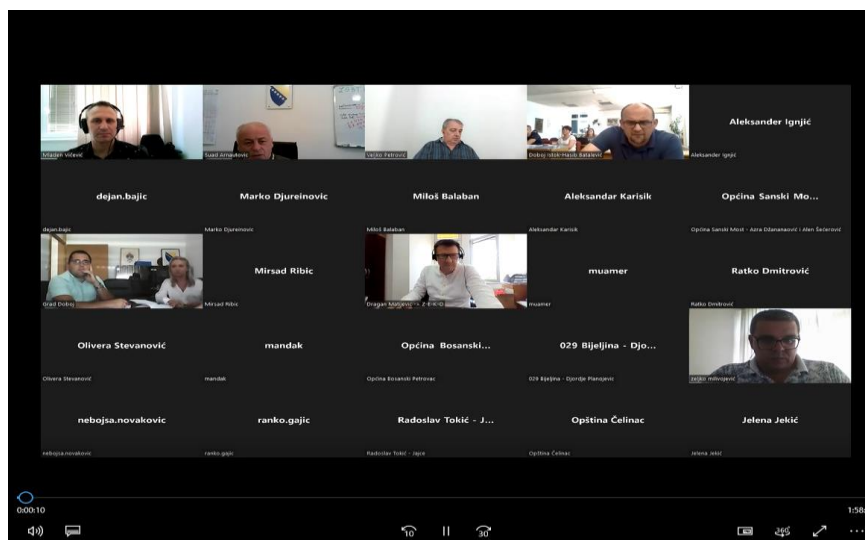
7.6. Obuka kontrolora izbornih rezultata

151. Obuka kontrolora izbornih rezultata je provedena u suradnji s Misijom OESS BiH i provedena je u nekoliko etapa, a prije same obuke izrađeni su i potrebni podzakonski akti koji reguliraju navedeno područje: Instrukcija o obuci, testiranju i certificiranju kontrolora izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica,²² Plan i program obuke kontrolora, kao i Priručnik za rad kontrolora izbornih povjerenstava.
152. Prvi dio obuke je proveden u razdoblju 5. – 7. rujna 2022. godine putem Zoom platforme. U navedenom terminu kontrolori izbornih rezultata su prošli obuku vezanu za procedure unosa i obrade izbornih rezultata, kao i procedure kod rješavanja validacijskih grešaka i generiranja zahtjeva za pravilno sjedinjavanje izbornih rezultata. Obuke su izvođene u skupinama od 37 do 39 sudionika u ukupno osam sesija. Svaka od ovih obuka je snimljena i jedan snimak je postavljen na YouTube kanal Središnjega izbornog povjerenstva BiH, u slučaju da je kontrolorima bilo potrebno podsjećanje na obrađenu materiju.²³

²² „Službeni glasnik BiH“, broj 41/22

²³ Snimak dostupan na poveznici <https://www.youtube.com/watch?v=wtGyvr-dNsU>

153. Drugi dio obuke je bio praktičan rad kontrolora. U razdoblju 12. – 13. rujna 2022. godine kontrolori su putem aplikacija za unos izbornih rezultata trebali unijeti izborne rezultate za dva biračka mjesta, s obrazaca koji su im prethodno dostavljeni. Nakon unosa rezultata, kontrolori su trebali validirati rezultate i generirati zahtjeve za pravilno sjedinjavanje izbornih rezultata.
154. Treći dio obuke je bilo pismeno testiranje koje je provedeno regionalno u razdoblju 19. – 23. rujna 2022. godine u Banjoj Luci, Tuzli, Mostaru i Sarajevu. Kako bi položili test, kontrolori su trebali točno odgovoriti na 7 od 10 pitanja.
155. Finalna faza ove obuke je bilo certificiranje kontrolora izbornih rezultata i ukupan broj certificiranih kontrolora izbornih rezultata je 279. Obuku su u cjelini proveli koordinatori za rad s OIP-om/GIP-om i Središnji birački popis (CBS) i koordinatorski za obuku i trening.

Slika 4. Obuka kontrolora izbornih rezultata

7.7. Edukativni materijali

156. U suradnji s Udrugom izbornih dužnosnika u BiH (UIDBiH) Središnje izborno povjerenstvo BiH je razvilo aplikaciju „eBiračkiOdbor“ koja OIP-u/GIP-u može pomoći prilikom obuka biračkih odbora. Aplikacija koja je dostupna u Play Store (trgovini) na mobilnim uređajima, namijenjena je prvenstveno članovima biračkih odbora, ali i svim ostalim sudionicima u izbornom procesu i služi kao podsjetnik na radnje koje birački odbor treba provesti na dan uoči izbora i na dan izbora. Osmišljena je kao kombinacija video materijala i priručnika za rad biračkih odbora. Aplikacija je multimedijalna, i u njoj se nalazi službeni video materijal Središnjega izbornog povjerenstva BiH koji je uz kratka pojašnjenja dostupan prema kronološkim aktivnostima članova biračkih odbora.

Slika 5. Mobilna aplikacija „eBiračkiOdbor“

157. Uz finansijsku podršku Vijeća Europe tiskano je 10.000 primjeraka Priručnika za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – Opći izbori 2022. godine na bosanskom jeziku, hrvatskom jeziku i srpskom jeziku. “Priručnik za rad biračkih odbora sadrži detaljan opis i prikaz biračkoga odbora na biračkom mjestu, te objašnjava ulogu, dužnosti i odgovornosti predsjednika i članova biračkih odbora i njihovih zamjenika, promatrača i drugih sudionika izbornoga procesa, dan uoči izbora, na dan izbora i noć nakon izbora.”²⁴ Priručnik se rabio za obuku biračkih odbora.

Slika 6. Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – Opći izbori 2022.

158. Praktikum za izborna povjerenstva osnovnih izbornih jedinica u BiH (izmijenjeno i dopunjeno izdanje) tiskan je u nakladi od 600 primjeraka na jezicima u službenoj uporabi u BiH uz finansijsku podršku Međunarodne fondacije za izborne sustave (IFES). „Praktikum obrađuje postupak izbora, imenovanja i razrješenja izbornoga povjerenstva osnovne izborne jedinice, pa preko mjerodavnosti izbornoga povjerenstva, zaštite izbornoga prava, dolazi do izbornoga dana i unosa obrade i kontrole izbornih rezultata.“²⁵

Slika 7. Praktikum za izborna povjerenstva osnovnih izbornih jedinica u BiH (izmijenjeno i dopunjeno izdanje)

159. Uz podršku Ambasade Republike Turske tiskan je Priručnik za izborne promatrače – Opći izbori 2022. godine, u nakladi od 2.000 primjeraka na jezicima u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini i na engleskom jeziku. Svrha Priručnika je zainteresiranim izbornim promatračima političkih subjekata, udruga građana i predstavnicima međunarodnih promatrača omogućiti da se upoznaju s postupkom akreditacije, kao uvjetom da bi pristupili i pratili rad tijela za provedbu izbora, te biračkim i drugim mjestima čiji rad žele promatrati. Nadalje, Priručnik sadrži najvažnije informacije o Općim izborima 2022. godine i

²⁴ Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – Opći izbori 2022., Središnje izorno povjerenstvo BiH, 2022., str. 5.

²⁵ Praktikum za izborna povjerenstva osnovnih izbornih jedinica u BiH (izmijenjeno i dopunjeno izdanje), Središnje izorno povjerenstvo BiH, 2022., str. 5.

dokumente, kao i upute za izborne promatrače za njihov rad, pristup informacijama i rezultatima izbora.²⁶

Slika 8. Priručnik za izborne promatrače – Opći izbori 2022.

160. Uz finansijsku podršku Međunarodne fondacije za izborne sustave (IFES) tiskano je 600 primjeraka Priručnika za rad kontrolora izbornih rezultata na bosanskom jeziku, hrvatskom jeziku i srpskom jeziku. Priručnik sadrži sva važna gledišta mjerodavnosti i opsega rada kontrolora izbornih rezultata, sukladno pozitivnom zakonodavstvu, tj. podzakonskim propisima Središnjega izbornog povjerenstva BiH. U njemu su opisane i praktično prikazane funkcije kontrolora izbornih rezultata koji čine dio organizacijske strukture i mjerodavnosti tijela za provedbu izbora na lokalnoj razini (općinska i gradska izborna povjerenstva), kao i kontrolora u Glavnom centru za brojanje.

Slika 9. Priručnik za rad kontrolora izbornih rezultata

161. Uz finansijsku podršku Ambasade Republike Turske tiskano je 2000 primjeraka Priručnika o radu Glavnog centra za brojanje na bosanskom jeziku, hrvatskom jeziku, srpskom jeziku i engleskom jeziku. Priručnik o radu Glavnog centra za brojanje u Bosni i Hercegovini je namijenjen osoblju angažiranom u Glavnom centru za brojanje, akreditiranim promatračima političkih subjekata, udruga i međunarodnim promatračima, te predstavnicima medija, s ciljem da na sažet i pristupačan način omogući bolje razumijevanje složenih procesa koji se provode u različitim fazama rada u Glavnom centru za brojanje, kao i učinkovitijeg i efektivnijeg promatranja izbornih aktivnosti u Glavnom centru za brojanje.²⁷

²⁶ Priručnik za izborne promatrače – Opći izbori 2022., Središnje izbornog povjerenstvo BiH, 2022., str. 3.

²⁷ Priručnik o radu Glavnog centra za brojanje, Središnje izbornog povjerenstvo BiH, 2022., str. 3.

Slika 10. Priručnik o radu Glavnog centra za brojanje

162. Uz podršku Ambasade Republike Turske tiskano je 300 primjeraka Priručnika za rad biračkoga odbora na biračkom mjestu u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH koji su distribuirani u DKP-u BiH gdje je organizirano glasovanje birača za Opće izbore 2022. godine. “Priručnik sadrži detaljan prikaz rada biračkoga odbora na biračkom mjestu u diplomatsko-konzularnom predstavništvu Bosne i Hercegovine, te objašnjava ulogu, dužnosti i odgovornosti predsjednika i članova biračkih odbora, njihovih zamjenika i promatrača na biračkom mjestu u diplomatsko-konzularnom predstavništvu Bosne i Hercegovine, s posebnim naglaskom na utvrđivanje broja kuverata s glasačkim listićima i načinom pakiranja izbornoga materijala.”²⁸

Slika 11. Priručnik za rad biračkoga odbora na biračkom mjestu u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH

163. Središnje izborno povjerenstvo BiH izradilo je „Vodič za političke stranke o financiranju i financijskom izvješćivanju” koji je namijenjen osobama odgovornim za vođenje poslovnih knjiga političkih stranaka, podnošenje financijskih izvješća i koje su ovlaštene za kontaktiranje sa Središnjim izbornim povjerenstvom BiH o podnošenju financijskih izvješća.²⁹ Vodič o financiranju i financijskom izvješćivanju političkih stranaka ima za cilj političkim strankama pružiti relevantne informacije o dozvoljenim i nedozvoljenim izvorima financiranja, načinu donošenja programa utroška sredstava za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom i statutom, načinima financiranja izborne kampanje, načinu podnošenja financijskih izvješća Središnjem izbornom povjerenstvu BiH i ustupanju financijskih izvješća na uvid javnosti. Vodič za političke stranke o financiranju i financijskom izvješćivanju izrađen je u suradnji s Udrugom za borbu protiv korupcije

²⁸ Priručnik za rad biračkog odbora na biračkom mjestu u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH, Središnje izborno povjerenstvo BiH, 2022., str. 5.

²⁹ Gušić, H., Tošović, S., Zukić, D. (2022) Vodič za političke stranke o financiranju i financijskom izvješćivanju. Sarajevo: Središnje izborno povjerenstvo BiH.

Transparency International u BiH. Prilikom promocije Vodiča, na kojoj je isti distribuiran političkim strankama, održana je i edukacija za političke stranke.

Slika 12. Vodič za političke stranke o financiranju i finansijskom izvješćivanju

164. Pripremljen je video materijal „Rad biračkog odbora“ koji se rabi za obuku članova biračkih odbora; video materijal „Prava i obveze promatrača“ koji je namijenjen promatračima, kao podsjetnik na njihova prava i obveze tijekom promatranja izbornoga procesa. Pripremljen je video materijal „Najvažniji aspekti izbornoga procesa“ i upute za birača koji je slijep, nepismen, fizički nesposoban.³⁰

7.8. Obuka osoblja Centara za birački popis

165. Od 5. do 14. 4. 2022. godine izvršena je obuka uposlenika centara za birački popis, koja je podrazumijevala organizaciono-tehničku pripremu i provedbu obuke. Edukacijom su obuhvaćeni i obrađeni sljedeći sadržaji: Upoznavanje s važećim podzakonskim aktima i obvezama uposlenika centra za birački popis, te praktičan rad na aplikacijama koje se rabe u radu centra za birački popis. Aplikacija za pasivnu registraciju birača podrazumijeva obuku iz sljedećih tematskih područja: pretraga po registru birača; Izlistavanje statističkih izvješća; Rad na određivanju biračkih mjesta; Tiskanje odluka o određivanju biračkih mjesta; Raspoređivanje neraspoređenih birača; Unos i obrada zahtjeva za određivanje biračke opcije raseljenih osoba; Ažuriranje Središnjeg biračkog popisa i dodjela biračkim mjestima (*update base*). Aplikacija za konsolidaciju Središnjeg biračkog popisa (SBP) podrazumijeva obuku na temu označavanja umrlih na SBP-u (“*”); Formiranje mobilnih timova; Potpodjela biračkih mjesta. Također, obrađena je i tema uporabe programa za razmjenu elektroničke pošte – e-pošta. Edukaciji je, iz 51 općine, nazočilo 65 polaznika, i to: 55 uposlenika Centra (37 pozvanih i 18 naknadno prijavljenih), 5 uposlenika Centra koji su iskazali potrebu za nazočnost obuci, i 5 članova OIP-a/GIP-a (3 predsjednika i 2 člana).

³⁰ Video materijali dostupni na <https://www.izbori.ba/Default.aspx?Lang=3&CategoryID=1247>

8. Edukacija za političke subjekte

Financiranje političkih stranaka – izmjene i dopune podzakonskih akata

166. „Financiranje političkih stranaka – izmjene i dopune podzakonskih akata“ naziv je edukacije koju je Središnje izborno povjerenstvo BiH putem Zoom platforme održalo 15. ožujka 2022. godine za osobe odgovorne za vođenje poslovnih knjiga političkih stranaka, podnošenje financijskih izvješća i koje su ovlaštene za kontaktiranje sa Središnjim izbornim povjerenstvom BiH.
167. Središnje izborno povjerenstvo BiH je u siječnju 2022. godine usvojilo podzakonske akte iz područja financiranja političkih stranaka, kojim su izmijenjeni obrasci financijskih izvješća, uređen postupak donošenja programa utroška sredstava i njegov sadržaj, te otvaranje posebnoga računa za financiranje izborne kampanje. Također, Središnje izborno povjerenstvo BiH je tijekom kontrole i revizije financijskih izvješća, koje političke stranke podnose sukladno članku 12. Zakona o financiranju političkih stranaka i njenim podzakonskim aktima, utvrdilo da veliki broj stranka prilikom izrade i podnošenja financijskih izvješća pravi greške.
168. Cilj edukacije je bio da se osobama odgovornim za vođenje poslovnih knjiga političkih stranaka, podnošenje financijskih izvješća i koje su ovlaštene za kontaktiranje sa Središnjim izbornim povjerenstvom BiH omogući stjecanje, odnosno proširenje znanja o rokovima, sadržaju i načinu podnošenja financijskih izvješća, izmjenama i dopunama Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka i Pravilnika o predizbornim i postizbornim financijskim izvješćima političkih stranaka, načinu donošenja financijskoga plana i programa utroška sredstava političke stranke, te postupku otvaranja i uporabe posebnoga računa za financiranje troškova izborne kampanje.
169. Edukaciji je nazočilo 59 osoba iz 43 političke stranke.

Edukacija osoba odgovornih za vođenje poslovnih knjiga političkih stranaka, podnošenje financijskih izvješća i koje su ovlaštene za kontaktiranje sa SIP-om BiH

Edukacija predstavnika ovjerenih političkih subjekata za trenere izbornih promatrača i trenere osoba koje će biti ovlaštene za podnošenje prigovora i žalbi

170. Središnje izborno povjerenstvo BiH je 8. – 9. 8. 2022. godine, u okviru priprema za održavanje Općih izbora, održalo edukaciju predstavnika ovjerenih političkih subjekata za

trenere izbornih promatrača i trenere osoba koje će biti ovlaštene za podnošenje prigovora i žalbi.

171. Tijekom edukacije detaljno je predstavljen način rada članova biračkih odbora i u tom smislu prava izbornih promatrača, kao i ispravan način podnošenja prigovora i žalbi, te uvjeti koji moraju biti ispunjeni da bi se odobrio zahtjev za ponovno otvaranje vreća i brojanje glasova.
172. Ova dvodnevna edukacija 90 predstavnika ovjerenih političkih subjekata je bila prilika da se predstavi i nova aplikacija e-Promatrači koja je kreirana u okviru portala e-Izbori. Aplikacija za registraciju promatrača je omogućila podnošenje, provjeru i ispis zahtjeva za akreditaciju promatrača uključujući učitavanje odgovarajuće dokumentacije podnosioca zahtjeva u elektroničkom obliku, čuvanje podataka i elektroničkih dokumenata u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, te obavješavanje podnosioca zahtjeva putem portala e-Izbori i e-pošte.

Edukacija predstavnika političkih subjekata za trenere izbornih promatrača i trenere osoba koje će biti ovlaštene za podnošenje prigovora i žalbi

9. Informiranje birača, edukativna i motivacijska kampanja

173. Zbog pravovremene informiranosti birača i svih sudionika u izbornom procesu, mrežna stranica Središnjega izbornog povjerenstva BiH je kontinuirano i pravovremeno ažurirana. Sve informacije značajne za izborni proces, odluke, priopćenja, statistike, podzakonski akti i normativi te edukativno-informativni materijal na taj način bili su na raspolaganju javnosti.
174. Središnje izborni povjerenstvo BiH je na svojoj mrežnoj stranici www.izbori.ba kreiralo zasebnu stranicu namijenjenu Općim izborima 2022 godine u BiH. Na glavnom izborniku na mrežnoj stranici Središnjega izbornog povjerenstva BiH postavljena je poveznica Opći izbori 2022. koja korisniku olakšava pronalaženje svih informacija relevantnih za Opće izbore 2022. godine. Relevantne informacije su također objavljivane na i službenom Twitter računu (@IZBORI_BA), Instagram računu (izbori_ba) i Facebook računu.
175. Izbornim zakonom BiH propisano je da Središnje izborni povjerenstvo BiH objavljuje u službenim glasilima i sredstvima javnog informiranja u BiH i izvan nje informacije za birače, te ostale informacije neophodne za provedbu ovoga zakona.
176. Sukladno svojoj zakonskoj obvezi, Središnje izborni povjerenstvo BiH kontinuirano objavljuje informacije od važnosti za birače, te informira javnost o svom radu i nastojanju za unaprjeđenje rada institucije i izborne prakse u BiH. Aktivnosti vezane za informativnu kampanju Središnjega izbornog povjerenstva BiH osobito su intenzivirane u izbornoj godini

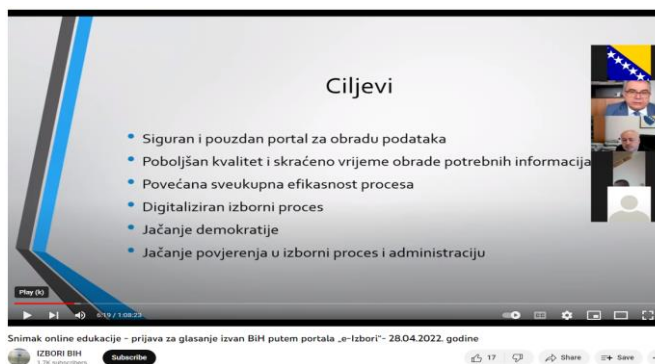
i mogu se podijeliti na tri segmenta: a) informativna kampanja; b) edukativna kampanja i c) motivacijska kampanja.

177. **Informativna i edukativna kampanja** odnose se na informiranje birača o upisu birača u Središnji birački popis, a namijenjena je prije svega biračima koji imaju status raseljene osobe i biračima koji žive izvan BiH. Središnje izborno povjerenstvo BiH je za Opće izbore 2022. godine izradilo TV-telap koji se emitirao na svim javnim i privatnim TV medijima. Birači su pozvani da se prijave do 19. 7. 2022. godine, odnosno do krajnjeg roka za prijavu birača koji glasuju izvan BiH ili su raseljene osobe ukoliko žele promijeniti svoju biračku opciju.
178. Nadalje, u cilju olakšanja uporabe aplikacije za prijavu birača izvan BiH e-Izbori, Središnje izborno povjerenstvo BiH izradilo je video uputu za pristupanje i prijavu u aplikaciji e-Izbori, koja je dostavljena svim javnim TV emiterima na objavu, a dostupno je i na mrežnoj stranici Središnjega izbornog povjerenstva BiH, kao i snimak *online* edukacije za birače izvan BiH. Također, održani su Zoom sastanci s udrugama građana koji žive izvan BiH, te uposlenicima DKP-a BiH.

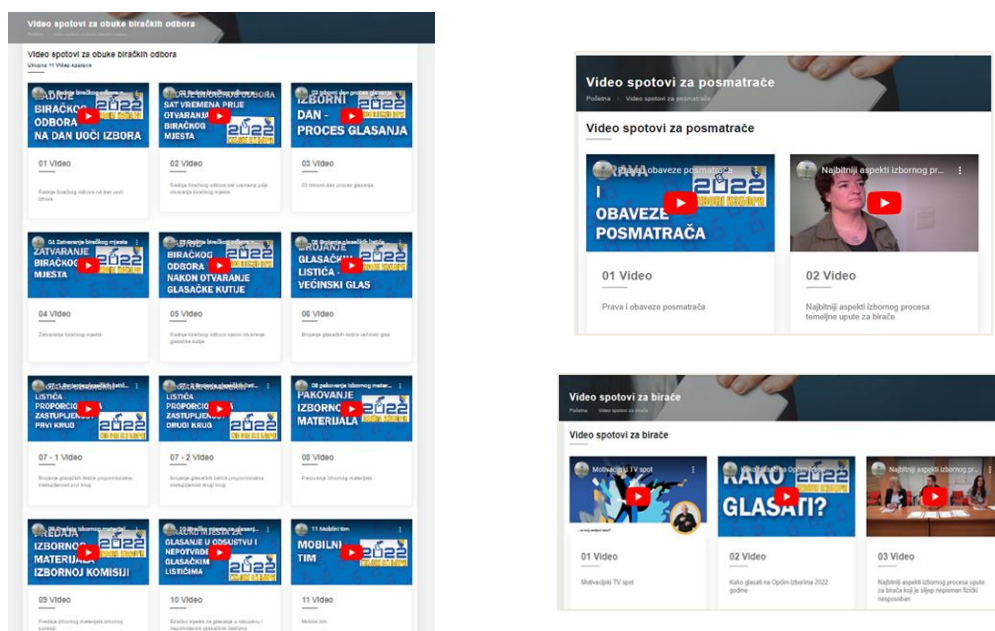
Slika 13. Video uputa za popunjavanje elektroničkoga obrasca za prijavu za glasanje izvan BiH

179. Dana 28. 4. 2022. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je putem Zoom platforme održalo edukaciju o načinu elektroničkoga podnošenja prijave birača za glasanje izvan Bosne i Hercegovine putem portala „e-Izbori“. Zabilježeno je 216 pojedinačnih prijava za praćenje edukacije. Središnje izborno povjerenstvo BiH je putem obavijesti pozvalo udruge građana Bosne i Hercegovine u inozemstvu, osoblje diplomatsko-konzularnih predstavništva BiH u inozemstvu, političke stranke i pojedince, medije i sve druge zainteresirane sudionike izbornoga procesa, koji se žele upoznati s načinom podnošenja prijave za glasanje birača izvan BiH putem portala „e-Izbori“ da se prijave za edukaciju. Elektronički način prijavljivanja birača za glasanje izvan BiH je bio u primjeni od dana raspisivanja Općih izbora 2022. godine.

Slika 14. Zoom edukacija o načinu elektroničkoga podnošenja prijave birača za glasanje izvan BiH putem portala „e-Izbori“

180. **Edukativna kampanja „Kako glasovati“** je počela 10. 9. 2022. godine i provodila se u formi TV spotova i radio jingle, koji se emitiraju na svim javnim i većini privatnih medija. Također, ova kampanja provodi se putem objave tiskanih oglasa i promotivnih letaka u dnevnim novinama s detaljnim uputama kako ispravno popuniti glasački listić; tiskaju se i plakati za objavu na biračkim mjestima „Kako glasovati” i „Zlouporaba biračkoga prava”. Cilj je upoznati birače s tijelima vlasti za koja se provode izbori u Bosni i Hercegovini, te o ispravnom načinu popunjavanja glasačkih listića.
181. Sve kampanje Središnjega izbornog povjerenstva BiH realiziraju se i kroz elektroničke (TV i radio) medije, te tiskane medije. Važno je naglasiti da je zakonom utvrđena obveza za javne elektroničke medije, da su dužni besplatno i u potpunosti objavljivati priopćenja i informacije Središnjega izbornog povjerenstva BiH kako bi birači bili informirani o svim gledištima izbornoga procesa. Svi materijali (TV spotovi, radio jingle, poster) pripremaju su na jezicima u službenoj uporabi u BiH. Također, u svim video spotovima su zasebno snimljene i ugrađene identične informacije, razumljive osobama s oštećenim sluhom. TV spotovi se emitiraju putem YouTube kanala, Instagrama, Twittera, kao i na mrežnoj stranici Središnjega izbornog povjerenstva BiH.
182. Nadalje, SIP BiH je u suradnji s OESS-om i Vijećem Europe pripremio video materijale:
- obuke za rad biračkih odbora (11 video materijala, rabi se za obuku članova biračkih odbora),
  - promatrači na biračkom mjestu (video materijal namijenjen promatračima, kao podsjetnik na njihova prava i obveze tijekom promatranja izbornoga procesa),
  - najvažnija gledišta izbornoga procesa – upute za birača koji je slijep, nepismen, fizički nesposoban,
  - motivirajuće TV spotove za mlade, žene, osobe starije životne dobi i osobe s invaliditetom.

Slika 15. Video materijali za obuku

183. Kampanja, koju Središnje izbornog povjerenstvo BiH provodi, prije svega je usmjerena na osiguravanje svih potrebnih informacije za birače i podsjećanje na rokove za izvršenje pojedinih aktivnosti, a kako bi ostvarili svoje biračko pravo.

Edukativna kampanja – birači izvan BiH

184. Središnje izborno povjerenstvo BiH u suradnji s Ministarstvom vanjskih poslova BiH uspostavilo je radnu skupinu za organizacijsko-tehničke pripreme za realizaciju izbornoga procesa u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH. Navedena radna skupina svoje aktivnosti provodila je u smislu edukacije birača kao i edukacije biračkih odbora.
185. Na temelju Odluke o realizaciji edukacije i informiranju birača izvan Bosne i Hercegovine Središnje izborno povjerenstvo BiH organiziralo je i provelo edukaciju i informiranje birača izvan BiH za Opće izbore 2022. godine u državama u kojima se nalazi značajan broj državljana BiH, odnosno izbjeglica i osoba koje privremeno borave izvan BiH.
186. U lipnju i srpnju 2022. godine šest timova je posjetilo diplomatsko-konzularna predstavništva BiH u Europi: Ambasade BiH u Ljubljani, Bernu, Pragu, Berlinu, Strassbourgu, Oslu, Stockholmu, Kopenhagenu, Londonu, Beču, Beogradu, Zagrebu, Generalni konzulat BiH u Stuttgartu, Frankfurtu, Münchenu, Grazu, Milanu, Malmöu i Zürichu te Počasni konzulat BiH u Grazu.
187. Središnje izborno povjerenstvo BiH je, sukladno Izbornom zakonu BiH, ove posjete organiziralo u suradnji s Ministarstvom vanjskih poslova BiH. Osim edukacije birača izvan BiH cilj navedenih aktivnosti je bio i provjera uvjeta za otvaranje biračkih mjesta u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine, pogotovo imajući u vidu činjenicu da se za ove izbore povećalo zanimanje za glasovanje u DKP-ima.
188. Tijekom posjete izaslanstva Središnjega izbornog povjerenstva BiH, birači izvan BiH upoznati su s rokom i procedurama za registraciju birača iz inozemstva, za glasovanje poštom ili u DKP-ima BiH. Po okončanju procesa prijave birača za glasovanje izvan BiH, kao i nakon završene procedure provjere ispunjavanja organizacijsko-tehničkih uvjeta za organiziranje glasovanja na biračkom mjestu u DKP-u BiH, Središnje izborno povjerenstvo BiH je dana 8. 8. 2022. godine donijelo Odluku o određivanju biračkih mjesta za glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine,³¹ a 25. 8. 2022. godine Odluku o izmjeni Odluke o određivanju biračkih mjesta za glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine.³² Sukladno navedenom, na Općim izborima 2022. godine, za državljane Bosne i Hercegovine koji privremeno žive u inozemstvu i imaju biračko pravo, organizirano je glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH za koje su se stekli propisani uvjeti.

Tablica 10. Pregled održanih obuka u inozemstvu

Država	Grad / DKP BiH
Slovenija	Ambasada BiH u Ljubljani
Švicarska	Ambasada BiH u Bernu; Zürich
Češka	Ambasada BiH u Pragu
Njemačka	Ambasada BiH u Berlinu; Generalni konzulati BiH u Stuttgartu; Frankfurtu i Münchenu
Francuska	Ambasada BiH u Strassbourgu
Norveška	Ambasada BiH u Oslu

³¹ „Službeni glasnik BiH“, broj 55/22

³² „Službeni glasnik BiH“, broj 59/22

Država	Grad / DKP BiH
Švedska	Ambasada BiH u Stockholmu; Malmö
Danska	Ambasada BiH u Kopenhagenu
Velika Britanija	Ambasada BiH u Londonu; Birmingham
Srbija	Ambasada BiH u Beogradu
Hrvatska	Ambasada BiH u Zagrebu
Slovenija	Ambasada BiH u Ljubljani
Austrija	Ambasada BiH u Beču; Počasni konzulat BiH u Grazu
Italija	Generalni konzulat BiH u Milanu

Posjeta izaslanstva SIP-a BiH ambasadama i DKP-ima BiH u inozemstvu

Edukacija članova biračkih odbora za glasovanje u DKP-ima BiH

189. Nakon što je Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo Odluku o određivanju biračkih mjesta za glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine sukladno Pravilniku o utvrđivanju kvalifikacija i postupku imenovanja članova biračkih odbora³³ (u daljnjem tekstu: Pravilnik), Ministarstvo vanjskih poslova BiH dostavilo je Središnjem izbornom povjerenstvu BiH prijedlog za članove biračkih odbora i njihove zamjenike u DKP-ima BiH, vodeći računa da predloženi kandidati ispunjavaju propisane uvjete.
190. Nadalje, sukladno članku 19. Pravilnika, Središnje izborno povjerenstvo BiH organiziralo je obuku za predsjednika i članova biračkih odbora u DKP-ima BiH, kao i njihovih zamjenika, o načinu glasovanja i brojanju kuverti s glasačkim listićima. Obuka članova biračkih odbora u DKP-ima BiH provedena je u razdoblju od 22. 9. 2022. godine do 27. 9. 2022. godine.
191. Nakon provedene obuke Središnje izborno povjerenstvo BiH izvršilo je provjeru znanja i uspješnim predsjednicima i članovima biračkih odbora i njihovim zamjenicima u DKP-ima BiH dodijelilo certifikate (162 člana/zamjenika člana biračkoga odbora iz 21 DKP-a BiH). Nadalje, sukladno članku 27. Pravilnika o provedbi izbora u BiH, Središnje izborno povjerenstvo BiH izvršilo je primopredaju osjetljivoga izbornog materijala Ministarstvu

³³ Akt broj 05-1-02-2-619-1/22 od 4. 5. 2022. godine

vanjskih poslova BiH, dana 16. 9. 2022. godine u 10:00 sati za daljnju distribuciju prema DKP-ima BiH, kao i dio neosjetljivoga materijala.

10. Sigurnosna gledišta Općih izbora 2022. godine

192. Dana 14. 4. 2022. godine, Središnje izborno povjerenstvo BiH je u sklopu pripremnih aktivnosti za provedbu Općih izbora u BiH, održalo sastanak sa predstavnicima Ministarstva sigurnosti BiH, Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH, Državne agencije za istrage i zaštitu, Obavještajno sigurnosne agencije BiH, Ministarstva unutarnjih poslova BiH, Federalnoga ministarstva unutarnjih poslova BiH i Policije Brčko distrikta BiH na kojemu su predstavnici upoznati s nadnevkom provedbe izbora, te je dogovoreno da sukladno svojim mjerodavnostima Ministarstvo sigurnosti BiH formira Radnu skupinu za sigurnost Općih izbora u BiH 2022. godine. Također je dogovoreno da agencije za provedbu zakona u Bosni i Hercegovini obave poslove osiguranja: sjedišta Središnjega izbornog povjerenstva BiH u razdoblju od 4. 5. do 31. 12. 2022. godine, skladišta Središnjega izbornog povjerenstva BiH u razdoblju od srpnja do 31. 12. 2022. godine, Glavnog centra za brojanje u razdoblju od 1. 9. do 30. 11. 2022. godine, distribucije izbornoga materijala, i objekata u osnovnim izbornim jedinicama (općinama, gradovima) gdje će se nalaziti biračka mjesta i u kojima će se čuvati birački materijal.
193. Sukladno članku 2.1 stavak (3) Izbornoga zakona BiH, koji propisuje da su “sva tijela vlasti na svim razinama i dužnosnici u Bosni i Hercegovini i diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH obvezni pomagati tijelima mjerodavnim za provedbu izbora”, Odlukom ministra Ministarstva sigurnosti BiH od 24. 5. 2022. godine imenovana je Radna skupina za praćenje realizacije zadataka iz mjerodavnosti institucija i policijskih agencija u Bosni i Hercegovini vezanih za provedbu Općih izbora u BiH 2022. godine³⁴ (u daljnjem tekstu Radna skupina). Radna skupina izrađena je od predstavnika Središnjega izbornog povjerenstva BiH, Ministarstva sigurnosti BiH, Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH (DKPT BiH), Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA), Granične policije BiH, Obavještajno sigurnosne agencije BiH, Ministarstva unutarnjih poslova Republike Srpske, Federalnog ministarstva unutarnjih poslova i Policije Brčko distrikta BiH. Odlukom ministra Ministarstva sigurnosti BiH od 16. 6. 2022. godine Radna skupina za praćenje realizacije zadataka iz mjerodavnosti institucija i policijskih agencija u Bosni i Hercegovini vezanih za provedbu Općih izbora u BiH 2022. godine dopunjena je još jednim članom, predstavnikom Ministarstva unutarnjih poslova Kantona Sarajevo.³⁵
194. Na sastancima radne skupine nazočni su bili i zastupnici EUFOR snaga Europske unije u Bosni i Hercegovini.
195. Radna skupina za praćenje realizacije zadataka u provedbi Općih izbora u BiH 2022. godine je bila zadužena pratiti i analizirati stanje sigurnosti na području BiH, sugerirati neophodne smjernice za postupanje agencija za provedbu zakona u BiH, poduzimati blagovremene poslove koordinacije putem agencija za provedbu zakona, te ostvariti kontinuiranu suradnju sa stožerima akcije za sigurnost Općih izbora u BiH uspostavljenih od strane entitetskih/kantonálnih ministarstava unutarnjih poslova i Policije Brčko distrikta BiH, a u cilju postizanja maksimalnog stupnja sigurnosnih uvjeta za neometano održavanje izbornoga procesa u BiH 2022. godine.

³⁴ Odluka broj: 12-01-04-7-2558-13/22 od 24. 5. 2022. godine

³⁵ Odluka broj: 12-01-04-7-2558-19/22 od 16. 6. 2022. godine

196. Nadalje, sukladno članku 2.1 stavak (3) Izbornoga zakona BiH, a na inicijativu Središnjega izbornog povjerenstva BiH i Radne skupine za praćenje realizacije zadataka u provedbi Općih izbora u BiH 2022. godine, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela Ministarstva sigurnosti BiH je dana 10. 8. 2022. godine donijela Odluku o formiranju operativnoga stožera akcije „Opći izbori 2022.“ (u daljnjem tekstu Operativni stožer akcije).³⁶
197. Operativni stožer akcije je bio zadužen za osiguranje realizacije svih zadataka i zakonitost izvršavanja svih poslova koji se odnose na sigurnost cjelokupnog izbornog ciklusa, što je između ostaloga podrazumijevalo koordinaciju aktivnosti osiguranja kompletnoga izbornog procesa, prikupljanja i analize informacija koje ukazuju na ugrožavanje sigurnosti izbornoga procesa, osiguranje prijevoza osjetljivoga glasačkog materijala, koordinaciju aktivnosti svih policijskih agencija na osiguranju kompletnoga izbornog procesa do proglašenja konačnih rezultata Općih izbora u BiH 2022. godine, osiguranja sjedišta Središnjega izbornog povjerenstva BiH, fizičko osiguranje objekata i osoba, osiguranje skladišta i Glavnog centra za brojanje, poduzimanje svih potrebnih radnji na održavanju javnog reda i mira i drugih poslova za kojima se ukaže potreba. Dana 25. 8. 2022. godine usvojen je Okvirni plan osiguranja izbornoga procesa za Opće izbore 2022. godine.
198. Dana, 17. 6. 2022. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH informiralo je Direkciju za koordinaciju policijskih tijela BiH o četiri poruke prijeteći kako je zgrada minirana, s molbom utvrđivanja načina organizacije neometanog rada ove institucije ubuduće. Lažne dojave su dostavljene Središnjem izbornom povjerenstvu BiH putem e-pošte s nepoznate adrese, a imale su za cilj onemogućavanje i otežavanje realizacije utvrđenih izbornih aktivnosti, odnosno ugrožavanje priprema izbornoga procesa u cjelini. Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH poduzela je mjere iz svoje mjerodavnosti kako bi Središnje izborno povjerenstvo BiH moglo neometano nastaviti sa svojim radom. Policijski službenici Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH su od 4. 5. 2022. do 31. 12. 2022. godine osiguravali zgradu Središnjega izbornog povjerenstva BiH.
199. Nadalje, izvršen je hakerski napad i na Informacijsko-dokumentacijski centar (INDOC) koji je razvijen u okviru UNDP projekta „Žene na izborima u BiH“ koji se financirao iz sredstava švedske SIDA-e zbog čega je ova mrežna stranica nedostupna.
200. Dana 21. 9. 2022. godine rukovoditelj Operativnoga stožera akcije je putem e-pošte informirao Središnje izborno povjerenstvo BiH kako ministarstva unutarnjih poslova Tuzlanskog kantona, Srednjobosanskog kantona, Zeničko-dobojskog kantona i Zapadnohercegovačkog kantona ne mogu realizirati osiguranje glasačkih listića na biračkim mjestima noć prije izbora zbog manjka broja policijskih službenika. U cilju očuvanja integriteta izbornoga procesa, Središnje izborno povjerenstvo BiH je tražilo da se omogućí jednoobrazno postupanje na svim biračkim mjestima u Bosni i Hercegovini, te da se osigura birački materijal u noći prije otvaranja biračkih mjesta, odnosno da se osigura zaštita izbornoga prava provedbom niza sigurnosnih mjera.³⁷
201. Na dan održavanja izbora 2. 10. 2022. godine, do 24,00 sata Operativni stožer akcije je od strane policijskih tijela u Bosni i Hercegovini zaprimio ukupno 61 prijavu o incidentima koji

³⁶Operativni stožer akcije „Opći izbori 2022.“ su činili predstavnici Središnjega izbornog povjerenstva BiH, Direkcije za koordinaciju policijskih tijela; Obavještajno sigurnosne agencije BiH; Granične policije BiH; Državne agencije za istrage i zaštitu; Federalne uprave policije; Policije Brčko distrikta BiH i kantonalnih ministarstava unutarnjih poslova. Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Srpske nije imenovalo predstavnika u Operativnom stožeru akcije “Opći izbori 2022”. Svu suradnju ostvarilo je preko predstavnika Ministarstva unutarnjih poslova Republike Srpske u Radnoj skupini za praćenje realizaciju zadataka iz mjerodavnosti institucija i policijskih tijela u Bosni i Hercegovini u provođenju Općih izbora 2022. godine.

³⁷ Članak 16. stavak (4) Pravilnika o provedbi izbora

se mogu dovesti u svezu s narušavanjem glasovanja na biračkim mjestima, i to: 31 u Federaciji BiH, 25 u Republici Srpskoj i 5 u Brčko distriktu BiH.

202. Od ukupno 61 prijavljenoga incidenta, 16 je kvalificirano kao narušavanje javnog reda i mira, 7 kao kaznena djela koja se dovode u svezu s narušavanjem izbornoga procesa, a 38 su ostali incidenti koji još uvijek nisu pravno kvalificirani. Iako je broj prijavljenih incidenata za 52% manji u odnosu na broj incidenata registriranih za Lokalne izbore 2020. godine,³⁸ u 2022. godini su politički predstavnici pokušali ukazati na nepravilnost provedbe izbornoga procesa.
203. Napadi na predsjednika i članove Središnjega izbornog povjerenstva BiH su započeli u javnom prostoru odmah nakon provedbe Općih izbora 2022. u Bosni i Hercegovini, odnosno nakon donošenja Naredbe Glavnom centru za brojanje da izvrši otvaranje vreća s glasačkim listićima, izvrši ponovno kontrolno brojanje glasačkih listića, sjedini i utvrdi rezultate izbora sa svih 2.239 redovitih biračkih mjesta u Republici Srpskoj uključujući i biračka mjesta u Brčko distriktu BiH s opcijom glasovanja za Republiku Srpsku, za razinu predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske od 10. 10. 2022. godine i Naredbe o ispravci Naredbe od 10. 10. 2022. godine (od 11. 10. 2022. godine). Spomenuti napadi na Središnje izbornog povjerenstvo BiH su se odnosili na javne prijetnje predsjedniku i članovima Središnjega izbornog povjerenstva BiH, koji su cijelo vrijeme kao službene osobe postupali po službenoj dužnosti i u okviru mjerodavnosti propisanih Izbornim zakonom BiH, a u cilju zastrašivanja radi sprječavanja službene osobe za obavljanje službene dužnosti.
204. Nadalje, povodom navedene naredbe Glavnom centru za brojanje, članica Središnjega izbornog povjerenstva BiH je bila izložena verbalnom napadu na konferenciji za medije održanoj 10. 10. 2022. godine od strane tadašnjega člana Predsjedništva BiH i kandidata za Predsjednika Republike Srpske. U svezi s tim, Središnje izbornog povjerenstvo BiH se dana, 11. 10. 2022. godine obratilo Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH i Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine za procjenu ugroženosti članice, eventualne kaznene odgovornosti, odnosno na eventualno postupanje iz njihove mjerodavnosti. Također je upućen zahtjev za razmatranje i eventualno postupanje k Povjerenstvu za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Parlamentarne skupštine BiH i Agenciji za ravnopravnost spolova BiH. Članica Središnjega izbornog povjerenstva BiH je dana, 12. 10. 2022. godine dobila 24-satnu policijsku zaštitu, odnosno policijsku pratnju.
205. Nadalje, dana 13. 10. 2022. godine Središnje izbornog povjerenstvo BiH je zaprimilo putem e-pošte otvoreno pismo gradonačelnika Grada Doboja upućeno predsjedniku Središnjega izbornog povjerenstva BiH, a naslovljeno svim medijima u Bosni i Hercegovini. U tom pismu su otvoreno iznesene neistine i prijetnje, odnosno zastrašivanja predsjednika za obavljanje poslova po službenoj dužnosti, a u cilju onemogućavanja zakonitoga rada predsjednika i Središnjega izbornog povjerenstva BiH kao institucije. S tim u svezi, Središnje izbornog povjerenstvo BiH se dana, 13. 10. 2022. godine obratilo Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH radi izvršenja sigurnosnih procjena ugroženosti predsjednika, kao i ostalih članova, ugroženosti rada ove institucije kao i Glavnog centra za brojanje, s prijedlogom mjera za postupanje. Središnje izbornog povjerenstvo BiH nikada nije dobilo rezultate sigurnosne procjene, kao ni prijedloge mjera za postupanje. Zahtjev za mjerodavno postupanje, odnosno prijava protiv gore imenovanog je istog dana dostavljena i Tužiteljstvu BiH kao i Državnoj agenciji za istrage i zaštitu.

---

³⁸ *Izješće o provedbi Lokalnih izbora 2020. godine*, Središnje izbornog povjerenstvo BiH, str. 54.

206. Nadalje, Središnje izborno povjerenstvo BiH je na 73. sjednici, održanoj 27. 10. 2022. godine, usvojilo izvješća Glavnog centra za brojanje i kontrolora za prijevoz, rukovanje i skladištenje glasačkih listića i ostaloga izbornog materijala, a u svezi s postupanjem po Naredbi Središnjega izbornog povjerenstva BiH od 10. 10. 2022. godine koja se odnosila na ponovno kontrolno brojanje glasačkih listića sa svih redovitih biračkih mjesta za razinu predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske. Istog dana, Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo Dopunsku Odluku o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Općih izbora u Bosni i Hercegovini 2022. godine³⁹ kojom su utvrđeni rezultati izbora za predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske. Prema utvrđenim rezultatima za predsjednika Republike Srpske je izabran Milorad Dodik, a za potpredsjednike Čamil Duraković i Davor Pranjić, što je izazvalo brojne napade na predsjednika i članove Središnjega izbornog povjerenstva BiH. S tim u svezi, dana 31. 10. 2022. godine upućen je zahtjev prema Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH za poduzimanje aktivnosti za izradu sigurnosne procjene i eventualne ugroženosti predsjednika i članova Središnjega izbornog povjerenstva BiH. Središnje izborno povjerenstvo BiH nikada nije dobilo povratnu informaciju.
207. Usvajanjem izvješća Glavnog centra za brojanje i kontrolora za prijevoz, rukovanje i skladištenje glasačkih listića i ostalog izbornoga materijala (po gore navedenoj Naredbi od 10. 10. 2022. godine), te usvajanjem Dopunske Odluke o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Općih izbora u Bosni i Hercegovini 2022. godine čime su utvrđeni rezultati izbora za predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske, započeli su još veći napadi u javnom prostoru na predsjednika i članove Središnjega izbornog povjerenstva BiH, kao i samu instituciju od strane medija na teritoriju cijele Bosne i Hercegovine. Dinamična javna komunikacija dovela je do podizanja tenzija u društvu u cjelini, te podupiranju neprijateljskog raspoloženja prema predsjedniku i članovima Središnjega izbornog povjerenstva BiH, čime se dodatno stvarao negativan i neprijateljski ambijent. S tim u svezi, imajući u vidu nepredvidljivost medijskog utjecaja na cjelokupnu situaciju u društvu, te budući razvoj situacije, Središnje izborno povjerenstvo BiH je dana, 1. 11. 2022. godine tražilo od Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH izradu sigurnosne procjene i stupnja ugroženosti predsjednika i članova Središnjega izbornog povjerenstva BiH, s prijedlogom mjera za postupanje. Središnje izborno povjerenstvo BiH nikada nije dobilo povratni odgovor.

Tablica 11. Pregled prijavljenih događaja/incidenata

	Ukupan broj prijavljenih incidenata/događaja	Narušavanje javnog reda i mira	Kazneno djelo	Ostali incidenti/događaji
Federacija Bosne i Hercegovine	31	11	3	17
Republika Srpska	25	5	4	16
Brčko distrikt BiH	5	/	/	5
UKUPNO	61	16	7	38

³⁹ Odluka broj 05-1-07-1-2317-22/22 od 27. 10. 2022. godine

208. U Završnom izvješću OESS/ODHIR promatračke misije navodi se da je “Dan izbora protekao uglavnom mirno uz nekoliko incidenata koji su narušavali proces glasovanja na biračkim mjestima i oko njih.”⁴⁰
209. Usprkos brojnim iskušenjima i pritiscima, može se zaključiti da je Središnje izborno povjerenstvo BiH uspješno provelo Opće izbore 2022. godine, te u zakonskom roku potvrdilo i objavilo konačne izborne rezultate.

11. Rad Glavnog centra za brojanje

210. Središnje izborno povjerenstvo BiH na 36. sjednici, održanoj 28. 7. 2022. godine, donijelo je Odluku o uspostavi Glavnog centra za brojanje i imenovanju ravnatelja i zamjenika ravnatelja Glavnog centra za brojanje za provedbu Općih izbora u Bosni i Hercegovini 2022. godine.⁴¹
211. Člankom 3. navedene Odluke utvrđeni su poslovi Glavnog centra za brojanje: a) prijem i kontrola biračkoga materijala birača koji glasuju putem pošte, s biračkih mjesta za glasovanje u odsustvu, nepotvrđenih-kuvertiranih glasačkih listića, mobilnog tima i posebnoga mobilnog tima, b) verifikacija prava glasa birača iz točke a) ovoga članka, c) brojanje i unos glasova iz točke a) ovoga članka ; d) ponovno brojanje po odluci Središnjega izbornog povjerenstva BiH i e) drugi poslovi utvrđeni podzakonskim aktima Središnjega izbornog povjerenstva BiH.
212. Pravilnikom o organizaciji rada i utvrđivanja rezultata glasovanja u Glavnom centru za brojanje za Opće izbore 2022. godine (u daljnjem tekstu: Pravilnik o radu GCB), utvrđene su mjerodavnosti Glavnog centra za brojanje. Člankom 3. navedenoga Pravilnika propisano je da Glavni centar za brojanje vrši prijem, pripremu, verifikaciju i prebrojavanje sljedećih kategorija glasačkih paketa: brojanje glasačkih listića i utvrđivanje rezultata glasovanja nepotvrđenih-kuvertiranih glasačkih listića, glasačkih listića za glasovanje u odsustvu, glasačkih listića za glasovanje putem mobilnog tima, glasačkih listića za glasovanje poštom, glasačkih listića za glasovanje u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH i glasačkih listića za glasovanje putem posebnoga mobilnog tima, ponovno brojanje po nalogu Središnjega izbornog povjerenstva BiH i postupanje po odlukama/zaključcima Središnjega izbornog povjerenstva BiH.
213. Organizacija rada Glavnog centra za brojanje odvijala se u tri (3) smjene tijekom svih dana u tjednu u razdoblju od 30. 9. 2022. godine, kao dan početka rada Glavnog centra za brojanje do 16. 11. 2022. godine, do kada je Glavni centar za brojanje bio smješten u prostorijama sportskog centra Zetra. Nakon toga, uprava Glavnog centra za brojanje je svoje aktivnosti nastavila u sjedištu Središnjega izbornog povjerenstva BiH u cilju realizacije završnih administrativnih poslova. Glavni centar za brojanje je svoje aktivnosti završio dana 30. 11. 2022. godine.
214. Tijekom cijeloga razdoblja u kojemu je vršena dostava izbornoga materijala posebna oprema za kontradiverzijsku zaštitu i osoblje Federalnog ministarstva unutarnjih poslova (FMUP) zaduženo za rad na ovoj opremi bili su postavljeni na ulazu u Centar za brojanje i

---

⁴⁰ Završno izvješće Izborne promatračke misije ODIHR, Opći izbori, 2. listopada 2022. godine, 2. veljače 2023., str. 24

⁴¹ Akt broj 05-1-07-1-1291-1/22

vršili su stalnu kontrolu kretanja uposlenih, posjetitelja i cjelokupnoga materijala i opreme, koji izlazi i ulazi u Centar za brojanje.

215. Dizajnirano je i uporabljeno više različitih vrsta kontrolnih obrazaca za praćenje kretanja glasačkoga materijala i kontrolu kvalitete procesa verifikacije i brojanja putem kojih su se mogli dobiti i podatci o izvršiteljima, nadnevku i vremenu realizacije određenih aktivnosti, čime su stvoreni preduvjeti da se sve tehničke greške blagovremeno uoče i otklone.
216. Uz navedene obrasce uporabljen je i poseban računalni program koji je omogućavao praćenje rada Glavnoga centra za brojanje i koji je uključivao sve važnije parametre i podatke koji su važni za pojedine faze rada. Osim toga, pripremljene su upute i instrukcije za rad koji su služili istovremeno i kao materijal za obuku uposlenoga osoblja i kao informativni sadržaj koji je prezentiran svim posjetiteljima, zastupnicima medija i promatračima političkih subjekata koji su pratili proces brojanja glasova i rad Centra za brojanje.

Prijem i kontrola izbornoga materijala

217. Proces prijema i postupanja s izbornim materijalom u Glavnom centru za brojanje odvijao se sukladno člancima 7., 8. i 9. Pravilnika o radu GCB, odnosno, izborni materijal se nalazio u osiguranoj prostoriji do trenutka početka obrade.
218. U razdoblju od 30. 9. do 22. 10. 2022. godine, u Glavni centar za brojanje primljena su 61.633 glasačka paketa.

Tablica 12. Pregled primljenih glasačkih paketa u Glavnom centru za brojanje

R/B	Kategorija glasačkih paketa	Broj vreća/paketa	Broj glasačkih paketa
1.	Nepotvrđeni-kuvertirani glasački paketi	143	1.181
2.	Glasački paketi za glasovanje u odsustvu	116	2.163
3.	Glasački paketi za glasovanje putem mobilnog tima	352	12.336
4.	Glasački paketi za glasovanje poštom	137	41.576
5.	Glasački paketi za glasovanje u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH	21	4.377
	UKUPNO		61.633

219. Pored primljenoga materijala za brojanje od strane skladišta SIP-a BiH preuzet je i evidentiran izborni materijal s biračkih mjesta koji se odnosi na: Izvode iz Središnjeg biračkog popisa, Zapisnike o radu biračkih odbora (ZARBO) i Pomoćni obrasci.

Verifikacija i obrada izbornoga materijala

220. Postupajući sukladno odredbama Poglavlja III. Procedure i način brojanja glasova u Glavnom centru za brojanje, Odjeljak A. Prijem, priprema i verifikacija materijala Pravilnika o radu GCB, Glavni centar za brojanje u postupak ispunjavanja uvjeta biračkih paketa, a prema proceduri u člancima 10., 11., i 12. Pravilnika o radu GCB-a vršio je

provjere ispunjavanja uvjeta pristiglih biračkih paketa za upućivanje u narednu fazu rada u Glavnom centru za brojanje.

Tablica 13. Pregled verifikacije i obrade izbornoga materijala u Glavnom centru za brojanje

R/B	Vrsta	Verificirano	Odbijeno u verifikaciji	Napomena
1.	DKP	4.377	0	
2.	Mobilni tim	12.336	0	
3.	Nepotvrđeni	761	420	Nisu birači iz kategorije nepotvrđenih
4.	Odsustvo	2.163	0	
5.	Pošta	41.338	238	Glasovali nepotvrđenim glasačkim listićima
	UKUPNO	60.975	658	

221. Svi glasački paketi koji su bili u fazi Pripreme za verifikaciju prema nalogu Uprave GCB-a, dana 20. 10. 2022. godine ponovno su pregledani kako bi se eventualne greške u obradi otklonile.
222. Nakon izvršenih radnji u Glavnom centru za brojanje utvrđeno je da sljedeći broj biračkih paketa ne ispunjava uvjete za upućivanje u narednu fazu:

Tablica 14. Pregled pošiljki putem pošte koje ne ispunjavaju uvjete

R/B	Razlog zbog kojeg nije brojano ⁴²	Broj pošiljki
1.	Nije dostavljen dokaz o identitetu	965
2.	Nevažeći dokaz o identitetu	282
3.	Nedostaje instrukcijsko pismo	249
4.	Bez potpisa na instrukcijskom pismu	114
5.	Bez otiska pečata pošte ili markice	386
6.	Samo sigurnosna kuverta	1.977
7.	Bez sigurnosne kuverte	88
8.	Pošta iz Bosne i Hercegovine	211
9.	Glasački materijal izvan sigurnosne kuverte	62
10.	Prazni papiri u kuverti	25
11.	Neodgovarajući dokaz o identitetu	3
12.	Različit potpis	4
13.	Više kompleta	169
14.	Zakašnjela pošta	27
	UKUPNO	4.562
	NEURUČENA POŠTA	3.656
	Ukupno prije verifikacije i neuručena	8.218

⁴² Sukladno članku 30. Pravilnika o organizaciji rada i utvrđivanju rezultata glasovanja u Glavnom centru za brojanje za Opće izbore 2022. godine, Glavni centar za brojanje je dana 22. 10 dostavio Izvješće o navedenom, Središnjem izbornom povjerenstvu BiH o aktivnostima GCB za utvrđivanju rezultata o razlozima zbog čega određeni listići nisu brojeni na daljnje postupanje.

Brojanje glasačkih listića i unos glasova

223. Glavni centar za brojanje postupajući sukladno odredbama Pravilnika o radu GCB, tijekom rada prebrojao je prema kategoriji glasača ukupno 60.978 glasačkih paketa.⁴³

Tablica 15. Pregled verificiranih kompleta / kombinacija glasačkih listića upućenih na brojanje u Glavnom centru za brojanje

Kombinacija	Pošta Prebrojano	Odsustvo Prebrojano	Mobilni Prebrojano	Nepotvrđeni Prebrojano	DKP Prebrojano	Ukupno Prebrojano
K01	5151	21	356	52	577	6157
K02	583	0	179	26	12	800
K03	701	1	274	8	88	1072
K04	1683	7	621	1	240	2552
K05	2051	5	367	11	253	2687
K06	1846	17	530	13	330	2736
K07	510	7	340	1	77	935
K08	268	8	206	2	25	509
K09	4021	40	1234	63	207	5565
K10	2283	80	955	17	251	3586
K11	172	1	295	1	12	481
K12	2282	4	812	8	383	3489
K13	2168	9	709	21	493	3400
K14	1796	25	415	56	62	2354
K15	3346	9	340	33	284	4012
K16	1208	2	317	12	127	1666
K17	2519	24	1239	41	211	4034
K18	1513	11	566	23	87	2200
K19	1123	17	265	27	83	1515
K20	1895	26	502	26	108	2557
K21	2722	1412	377	228	313	5052
K22	187	40	571	14	35	847
K23	766	397	821	72	55	2111
K24	547	0	45	5	64	661
	41.341	2.163	12.336	761	4.377	60.978

Ponovna brojanja po naredbi Središnjega izbornog povjerenstva BiH

224. Do utvrđivanja rezultata izbora Glavni centar za brojanje je na temelju sedam (7) naredbi, Središnjega izbornog povjerenstva BiH izvršio kontrolno brojanje i pravilno utvrđivanje rezultata izbora na 2.458 biračkih mjesta (uključujući 2.239 BM – razina 600), a nakon utvrđivanja rezultata izbora, na temelju šest (6) naredbi vršeno je ponovno brojanje na 150

⁴³ Glasački paket u pravilu sadrži četiri (4) glasačka listića osim kombinacije K24 iz Brčko distrika BiH za FBiH koja sadrži tri (3) glasačka listića.

biračkih mjesta (*uključujući i otvaranje svih vreća za 23 biračka mjesta u cilju pronalaska Izvoda iz SBP*) što ukupno čini 2.608 prebrojanih biračkih mjesta za određene razine.⁴⁴

Tablica 16. Broj biračkih mjesta na kojima su vršena ponovna brojanja prema razinama vlasti

R/B	Razina	Broj biračkih mjesta
1.	Predsjedništvo BiH	25
2.	Parlamentarna skupština BiH	67
3.	Parlament FBiH	67
4.	Narodna skupština RS	30
5.	Predsjednik/potpredsjednici RS	2.239
6.	Skupštine kantona	157
7.	Otvaranje svih vreća	23
	UKUPNO	2.608

Kontrolno brojanje za razinu 600 – Predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske

225. Na temelju Naredbe Središnjega izbornog povjerenstva BiH, broj: 05-1-07-11-2195-1/22 od 10. 10. 2022. godine, Glavni centar za brojanje je izvršio ponovno, kontrolno brojanje glasačkih listića s redovitih biračkih mjesta za razinu 600 – predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske.
226. Aktivnosti kontrolnoga brojanja su obuhvatile: kontrolno brojanje glasačkih listića s redovitih biračkih mjesta; kontrolno brojanje neuporabljenih listića s redovitih biračkih mjesta i utvrđivanje strukture nevažećih glasačkih listića s redovitih biračkih mjesta.
227. Na temelju Naredbe, broj: 05-1-07-11-2195/22 od 10. 10. 2022. godine, kontrolno brojanje je vršeno samo za **redovita biračka mjesta** stoga podatci u sljedećoj tablici ne uključuju glasačke listiće birača koji su glasovali u odsutnosti, osobno, putem mobilnih timova, potvrđenih i birača koji su glasovali izvan Bosne i Hercegovine.

Tablica 17. Pregled kontrolnog brojanja glasačkih listića s redovitih biračkih mjesta u Glavnom centru za brojanje – razina 600

Šifra	Naziv OIJ	Broj birača na redovitim biračkim mjestima	Važeći glasački listići	Ukupno nevažeći glasački listići	Nevažeći prazni glasački listići	Nevažeći gl. listići po drugim kriterijima
006	KRUPA NA UNI	1688	684	76	53	23
007	NOVI GRAD	25498	12091	832	440	392

⁴⁴ Naredba broj: 05-1-07-11-2195-1/22 od 10. 10. 2022 2.239 BM (Predsjednik i potpredsjednici RS – sva biračka mjesta i Ispravka naredbe 11. 10. 2022. godine); Naredba broj: 05-1-07-11-2195-3/22 od 11. 10. 2022 – 45 biračkih mjesta; Naredba: 05-1-07-11-2195-4/22 od 13. 10. 2022. godine – 6 biračkih mjesta; Naredba broj: 05-1-07-11-2195-6/22 od 17. 10. 2022. – 123 biračka mjesta; Naredba broj: 05-1-07-11-2195-8/22 od 19. 10. 2022. – 15 biračkih mjesta; Naredba broj: 05-1-07-11-2195-10/22 od 20. 10. 2022. – 22 biračka mjesta; Naredba broj: 05-1-07-11-2195-11/22 od 22. 10. 2022. – 8 biračkih mjesta; Naredba broj: 05-1-07-11-2195-14/22 od 25. 10. 2022. – 8 biračkih mjesta; Naredba broj: 05-1-07-11-2195-17/22 od 26. 10. 2022. – 65 biračkih mjesta; Naredba broj: 05-1-07-11-2195-18/22 od 26. 10. 2022. – 27 biračkih mjesta; Naredba broj: 05-1-07-11-2195-19/22 od 26. 10. 2022. – jedno biračko mjesto; Naredba broj: 05-1-07-11-2195-25/22 od 27. 10. 2022. – 23 biračka mjesta – otvaranje svih vreća; Naredba broj: 05-1-07-11-2195-28/22 od 28. 10. 2022. – 26 biračkih mjesta;

Šifra	Naziv OIJ	Broj birača na redovitim biračkim mjestima	Važeći glasački listići	Ukupno nevažeći glasački listići	Nevažeći prazni glasački listići	Nevažeći gl. listići po drugim kriterijima
008	KOZARSKA DUBICA	22690	10377	646	438	208
009	PRIJEDOR	82297	33034	2092	726	1366
010	GRADIŠKA	53921	24146	1573	993	580
011	LAKTAŠI	32807	19111	1030	612	418
012	SRBAC	17403	9679	476	337	139
013	PRNJAVOR	39207	15267	1043	627	416
014	DERVENTA	32214	11780	966	618	348
016	BROD	17933	6278	434	234	200
018	VUKOSAVLJE	4281	1450	145	97	48
021	ŠAMAC	15693	6517	522	335	187
023	DONJI ŽABAR	1725	931	62	45	17
024	MODRIČA	27096	11574	873	531	342
026	PELAGIĆEVO	4432	1804	99	48	51
028	BRČKO DISTRIKT BIH (OPCIJA RS)	29317	13853	1048	687	361
029	BIJELJINA	108603	53126	3066	1580	1486
031	PETROVAC	1178	598	42	37	5
033	OŠTRA LUKA	4189	1395	130	92	38
034	BANJA LUKA	189075	105458	4863	2462	2401
035	ČELINAC	15418	8731	506	336	170
038	DOBOJ	61983	32369	2350	1243	1107
040	STANARI	7641	3591	357	145	212
045	PETROVO	6343	2890	341	226	115
054	LOPARE	11583	6164	343	213	130
056	UGLJEVIK	13890	8551	373	153	220
058	ISTOČNI DRVAR	193	118	13	10	3
061	RIBNIK	6068	3115	308	211	97
064	MRKONJIĆ GRAD	17236	8548	739	539	200
066	JEZERO	1082	524	53	40	13
068	KNEŽEVO	9038	5063	337	207	130
070	KOTOR VAROŠ	20854	9081	706	361	345
074	TESLIĆ	43037	17578	1406	775	631
081	OSMACI	3628	1580	143	93	50
083	ZVORNIK	51866	28273	1589	597	992
088	ŠIPOVO	10453	5398	372	273	99
101	ŠEKOVIĆI	7002	4002	306	205	101
103	VLASENICA	9265	5090	302	169	133
104	BRATUNAC	17155	8609	578	305	273
105	SREBRENICA	11576	4818	421	187	234
108	KUPRES (RS)	315	155	21	17	4
121	SOKOLAC	10332	6849	351	181	170
123	HAN PIJESAK	3123	1974	94	46	48
132	ISTOČNA ILIDŽA	13302	9063	427	225	202
138	ISTOČNI STARI GRAD	1070	758	58	2	56
140	ISTOČNO NOVO SARAJEVO	11144	7127	428	240	188
142	TRNOVO	1162	819	24	12	12
144	PALE	19716	11901	868	528	340
146	ROGATICA	8753	5676	271	156	115
147	VIŠEGRAD	10152	5571	324	191	133
158	ISTOČNI MOSTAR	150	99	2	0	2
161	NEVESINJE	11289	6609	351	213	138
163	KALINOVIK	1661	1210	38	27	11
164	GACKO	8026	5491	147	93	54

Šifra	Naziv OIJ	Broj birača na redovitim biračkim mjestima	Važeći glasački listići	Ukupno nevažeći glasački listići	Nevažeći prazni glasački listići	Nevažeći gl. listići po drugim kriterijima
166	FOČA	16441	9312	497	274	223
168	NOVO GORAŽDE	1595	798	65	42	23
169	ČAJNIČE	3858	2150	168	128	40
170	RUDO	7711	3073	289	155	134
177	BERKOVIĆI	1619	1036	44	31	13
179	LJUBINJE	3127	1866	114	75	39
180	BILEĆA	9922	6291	378	267	111
182	TREBINJE	30189	17276	942	634	308
184	KOSTAJNICA	4863	2196	194	116	78
185	MILIĆI	7990	4252	366	243	123
UKUPNO		1.224.068	614.798	38.022	21.176	16.846

Kontrolno brojanje neuporabljenih listića – razina 600

228. Do utvrđivanja rezultata izbora Glavni centar za brojanje obradio je 2.175 vreća s neuporabljenim materijalom za razinu 600, te je u vrećama prebrojano neuporabljenih glasačkih listića:

Tablica 18. Pregled strukture neuporabljenih glasačkih listića

Šifra	Naziv OIJ	Broj neuporabljenih listića
006	KRUPA NA UNI	939
007	NOVI GRAD	12271
008	KOZARSKA DUBICA	11604
009	PRIJEDOR	47893
010	GRADIŠKA	28585
011	LAKTAŠI	12798
012	SRBAC	7374
013	PRNJAVOR	23143
014	DERVENTA	17241
016	BROD	8733
018	VUKOSAVLJE	2366
021	ŠAMAC	8977
023	DONJI ŽABAR	770
024	MODRIČA	14873
026	PELAGIĆEVO	2664
029	BIJELJINA	53812
031	PETROVAC	550
033	OŠTRA LUKA	2606
034	BANJA LUKA	74716
035	ČELINAC	6211
038	DOBOJ	27614
040	STANARI	3456
045	PETROVO	2941
054	LOPARE	5440
056	UGLJEVIK	4643
058	ISTOČNI DRVAR	79
061	RIBNIK	2744
064	MRKONJIĆ GRAD	8115

Šifra	Naziv OIJ	Broj neuporabljenih listića
066	JEZERO	523
068	KNEŽEVO	3830
070	KOTOR VAROŠ	11033
074	TESLIĆ	22606
081	OSMACI	1975
083	ZVORNIK	21914
088	ŠIPOVO	4848
101	ŠEKOVIĆI	2816
103	VLASENICA	4163
104	BRATUNAC	7999
105	SREBRENICA	6500
108	KUPRES (RS)	139
121	SOKOLAC	3307
123	HAN PIJESAK	1126
132	ISTOČNA ILIDŽA	4078
138	ISTOČNI STARI GRAD	283
140	ISTOČNO NOVO SARAJEVO	3729
142	TRNOVO	397
144	PALE	7181
146	ROGATICA	3071
147	VIŠEGRAD	4529
158	ISTOČNI MOSTAR	59
161	NEVESINJE	4500
163	KALINOVIK	541
164	GACKO	2521
166	FOČA	5950
168	NOVO GORAŽDE	441
169	ČAJNIČE	1640
170	RUDO	3504
177	BERKOVIĆI	590
179	LJUBINJE	1229
180	BILEĆA	3509
182	TREBINJE	11719
184	KOSTAJNICA	2539
185	MILIĆI	3458
200	BRČKO DISTRIKT BiH 028	14382
	UKUPNO	565.787

Tablica 19. Pregled biračkih mjesta na kojima nije izvršena kontrola neuporabljenih glasačkih listića za razinu 600

Neuporabljeni glasački listići 600			
Šifra	Naziv općine	Kod biračkog mjesta	Komentar
007	NOVI GRAD	007B003	Pogrešan tip listića (500)
008	KOZARSKA DUBICA	008B028	

009	PRIJEDOR	009B033	Nedostaje komentar
009	PRIJEDOR	009B110	Nedostaje komentar
011	LAKTAŠI	011B011	Nedostaje komentar
013	PRNJAVOR	013B041	Pogrešan tip listića (700)
014	DERVENTA	014B028	Nedostaje komentar
016	BROD	016B005	Nije dostavljena prozirna vreća
016	BROD	016B011	Nije dostavljena prozirna vreća
018	VUKOSAVLJE	018B007	Nije dostavljena prozirna vreća
024	MODRIČA	024B025	Nedostaje komentar
034	BANJA LUKA	034B012	Pogrešan tip listića (300)
034	BANJA LUKA	034B030	Nije dostavljena prozirna vreća
034	BANJA LUKA	034B035	Pogrešan tip listića (500)
034	BANJA LUKA	034B070	Nije dostavljena prozirna vreća
034	BANJA LUKA	034B076	Pogrešan tip listića (500)
034	BANJA LUKA	034B129	Nije dostavljena prozirna vreća
034	BANJA LUKA	034B134	Nije dostavljena prozirna vreća
034	BANJA LUKA	034B177	Pogrešan tip listića (700)
034	BANJA LUKA	034B181	Nije dostavljena prozirna vreća
034	BANJA LUKA	034B205	Nije dostavljena prozirna vreća
034	BANJA LUKA	034B209	Nije dostavljena prozirna vreća
034	BANJA LUKA	034B216	Pogrešan tip listića (700)
034	BANJA LUKA	034B221	Nije dostavljena prozirna vreća
034	BANJA LUKA	034B232	Pogrešan tip listića (500)
034	BANJA LUKA	034B244	Nije dostavljena prozirna vreća
034	BANJA LUKA	034B247	Nije dostavljena prozirna vreća
034	BANJA LUKA	034B255	Nije dostavljena prozirna vreća
035	ČELINAC	035B014	Nije dostavljena prozirna vreća
038	DOBOJ	038B019	Pogrešan tip listića (700)
040	STANARI	040B011A	Nedostaje komentar
045	PETROVO	045B007	Nije dostavljena prozirna vreća
056	UGLJEVIK	056B010	Nije dostavljena prozirna vreća
056	UGLJEVIK	056B030	Nedostaje komentar
064	MRKONJIĆ GRAD	064B003	Pogrešan tip listića (500)
068	KNEŽEVO	068B017	Nije dostavljena prozirna vreća
070	KOTOR VAROŠ	070B010B	Nije dostavljena prozirna vreća
074	TESLIĆ	074B012	Nedostaje komentar
074	TESLIĆ	074B024	Nije dostavljena prozirna vreća
074	TESLIĆ	074B040	Nije dostavljena prozirna vreća
074	TESLIĆ	074B042	Nedostaje komentar
074	TESLIĆ	074B046	Nije dostavljena prozirna vreća
083	ZVORNIK	083B039A	Pogrešan tip listića (700 i 500)
083	ZVORNIK	083B039B	Pogrešan tip listića (500)
083	ZVORNIK	083B049	Pogrešan tip listića (500)
104	BRATUNAC	104B022	Nedostaje komentar
108	KUPRES (RS)	108B001	Nedostaje komentar
144	PALE	144B011	Nije dostavljena prozirna vreća
161	NEVESINJE	161B015	Pogrešan tip listića (700)
166	FOČA	166B021	U prozirnoj vreći tally obrasci
166	FOČA	166B024	Pogrešan tip listića (700 i 500)
166	FOČA	166B030B	Nije dostavljena prozirna vreća
168	NOVO GORAŽDE	168B004	Pogrešan tip listića (500)
169	ČAJNIČE	169B011	Pogrešan tip listića (700)
170	RUDO	170B006	Pogrešan tip listića (500)
170	RUDO	170B012	
170	RUDO	170B017	Nije dostavljena prozirna vreća

182	TREBINJE	182B006	Pogrešan tip listića (300)
182	TREBINJE	182B010	Nije dostavljena prozirna vreća
182	TREBINJE	182B038	Nije dostavljena prozirna vreća
184	KOSTAJNICA	184B010	Nije dostavljena prozirna vreća
200	BRČKO DISTRIKT BiH 028	200C051R	Nedostaje komentar
200	BRČKO DISTRIKT BiH 028	200C057R	Nije dostavljena prozirna vreća
200	BRČKO DISTRIKT BiH 028	200C059R	Nedostaje komentar

Struktura nevažećih glasačkih listića – razina 600

229. Analizom nevažećih glasačkih listića utvrđeno je da su u vrećama koje su obrađene pronađena **38.022** nevažeća glasačka listića.

Tablica 20. Pregled strukture nevažećih glasačkih listića za razina 600

UKUPNO	Nevažeći neoznačeni (prazni) gl. listići	Nevažeći gl. listići prekriženi s porukom	Nevažeći gl. listići s dva ili više kandidata	Ostali nevažeći gl. listići
38.022	21.176	4.632	9.380	2.834

Tablica 21. Biračka mjesta na kojima je evidentiran odziv birača preko 70% - razina 600

Šifra	Naziv OIJ	Šifra BM	ODZIV
138	ISTOČNI STARI GRAD	138B004	95.45%
083	ZVORNIK	083B074	91.73%
180	BILEĆA	180B011	88.54%
121	SOKOLAC	121B014	87.62%
083	ZVORNIK	083B068	86.69%
161	NEVESINJE	161B029	86.67%
038	DOBOJ	038B068	86.58%
083	ZVORNIK	083B049	85.65%
083	ZVORNIK	083B054	85.65%
056	UGLJEVIK	056B015	84.73%
083	ZVORNIK	083B072	84.26%
179	LJUBINJE	179B006	84.21%
028	BRČKO DISTRIKT BIH (OPCIJA RS)	200C039R	84.00%
164	GACKO	164B014	83.93%
083	ZVORNIK	083B071	83.30%
083	ZVORNIK	083B053	82.75%
083	ZVORNIK	083B070	81.93%
009	PRIJEDOR	009B031	81.67%
138	ISTOČNI STARI GRAD	138B001	81.22%
184	KOSTAJNICA	184B002	80.93%
056	UGLJEVIK	056B024	80.00%
038	DOBOJ	038B067	80.00%
164	GACKO	164B017	80.00%
083	ZVORNIK	083B028	79.88%

Šifra	Naziv OIJ	Šifra BM	ODZIV
163	KALINOVIK	163B012	79.69%
132	ISTOČNA ILIDŽA	132B017	79.03%
028	BRČKO DISTRIKT BIH (OPCIJA RS)	200C065R	79.01%
038	DOBOJ	038B077	78.64%
056	UGLJEVIK	056B013	78.46%
012	SRBAC	012B026	78.33%
132	ISTOČNA ILIDŽA	132B016	78.25%
101	ŠEKOVIĆI	101B010	77.99%
163	KALINOVIK	163B003	77.84%
132	ISTOČNA ILIDŽA	132B011	77.81%
132	ISTOČNA ILIDŽA	132B020	77.71%
132	ISTOČNA ILIDŽA	132B013	77.12%
164	GACKO	164B019	77.11%
132	ISTOČNA ILIDŽA	132B024	76.94%
029	BIJELJINA	029B093	76.92%
009	PRIJEDOR	009B059	76.80%
054	LOPARE	054B002	76.77%
011	LAKTAŠI	011B010	76.70%
009	PRIJEDOR	009B037	76.66%
144	PALE	144B036	76.49%
132	ISTOČNA ILIDŽA	132B004	76.45%
103	VLAŠENICA	103B014	76.43%
083	ZVORNIK	083B047	76.23%
163	KALINOVIK	163B002	76.19%
132	ISTOČNA ILIDŽA	132B023	76.12%
164	GACKO	164B004	75.98%
163	KALINOVIK	163B001	75.94%
179	LJUBINJE	179B014	75.93%
163	KALINOVIK	163B010	75.93%
121	SOKOLAC	121B010	75.91%
083	ZVORNIK	083B025	75.79%
054	LOPARE	054B009	75.68%
132	ISTOČNA ILIDŽA	132B022	75.63%
038	DOBOJ	038B071	75.61%
164	GACKO	164B018	75.53%
103	VLAŠENICA	103B018	75.48%
180	BILEĆA	180B016	75.25%
180	BILEĆA	180B025	75.21%
179	LJUBINJE	179B009	75.00%
142	TRNOVO	142B002	75.00%
180	BILEĆA	180B014	74.64%
146	ROGATICA	146B022	74.60%
138	ISTOČNI STARI GRAD	138B002	74.30%
180	BILEĆA	180B024	74.07%
132	ISTOČNA ILIDŽA	132B021	74.04%
038	DOBOJ	038B080	74.04%
144	PALE	144B031	73.90%
146	ROGATICA	146B024	73.82%
161	NEVESINJE	161B028	73.82%

Šifra	Naziv OIJ	Šifra BM	ODZIV
121	SOKOLAC	121B022	73.73%
121	SOKOLAC	121B020	73.64%
010	GRADIŠKA	010B030	73.56%
038	DOBOJ	038B049	73.56%
121	SOKOLAC	121B019	73.44%
140	ISTOČNO NOVO SARAJEVO	140B007	73.21%
142	TRNOVO	142B001	73.15%
056	UGLJEVIK	056B026	73.14%
132	ISTOČNA ILIDŽA	132B012	73.14%
140	ISTOČNO NOVO SARAJEVO	140B004	72.97%
083	ZVORNIK	083B050	72.87%
011	LAKTAŠI	011B015	72.87%
142	TRNOVO	142B003	72.83%
164	GACKO	164B006	72.71%
132	ISTOČNA ILIDŽA	132B003	72.63%
146	ROGATICA	146B020	72.56%
121	SOKOLAC	121B004	72.52%
029	BIJELJINA	029B058	72.41%
101	ŠEKOVIĆI	101B016	72.39%
146	ROGATICA	146B015	72.33%
146	ROGATICA	146B009	72.22%
083	ZVORNIK	083B060	72.16%
038	DOBOJ	038B055	72.09%
068	KNEŽEVO	068B012	72.02%
070	KOTOR VAROŠ	070B010A	71.93%
182	TREBINJE	182B038	71.76%
140	ISTOČNO NOVO SARAJEVO	140B015	71.70%
164	GACKO	164B009	71.67%
056	UGLJEVIK	056B007	71.65%
140	ISTOČNO NOVO SARAJEVO	140B008	71.64%
180	BILEĆA	180B008	71.60%
163	KALINOVIK	163B004	71.43%
180	BILEĆA	180B023	71.41%
121	SOKOLAC	121B007	71.39%
034	BANJA LUKA	034B244	71.34%
034	BANJA LUKA	034B174	71.28%
146	ROGATICA	146B023	71.26%
144	PALE	144B034	71.20%
132	ISTOČNA ILIDŽA	132B001	71.12%
121	SOKOLAC	121B011	71.10%
029	BIJELJINA	029B083	71.01%
182	TREBINJE	182B010	70.99%
140	ISTOČNO NOVO SARAJEVO	140B011	70.94%
034	BANJA LUKA	034B006	70.94%
038	DOBOJ	038B040B	70.92%
164	GACKO	164B005	70.87%
121	SOKOLAC	121B003	70.87%
132	ISTOČNA ILIDŽA	132B002	70.84%
146	ROGATICA	146B016	70.78%

Šifra	Naziv OIJ	Šifra BM	ODZIV
083	ZVORNIK	083B034	70.76%
121	SOKOLAC	121B009	70.69%
029	BIJELJINA	029B149	70.59%
038	DOBOJ	038B085	70.54%
056	UGLJEVIK	056B010	70.45%
163	KALINOVIK	163B008	70.45%
083	ZVORNIK	083B069	70.41%
007	NOVI GRAD	007B038	70.33%
169	ČAJNIČE	169B008	70.30%
182	TREBINJE	182B026B	70.21%
061	RIBNIK	061B015	70.21%
164	GACKO	164B008	70.19%
140	ISTOČNO NOVO SARAJEVO	140B006	70.19%
123	HAN PIJESAK	123B004	70.15%
056	UGLJEVIK	056B002	70.14%
144	PALE	144B014A	70.09%
144	PALE	144B030	70.08%
028	BRČKO DISTRIKT BIH (OPCIJA RS)	200C096R	70.05%

Promatrači rada Glavnog centra za brojanje

230. Za praćenje rada Glavnoga centra za brojanje Središnje izborno povjerenstvo BiH akreditiralo je ukupno 1.055 promatrača, 136 promatrača političkih subjekata, 40 promatrača udruga građana i 879 promatrača međunarodnih organizacija i institucija.
231. Za rad s promatračima u GCB-u u svakoj radnoj smjeni bili su zaduženi administrativni radnici za rad s promatračima koji su evidentirali sva pitanja i eventualne nejasnoće u svezi s radnim procesom i informirali Upravu GCB-a.
232. Ovlaštene osobe u Centru za brojanje upoznale su akreditirane promatrače s procedurama koje su provođene u Centru za brojanje, počevši od prijema izbornoga materijala, pripreme za početak brojanja glasova, unosa podataka o rezultatima glasovanja i postupcima arhiviranja izbornoga materijala. Voditelji timova za brojanje po završenom postupku brojanja glasova određene kategorije, umnažali su rezultate izvršenih aktivnosti, i pripremali pisana izvješća po završetku radne smjene u Centru za brojanje, putem kojih su promatračima rada GCB-a prezentirane informacije o realiziranim aktivnostima.
233. Posebni postupci upoznavanja promatrača s radnim procesom u Centru za brojanje primjenjivani su u procesu ponovnoga brojanja glasova po odlukama SIP-a BiH, gdje im je omogućen neposredan uvid u svaki glasački listić. Opća je ocjena, u pogledu promatranja rada GCB-a dana od strane promatrača političkih stranaka i drugih akreditiranih promatrača, da je ovaj proces karakterizirala dobra razina suradnje, neposredna komunikacija i otklanjanje svih nejasnoća tijekom samoga rada. Svi promatrači – generalno uzevši, imali su pozitivan odnos prema izvršenju obveza i nisu zabilježeni slučajevi ometanja procesa rada GCB nepropisnim zahtjevima promatrača, niti su promatrači imali primjedbe na rad osoblja angažiranoga u GCB-u kao ni na procedure koje su u radu Centra rabljene.

234. Uz financijsku podršku Ambasade Republike Turske po prvi put je tiskan i Priručnik o radu Glavnog centra za brojanje, na jezicima u službenoj uporabi u BiH i na engleskom jeziku (vidjeti dio “Edukativni materijali).

Prigovori

235. Člankom 35. Pravilnika o organizaciji rada i utvrđivanju rezultata glasovanja u Glavnom centru za brojanje za Opće izbore 2022. godine propisano je da akreditirani promatrači i političke stranke imaju pravo podnijeti prigovor Glavnom centru za brojanje na obrascu propisanom Napatkom o procedurama za rješavanje po prigovorima i žalbama podnesenim izbornim povjerenstvima⁴⁵ te da odluku o prigovorima donosi Središnje izorno povjerenstvo BiH.
236. Glavni centar za brojanje za vrijeme svoga rada nije primio **niti jedan prigovor** na svoj rad.

Kaznene prijave

237. Dana 24. 10. 2022. godine prilikom kontrolnoga brojanja za razinu 600 među važećim glasačkim listićima pronađeni su falsificirani glasački listići i to:

Tablica 22. Falsificirani glasački listići – razina 600

R/B	OIJ	Biračko mjesto	Broj falsificiranih gl. listića
1	Bratunac	104B025	16
2	Bratunac	104B028	10
3	Šekovići	101B008	9

238. Na biračkom mjestu 105B019 Srebrenica na svim glasačkim listićima za jednog kandidata utvrđeno je nepostojanje sigurnosnoga elementa, potpis člana biračkoga odbora zaduženoga za izdavanje glasačkih listića, zbog čega su ovi glasački listići proglašeni nevažećim.
239. Središnje izorno povjerenstvo BiH je aktom, broj: 05-1-07-5-2322-1/22 od 24. 10. 2022. godine, dostavilo prijavu Tužiteljstvu BiH protiv N.N. osobe zbog sumnje da je učinjeno kazneno djelo koje se odnosi na izborni proces na biračkim mjestima u općinama Bratunac, Šekovići i Srebrenica.
240. Tužiteljstvo BiH je uz asistenciju Državne agencije za istrage i zaštitu, dana 25. 11. 2022. godine izvršilo uviđaj u prostorijama Glavnog centra za brojanje i izuzelo dokumentaciju za osnovnu izbornu jedinicu Bratunac.

Ostale aktivnosti u Glavnom centru za brojanje

241. Pored redovitih aktivnosti utvrđenih Pravilnikom o radu Glavnog centra za brojanje osoblje u Glavnom centru za brojanje je radilo na sljedećim poslovima: unošenje podataka o ostvarenom biračkom pravu redovitih birača za potrebe izrade statistika iz članka 2.9 stavak (1) točka 4. a Izbornoga zakona BiH; kontrolu uporabe obrazaca “Pomoć druge osobe” (PDO) i skeniranje i umnažanje Zapisnika o radu biračkoga odbora.

⁴⁵ Broj 05-1-02-2-624-1/22 od 4. 5. 2022. godine

Unošenje podataka o ostvarenom biračkom pravu redovitih birača

242. Za potrebe izrade statističkih evidencija razvrstanih prema spolu i starosti utvrđenih člankom 2.9 točka 4.a Izbornoga zakona BiH u Glavnom centru za brojanje izvršen je pregled i evidentiranje osoba koje su ostvarile biračko pravo prema dostupnim Izvodima iz Središnjega biračkog popisa.
243. Na 140 biračkih mjesta zabilježen je odziv preko 70% za razinu 600 – predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske.
244. Pregledom dostavljenih vreća i izbornog materijala nisu pronađena četiri (4) OBRASCA BS – Brojnog stanja i ZARBO – Zapisnika o radu biračkoga odbora.

Tablica 23. Pregled nedostajući obrazaca Brojnoga stanja (BS) i ZARBO

R/B	OIJ	Biračko mjesto	Napomena
1	LAKTAŠI	011B023B	Nedostaju obrazac BS i ZARBO
2	BANJA LUKA	034B186	Nedostaju obrazac BS i ZARBO
3	SREBRENİK	049A021	Nedostaju obrazac BS i ZARBO
4	NOVI TRAVNIK	111A008	Nedostaju obrazac BS i ZARBO

Kontrola uporabe PDO – Pomoć druge osobe obrazac – razina 600 – Predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske

245. Glavni centar za brojanje prema nalogu Središnjega izbornog povjerenstva izvršio je i kontrolu u kojem opsegu se rabio obrazac PDO – Pomoć druge osobe za biračka mjesta na kojem se glasovalo za predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske.
246. Kontrolom je utvrđeno da je prema podacima navedenim u ZARBO – Zapisniku o radu biračkoga odbora evidentirana uporaba obrasca za 2.239 biračkih mjesta od strane 9.443 birača.

Tablica 24. Ukupni broj uporabe PDO obrasca za razinu 600

	Broj osoba koje su glasovale	Broj birača koji su rabili PDO obrazac
Razina 600 ⁴⁶	1.259.322	9.443 ili 0,74 %

247. Najveći broj uporabe PDO obrasca prema postotnom udjelu u broju izašlih birača više od 1% zabilježen je u sljedećim općinama/gradovima.

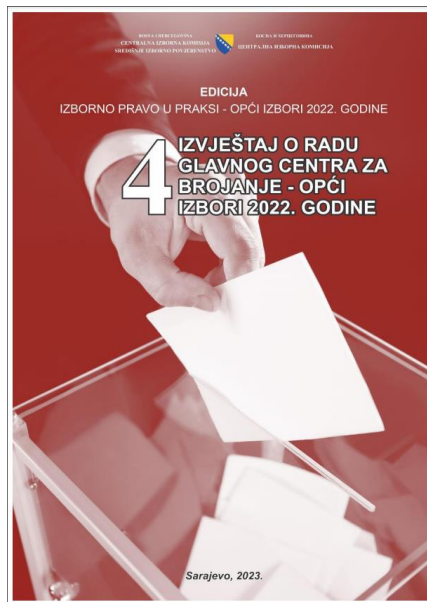
⁴⁶ Podatci samo za razinu 600 – Predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske

Tablica 25. Pregled uporabe PDO obrazaca

Šifra	Naziv OIJ	PDO (Broj popunjenih potvrda)	% od broja izašlih birača
108	KUPRES (RS)	24	7,62
068	KNEŽEVO	564	6,25
163	KALINOVIK	70	4,21
040	STANARI	290	3,80
168	NOVO GORAŽDE	49	3,09
101	ŠEKOVIĆI	197	2,81
088	ŠIPOVO	284	2,72
142	TRNOVO	30	2,59
123	HAN PIJESAK	67	2,15
061	RIBNIK	117	1,93
018	VUKOSAVLJE	69	1,63
012	SRBAC	259	1,49
081	OSMACI	53	1,46
105	SREBRENICA	165	1,43
064	MRKONJIĆ GRAD	244	1,42
074	TESLIĆ	569	1,33
132	ISTOČNA ILIDŽA	177	1,33
146	ROGATICA	107	1,23
016	BROD	198	1,22
104	BRATUNAC	208	1,22
066	JEZERO	13	1,20
070	KOTOR VAROŠ	238	1,19
103	VLASENICA	109	1,18
008	KOZARSKA DUBICA	253	1,12
164	GACKO	83	1,04

248. U okviru edicije „Izborna pravo u praksi – Opći izbori u Bosni i Hercegovini 2022. godine“ koja je pokrenuta u cilju potpunog informiranja javnosti o poduzetim aktivnostima prilikom organizacije i provedbe Općih izbora 2022. godine pripremljena je i objavljena publikacija „Izveštaj o radu Glavnog centra za brojanje- Opći izbori 2022. godine“ koja sadrži informacije o načinu uspostave Glavnog centra za brojanje, pripremnim aktivnostima, sigurnosnim gledištima, prijemu i kontroli materijala, brojanju i unosu glasova, ponovnim i kontrolnim brojanjima, kaznenim prijavama, transparentnosti rada, zapažanjima Centra, te svim drugim poslovima i zadacima iz mjerodavnosti centra. Publikacija je dostupna u elektroničkom izdanju na mrežnoj stranici www.izbori.ba.⁴⁷

⁴⁷ Mišković, G., Kos, E., Agić, A., Simović, B. (2023.), *Izveštaj o radu Glavnog centra za brojanje*, Sarajevo: Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine.
https://www.izbori.ba/Documents/CIK/Publikacije/2022/izvjestaj_gcb_opci_izbori_2022.pdf

Slika 16. Publikacija „Izveštaj o radu Glavnog centra za brojanje – Opći izbori 2022. godine”

12. Promatrači izbornoga procesa

249. Sukladno članku 17.3, 17.4 i 17.5 stavak (2) Izbornoga zakona BiH i Napatku o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača u Bosni i Hercegovini,⁴⁸ Središnje izborno povjerenstvo BiH mjerodavno je za akreditiranje izbornih promatrača političkih subjekata koji će promatrati rad Središnjega izbornog povjerenstva BiH i rad Glavnog centra za brojanje, međunarodnih promatrača i promatrača udruga građana.
250. Sukladno odredbama članka 3., 7. i 9. Napatka o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača u Bosni i Hercegovini,⁴⁹ za Opće izbore u Bosni i Hercegovini koji će se održati u nedjelju, 2. listopada 2022. godine, rok za podnošenje zahtjeva za akreditiranje međunarodnih promatrača istekao je 1. 10. 2022. godine, a rok za podnošenje zahtjeva za akreditiranje udruga i političkih subjekata istekao je 17. 9. 2022. godine u 16.00 sati.
251. Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnesena su ukupno 22 zahtjeva za akreditiranje političkih subjekata za promatranje rada Središnjega izbornog povjerenstva BiH i Glavnog centra za brojanje, 11 zahtjeva za akreditiranje udruga i 44 zahtjeva za akreditiranje međunarodnih organizacija.⁵⁰ Središnje izborno povjerenstvo BiH akreditiralo je ukupno 3.720 promatrača.

⁴⁸ "Službeni glasnik BiH", broj 27/22

⁴⁹ *Ibid.*

⁵⁰ **Predmet provjere predloženih međunarodnih promatrača:** Je li dostavljena sva potrebna dokumentacija i podatci za predložene međunarodne promatrače, i je li dostavljen akt koji je potpisala ovlaštena osoba u kojem se navode razlozi zbog kojih je organizacija zainteresirana za promatranje izbornoga procesa u BiH?

Predmet provjere predloženih promatrača političkih subjekata i udruga: Je li dostavljena sva potrebna dokumentacija i podatci propisani Napatkom o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača u Bosni i Hercegovini; Je li kandidat na predstojećim izborima; Je li kandidatura na predstojećim izborima odbijena ili je njegovo ime naknadno skinuto s liste kandidata; Je li Središnje izborno povjerenstvo BiH izreklo sankcije zabrane rada na biračkom mjestu, u Centru za birački popis ili u izbornom povjerenstvu?

Tablica 26. Pregled akreditiranih promatrača od strane SIP-a BiH

Promatrači udruga		Međunarodni promatrači		Promatrači političkih subjekata	
Broj akreditiranih udruga	Broj akreditiranih promatrača ispred udruga	Broj akreditiranih međunarodnih organizacija	Broj akreditiranih promatrača ispred međunarodnih organizacija	Broj akreditiranih političkih subjekata	Broj akreditiranih promatrača političkih subjekata
11	2.648	44	938	22	134
Ukupno akreditiranih promatrača					3.720

Seminar za promatrače

252. Seminar za promatrače održan je dana, 30. 9. 2022. godine u Velikoj dvorani Parlamentarne skupštine BiH. Svi međunarodni promatrači akreditirani za promatranje Općih izbora u Bosni i Hercegovini u 2022. godini pozvani su na sudjelovanje na seminaru. Seminaru je nazočilo oko 100 predstavnika različitih međunarodnih organizacija i ambasada u Bosni i Hercegovini, između ostaloga: Kongres lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Europe, Međunarodna fondacija za izborne sustave (IFES), Parlamentarna skupština Mediterana, Silba initiative for dialogue and democracy, predstavnici Državnoga izbornog ureda Mađarske, Vrhovnoga izbornog vijeća Republike Turske, Izbornoga povjerenstva Crne Gore, Republičkoga izbornog povjerenstva Srbije i Centra za obuku iz Gruzije, predstavnici ambasada Republike Hrvatske, Kraljevine Španjolske, Republike Turske, te mnogi drugi.

Seminar za izborne promatrače, Sarajevo, 30. 9. 2022. godine

Ocjena promatračke misije Koalicije "Pod lupom"

253. "Uzimajući u obzir cijeli izborni proces od dana raspisivanja izbora pa do potvrđivanja izbornih rezultata, Koalicija "Pod lupom" je ocijenila Opće izbore 2022. godine u BiH kao djelomično neregularne. Nadalje, u izvješću Koalicije „Pod lupom“ navodi se "da je izborni dan 2. listopada 2022. godine na najvećem broju biračkih mjesta protekao sukladno Izbornom zakonu BiH i podzakonskim aktima. Zabilježeno je i da su primjetna poboljšanja nekih segmenata izbornoga procesa u odnosu na prethodne izborne cikluse, a što je dobrim dijelom rezultat implementacije 14 preporuka Koalicije „Pod lupom“ samo za ove izbore, tj. niza tehničkih unaprjeđenja u procesu glasovanja na izborni dan. U odnosu na ranije

izborne cikluse, zabilježeno je manje slučajeva zlouporaba pomoći pri glasovanju i obiteljskoga glasovanja.”⁵¹

Međunarodna promatračka Misija OESS/ODIHR

254. Nakon poziva vlasti Bosne i Hercegovine za promatranje Općih izbora 2. listopada 2022. i sukladno svojem mandatu, Ured OESS-a za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) uspostavio je 24. kolovoza Misiju za promatranje izbora (EOM). Misija se sastojala od 18 članova glavnog tima sa sjedištem u Sarajevu i 24 dugoročna promatrača koji su 31. kolovoza raspoređeni diljem zemlje. ODIHR EOM je bio nazočan u zemlji do 20. listopada kako bi pratio razvoj događaja nakon izbornoga dana.
255. Na dan izbora, ODIHR-voj Misiji za promatranje izbora pridružila su se izaslanstva Parlamentarne skupštine OESS-a (OESS PA), Parlamentarne skupštine Vijeća Europe (PACE), Europskog parlamenta (EP) i Parlamentarne skupštine NATO-a (NATO PA) kako bi formirali Međunarodnu misiju za promatranje izbora (IEOM). IEOM je na dan izbora rasporedio 482 promatrača iz 46 država članica OESS-a, uključujući 42 dugoročna i 282 kratkoročna promatrača ODIHR-a, kao i 109 promatrača Parlamentarne skupštine OESS-a, 23 promatrača PACE-a, 12 promatrača EP-a i 14 promatrača PS NATO-a.
256. Po pitanju rodne zastupljenosti od ukupnoga broja promatrača IEOM-a žene su činile 41%. Otvaranje je promatrano na 190 biračkih mjesta, a glasovanje na 1.785 biračkih mjesta u cijeloj zemlji. Prebrojavanje glasova je promatrano na 168 biračkih mjesta, a tabeliranje rezultata glasovanja u 103 općinska/gradska izborna povjerenstva.
257. U završnom izvješću međunarodne promatračke misije ODIHR-a je navedeno: „Središnje izborna povjerenstvo (SIP) provelo je izbore učinkovito, transparentno i u zakonskim rokovima, usprkos kašnjenjima uzrokovanim kasnom isplatom potrebnih sredstava i velikim nedostatkom ljudskih resursa. Povjerenstva na višim razinama, posebno SIP, uživala su povjerenje većine zainteresiranih strana... Postoji opće povjerenje u točnost biračkoga spiska. Iako je SIP kontinuirano nastojalo ukloniti zastarjele unose iz biračkoga spiska, ipak su ti napori bili ometeni nepostojanjem učinkovitog mehanizma za prijavu i brisanje podataka o preminulim građanima iz lokalnih baza podataka matičnih knjiga. Pozitivno je to da je SIP uspostavio novu internetsku platformu za podnošenja prijave za glasovanje izvan BiH, koja je pojednostavila taj proces i smanjila mogućnost za lažnu registraciju i ljudsku pogrešku. SIP je održavalo redovite sjednice koje su bile otvorene za javnost i prenošene putem interneta, doprinoseći tako transparentnosti. Većina odluka donesena je jednoglasno i na vrijeme objavljena na web stranici SIP-a, osim onih koje se odnose na rješavanje prigovora i žalbi. SIP je postupilo na kolegijalan način i informiralo javnost o svojim aktivnostima.”⁵²

Promatračka misija Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Europe+

258. Kongres lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Europe je 24. 3. 2023. godine na svojoj 44. plenarnoj sjednici usvojio izvješće misije u kojoj je sudjelovalo izaslanstvo od 15 članova i koje je promatralo izbore održane 2. listopada 2022. godine u Bosni i Hercegovini. Na dan izbora, devet timova s 19 promatrača Kongresa posjetilo je oko 125 biračkih mjesta kako bi promatrali izborne procedure, od otvaranja do prebrojavanja glasačkih listića. U izvješću

⁵¹ *Finalni izvještaj o građanskom, nestranačkom posmatranju Općih izbora 2022. u BiH*, Koalicija pod lupom, januar 2023. str. 4. <https://podlupom.org/biblioteka/izvjestaji-o-posmatranju-izbora/finalni-izvjestaj-o-gradanskom-nestranačkom-posmatranju-opcih-izbora-2022-godine-u-bih-bosanski/>

⁵² Završno izvješće Izborne promatračke misije ODIHR, Opći izbori, 2. listopada 2022. godine, str. 2 i 10.

Kongresa je navedeno: *”Izbori su općenito bili mirni i dobro organizirani te sukladno odgovarajućim odredbama na većini posjećenih biračkih mjesta, pozdravljena su brojna praktična poboljšanja koja je provela izborna administracija kako bi se smanjila mogućnost izborne prijevare. Međutim, izvješće Kongresa je identificiralo neka područja u kojima još ima prostora za napredak, posebno u pogledu medija, ravnopravnog sudjelovanja žena u političkom životu kantona i nedostatka transparentnosti i pregleda nad financiranjem kampanja i stranaka. Kongres je na dan izbora preporučio preispitivanje rasporeda biračkih mjesta, imenovanje članova biračkih odbora i poduzimanje dodatnih mjera za osiguranje tajnosti glasovanja. Nadalje, u izvješću Kongresa tijela vlasti su pozvana da poboljšaju dostupnost biračkim mjestima i preispitaju proceduru za pomoć pri glasovanju. Još jednom je ponovljena preporuka da se izbori za kantonalne skupštine organiziraju odvojeno od općih izbora kako bi se izbjeglo da regionalna pitanja budu zasjenjena državnim.*⁵³

13. Analiza imenovanja biračkih odbora

Zakonodavni okvir

259. Člankom 2.19 Izbornoga zakona BiH propisan je način imenovanja, sastav, prava i obveze članova biračkih odbora.
260. Birački odbor sastoji se od tri ili pet članova od kojih je jedan predsjednik. Predsjednik i članovi biračkog odbora imaju zamjenike koje imenuje općinsko izborno povjerenstvo najkasnije u roku od 30 dana prije dana održavanja izbora. Ako općinsko izborno povjerenstvo ne imenuje članove biračkoga odbora i njihove zamjenike sukladno stavku (3) ovoga članka, članove biračkoga odbora i njihove zamjenike imenovat će Središnje izborno povjerenstvo BiH.
261. Politički subjekt u izornoj jedinici u kojoj ima ovjerenu kandidacijsku listu ili kandidata za sudjelovanje na izborima sukladno Izbornom zakonu BiH ima pravo sudjelovati u postupku dodjele mjesta u biračkim odborima. Nakon izvršene dodjele, a najkasnije u roku od sedam dana, politički subjekt koji je sudjelovao u dodjeli, dostavit će općinskom izbornom povjerenstvu imena kandidata za članove i zamjenike članova biračkoga odbora za biračka mjesta koja su dobili dodjelom. Ako politički subjekt ne dostavi imena kandidata za članove biračkog odbora u roku iz stavka (10) ovoga članka, to će se smatrati odustajanjem od dodijeljenoga mjesta u biračkom odboru, ili je broj kandidata za članove biračkog odbora predloženih od ovjerenog političkog subjekta manji od broja dobivenih pozicija, općinsko izborno povjerenstvo samostalno će imenovati članove biračkoga odbora, vodeći računa o multietničkom sastavu biračkoga odbora, gdje je to moguće.
262. Zabranjena je zlouporaba zakonskoga prava na sudjelovanje u radu biračkoga odbora fiktivnim predstavljanjem kako je propisano člankom 7.3 stavak (2) Izbornoga zakona BiH.
263. Samo jedan predstavnik jednoga političkog subjekta može biti u sastavu jednoga biračkog odbora.
264. Kandidati koji su imenovani za predsjednike i zamjenike predsjednika biračkih odbora obvezni su pohađati posebnu obuku za rad u biračkom odboru koju organizira općinsko

---

⁵³ https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=0900001680aa5ebb#_Toc127285710

izborno povjerenstvo, a nakon izvršene provjere znanja, uspješnim predsjednicima i njihovim zamjenicima dodjeljuju se certifikati.

Imenovanje članova biračkih odbora za Opće izbore 2022. godine

265. Središnje izborno povjerenstvo BiH je, na temelju podataka dostavljenih od izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica (izborna povjerenstva), pripremlilo analizu imenovanja članova biračkih odbora i njihovih zamjenika za Opće izbore 2022. godine.⁵⁴
266. Prema dostavljenim podacima iz OIP-a/GIP-a na 5.843 biračka mjesta (redovita biračka mjesta, biračka mjesta za glasovanje u odsustvu, biračka mjesta za glasovanje nepotvrđenim glasačkim listićima i mobilni timovi) izborna povjerenstva su trebala imenovati 26.982 člana biračkih odbora i isti broj (26.982) njihovih zamjenika, odnosno ukupno **53.964 osobe** (nedostaju podatci iz općina Gornji Vakuf-Uskoplje i Centar Sarajevo).
267. Do 2. 9. 2022. godine, tj. 30 dana prije dana održavanja izbora (roka propisanoga Izbornim zakonom BiH) izborna povjerenstva su imenovala 26.710 članova biračkih odbora (ne uključujući 272 člana mobilnih timova koji se imenuju 10 dana prije dana održavanja izbora) i 22.608 zamjenika članova biračkih odbora što je manje za 4.102 zamjenika članova biračkih odbora, dok se 272 zamjenika članova mobilnog tima imenuju 10 dana prije dana održavanja izbora.
268. Na prijedlog političkih subjekata izborna povjerenstva su imenovala 17.206 članova biračkih odbora i 11.618 zamjenika članova biračkih odbora. Politički subjekti su dostavili 9.776 manje prijedloga za članove biračkih odbora i 15.364 manje prijedloga za zamjenike članova biračkih odbora.
269. Izborna povjerenstva su imenovala 9.857 članova biračkih odbora i 10.928 zamjenika članova biračkih odbora, što znači da izborna povjerenstva nisu imenovala 6.197 zamjenika članova biračkih odbora.
270. Na obuku organiziranu od strane izbornih povjerenstava nije se odazvalo 2.286 članova biračkih odbora i 2.793 zamjenika članova biračkih odbora.
271. Nakon provedene obuke od članstva u biračkim odborima odustalo je 1.359 članova biračkih odbora i 660 zamjenika članova biračkih odbora.
272. Na dan Općih izbora 2. 10. 2022. godine, na biračkom mjestu se nisu odazvala 282 člana biračkoga odbora.

---

⁵⁴ Središnje izborno povjerenstvo BiH je aktom, broj 06-1-07-1-2372-1/22 od 7. 11. 2022. godine, od izbornih povjerenstava tražilo statističke podatke u tri excel tablice i skenirane SG1 i SG3 obrasce, s rokom dostave 24. 11. 2022. godine, za sve imenovane članove biračkih odbora i njihove zamjenike. Do 9. 2. 2023. godine, tražene tablice nisu dostavili: Zbrojna tablica – Gornji Vakuf-Uskoplje, Centar Sarajevo; Rezervna lista - Gornji Vakuf-Uskoplje, Centar Sarajevo; Lista političkih subjekata – Gornji Vakuf-Uskoplje, Centar Sarajevo, Kupres RS, Novi Travnik i Ljubuški.

Skenirane obrasce SG1 je dostavilo 130 izbornih povjerenstava (nedostaju obrasci iz 13 izbornih povjerenstava), dok skenirane obrasce SG3 je dostavilo 128 izbornih povjerenstava (nedostaju obrasci iz 15 izbornih povjerenstava). Izborna povjerenstva, koja nisu dostavila tražene obrasce, u više navrata su kontaktirana telefonom sa zahtjevom da nam dostave skenirane obrasce. Na temelju usmenih informacija izborna povjerenstva Gornji Vakuf-Uskoplje, Neum i Usora nisu ni popunjavala SG3 obrasce.

Rezervni popis OIP/GIP

273. Određena izborna povjerenstva nisu razumjela suštinu propisa iz članka 11. Pravilnika o utvrđivanju kvalifikacija i postupku imenovanja članova biračkih odbora, a koji se odnosi na uspostavu rezervnoga popisa od strane izbornih povjerenstava, jer su izborna povjerenstva kandidate za članove biračkog odbora, koji nisu prijedlozi političkih subjekata, izravno imenovala u biračke odbore, a da iste nisu prvo imenovala na rezervni popis nakon čega se trebaju imenovati u biračke odbore na upražnjena mjesta članova biračkih odbora ili njihovih zamjenika.
274. Pregled dobivenih pozicija u biračkim odborima i pregled dostavljenih imena kandidata za člana/zamjenika člana biračkoga odbora prema političkim subjektima je sljedeći:

Političke stranke:

- političke stranke su dobile pozicije u biračkim odborima u 3.604 osnovne izborne jedinice, međutim, u 1.074 osnovne izborne jedinice (**29,80%**) nisu dostavili svoje prijedloge za članove biračkih odbora, dok su u 1.237 osnovnih izbornih jedinica (**34,2%**) dostavili prijedloge za sve pozicije koje su dobili (članove biračkih odbora i njihove zamjenike),
- političke stranke su dobile 37.792 pozicije u biračkim odborima (članovi biračkoga odbora i njihovi zamjenici), a predali su imena 20.137 kandidata (**53,28%**),
- od dostavljenih 20.137 imena kandidata izborna povjerenstva su od prijedloga političkih subjekata imenovala 2.637 predsjednika biračkih odbora (**13,1%**).

Koalicije:

- koalicije su dobile pozicije u biračkim odborima u 1.050 osnovnih izbornih jedinica, međutim u 389 osnovnih izbornih jedinica (**37,05%**) koalicije nisu dostavile svoje prijedloge za članove biračkih odbora, dok su u 318 osnovnih izbornih jedinica (**30,29%**) dostavile prijedloge za sve pozicije koje su dobile (članove biračkih odbora i njihove zamjenike),
- koalicije su dobile 7.308 pozicija u biračkim odborima (članovi biračkog odbora i njihovi zamjenici), a predale su imena 3.591 kandidata (**49,14%**),
- od 3.591 dostavljenog kandidata izborna povjerenstva su imenovala 468 predsjednika biračkih odbora (**13,03%**).

Neovisni kandidati:

- neovisni kandidati su dobili pozicije u biračkim odborima u 781 osnovnoj izornoj jedinici, ali u 245 osnovnih izbornih jedinica (**31,4%**) nisu dostavili svoje prijedloge za članove biračkih odbora, dok su u 324 osnovne izborne jedinice (**41,5%**) dostavili prijedloge za sve pozicije koje su dobili (članove biračkih odbora i njihove zamjenike),
- neovisni kandidati su dobili 5.490 pozicija u biračkim odborima (članovi biračkoga odbora i njihovi zamjenici), ali su dostavili imena 3.314 kandidata (**60,4%**),
- od 3.314 dostavljenih kandidata izborna povjerenstva su imenovala 377 predsjednika biračkih odbora (**22,7%**).

Napomena. Općine Gornji Vakuf-Uskoplje, Centar Sarajevo, Kupres (RS), Novi Travnik i Ljubuški nisu dostavile podatke.

275. Na temelju ovih podataka može se zaključiti sljedeće:

- Politički subjekti (političke stranke, koalicije i neovisni kandidati) su dobili pravo da predaju imena kandidata za članove biračkih odbora u 31,1% osnovnih izbornih jedinica u kojima nemaju svoju infrastrukturu (od 5.401 osnovne izborne jedinice u kojoj su imali pravo predati kandidate, u 1.680 osnovnih izbornih jedinica nisu predali imena kandidata), odnosno osoblje koje bi u ime političkog subjekta obavljalo dužnosti člana ili zamjenika člana biračkog odbora;
- U preostaloj 3.721. osnovnoj izbornoj jedinici politički subjekti (političke stranke, koalicije i neovisni kandidati) su u 1.879 osnovnih izbornih jedinica (34,8%) predali broj kandidata koliko su dobili pozicija, dok su u 1.842 osnovne izborne jedinice (34,1%) predali manji broj kandidata od broja pozicija koje su dobili. Od ukupno 50.206 kandidata koje su trebali predati, politički subjekti su predali imena 26.908 kandidata (53,6%).
- Neovisni kandidati su predali 60,4% kandidata, što je veći postotak od postotka političkih stranaka koje su predale 53,55% kandidata ili od postotka koalicija koje su predale 49,2% kandidata.

276. U okviru edicije “Izorno pravo u praksi – Opći izbori 2022.” pripremljena je publikacija “Birački odbori: ko, kako, zašto – Opći izbori 2022. godine” koja sadrži informacije o načinu imenovanja članova biračkih odbora, kao i vremenskim rokovima koja su izborna povjerenstva dužna poštovati u postupku imenovanja biračkih odbora. Također, u publikaciji su dostupni statistički podatci po osnovnim izbornim jedinicama kao i političkim subjektima o predloženim kandidatima i imenovanim članovima biračkih odbora, kao i njihovim zamjenicima. Ovo izdanje u potpunosti prikazuje problem s kojima se susreću izborna povjerenstva zbog nedostatka kandidata koji bi bili imenovani za članove biračkih odbora, kao i neodgovoran odnos političkih subjekata prema izbornom procesu, činjenicom da ne predaju dovoljan broj kandidata, a negdje i nikako ne predaju kandidate u osnovnim izbornim jedinicama u kojima su dobili pozicije u biračkim odborima.⁵⁵

Slika 17. Publikacija “Birački odbori: ko, kako, zašto – Opći izbori 2022. godine”

⁵⁵ Laković, M., Petrović, V. (2023) „Birački odbori: ko, kako, zašto – Opći izbori 2022. godine – direktni izbori“, Sarajevo: Centralna izborna komisija BiH.
https://www.izbori.ba/Documents/CIK/Publikacije/2022/Brosura_Biracki_odbori_ko_kako_zasto.pdf

14. Dan održavanja Općih izbora 2. 10. 2022. godine

277. Za potrebe provedbe izbornoga dana izrađen je operativni plan predizbornih aktivnosti i izbornog dana te je rad bio raspoređen u dvije smjene. Nadalje, Središnje izborno povjerenstvo BiH je 28. 9. 2022. godine, donijelo Vremenski Plan rada izbornih povjerenstava za Opće izbore 2022. godine (Izborni dan), kojim su utvrđene aktivnosti i okvirni rokovi za provedbu pojedinačnih izbornih aktivnosti i obvezno izvješćivanje Središnjega izbornog povjerenstva BiH, a koje se odnose na otvaranje i zatvaranje biračkih mjesta, unos i obradu podataka o otvaranju biračkih mjesta i podataka o odzivu u 11, 15 i 19 sati, prebrojavanje glasačkih listića prema redoslijedu izbornih razina za koje se provode izbori i unos podataka o rezultatima prebrojavanja, te rokovi za dostavu izbornoga materijala.
278. Na dežurne telefonske linije u sjedištu Središnjega izbornog povjerenstva BiH zaprimane su poruke prvenstveno o tehničkim i proceduralnim pitanjima kao i nedostacima druge vrste od strane općinskih/gradskih izbornih povjerenstava u Bosni i Hercegovini koje su uočene na dan izbora, te se po istim žurno reagiralo i vršene su intervencije.
279. Uz stalno osoblje Središnjega izbornog povjerenstva BiH, dodatno je angažirano po 10 osoba u dvije smjene, a koji su pratili unos podataka o otvaranju biračkih mjesta i odzivu birača, te su bili raspoređeni na dežurnim telefonima, a u slučaju bilo kakvih tehničkih nedostataka reagirali su prema koordinatorima za rad s općinskim/gradskim izbornim povjerenstvima.
280. Na dan održavanja Općih izbora 2. 10. 2022. godine, na dežurne info linije 251 331 i 251 332, zaprimljeno je ukupno 162 poziva, a većina poziva se odnosila na provjeru biračkoga mjesta.
281. Putem e-pošte odgovoreno je na 236 upita, a najviše pitanja se odnosilo na provjeru biračkoga mjesta. Na sve poruke je blagovremeno odgovoreno. Zaprimljeno je i nekoliko poziva koji su se odnosili na sumnjive isporuke glasačkoga materijala. Za nekoliko osoba su nam dostavljeni podatci da su umrle osobe na biračkom popisu. Članove obitelji koji su nam se javili, uputili smo da izvrše provjeru na službenoj mrežnoj stranici SIP-a www.izbori.ba u rubrici “*Jeste li registrirani?*”. U svezi s pozivima koji su zaprimljeni na izborni dan, zahtjevi za mobilni tim su se odnosili na osobe koje su se neposredno pred izbore povrijedili ili razboljeli i nisu u mogućnosti pristupiti glasovanju na redovitom biračkom mjestu.
282. Stručno osoblje Središnjega izbornog povjerenstva BiH je kontinuirano pružalo informacije općinskim/gradskim izbornim povjerenstvima, političkim subjektima i građanima koji su se obraćali putem telefona i e-pošte. Također, o svim značajnijim informacijama i podacima obavještavano je Središnje izborno povjerenstvo BiH za potrebe konferencija za medije.
283. S obzirom da 2. 10. 2022. godine izbore na biračkom mjestu 007B051 “Hozići nije bilo moguće održati sukladno Izbornom zakonu BiH, Središnje izborno povjerenstvo BiH je na sjednici održanoj 3. 10. 2022. godine donijelo Odluku o odgađanju i raspisivanju izbora za biračko mjesto 007B051 “Hozići” u osnovnoj izbornoj jedinici Novi Grad. Odgođeni izbori na biračkom mjestu 007B051 “Hozići” su održani u nedjelju, 9. 10. 2022. godine. Općinsko izborno povjerenstvo Novi Grad imenovalo je nove članove biračkoga odbora. Uporabljjen je novi izborni materijal, odnosno listići su bili ovjereni pečatom s oznakom „odgođeni izbori“, a uporabljjen je i pečat na biračkom mjestu s oznakom biračkog mjesta i dodatnom

zaštitom. Izbore su nadzirali akreditirani supervizori Središnjega izbornog povjerenstva BiH.

15. Biračka mjesta i odziv birača

284. Za Opće izbore 2022. godine određeno je 5.903 biračka mjesta (5.418 redovita, 7 za glasovanje u odsustvu/za glasovanje osobno, 21 biračko mjesto u diplomatsko-konzularnih predstavništvima BiH u inozemstvu i 105 za glasovanje nepotvrđenim glasačkim listićem te 352 mobilna tima).
285. Na Općim izborima održanim 2. 10. 2022. godine glasovalo je 1.729.215 birača, od čega je 49,73% žena, a 50,27% muškaraca.

Tablica 27. Odziv birača na Općim izborima 2022. godine prema spolu

	Ukupno	Žene	Žene %	Muškarci	Muškarci %
Federacija Bosne i Hercegovine	1.037.304	516.668	49.81	520.636	50.19
Republika Srpska	659.327	327.128	49.62	332.199	50.38
Brčko distrikt Bosne i Hercegovine	32.584	16.116	49.46	16.468	50.54
UKUPNO	1.729.215	859.912	49.73	869.303	50.27

Izvor: Modul za pristup statističkim podacima, SIP BiH

286. Najveći odziv birača u odnosu na broj upisanih birača zabilježen je u općini Ravno, u kojoj je od ukupno upisanih 1.571 birača na izbore izašlo 1.236 birača ili 78,67%, dok je najmanji odziv birača u odnosu na broj upisanih zabilježen u općini Domaljevac-Šamac u kojoj je od ukupno upisanih 4.653 birača na izbore izašlo 1.412 birača ili 30,34%.

16. Nevažeći glasački listići

287. Izborni zakon BiH u članku 5.17 definirao je kriterije po kojima je glasački listić nevažeći: (1) ako nije ispunjen, ili je ispunjen tako da nije moguće sa sigurnošću utvrditi kojoj je političkoj stranci, koaliciji, neovisnom kandidatu ili listi neovisnih kandidata birač dao svoj glas; (2) ako su dopisana imena kandidata; ili (3) ako je označeno više od jedne političke stranke, koalicije, neovisnog kandidata ili liste neovisnih kandidata; ili (4) ako se na temelju oznaka, koje je birač dopisao na glasački listić, kao što je potpis, može utvrditi njegov identitet; ili (5) ako birač označi glasački listić na način drugačiji od onog koji je utvrđen u članku 5.14⁵⁶ ovoga Zakona.

⁵⁶ Članak 5.14 stavak (1) Izbornog zakona BiH propisuje da Središnje izbornog povjerenstvo BiH utvrđuje formu i sadržaj glasačkog listića za sve razine neposrednih izbora u Bosni i Hercegovini; u stavku (2) se navodi da glasački listić omogućava biraču glasovanje samo za jednu od sljedećih opcija: 1. neovisnog kandidata; ili 2. političku stranku, koaliciju ili listu neovisnih kandidata; ili 3. mogućnost da, u okviru kandidacijske liste jedne političke stranke, koalicije ili liste neovisnih kandidata, označi jednog ili više kandidata. Ako je birač ispravno označio jednog ili više kandidata na jednoj listi, smatra se da je ta lista dobila jedan važeći glas u svrhu raspodjele mandata. U stavku (3) istog članka se navodi da birač može glasovati samo na način koji je utvrđen u ovom članku.

288. Nadalje, na temelju Odluke o načinu izrade, obliku i sadržaju, čuvanju, uporabi i uništavanju pečata kojim se utiskuju glasački listići na Općim izborima u BiH,⁵⁷ odnosno Odluke o izmjeni Odluke o načinu izrade, obliku i sadržaju, čuvanju, uporabi i uništavanju pečata kojim se utiskuju glasački listići na Općim izborima u BiH za Opće izbore 2022. godine⁵⁸ uveden je i sigurnosni pečat za svako biračko mjesto u Bosni i Hercegovini koji se rabio za ovjeru glasačkih listića, a što je za cilj imalo onemogućavanje izbornih manipulacija i prevara. Sigurnosnim pečatom se utvrđuje autentičnost i sigurnosna ispravnost glasačkoga listića. Pečat se otiskivao na prednjoj strani glasačkog listića, u donjem lijevom kutu, ispod uputa za glasovanje. Pored sigurnosnoga pečata, s desne strane potpisivala se ovlaštena osoba, tj. član biračkoga odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića. Ukoliko listić nema otisak pečata i potpis člana biračkoga odbora takav glasački listić je nevažeći.⁵⁹
289. U statistikama koje Središnje izorno povjerenstvo BiH vodi u Jedinstvenom izbornom informacijskom sustavu BiH (JIIS BiH) nevažeći glasački listići su grupirani u (1) Nevažeće neoznačene (prazne) glasačke listiće i (2) Nevažeće listiće prema ostalim kriterijima.

Pregled nevažećih glasačkih listića – Opći izbori 2022. godine

290. Ukupan broj obrađenih glasačkih listića za Opće izbore 2022. godine iznosi 6.914.784, od čega je važećih 6.429.415 glasačkih listića ili 93%, a nevažećih glasačkih listića je 485.369 ili 7%. Nevažećih neoznačenih (praznih) glasačkih listića je bilo 264.782 ili 3,8%, a nevažećih glasačkih listića prema ostalim kriterijima je bilo 220.587. ili 3,2%.
291. Prema razinama vlasti najveći ukupni postotak nevažećih glasačkih listića evidentiran je za Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH (8,38%), zatim slijede Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH (7,58%); Predsjedništvo BiH (6,65%), skupštine kantona (6,59%); predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske (5,75%), a najmanji postotak je evidentiran za izbornu utrku za Narodnu skupštinu Republike Srpske (5,52%).

Tablica 28. Pregled važećih i nevažećih glasačkih listića prema razinama vlasti – Opći izbori 2022.

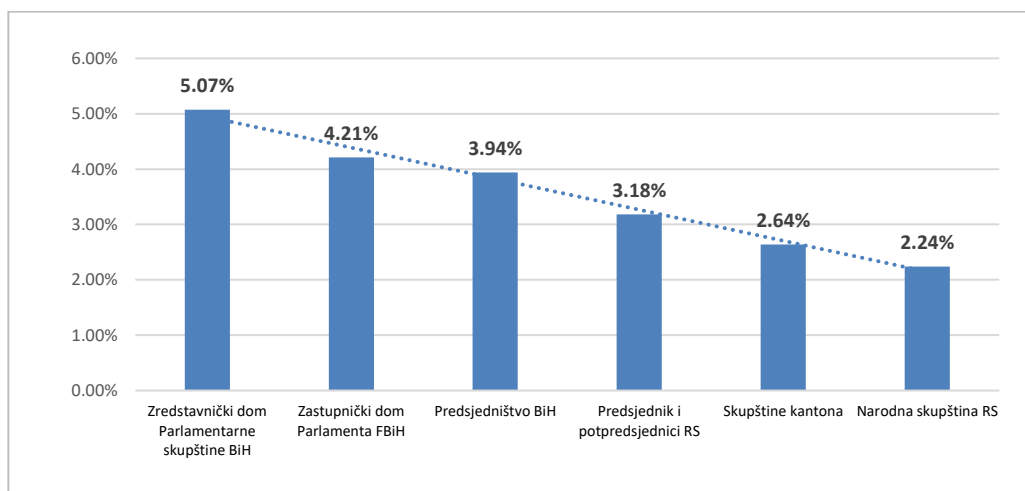
Naziv utrke	Ukupan broj obrađenih listića	Neoznačeni (prazni) gl. listići (broj i %)		Nevažeći gl. listići prema ostalim kriterijima (broj i %)		Ukupno nevažećih gl. listića (broj i %)		Ukupno važeći gl. listići (broj i %)	
		broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
Predsjedništvo BiH	1733206	68371	3,94%	46902	2,71%	115273	6,65%	1617933	93,35%
Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH	1733289	87956	5,07%	57325	3,31%	145281	8,38%	1588008	91,62%
Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH	1055976	44428	4,21%	35593	3,37%	80021	7,58%	975955	92,42%
Predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske	676762	21524	3,18%	17415	2,57%	38939	5,75%	637823	94,25%
Narodna skupština Republike Srpske	676982	15133	2,24%	22241	3,29%	37374	5,52%	639608	94,48%
Skupštine kantona	1038569	27370	2,64%	41111	3,96%	68481	6,59%	970088	93,41%

⁵⁷ Akt SIP BiH broj 05-1-02-3-631-2/22 od 4. 5. 2022. godine

⁵⁸ Akt broj 05-1-02-3-631-2/22 od 22. 7. 2022. godine

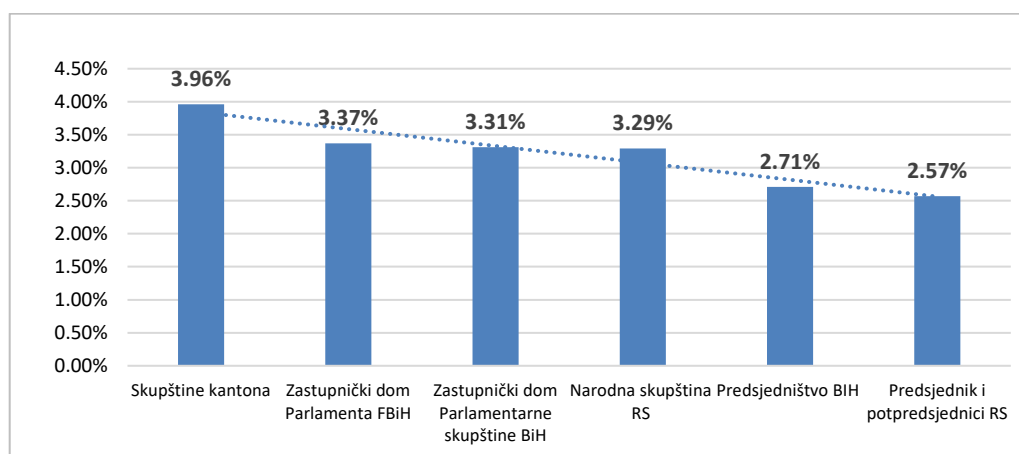
⁵⁹ Uz financijsku podršku Vlade Ujedinjenog Kraljevstva, kroz projekt koji je realiziran u suradnji s Udrugom izbornih dužnosnika u BiH, izrađeno je 6.090 sigurnosnih ekoloških pečata za svako biračko mjesto.

292. Najveći postotak **neoznačenih (praznih) glasačkih listića** je evidentiran za Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH (5,07%), a najmanje za Narodnu skupštinu Republike Srpske (2,24%).

Grafikon 1. Nevažeci – neoznačeni glasački listići prema razinama vlasti (%)

293. Najveći postotak nevažecih glasačkih listića **prema ostalim kriterijima** je evidentiran za skupštine kantona (3,96%), zatim slijede Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH (3,37%), Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH (3,31%), Narodna skupština Republike Srpske (3,29%), Predsjedništvo BiH (2,71%) i najmanji postotak nevažecih glasačkih listića po ostalim kriterijima je zabilježen za razinu predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske (2,57%).

Grafikon 2. Nevažeci glasački listići po ostalim kriterijima prema razinama vlasti (%)

294. Usporedni pregled nevažecih glasačkih listića s Općih izbora 2014., 2018. i 2022. godine je pokazao da je postotak nevažecih glasačkih listića približno isti za ova tri izborna ciklusa. Postotak nevažecih glasačkih listića prema izbornim utrkama za Opće izbore 2022. godine pokazuje blagi pad u odnosu na izborne cikluse 2014. i 2018. godine.

Tablica 29. Usporedni pregled nevažećih glasačkih listića prema izbornim utrkama – Opći izbori 2014. – 2022. godina

	2014	2018	2022
Predsjedništvo BiH	7.68	6.63	6.65
Zastupnički dom PS BiH	8.76	8.63	8.38
Zastupnički dom Parlamenta FBiH	8.19	7.72	7.58
Predsjednik i potpredsjednici RS	5.39	6.63	5.75
Narodna skupština RS	6.34	5.92	5.52
Skupštine kantona	7.46	6.97	6.59

295. Od ukupnoga broja nevažećih glasačkih listića na Općim izborima 2022. godine (**485.369**) udio neoznačenih (praznih) glasačkih listića iznosi 54,6%, dok je na Općim izborima 2018. godine od ukupno 526.423 nevažećih glasačkih listića 48,56% bilo neoznačenih (praznih).⁶⁰ Na Općim izborima 2014. godine od ukupno 545.020 nevažećih glasačkih listića neoznačenih (praznih) je bilo 51,06%.⁶¹
296. Analiza je pokazala da se postotak nevažećih glasačkih listića razlikuje po razinama vlasti. Od ukupnoga broja nevažećih glasačkih listića na Općim izborima 2022. godine **za svaku pojedinačnu razinu**, najveći postotak neoznačenih (praznih) glasačkih listića je evidentiran za izbornu utрку za Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH (60,54% ili 87.956 praznih glasačkih listića od ukupno 145.281 nevažećih glasačkih listića za ovu razinu), a zatim slijede Predsjedništvo BiH (59,3% ili 68.371 praznih glasačkih listića od ukupno 115.273 nevažećih glasačkih listića za ovu razinu), Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH (55,52% ili 44.428 praznih glasačkih listića od ukupno 80.021 nevažećih glasačkih listića za ovu razinu), predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske (55,3% ili 21.524 praznih glasačkih listića od ukupno 38.939 nevažećih glasačkih listića za ovu razinu); te Narodna skupština Republike Srpske (40,5% ili 15.133 praznih glasačkih listića od ukupno 37.374 nevažećih glasačkih listića za ovu razinu) i skupštine kantona (40% ili 27.370 praznih glasačkih listića od ukupno 68.481 nevažećih glasačkih listića za ovu razinu).
297. Kako bi javnost u Bosni i Hercegovini stekla detaljniji uvid u problematiku koja je dosta stručno i znanstveno neistražena u Bosni i Hercegovini i da doprinese daljnjem i sveobuhvatnijem istraživanju fenomena nevažećih glasačkih listića, tj. da se pokuša odgovoriti na pitanje zašto glasači u glasačku kutiju ubacuju nepopunjene (prazne) glasačke listiće i/ili listiće koji su nepropisno označeni ili namjerno učinjeni nevažećim zbog čega neće biti brojani niti će utjecati na konačne rezultate izbora, Središnje izborno povjerenstvo BiH je u okviru Edicije „Izborna pravo u praksi – Opći izbori 2022. godine“ pripremlilo i objavilo publikaciju „Analiza nevažećih glasačkih listića – Opći izbori 2022. – direktni izbori“.⁶² U publikaciji je naveden niz mjera koje Središnje izborno povjerenstvo BiH namjerava poduzeti kako bi se postotak nevažećih glasačkih listića smanjio. Jedna od mjera je provedba anonimne *online* ankete kako bi se identificirali razlozi zašto određen postotak birača u glasačku kutiju ubacuje neoznačen (prazan) glasački listić ili listić koji je označen

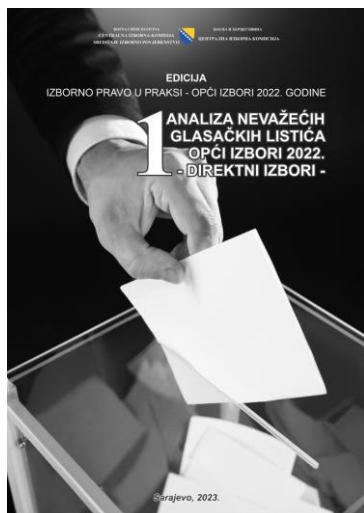
⁶⁰ Na Općim izborima 2018. godine ukupno je obrađeno 7.235.491 glasačkih listića, od čega je 526.423 bilo nevažećih (255.609 neoznačenih – praznih i 270.814 nevažećih glasačkih listića prema ostalim kriterijima).

⁶¹ Na Općim izborima 2014. godine ukupno je obrađeno 7.138.046 glasačkih listića, od čega je 545.020 glasačkih listića bilo nevažećih (278.285 nevažećih – praznih i 266.735 nevažećih glasačkih listića prema ostalim kriterijima).

⁶² Joldić, J. (2023.) *Analiza nevažećih glasačkih listića – Opći izbori 2022.- direktni izbori*. Sarajevo: Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine

https://www.izbori.ba/Documents/CIK/Publikacije/2022/pub_analiza_nevazecih_glasackih_listica_opci_izbori_2022.pdf

na nepropisan način i koji će biti ocijenjen kao nevažeći. *Online* anketa je pokrenuta 4. 4. 2023. godine i bila je dostupna javnosti 30 dana.⁶³ Prema mišljenju ispitanika primarni razlog za nevažeće glasačke listiće je prevelik broj političkih subjekata i kandidata (30,22%); zatim nezadovoljstvo ponuđenim opcijama (20,74%); kompliciran izborni sustav (17,39%), veliki broj glasačkih listića (13,55%); format glasačkih listića (8,51%), sve navedeno (7,55%) i samo 2,04% ispitanika su označili da ne razumiju način na koji se glasuje.

Slika 18. Publikacija "Analiza nevažećih glasačkih listića – Opći izbori 2022. – direktni izbori"

17. Izvješće supervizora Središnjega izbornog povjerenstva BiH

298. Središnje izborna povjerenstvo BiH je na 48. sjednici, održanoj 23. 9. 2022. godine, donijelo Instrukciju o primjeni članka 2.9 stavak (1) točka 1. Izbornoga zakona BiH⁶⁴ kojom je uređen postupak koordiniranja i nadgledanja Općih izbora u BiH, koji su održani 2. 10. 2022. godine, od strane supervizora akreditiranih i ovlaštenih od Središnjega izbornog povjerenstva BiH.
299. Supervizor za nadgledanje rada izbornog povjerenstva osnovnog izbornog povjerenstva u BiH (izborno povjerenstvo) kod provedbe Općih izbora 2022. godine, bio je dužan nadgledati rad izbornoga povjerenstva od 1. 10. do 3. 10. 2022. godine, s pravom i mogućnošću nadgledanja rada svakoga biračkog odbora na biračkim mjestima u osnovnoj izbornoj jedinici.
300. Tijekom nadgledanja rada izbornih povjerenstava, supervizor je imao obvezu: vršiti nadgledanje rada izbornoga povjerenstva i biračkih odbora; upozoriti izborno povjerenstvo i uputiti ga na obvezu otklanjanja nepravilnosti; ukoliko izborno povjerenstvo ne otkloni nepravilnost ili ne postupi sukladno propisima, o tome obavijestiti Središnje izborno povjerenstvo BiH, pružati savjetodavnu podršku izbornom povjerenstvu u poslovima unosa i sjedinjavanja izbornih rezultata, upozoravati izborno povjerenstvo o svim procesnim radnjama koje treba izvršiti ukoliko ovaj ne izvrši propisanu radnju i podnijeti pisano izvješće Središnjem izbornom povjerenstvu BiH najkasnije 2 (dva) dana nakon održanih izbora.

⁶³ <https://www.izbori.ba/?Lang=4&CategoryID=361>

⁶⁴ Akt broj 05-1-07-5-1805-1/22

301. Izborna povjerenstva su bile obvezna supervizora obavijestiti o svim svojim aktivnostima, kao i omogućiti mu uvid u sve njihove aktivnosti.
302. Supervizor, tijekom nadgledanja izbornoga procesa, nije imao pravo ometati izborne aktivnosti i bio je obvezan poštovati tajnost glasovanja. Za vrijeme nadgledanja izbornih aktivnosti supervizor je također bio obvezan nositi službenu akreditaciju izdanu od Središnjega izbornog povjerenstva BiH.
303. Nakon što je donijelo navedenu Instrukciju, Središnje izorno povjerenstvo BiH je na službenoj mrežnoj stranici raspisalo Javni oglas za popunu pozicija supervizora, a po zatvaranju Javnog oglasa donijelo je Rješenje o imenovanju i ovlasti supervizora ispred Središnjega izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine za koordiniranje i nadgledanje Općih izbora 2022. godine.⁶⁵ Nakon odustajanja određenoga broja supervizora doneseno je Rješenje o izmjenama rješenja o imenovanju i ovlasti supervizora ispred Središnjega izbornog povjerenstva BiH za koordiniranje i nadgledanje Općih izbora 2022. godine,⁶⁶ kojim su imenovani: Supervizori Središnjega izbornog povjerenstva BiH (2 izvršitelja), Glavni supervizor (1 izvršitelj), Regionalni supervizori (13 izvršitelja), Lokalni supervizori (86 izvršitelja).
304. Iako je Odlukom o organizaciji rada supervizora za potrebe provedbe članka 2.9 točka 1. Izbornoga zakona BiH za provedbu Općih izbora 2022. godine⁶⁷ predviđeno imenovanje ukupno 130 lokalnih supervizora zbog odustajanja imenovanih supervizora određeni lokalni supervizori pratili su i nadgledali rad dvaju ili više izbornih povjerenstava, pri čemu se vodilo računa da se radi o osnovnim izbornim jedinicama s malim brojem biračkih mjesta, koje teritorijalno nisu velike niti su puno udaljene jedna od druge.
305. Lokalni supervizori su na propisanim obrascima podnosili izvješća mjerodavnim regionalnim supervizorima, koji su zaprimljena izvješća sjedinjavali i dostavljali Glavnom supervizoru. Glavni supervizor izvješćivao je Supervizore Središnjega izbornog povjerenstva BiH koji su o svim relevantnim informacijama izvješćivali Središnje izorno povjerenstvo BiH. Glavni supervizor je, nakon održanih izbora, na 60. žurnoj sjednici, održanoj 7. 10. 2022. godine, podnio usmeno izvješće o radu supervizora, a odmah zatim i pismeno izvješće.
306. Metodološka obuka supervizora održana je 30. 9. 2022. godine putem Zoom platforme, a na obuci su sudjelovali: dr. Suad Arnautović, predsjednik Središnjega izbornog povjerenstva BiH, dr. Ahmet Šantić, član Središnjega izbornog povjerenstva BiH, Goran Mišković, generalni tajnik Tajništva Središnjega izbornog povjerenstva BiH, Selver Keleštura, glavni supervizor te Mustafa Laković i Veljko Petrović, supervizori Središnjega izbornog povjerenstva BiH.
307. Pored metodologije rada supervizora tijekom obuke dosta pažnje je posvećeno pitanjima supervizora i dani su odgovori na ista čime su se otklonjene mnoge nedoumice vezano za angažman supervizora. Snimak obuke je dostupan na službenoj mrežnoj stranici Središnjega izbornog povjerenstva BiH.⁶⁸

Rezime zapažanja regionalnih supervizora

⁶⁵ Akt broj: 05-1-07-5-1856-3/22 od 29. 9. 2022. godine

⁶⁶ Akt broj 05-1-07-5-1856-6/22 od 1. 10. 2022. godine

⁶⁷ Akt broj 05-1-07-5-1856-1/22 od 27. 9. 2022. godine usvojen na 50. sjednici SIP-a BiH

⁶⁸ <https://www.izbori.ba/Default.aspx?Lang=3&CategoryID=1179&PodmId=1189>

308. Razmatrajući izvješća, koja su Središnjem izbornom povjerenstvo BiH dostavili regionalni supervizori, izdvaja se nekoliko najvažnijih zapažanja, kako slijedi:
- Angažiranje supervizora uveliko je pomoglo da Središnje izbornom povjerenstvo BiH, izravno s terena dobije točne i blagovremene informacije o problemima koji se događaju uoči i na dan samih izbora.
  - Zaključak većine supervizora je, da je na Općim izborima 2022. godine najveći problem bio rad biračkih odbora, njihova loša obučenost posebno u popunjavanju obrazaca, pakiranju izbornoga materijala, nedostavljanje glasačkih listića i obrazaca na vrijeme u sjedište izbornoga povjerenstva. Većina supervizora, također, zaključuje kako je shema pakiranja komplicirana, posebno za ljude koji se nisu do sada susretali s izbornom materijom.
  - Još jedna česta pojava na biračkim mjestima javljala se zbog novih pravila vezanih za uporabu pomoći druge osobe prilikom glasovanja, gdje je dolazilo do pritiska na biračke odbore od strane glasača da ovakvu pomoć rabe, a da ne ispunjavaju uvjete niti imaju pravo na nju. U većini slučajeva predsjednici biračkih odbora nisu dozvoljavali pomoć druge osobe bez određenih vidljivih dokaza, da je tim osobama takva vrsta pomoći potrebna.
  - Nazočnost supervizora olakšala je rad izbornom povjerenstvu, jer su u pojedinim situacijama svojim znanjem pomogli u rješavanju problema s kojim se susretalo izbornom povjerenstvo.
309. Projekt supervizije rada izbornih povjerenstava i biračkih odbora od strane supervizora ovlaštenih od strane Središnjega izbornog povjerenstva BiH, dao je odlične rezultate, učvrstio kredibilitet Središnjega izbornog povjerenstva BiH u primjeni članka 2.9 stavak (1) točka 1. Izbornoga zakona BiH osiguravši izravan uvid u rad izbornih povjerenstava i biračkih odbora od strane kompetentnih osoba koje su angažirane na poslovima supervizije. S obzirom da je projekt započet tek nekoliko dana prije održavanja Općih izbora 2022. godine, tim se ostvareni rezultati mogu smatrati još većim i značajnijim.
310. Svi pokazatelji ukazuju da aktivnosti koordiniranja i nadgledanja rada izbornih povjerenstava i biračkih odbora od strane supervizora obučenih i angažiranih od strane Središnjega izbornog povjerenstva BiH, treba nastaviti prilikom provedbe sljedećih izbora, stalno unaprjeđujući proces u smislu obuke, jačanja stupnja koordinacije i kredibiliteta ovlaštenih supervizora, i pitanja opće organizacije, započinjući realizaciju ovakvih projekata dosta ranije nego što je to bilo prilikom provedbe Općih izbora 2022. godine.

18. Potvrđeni rezultati Općih izbora 2022. godine

311. Na Općim izborima 2022. godine ukupno je birano 518 članova sljedećih tijela vlasti: Predsjedništvo BiH (3); Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH (ukupno 42 zastupnika, iz Federacije BiH 28 – 21 izravno i 7 kompenzacijski mandati, iz Republike Srpske 14 – 9 izravno i 5 kompenzacijski mandati); Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH (98 – 73 izravno i 25 kompenzacijski mandati); Predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske (3); Narodna skupština Republike Srpske (83 zastupnika – 63 izravno i 20 kompenzacijski mandati); Kanton 1 (Unsko-sanski kanton – 30 zastupnika); Kanton 2 (Posavski kanton – 21 zastupnik); Kanton 3 (Tuzlanski kanton – 35); Kanton 4 (Zeničko-

dobojski kanton – 35); Kanton 5 (Bosansko-podrinjski kanton – Goražde – 25); Kanton 6 (Srednjobosanski kanton – 30); Kanton 7 (Hercegovačko-neretvanski kanton – 30); Kanton 8 (Zapadnohercegovački kanton – 23); Kanton 9 (Kanton Sarajevo – 35); Kanton 10 (25 zastupnika).

312. Dana, 2. 11. 2022. godine na 80. sjednici Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je **Odluku o potvrđivanju rezultata Općih izbora u Bosni i Hercegovini 2022. godine.**⁶⁹ Ukupno je izabrano 518 dužnosnika, od čega 142 žene (27,41%) i 376 muškaraca (72,59%).

Tablica 30. Izabrani dužnosnici prema razinama vlasti

Razina vlasti	Ukupno mandata	Žene	Žene %	Muškarci	Muškarci %
Predsjedništvo BiH	3	1	33.33	2	66.67
Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH	42	7	16.67	35	83.33
Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH	98	27	27.55	71	72.45
Predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske	3	0	0	3	100
Narodna skupština Republike Srpske	83	16	19.28	67	80.72
Kantonalne skupštine	289	91	31.49	198	68.51
Bosna i Hercegovina – ukupno	518	142	27.41	376	72.59

Izvor: Modul za pristup statističkim podatcima, SIP BiH

19. Implementacija rezultata Općih izbora 2022. godine

Neposredni izbori

313. Nakon potvrđivanja i objavljivanja rezultata Općih izbora 2022. godine, pripremljeno je i izrađeno 518 uvjerenja o dodijeljenim mandatima, zatim 518 obrazaca Izjave o prihvaćanju/odbijanju mandata, kao i 518 obrazaca Potvrde o prijemu uvjerenja o dodjeli mandata.
314. Uvjerenja o dodjeli mandata su skenirana te su, zajedno s obrascima Izjave i Potvrde, uredno dostavljena svim tijelima na svim razinama vlasti. Popunjene i potpisane obrasce Izjave i Potvrde su sva tijela vlasti dostavila Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, te su isti evidentirani i propisno arhivirani.
315. Od 518 osvojenih mandata, 18 izabranih dužnosnika je odbilo prihvatiti mandat osvojen na Općim izborima 2022. godine.
316. Navedeni predmeti su obrađeni, doneseno je 18 odluka o dodjeli mandata sljedećim kvalificiranim kandidatima, te su, po pravosnažnosti navedenih odluka i popunjenim Izjavama o prihvaćanju mandata, dodijeljena nova uvjerenja o dodjeli mandata sljedećim kandidatima s listi, o čemu su i obaviještena tijela vlasti.

⁶⁹ „Službeni glasnik BiH“, broj 73 od 2. 11. 2022. godine

Tablica 31. Pregled broja odbijenih mandata nakon Općih izbora 2022. godine

Tijelo vlasti	Broj odbijenih mandata
Skupštine kantona u Federaciji BiH	8
Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH	2
Narodna Skupština Republike Srpske	7
Zastupnički dom Parlamentarne Skupštine BiH	1
Ukupno:	18

317. Nakon potvrđivanja rezultata Općih izbora 2022. godine izrađena je analiza i utvrđeno je da je od 518 dužnosnika izabranih na Općim izborima 2022. godine, njih 118 imalo mandate osvojene na Lokalnim izborima 2020. godine, te su sve nespojivosti riješene na temelju zahtjeva, odbijanja mandata ili po službenoj dužnosti.

20. Dostavljanje obrazaca Izjava o imovinskom stanju

318. Na temelju članka 15.8 stavak (1) Izbornoga zakona BiH propisano je da su kandidati izabrani na svim razinama vlasti, dužni u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata u Službenom glasniku BiH, na posebnom obrascu, predati Središnjem izbornom povjerenstvu BiH potpisanu izjavu o imovinskom stanju.
319. Na temelju članka 15.8 stavak (2) Izbornoga zakona BiH propisano je da je izabrani član tijela vlasti na svim razinama dužan Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnijeti izvješće o imovinskom stanju u roku od 30 dana nakon isteka mandata na koji je izabran, kao i u slučaju prestanka mandata.
320. Odredbom članka 19.10 stavak (1) točke a) i b) Izbornoga zakona BiH propisano je da će se novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 3.000,00 KM kazniti za povrede kandidat izabran na svim razinama vlasti ako u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata u „Službenom glasniku BiH“, odnosno u roku od 30 dana nakon isteka mandata na koji je izabran na posebnom obrascu, ne preda potpisanu izjavu o imovinskom stanju iz članka 15.8 stavci (1) i (2) ovoga Zakona.
321. U svrhu provedbe navedenih odredbi dana 27. 5. 2022. godine pripremljeno je Izvješće o izabranim dužnosnicima koji nisu dostavili obrazac izjave o imovinskom stanju s prijedlogom Odluka o sankcioniranju zbog nedostavljanja obrasca Izjave o imovinskom stanju i prijedlog Zaključaka o obustavi postupka za izabrane dužnosnike koji nisu dostavili obrazac Izjave o imovinskom stanju. Postupajući po zaključcima s 81. sjednice Središnjega izbornog povjerenstva BiH, pokrenuti su postupci za 569 izabranih dužnosnika te istim poslan zahtjev za dostavu izjašnjenja o svim relevantnim činjenicama, a ostavljena je mogućnost i osobnoga dolaska u prostorije Središnjega izbornog povjerenstva BiH radi davanja izjave.
322. Nakon što je istekao rok za dostavu izjašnjenja, uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je sljedeće: 439 izabranih dužnosnika kojim je istekao mandat odnosno počeo mandat dostavili su izjašnjenje i obrazac Izjave o imovinskom stanju i 133 izabrana

dužnosnika kojim je istekao, odnosno počeo mandat nisu dostavila izjašnjenje, kao ni obrazac Izjave o imovinskom stanju.⁷⁰

323. U pogledu utvrđivanja visine sankcije, a sukladno navedenim zaključcima, izvršene su provjere je li osoba protiv koje se vodi postupak ranije obavljala dužnost izabranog dužnosnika te je li ranije izrečena sankcija zbog iste ili slične povrede Izbornoga zakona BiH.
324. Središnje izborno povjerenstvo BiH je na 24. sjednici, održanoj 2. 6. 2022. godine, donijelo 133 Odluke o sankcioniranju izabranih dužnosnika zbog nedostavljanja obrasca izjave o imovinskom stanju i 439 Zaključaka o obustavljanju postupka pokrenutih u navedenoj pravnoj stvari.
325. Središnje izborno povjerenstvo BiH navedenom Odlukom o sankcioniranju svim izabranim dužnosnicima je izreklo sankciju od 500,00 KM.
326. Nakon što je izvršena dostava Odluka sankcioniranim dužnosnicima, u dva slučaja Odluke su vraćene pošiljatelju s napomenom da se pošta ne može uručiti zbog smrti. Izvršene su provjere s Matičnim uredima mjerodavnih općina i nakon utvrđenog činjeničnog stanja za preminule osobe, Središnje izborno povjerenstvo BiH na 99. sjednici, održanoj 20. 12. 2022. godine, obustavilo je postupke.
327. Središnje izborno povjerenstvo BiH je 1. 11. 2022. godine uputilo Opomene izabranim dužnosnicima koji su novčano sankcionirani (131) da izvrše uplatu cjelokupnoga iznosa novčane kazne u iznosu od 500,00 KM u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema ove opomene.
328. Zaključno s krajem 2022. godine od 131 izabranoga dužnosnika, njih 43 izvršilo je uplatu novčane kazne.

21. Povrat pristojbe za ovjeru sudjelovanja na Općim izborima 2022. godine

329. Člankom 4.16 Izbornoga zakona BiH propisano je da politička stranka ili neovisni kandidat prilažu uz prijavu za ovjeru dokaz o uplaćenju pristojbi u iznosu koji je odredilo Središnje izborno povjerenstvo BiH, kao i uvjeti za povrat uplaćenoga novčanog iznosa pristojbe kako slijedi:
  - ukoliko politička stranka ili neovisni kandidat osvoje 1/3 glasova od ukupnoga broja glasova koje je osvojio izabrani član Predsjedništva BiH, odnosno izabrani predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske na izborima iz odgovarajućeg konstitutivnog naroda i
  - ukoliko politička stranka ili neovisni kandidat osvoje više od 3% od ukupnoga broja važećih glasova za Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, za Narodnu skupštinu Republike Srpske i za skupštine kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine.
330. Nadalje, člankom 4. stavak (1) Pravilnika o prijavi i uvjetima za ovjeru političkih subjekata za sudjelovanje na Općim izborima 2022. godine utvrđena je visina pristojbe za ovjeru, a u stavku (5) navedenoga članka propisano je da će Središnje izborno povjerenstvo BiH

---

⁷⁰ **Napomena:** ponovo je pokrenut postupak za trojicu izabranih dužnosnika iz 2019. godine.

pokrenuti proceduru povrata novca kod mjerodavnoga tijela u roku od 15 dana od dana objave izbornih rezultata u službenim glasilima u BiH.

331. Na ime povrata pristojbe za Opće izbore 2022. godine vraćeno je ukupno 1.459.000 KM, od čega 1.441.000 KM političkim strankama i 18.000 KM neovisnim kandidatima.⁷¹

---

⁷¹ Visina novčanog iznosa za povrat odgovara najvišoj razini vlasti za koju je politička stranka ispunila uvjete za povrat, sukladno članku 4.16 Izbornog zakona BiH i članku 4. stavak (1) Pravilnika.

PROVEDBA POSREDNIH IZBORA

---

1. Posredni izbori za zakonodavna tijela vlasti

332. Sukladno odredbama Izbornoga zakona BiH i Naputku o postupku provedbe posrednih izbora za tijela vlasti u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom BiH⁷² Središnje izborno povjerenstvo BiH tijekom mjeseca prosinca 2022. godine izvršilo je ovjeru kandidacijskih listi i kandidata za posredne izbore kako slijedi:

1.1. Vijeće naroda Republike Srpske

333. Za izbor zastupnika u Vijeće naroda Republike Srpske ukupno je dostavljeno 30 kandidacijskih listi na kojima su se nalazila 73 kandidata za zastupnike u Vijeću naroda Republike Srpske. Središnje izborno povjerenstvo BiH odbilo je ovjeriti 5 predloženih kandidata za zastupnike u Vijeću naroda Republike Srpske, s obzirom da je u postupku provjera utvrđeno da imaju mandate odbornika u skupštinama općina/gradova, a što nije sukladno članku 11.12 stavak (3) Izbornoga zakona BiH.⁷³

334. Ukupno je ovjereno 30 kandidacijskih listi i 68 kandidata.

Tablica 32. Pregled ovjerenih kandidacijskih listi i kandidata za Vijeće naroda Republike Srpske

Bošnjaci	Hrvati	Srbi	Ostali
6/19	9/19	11/22	4/8

335. Dana 12. 12. 2022. godine na 95. sjednici Središnjega izbornog povjerenstva BiH donesena je Odluka o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Vijeće naroda Republike Srpske.⁷⁴

1.2. Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine

336. Sukladno članku 2.9 stavak (1) točka 6, a u svezi s člankom 10.11 Izbornoga zakona BiH, Središnje izborno povjerenstvo BiH je ovjeralo kandidacijske liste i kandidate za Dom naroda Parlamenta Federacije BiH kako slijedi:

---

⁷² „Službeni glasnik BiH“, broj: 75/22

⁷³ Predmet provjere predloženih kandidata za Vijeće naroda Republike Srpske je bio: Je li kandidacijska lista podnesena od strane ovlaštenog predlagača, Jesu li predloženi kandidati na kandidacijskim listama upisani u Središnji birački popis u općinama/gradovima u Republici Srpskoj, imaju li evidentirane zabrane kandidiranja sukladno Izbornom zakonu BiH, koje se vode kod Središnjega izbornog povjerenstva BiH, jesu li sve kandidacijske liste podnesene na obrascima utvrđenim od strane Središnjega izbornog povjerenstva BiH, je li svaki kandidat osobno potpisao izjavu o prihvatanju kandidature i jesu li predložene osobe bile kandidati na Lokalnim izborima 2020. godine i Općim izborima 2022. godine te njihovo izjašnjenje o pripadnosti konstitutivnom narodu ili grupi ostalih iz 2020. i 2022. godine.

⁷⁴ „Službeni glasnik BiH“, broj 81/22

Tablica 33. Pregled ovjerenih kandidacijskih listi i kandidata za Dom naroda Parlamenta Federacije BiH

Kanton	Broj ovjerenih kandidacijskih listi / kandidata			
	Bošnjaci	Hrvati	Srbi	Ostali
Unsko-sanski kanton	5/11	3/3	1/1	1/1
Posavski kanton	2/6	1/3	1/1	-
Tuzlanski kanton	6/11	2/3	2/2	1/1
Zeničko-dobojski kanton	6/20	3/5	2/2	-
Bosansko-podrinjski kanton – Goražde	4/10	1/1	2/2	-
Srednjobosanski kanton	3/8	6/12	1/1	-
Hercegovačko-neretvanski kanton	2/7	8/15	3/3	1/1
Zapadnohercegovački kanton	-	4/11	1/1	-
Kanton Sarajevo	5/17	2/2	5/5	4/5
Kanton 10	2/3	4/11	3/4	-

337. Nakon izvršenih provjera kandidacijskih listi i dostavljene dokumentacije⁷⁵ utvrđeno je da je jedan kandidat na kandidacijskoj listi Stranke demokratske akcije dostavio izjavu kojom odustaje od kandidature za Dom naroda Parlamenta Federacije BiH iz osobnih razloga, te je Središnje izborno povjerenstvo BiH ovjeralo ukupno 3 kandidata od 4 dostavljena kandidata iz reda bošnjačkog naroda na listama iz Skupštine Kantona 10.
338. Dana 30. 12. 2022. godine na 105. sjednici Središnjega izbornog povjerenstva BiH donesena je Odluka o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.⁷⁶

1.3. Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine

1.3.1. Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske

339. Za izbor zastupnika iz reda srpskoga naroda za zastupnike u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH ukupno je dostavljeno i ovjereneno 8 kandidacijskih listi na kojima se nalazilo 18 kandidata.

⁷⁵ Predmet provjere predloženih kandidata su sljedeći: je li kandidat upisan u Središnji birački popis kao birač u općini u kojoj se kandidira; nalazi li se ime kandidata u evidenciji zabrana kandidiranja u bazi podataka koja se vodi u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, je li kandidacijska lista podnesena od strane ovlaštenog predlagача, je li kandidatura podnesena sukladno članku 10.11 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, jesu li sve kandidacijske liste podnesene na obrascima utvrđenim od strane Središnjega izbornog povjerenstva BiH, je li svaki kandidat osobno potpisao izjavu o prihvaćanju kandidature i je li izjašnjenje pripadnosti konstitutivnim narodima i ostalim identično izjašnjenju u izjavama i eventualnoj kandidaturi na Lokalnim izborima 2020. godine.

⁷⁶ „Službeni glasnik BiH“, broj: 1/23 od 6. 1. 2023.godina

340. Dana 16. 1. 2023. godine na 5. sjednici Središnjega izbornog povjerenstva BiH donesena je Odluka o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske.⁷⁷
341. Mandati su dodijeljeni sljedećim zastupnicima: Želimir Nešković, Nikola Špirić, Sredoje Nović, Radovan Kovačević i Snježana Novaković Bursać.

1.3.2. Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Federacije Bosne i Hercegovine

342. Dom naroda Parlamenta Federacije BiH dostavio je ukupno 13 kandidacijskih listi za izbor zastupnika iz Federacije BiH u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH na potvrđivanje i ovjeru Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.
343. Za izbor zastupnika iz reda bošnjačkoga naroda dostavljeno je i ovjereno šest (6) listi na kojima se nalazilo 14 kandidata za zastupnike u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH.
344. Za izbor zastupnika iz reda hrvatskoga naroda dostavljeno je i ovjereno sedam (7) listi na kojima se nalazilo 27 kandidata za zastupnike u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH.
345. Dana 3. 2. 2023. godine na 13. sjednici Središnjega izbornog povjerenstva BiH donesena je Odluka o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Federacije Bosne i Hercegovine.⁷⁸
346. Mandati su dodijeljeni sljedećim zastupnicima:
Zastupnici iz reda bošnjačkoga naroda: Dženan Đonlagić, Džemal Smajić, Kemal Ademović, Šefik Džaferović, Safet Softić;
Zastupnici iz reda hrvatskoga naroda: Zlatko Miletić, Ilija Cvitanović, Zdenko Ćosić, Dragan Čović, Marina Pendeš.

1.4. Posredni izbori za predsjednika i potpredsjednike Federacije Bosne i Hercegovine

347. Dom naroda Parlamenta Federacije BiH dostavio je dana 18. 1. 2023. godine imena dvaju (2) kandidata za izbor predsjednika i potpredsjednika Federacije BiH na potvrđivanje i ovjeru Središnjem izbornom povjerenstvu BiH kako slijedi:
- kandidat skupine od 13 zastupnika u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH, za izbor predsjednika i potpredsjednika Federacije BiH iz Kluba bošnjačkoga naroda **Refik Lendo**.
  - Kandidatkinja skupine od 22 zastupnika u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH, za izbor predsjednika i potpredsjednika Federacije BiH iz Kluba hrvatskoga naroda **Lidija Bradara**.

⁷⁷ „Službeni glasnik BiH“, broj 8/23

⁷⁸ „Službeni glasnik BiH“, broj: 8/23 od 7. 2. 2023. godine

348. Dana 27. 1. 2023. godine Dom naroda Parlamenta Federacije BiH dostavio je ime kandidata za izbor predsjednika i potpredsjednika Federacije BiH iz kluba srpskoga naroda na potvrđivanje i ovjeru Središnjem izbornom povjerenstvu BiH kako slijedi:
- kandidat skupine od 13 zastupnika u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH, za izbor predsjednika i potpredsjednika Federacije BiH iz Kluba srpskoga naroda **Igor Stojanović**.
349. Nakon izvršenih provjera predloženih kandidata,⁷⁹ sukladno članku 2.9 stavak (1) točka 6) Izbornoga zakona BiH za izbor predsjednika i dva potpredsjednika Federacije BiH Središnje izbornog povjerenstvo BiH ovjerilo je tri kandidata, s obzirom da su ispunjeni uvjeti iz članka 16.,1.7,1.8 stavak (1) točka (5), 4.2 i članka 9.13 stavak (1) Izbornoga zakona BiH.
350. Nakon okončanja postupka ovjere kandidata za izbor predsjednika i dva potpredsjednika Federacije BiH, predsjedateljica Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH dostavila je dana 6. 2. 2023. godine kandidacijsku listu za izbor predsjednika i dva potpredsjednika Federacije BiH na potvrđivanje i ovjeru Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.
351. Dostavljena je kandidacijska lista koju sačinjavaju tri ovjerena kandidata za izbor predsjednika i dva potpredsjednika Federacije BiH iz Kluba zastupnika bošnjačkoga naroda, Kluba zastupnika hrvatskoga naroda i Kluba zastupnika srpskoga naroda, kako slijedi:
1. **Lidija Bradara** – kandidatkinja za predsjednika/potpredsjednika Federacije BiH iz Kluba hrvatskoga naroda
  2. **Refik Lendo** – kandidat za predsjednika/potpredsjednika Federacije BiH iz Kluba bošnjačkoga naroda
  3. **Igor Stojanović** – kandidat za predsjednika/potpredsjednika Federacije BiH iz Kluba srpskoga naroda.
352. Budući da je dostavljena kandidacijska lista sačinjena sukladno člancima od 9.13 do 9.15 Izbornoga zakona BiH i članku 58g. Naputka o postupku provedbe posrednih izbora za tijela vlasti u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom BiH,⁸⁰ Središnje izbornog povjerenstvo BiH ovjerilo je navedenu kandidacijsku listu, sukladno članku 2.9 stavak (1) točka 6) Izbornoga zakona BiH.
353. Središnje izbornog povjerenstvo BiH je 6. 3. 2023. godine na 26. sjednici donijelo Odluku o potvrđivanju rezultata posrednih izbora za predsjednika i potpredsjednike Federacije Bosne i Hercegovine.⁸¹

---

⁷⁹ Sukladno odredbama Izbornog zakona BiH i Naputka o postupku provedbe posrednih izbora za tijela vlasti u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine, izvršene su sljedeće provjere predloženih kandidata: je li kandidacijska lista podnesena od strane ovlaštenog predlagača, jesu li predloženi kandidati na kandidacijskoj listi upisani u Središnji birački popis u Federaciji BiH, nalazi li se ime kandidata u evidencijama sankcija koje se vode u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, je li kandidacijska lista podnesena na obrascima utvrđenim od strane Središnjega izbornog povjerenstva BiH, je li svaki kandidat osobno potpisao izjavu o prihvaćanju kandidature sukladno članku 58b. Naputka o postupku provedbe posrednih izbora za tijela vlasti u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine, je li izjašnjenje pripadnosti konstitutivnim narodima identično izjašnjenju u izjavama i eventualnoj kandidaturi na Općim izborima 2022. godine i Lokalnim izborima 2020. godine.

⁸⁰ Sukladno odredbama Izbornog zakona BiH i Naputka o postupku provedbe posrednih izbora za tijela vlasti u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom BiH, izvršene su sljedeće provjere predloženih kandidata: je li kandidacijska lista podnesena od strane ovlaštenog predlagača, jesu li predloženi kandidati na kandidacijskoj listi ovjereni sukladno odredbama članka 9.13 izbornog zakona BiH i 58c. Naputka o postupku provedbe posrednih izbora za tijela vlasti u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom BiH i je li kandidacijska lista podnesena na obrascu utvrđenom od strane Središnjega izbornog povjerenstva BiH.

⁸¹ Odluka broj 05-1-07-1-304-1/23

354. Prema usvojenoj odluci Središnje izborno povjerenstvo BiH potvrđuje rezultate i ovjerava da su posredni izbori za predsjednika i potpredsjednike Federacije Bosne i Hercegovine provedeni sukladno odredbama Izbornoga zakona BiH, te da su za predsjednika i potpredsjednike Federacije BiH izabrani: **Lidija Bradara** – predsjednica Federacije Bosne i Hercegovine; **Refik Lendo** – potpredsjednik Federacije Bosne i Hercegovine; **Igor Stojanović** – potpredsjednik Federacije Bosne i Hercegovine.

ZAŠTITA IZBORNOG PRAVA

---

355. U svim fazama izbornih aktivnosti poduzetih od strane Središnjega izbornog povjerenstva BiH s ciljem pripreme i održavanja Općih izbora 2022. godine, sudionici u izbornom procesu su podnosili prigovore i žalbe i druga pravna sredstva propisana Izbornim zakonom BiH za zaštitu izbornih prava. Na temelju odredbi Izbornoga zakona BiH zaštitu izbornoga prava osiguravaju izborna povjerenstva (općinska izborna povjerenstva, gradska izborna povjerenstva, Izorno povjerenstvo Brčko distrikta BiH i Središnje izorno povjerenstvo BiH) i Apelacijski odjel Suda Bosne i Hercegovine. Svi prigovori podnose se u pisanoj formi na obrascu koji propiše Središnje izorno povjerenstvo BiH. Izorno povjerenstvo u svojoj općini/gradu/distriktu ima prvostupanjsku mjerodavnost za odlučivanje o svim pitanjima koja nisu eksplicitno dodijeljena Središnjem izbornom povjerenstvu BiH i Apelacijskom odjelu Suda BiH. Središnje izorno povjerenstvo BiH ima drugostupanjsku mjerodavnost za odlučivanje o uložnim žalbama na odluke svih izbornih povjerenstava.
356. Središnje izorno povjerenstvo BiH ima i prvostupanjsku mjerodavnost za odlučivanje po prigovorima uložnim zbog povrede pravila izbornoga procesa, izbornih prava, povrede pravila Poglavlja 16. Izbornoga zakona BiH, učinjene od političkoga subjekta. Apelacijski odjel Suda BiH mjerodavan je za rješavanje po žalbama na odluke Središnjega izbornog povjerenstva BiH. Žalbe se podnose Apelacijskom odjelu Suda BiH u roku od dva dana od dana prijema odluke Središnjega izbornog povjerenstva BiH. Žalba se podnosi putem Središnjega izbornog povjerenstva BiH, a Apelacijski odjel Suda BiH dužan je donijeti odluku po žalbi u roku od tri dana od dana prijema žalbe.
357. **Žalbe na rješenja Središnjega izbornog povjerenstva BiH kojim se daje/ne daje suglasnost na imenovanje članova izbornoga povjerenstva** – Na rješenja Središnjega izbornog povjerenstva BiH kojim se daje/ne daje suglasnost na imenovanje članova izbornoga povjerenstva podneseno je 30 žalbi Apelacijskom odjelu Suda BiH. Apelacijski odjel Suda BiH je u postupku odlučivanja 9 žalbi odbacio kao nedopuštene, 16 žalbi odbio kao neutemeljene, 1 odbacio kao nedozvoljenu, 2 žalbe odbio kao neutemeljene i odbacio u dijelu u kojem se poništava rješenje Središnjega izbornog povjerenstva BiH i 2 žalbe uvažio i predmet vratio Središnjem izbornom povjerenstvu BiH na ponovno odlučivanje.
358. **Žalbe na odluke Središnjega izbornog povjerenstva BiH o ovjeri ili odbijanju ovjere prijave političkih subjekata** – Na odluke Središnjega izbornog povjerenstva BiH o ovjeri, odnosno odbijanju ovjere prijave političkih subjekata za sudjelovanje na Općim izborima 2022. godine ukupno su izjavljene 3 žalbe Apelacijskom odjelu Suda BiH, a Apelacijski odjel Suda BiH je 2 žalbe odbio kao neutemeljene, a 1 žalbu odbacio kao neblagovremenu.
359. **Žalba na odluku Središnjega izbornog povjerenstva BiH o utvrđivanju prava uporabe naziva političke stranke u izborne svrhe** – Središnje izorno povjerenstvo BiH je donijelo ukupno 1 (jednu) odluku o utvrđivanju prava uporabe naziva političke stranke u izborne svrhe na Općim izborima 2022. godine. Na navedenu odluku Središnjega izbornog povjerenstva BiH izjavljena je žalba Suda BiH koju je Apelacijski

odjel Suda BiH uvažio i predmet vratio Središnjem izbornom povjerenstvu BiH na ponovno odlučivanje.

360. **Žalbe na odluke Središnjega izbornog povjerenstva BiH o odbijanju ovjere kandidacijskih listi** – Na odluke Središnjega izbornog povjerenstva BiH o ovjeri, odnosno odbijanju ovjere kandidacijskih listi političkih subjekata za sudjelovanje na Općim izborima 2022. godine ukupno su izjavljene 2 žalbe Sudu BiH, koje je Apelacijski odjel Suda BiH odbio kao neutemeljene.
361. **Žalbe na odluke Središnjega izbornog povjerenstva BiH o odbijanju upisa u izvod iz Središnjega biračkog popisa za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine** – Središnje izorno povjerenstvo BiH je donijelo odluku, broj: 06-1-07-1-608-3/22 od 4. 8. 2022. godine, kojom je odbijen upis birača u izvod iz Središnjeg biračkoga popisa za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine za Opće izbore 2022. godine i Odluku o izmjenama Odluke, broj: 06-1-07-1-608-3/22 od 4. 8. 2022.godine, s 37. sjednice Središnjega izbornog povjerenstva BiH, za ukupno 10.720 birača po podnesenim prijavama do 19. 7. 2022. godine s obzirom na to da nisu ispunjeni uvjeti propisani člankom 3.15 stavci (1), (2) i (3) Izbornoga zakona BiH i u kojoj su navedeni i razlozi odbijanja.

Isto tako, Središnje izorno povjerenstvo BiH donijelo je odluku, broj: 06-1-07-1-608-2/22 od 4. 8. 2022. godine, o utvrđivanju i objavi broja birača upisanih u izvod iz Središnjega biračkog popisa za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine za Opće izbore 2022. godine i Odluku o izmjeni Odluke o utvrđivanju i objavi broja birača upisanih u izvod iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan BiH za Opće izbore 2022. godine, kojom je utvrđeno da će se na izvodu iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan BiH naći ukupno 69.979 birača.

Također, Središnje izorno povjerenstvo BiH donijelo je odluku, broj: 06-1-07-1-1341-1/22 od 4. 8. 2022. godine, kojom je za izbjegle osobe odbijen upis u izvod iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine, po podnesenim prijavama do 19. 7. 2022. godine, jer nisu ispunjeni uvjeti propisani člankom 3.15 stavci (1), (2) i (3) Izbornoga zakona BiH i u kojoj su navedeni i razlozi odbijanja i Odluku o izmjeni odluke, broj: 06-1-07-1-1341-1/22 od 4. 8. 2022. godine, s 37. sjednice Središnjega izbornog povjerenstva BiH kojom je odbijen upis u izvod iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine za 955 podnositelja prijave.

Na Odluku, broj: 06-1-07-1-608-2/22 od 4. 8. 2022. godine, uloženo je ukupno 405 žalbi, od toga je Središnje izorno povjerenstvo BiH, kao prvostupanjsko tijelo, uvažilo ukupno 38 pojedinačnih žalbi. Za ukupno 275 žalbi je otpremljeno izjašnjenje Apelacijskom odjelu Suda BiH, od kojih je Sud BiH 240 žalbi odbio kao neutemeljene, 16 žalbi odbacio kao neblagovremene, te 19 žalbi odbacio kao nedopuštene. Za ukupno 62 žalbe utvrđeno je da nema teksta žalbe, od kojih je za 24 žalbe utvrđeno da je podnositelj žalbe bio Nikolaš Marinko. Nakon uvida utvrđeno je da su pojedinačne žalbe neutemeljene, te imajući u vidu akt Suda BiH, broj: S1 3 Iž 037085 20 Iž od 7. 10. 2020. godine u kojem je navedeno da *“Činjenica da je podnesak izjavljen u žalbenom roku istom ne može dati karakter žalbe jer ne sadrži ni jedan element propisan za pravni lijek.”* po istim nije postupljeno. Također, bilo je 6 žalbi za koje je utvrđeno da u tim slučajevima nije obrađena prijava za glasovanje izvan BiH iz razloga što prijava podnositelja kroz aplikaciju e-Izbore nije završena do kraja, dok je za 24

žalbe utvrđeno da su podnositelji žalbi već registrirani za glasovanje izvan BiH zbog čega im je upućena obavijest.

Na Odluku, broj: 06-1-07-1-1341-1/22 od 4. 8. 2022. godine, uložene su 42 žalbe. Središnje izborno povjerenstvo BiH je, kao prvostupanjsko tijelo, od toga uvažilo 4 pojedinačne žalbe. Za ukupno 19 žalbi je otpremljeno izjašnjenje Apelacijskom odjelu Suda BiH, od kojih je Sud BiH 17 žalbi odbio kao neutemeljene, jednu (1) odbacio kao nedopuštenu, a jednu (1) odbacio kao neblagovremenu. Za 1 (jednu) žalbu je utvrđeno da nema tekst žalbe, dok je za 18 žalbi utvrđeno da nije obrađena prijava (podnositelj nije dovršio prijavu kroz aplikaciju e-Izbori).

362. **Žalbe na odluke Središnjega izbornog povjerenstva BiH u svezi s dodjelom i prestankom mandata** – Na odluke Središnjega izbornog povjerenstva BiH o prestanku mandata podnesene su 3 (tri) žalbe, koje je Apelacijski odjel Suda BiH odbio kao neutemeljene. Središnje izborno povjerenstvo BiH zaprimilo je jednu (1) žalbu koja se odnosi na opoziv načelnika u osnovnoj izbornoj jedinici Bratunac, koju je Apelacijski odjel Suda BiH odbio kao neutemeljenu.
363. **Žalbe na odluke Središnjega izbornog povjerenstva BiH radi kršenja odredbe članka 15.8 stavci (1) i (2) Izbornoga zakona BiH** – Na odluke Središnjega izbornog povjerenstva BiH o sankcioniranju radi nepodnošenja izjave o ukupnom imovinskom stanju Središnjem izbornom povjerenstvu BiH u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata/prestanka mandata na koji je kandidat izabran podnesene su 23 žalbe Apelacijskom odjelu Suda BiH. U postupku odlučivanja Apelacijski odjel Suda BiH je 2 žalbe odbacio kao neblagovremene, 18 žalbi odbio kao neutemeljene i jednu (1) žalbu odbacio kao nedopuštenu. U dva postupka Središnje izborno povjerenstvo BiH je 2 žalbe uvažilo i poništilo svoje Odluke, a postupke u tim predmetima obustavilo.
364. **Postupci u svezi s povredom članka 16.14 stavak (3) Izbornoga zakona BiH** – Najveći broj prigovora i žalbi vezan je za razdoblje prije službenoga početka izborne kampanje. Člankom 16.14 stavak (3) Izbornoga zakona BiH propisano je da je zabranjeno vođenje plaćene izborne kampanje putem elektroničkih i tiskanih medija, ili bilo kojeg oblika plaćenoga javnog oglašavanja, osim održavanja internih skupova tijela i statutarnih tijela političkih subjekata, u razdoblju od dana raspisivanja izbora do dana službenoga početka izborne kampanje. Središnje izborno povjerenstvo BiH je zaprimila 95 predmeta u svezi s preuranjenom izbornom kampanjom. U predmetima kršenja odredbi Izbornoga zakona BiH donijelo je ukupno 21 odluku kojom se prigovor odbija kao neutemeljen, a izreklo 27 novčanih sankcija. Na samo jednu odluku uložena je žalba Apelacijskom odjelu Suda BiH, koju je Sud BiH odbio kao neutemeljenu. Također, Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je 10 zaključaka kojima se prigovor smatra kako nije podnesen, 1 (jedan) zaključak kojim se prigovor odbacuje kao neblagovremen i 32 zaključka kojima se postupak obustavlja. Osim toga, u 2 predmeta je izrađena službena zabilješka jer se radilo o blagdanskoj čestitci, u 2 predmeta je Središnje izborno povjerenstvo BiH obavijestilo podnositelje da je već pokrenut postupak u svezi istih objava, u 1 (jednom) predmetu je obavijestilo podnositelja da ne može postupiti po dostavljenoj prijavi jer se nije moglo utvrditi da je objava plaćena od strane dužnosnika političke stranke, te je u (1) jednom predmetu uputilo odgovor podnositelju na upit u svezi s oglašavanjem skupova prije službene kampanje.

U (1) jednom predmetu Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo zaključak i prigovor odbacilo kao neblagovremen, a u drugom dijelu donijelo odluku kojom se prigovor odbija kao neutemeljen, te je u (1) jednom predmetu donijelo zaključak kojim se smatra da prijava nije ni podnesena, a zatim donijelo zaključak kojim se postupak obustavlja jer nisu otklonjeni nedostaci u određenom roku.

Na Odluke Središnjega izbornog povjerenstva BiH o izricanju novčane kazne u svezi s kršenjem odredbe članka 16.14 stavak (3) Izbornoga zakona BiH podneseno je 11 žalbi Apelacijskom odjelu Suda BiH. Od toga je Apelacijski odjel Suda BiH 8 žalbi odbio kao neutemeljene, dok je 3 žalbe djelomično uvažio.

Postupci u svezi s povredom izbornoga prava u razdoblju izborne kampanje političkih subjekata

365. Najveći broj prigovora i žalbi vezan je za razdoblje izborne kampanje političkih subjekata, u kojem politički subjekti na zakonom utvrđen način upoznaju birače i javnost sa svojim programom i kandidatima za Opće izbore i koji prema odredbama Poglavlja 16. Izbornoga zakona BiH predstavlja razdoblje od 30 dana prije dana održavanja izbora. Naputkom o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti za Opće izbore 2022. godine, koji će se održati u nedjelju, 2. 10. 2022. godine, utvrđeno je da izborna kampanja službeno počinje dana 2. 9. 2022. godine. Pravila ponašanja političkih subjekata u razdoblju izborne kampanje propisana su u Poglavlju 7. Izbornoga zakona BiH, a predstavljanje političkih subjekata putem elektroničkih medija propisano je u Poglavlju 16. Izbornoga zakona BiH. Kršenja pravila propisanih ovim poglavljima su pratila i ove izbore.
366. **Postupci u svezi s kršenjem članka 7.2a Izbornoga zakona BiH – Zlouporeba javnih sredstava i resursa** – Odredbom članka 7.2a stavak (1) Izbornoga zakona BiH propisano je da je nositeljima izvršne funkcije utvrđenim u članku 1.8, stavak (6) ovoga zakona i nositeljima mandata zabranjena zlouporeba javnih sredstava, dok je stavkom (2) istoga članka propisano da zlouporebu javnih sredstava iz stavka (1) ovoga članka čine sljedeće radnje: a) uključivanje državnih službenika koji su podređeni kandidatu u obavljanju poslova u radnom vremenu u cilju promocije kandidata ili političkih subjekata; b) uporabu prostorija javnih ustanova i tijela za obavljanje predizbornih aktivnosti ako uporaba istih prostorija nije zagarantirana drugim kandidatima i političkim subjektima pod istim uvjetima; c) uporabu sredstava komunikacije, informacijskih usluga, uredske opreme javnih ustanova i tijela za izbornu kampanju; d) uporabu sredstava prijevoza u vlasništvu državnih, entitetskih, gradskih, kantonalnih ili općinskih tijela i organizacija bez naknade ili po sniženim naknadama za aktivnosti kampanje. Ova odredba se ne odnosi na prijevoz osoba koje se posebno štite sukladno zakonu koji se obavlja kao dio sigurnosnih mjera koje se primjenjuju u odnosu na visoke dužnosnike koji podliježu službenoj zaštiti koju pružaju mjerodavna tijela prilikom obavljanja službene dužnosti ili postupanja po službenoj dužnosti; e) prikupljanje potpisa ili izborna kampanja koju provode osobe koje obavljaju izabrane dužnosti ili su državni službenici, tijekom službenih aktivnosti ili događaja koje organizira javna ustanova ili tijelo.

Središnje izborno povjerenstvo BiH zaprimilo je 63 prigovora/prijave u svezi s kršenjem članka 7.2a Izbornoga zakona BiH. U postupcima rješavanja po prigovorima/prijavama, Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je 8 odluka o

izricanju novčane sankcije, 19 odluka kojom se prigovor odbija kao neutemeljen, 19 zaključaka o obustavi postupka, 4 zaključka kojima se podnesak smatra da nije podnesen, 1 (jedan) zaključak kojim se prigovor odbacuje kao podnesen od neovlaštene osobe, 2 zaključka kojima se prigovor odbacuje kao neblagovremen, 2 zaključka kojim se podnesak odbacuje jer je ranije riješeno, 2 zaključka o spajanju predmeta, te 10 obavijesti kojima se podnositelj prigovora/prijave obavještava da je predmet po istoj prijavi već riješen.

Na odluke Središnjega izbornog povjerenstva BiH u svezi s kršenjem odredbe članka 7.2a Izbornoga zakona BiH podneseno je 8 žalbi Apelacijskom odjelu Suda BiH. Od toga je Apelacijski odjel Suda BiH 6 žalbi odbio kao neutemeljene, dok je 2 žalbe uvažio, i to na način da je u jednom predmetu žalbu uvažio i poništio odluku Središnjega izbornog povjerenstva BiH, a u drugom predmetu žalbu uvažio i poništio odluku Središnjega izbornog povjerenstva BiH kao nezakonitu.

367. **Postupci u svezi s kršenjem članka 7.3 stavak (2) Izbornoga zakona BiH – Lažno predstavljanje** – Člankom 7.3 stavak (2) Izbornoga zakona BiH propisano je sljedeće: “zabranjeno je lažno predstavljanje u ime bilo koje političke stranke, koalicije, liste neovisnih kandidata ili neovisnog kandidata kao i zlouporaba zakonskog prava na sudjelovanje u radu biračkoga odbora ispred jednoga političkog subjekta protivno odredbi članka 2.19 ovoga zakona i to fiktivnim predstavljanjem u ime političkoga subjekta kojem je mjesto u biračkom odboru pripalo s ciljem pogodovanja drugom političkom subjektu kojem to mjesto u biračkom odboru nije pripalo. Ova zabrana primjenjuje se i na članove biračkoga odbora”. Središnje izborni povjerenstvo BiH je zaprimilo 37 prigovora/prijava koje se odnose na lažno predstavljanje. U postupanju po prigovorima/prijavama, Središnje izborni povjerenstvo BiH donijelo je 20 odluka o izricanju novčane sankcije, 6 odluka kojima se prigovor odbija kao neutemeljen, 25 zaključaka o obustavi postupka, 4 zaključka kojima se podnesak smatra da nije podnesen, 3 zaključka kojima se prijava/prigovor odbacuje kao neblagovremen, 1 (jedan) zaključak o razdvajanju predmeta i 1 (jednu) prijavu dostavljenu Kantonalnom tužiteljstvu Zeničko-dobojskog kantona (ZDK).

Na odluke Središnjega izbornog povjerenstva BiH izjavljeno je 28 žalbi Apelacijskom odjelu Suda BiH, od toga je Apelacijski odjel Suda BiH 21 žalbu odbio kao neutemeljenu, a 7 žalbi uvažio i poništio odluku Središnjega izbornog povjerenstva BiH. Također, Središnje izborni povjerenstvo BiH zaprimilo je jednu nepotpisanu žalbu, podnositelju žalbe je poslana obavijest o otklanjanju nedostatka, te kako nedostaci nisu otklonjeni, donesen je zaključak kojim se smatra da žalba nije ni podnesena.

368. **Postupci u svezi s kršenjem članka 7.3 stavak (1) točka 7) Izbornog zakona BiH – Govor mržnje** – Odredbom članka 7.3 stavak (1) točka 7) propisano je da kandidatima i pristalicama političkih stranaka, listi neovisnih kandidata, listi pripadnika nacionalnih manjina i koalicija, kao i neovisnim kandidatima i njihovim pristalicama, te uposlenima ili na drugi način angažiranim u izbornoj administraciji nije dozvoljeno, između ostaloga, koristiti se govorom mržnje, i/ili objaviti ili upotrijebiti slike, simbole, audio i videozapise, SMS poruke, internetske komunikacije, društvene mreže i mobilne aplikacije ili druge materijale koji mogu tako djelovati. Središnje izborni povjerenstvo BiH zaprimilo je 35 prigovora/prijava koje se odnose na kršenje odredbe članka 7.3 stavak (1) točka 7). Donijelo je 2 odluke o izricanju novčane kazne, 3 odluke kojima se prigovor odbija kao neutemeljen, 3 zaključka o

obustavi postupka, 1 (jedan) zaključak kojim se prigovor odbacuje kao preuranjen, 5 zaključaka kojima se prigovor odbacuje kao neblagovremen, te 3 zaključka kojim se podnesak odbacuje.

Na odluke Središnjega izbornog povjerenstva BiH izjavljeno je 5 žalbi Apelacijskom odjelu Suda BiH, od toga je Apelacijski odjel Suda BiH 4 žalbe odbio kao neutemeljene, a 1 (jednu) uvažio, poništio odluku Središnjega izbornog povjerenstva BiH i predmet vratio na ponovni postupak.

369. Potrebno je napomenuti da predmetno područje koja se odnosi na “lažno predstavljanje” i “uporabu javnih sredstava i resursa” je uvedeno izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH koje je Visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu proglasio 27. 7. 2022. godine i tek sada se uspostavlja nova praksa u izbornom sustavu.

Postupci u svezi s kršenjem izborne šutnje

370. U razdoblju koje počinje 24 sata prije otvaranja biračkih mjesta i traje do njihovoga zatvaranja, političkim strankama, koalicijama, listama neovisnih kandidata i neovisnim kandidatima i kandidatima na listama pripadnika nacionalnih manjina zabranjeno je sudjelovanje u javnim političkim aktivnostima što uključuje, ali se ne ograničava samo na sljedeće: uporabu domaćih i međunarodnih sredstava komunikacije s ciljem utjecaja na birače.
371. Središnje izorno povjerenstvo BiH zaprimilo je 61 prigovor/prijavu u svezi s kršenjem izborne šutnje. Postupajući po istim, Središnje izorno povjerenstvo BiH je donijelo 16 odluka o izricanju novčane sankcije, 11 odluka kojima se prigovor odbija kao neutemeljen, 51 zaključak o obustavi postupka, 10 zaključaka kojima se podnesak smatra da nije podnesen, te dva (2) zaključka kojim se prigovor odbacuje jer je Središnje izorno povjerenstvo BiH utvrdilo da je isti ili slični činjenični temelj po kojem je već ranije riješeno. Osim toga, sačinjeno je 7 obavijesti i dostavljeno podnositelju prigovora/prijave (nije izborna šutnja, vodi se postupak po istoj prijavi, itd.), 3 prijave su proslijeđene na mjerodavnost Vijeću za tisak, dok je 1 (jedna) prijava proslijeđena Agenciji za zaštitu osobnih podataka BiH, te je sačinjeno 5 službenih zabilješki. U jednom predmetu zaprimljena je obavijest OIP-a da su oni riješili prijavu.
372. Na odluke Središnjega izbornog povjerenstva BiH izjavljeno je 13 žalbi Apelacijskom odjelu Suda BiH, od čega je 12 žalbi Apelacijski odjel Suda BiH odbio kao neutemeljene, a 1 (jednu) odbacio kao nedozvoljenu.

Povrede biračkoga prava na dan izbora

373. Središnje izorno povjerenstvo BiH je zaprimilo ukupno 149 prijava u svezi s učinjenim povredama na biračkim mjestima na dan izbora, te iste u smislu odredbe članka 6.4 stavak (1) Izbornoga zakona BiH proslijedilo OIP-u/GIP-u na mjerodavnost.

Žalbe na prvostupanjske odluke izbornih povjerenstava

374. Središnjem izbornom povjerenstvu BiH se sukladno odredbi članka 6.6 stavak (2) može uložiti žalba na odluke izbornih povjerenstava (drugostupanjska mjerodavnost SIP-a

BiH). Na prvostupanjske odluke izbornih povjerenstava, kojim je odlučeno po podnesenim prigovorima, uloženo je 76 žalbi Središnjem izbornom povjerenstvu BiH. Odlučujući po žalbama, Središnje izorno povjerenstvo BiH je donijelo 36 odluka kojim se žalba odbija kao neutemeljena, 1 (jednu) odluku kojom se žalba odbacuje kao neblagovremena, te 7 odluka kojim se žalba odbacuje kao podnesena od neovlaštene osobe. Osim toga, Središnje izorno povjerenstvo BiH je donijelo 3 odluke kojima se žalba uvažava, odluka OIP-a preinačava, prigovor usvaja kao utemeljen i izriče novčana kazna, 10 odluka kojim se žalba uvažava, odluka OIP-a poništava i predmet se vraća na ponovni postupak, 1 (jednu) odluku kojom se žalba uvažava, odluka OIP-a poništava i prigovor odbacuje kao preuranjen, 1 (jednu) odluku kojom se žalba uvažava, odluka OIP-a poništava i postupak pokrenut po službenoj dužnosti se obustavlja, te 1 (jednu) odluku kojom se žalba odbacuje kao neutemeljena, a stavak (2) odluke preinačava. Središnje izorno povjerenstvo BiH je donijelo i 7 zaključaka kojim se spajaju predmeti, žalbe političkih stranaka Narod i pravda i Stranka demokratske akcije. Također, OIP/GIP je dostavio 8 obavijesti, da su u 6 predmeta kao prvostupanjsko tijelo uvažili žalbu, u 2 predmeta da su odbacili žalbu kao neblagovremenu, te u 1 (jednom) predmetu prigovor odbili kao neutemeljen.

375. Na odluke Središnjega izbornog povjerenstva BiH izjavljeno je 14 žalbi Apelacijskom odjelu Suda BiH, od kojih je Apelacijski odjel Suda BiH 6 žalbi odbio kao neutemeljene, a 8 žalbi odbacio kao nedozvoljene.
376. Nadalje, u 2023. godini zaprimljeno je 7 žalbi na odluku Gradskog izbornog povjerenstva Visoko kojom se izriče novčana kazna političkoj stranci Narod i pravda (NiP), Babić Amri, Fatić Mirnesu i Osmanbašić Emiru, te je Središnje izorno povjerenstvo BiH donijela 7 zaključaka kojim se spajaju predmeti – žalbe NiP-a, Osmanbašić Emira, Fatić Mirnesa i Babić Amre, kao i 7 odluka kojim se žalbe NiP-a, Osmanbašić Emira, Fatić Mirnesa i Babić Amre uvažavaju, odluka GIP-a Visoko poništava i predmet vraća na ponovni postupak u kojem je GIP Visoko dužan postupiti sukladno uputi Središnjega izbornog povjerenstva BiH.

Zahtjevi izbornih povjerenstava za otvaranje vreća s glasačkim materijalom

377. U cilju pravilnog sjedinjavanja izbornih rezultata u osnovnim izbornim jedinicama izborna povjerenstva su podnijela 59 zahtjeva Središnjem izbornom povjerenstvu BiH za otvaranje vreća s glasačkim materijalom. Središnje izorno povjerenstvo BiH je donijelo 76 naredbi kojima je odobrilo izbornim povjerenstvima otvaranje vreća s glasačkim materijalom na 432 biračka mjesta. Središnje izorno povjerenstvo BiH je po službenoj dužnosti donijelo naredbu, broj: 05-1-07-5-2093/22 od 3. 10. 2022. godine, kojom se naređuje svim izbornim povjerenstvima da izvrše ponovno otvaranje vreća i utvrde ispravne rezultate koje će unijeti u aplikaciju do srijede 5. 10. 2022. godine do 24 sata, te obavijest o urađenom dostave Središnjem izbornom povjerenstvu BiH. Naredba po službenoj dužnosti se odnosila na otvaranje vreća s glasačkim materijalom na 1.661 biračkom mjestu.
378. Središnje izorno povjerenstvo BiH je radi pravilnoga sjedinjavanja i utvrđivanja rezultata izbora na biračkim mjestima u izornoj jedinici Republika Srpska po službenoj dužnosti donijelo naredbu, broj: 05-1-07-11-2195-1/22 od 10. 10. 2022. godine i naredbu o ispravci naredbe Središnjega izbornog povjerenstva BiH, broj: 05-1-07-11-2195-2/22 od 10. 10. 2022. godine. Navedenim naredbama se naređuje Glavnom centru za brojanje da izvrši otvaranje vreća s glasačkim listićima, izvrši ponovno kontrolno

brojanje glasačkih listića, te utvrdi i sjedini rezultate izbora sa svih 2.239 redovitih biračkih mjesta u Republici Srpskoj, uključujući i biračka mjesta u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, s opcijom glasovanja za Republiku Srpsku, za razinu predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske.

379. Nadalje, Središnje izborno povjerenstvo BiH je po službenoj dužnosti donijelo naredbu, broj: 05-1-07-11-2195-3/22 od 11. 10. 2022. godine, kojom se naređuje Glavnom centru za brojanje da se, u cilju pravilnog sjedinjavanja i utvrđivanja rezultata izbora na biračkim mjestima gdje je broj glasova za kandidata veći od ukupnoga broja glasova koje je osvojio politički subjekt ispred kojeg je ovjeren za sudjelovanje na izborima, izvrši otvaranje vreća s glasačkim listićima, izvrši ponovno kontrolno brojanje glasačkih listića, te utvrdi i sjedini rezultate izbora s 45 redovitih biračkih mjesta za razine Parlamentarna skupština BiH (11 biračkih mjesta), Parlament Federacije BiH (14 biračkih mjesta), Narodna skupština Republike Srpske (3 biračka mjesta) i Skupštine kantona (17 biračkih mjesta). U cilju pravilnog sjedinjavanja i utvrđivanja rezultata izbora na biračkim mjestima gdje birački odbor nije spakirao izborni materijal po shemi pakiranja, donijelo je i naredbu, broj: 05-1-07-11-2195-4/22 od 13. 10. 2022. godine po službenoj dužnosti kojom naređuje Glavnom centru za brojanje da izvrši otvaranje svih vreća s izbornim materijalom, a u cilju pronalaska obrazaca za zbrojne rezultate, 4 redovita biračka mjesta u osnovnoj izornoj jedinici Banja Luka. Također, Središnje izborno povjerenstvo BiH je u cilju pravilnog sjedinjavanja i utvrđivanja rezultata izbora na biračkim mjestima gdje je broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji različit od zbroja svih važećih i nevažećih glasačkih listića, po službenoj dužnosti donijelo naredbu, broj: 05-1-07-11-2195-6/22 od 17. 10. 2022. godine, kojom naređuje Glavnom centru za brojanje da izvrši otvaranje vreća s glasačkim listićima, izvrši ponovno kontrolno brojanje glasačkih listića, te utvrdi i sjedini rezultate izbora sa 72 redovita biračka mjesta za razine Predsjedništvo BiH (6 vreća), Parlamentarna skupština BiH (35 vreća), Parlament Federacije BiH (25 vreća), Narodna skupština Republike Srpske (3 vreće) i Skupštine kantona (27 vreća). Isto tako, u cilju pravilnog sjedinjavanja i utvrđivanja rezultata izbora na biračkim mjestima gdje se razlikuje broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji na način da ima više glasačkih listića od broja potpisa, po službenoj dužnosti donijelo je naredbu, broj: 05-1-07-11-2195-8/22 od 19. 10. 2022. godine, kojom se naređuje Glavnom centru za brojanje, da se izvrši otvaranje vreća s glasačkim listićima, izvrši ponovno kontrolno brojanje glasačkih listića, te utvrdi i sjedini rezultate izbora s 14 redovitih biračkih mjesta za razine Predsjedništvo BiH (4 vreće), Parlamentarna skupština BiH (3 vreće), Parlament Federacije BiH (4 vreće), Narodna skupština Republike Srpske (1 vreća) i skupštine kantona (3 vreće). Donijelo je i naredbu, broj: 05-1-07-11-2195-10/22 od 20. 10. 2022. godine, po službenoj dužnosti kojom se naređuje Glavnom centru za brojanje, da izvrši otvaranje vreća s glasačkim listićima, izvrši ponovno kontrolno brojanje glasačkih listića, te utvrdi i sjedini rezultate izbora s 22 redovita biračka mjesta za razine Predsjedništvo BiH (5 vreća), Parlamentarna skupština BiH (5 vreća), Parlament Federacije BiH (8 vreća), Narodna skupština Republike Srpske (2 vreće) i Skupštine kantona (2 vreće), radi pravilnog sjedinjavanja i utvrđivanja rezultata na tim biračkim mjestima jer se razlikuje broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji, na način da ima manje glasačkih listića od broja potpisa. Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je i naredbu o uvidu u sadržaj vreća s glasačkih listićima, broj: 05-1-07-11-2195-11/22 od 22. 10. 2022. godine, u cilju pravilnog sjedinjavanja i utvrđivanja rezultata izbora na biračkim mjestima gdje ima manje glasačkih listića u odnosu na broj potpisa, kojom se naređuje Glavnom centru za brojanje da izvrši uvid u vreće s glasačkim listićima za druge razine danog

biračkog mjesta, kako bi se utvrdilo je li birački odbor nedostajuće glasačke listiće upakirao u neku drugu vreću Predsjedništvo BiH (093A112 biračko mjesto), Parlamentarna skupština BiH (093A086 i 093A112 biračka mjesta), Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH (200C020 biračko mjesto) i skupštine kantona (093A121, 093A086, 093A034 i 136A003 biračka mjesta).

Postupci u rješavanju zahtjeva za ponovno brojanje glasačkih listića

380. Prije donošenja Odluke o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Općih izbora u Bosni i Hercegovini 2022. godine, na prijedlog Glavnoga kontrolora za obradu, unos i potvrdu rezultata glasovanja za Opće izbore 2022. godine, a zbog utvrđenih nepravilnosti prilikom sjedinjavanja izbornih rezultata, Središnje izborno povjerenstvo BiH je Glavnom centru za brojanje naložilo da izvrši brojanje glasačkih listića na 2.458 biračkih mjesta.⁸²
381. Središnje izborno povjerenstvo BiH je zaprimilo 89 preuranjenih zahtjeva za ponovno brojanje glasačkih listića i donijelo 76 zaključaka kojima se zahtjevi odbacuju kao preuranjeni (*ne uključujući zahtjeve koji su se odnosili na Republiku Srpsku – obuhvaćeni kasnije naredbom Središnjega izbornog povjerenstva BiH za kontrolno brojanje*). Uložena je jedna žalba, koju je Sud BiH odbio kao neutemeljenu. Također, dostavljena su i 2 zahtjeva za kontrolno brojanje, koje je Središnje izborno povjerenstvo BiH zaključcima odbacilo kao nedopuštene.
382. Nakon donošenja Odluke o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Općih izbora u Bosni i Hercegovini 2022. godine, Središnjem izbornom povjerenstvu BiH ukupno je podneseno 125 zahtjeva za ponovno brojanje glasačkih listića. Središnje izborno povjerenstvo BiH, odlučujući po zahtjevima, donijelo je 5 zaključaka kojima se zahtjevi odbacuju kao nedopušteni, 44 zaključaka kojima se zahtjevi odbijaju kao podneseni od neovlaštene osobe, 1 (jedan) zaključak koji se odbija kao neutemeljen, te 1 (jedan) zaključak kojim se zahtjev odbacuje. Također, Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo 24 odluke kojima je usvojilo zahtjev podnositelja, 35 Odluka kojima se odbija zahtjev kao neutemeljen, te 13 odluka kojima se zahtjev odbacuje kao podnesen od neovlaštene osobe. Osim toga, Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo 2 odluke kojima se zahtjev uvažava, te nalaže korekcija tehničke greške. Ponovno brojanje glasačkih listića vršeno je u Glavnom centru za brojanje u Sarajevu.
383. Na odluke i zaključke Središnjega izbornog povjerenstva BiH izjavljeno je 9 žalbi Sudu BiH. Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je odluku kojom se jedna žalba uvažava i poništava Odluka, a zahtjevi odbijaju kao neutemeljeni. Sud BiH je 7 žalbi odbio kao neutemeljene, a jednu (1) odbacio kao neblagovremenu. Zaprimljeno je 17 zahtjeva za korekciju (za ispravku rezultata), a Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo 17 odluka kojima se usvaja zahtjev.
384. Središnje izborno povjerenstvo BiH zaprimilo je i 32 prigovora/zahtjeva za brojanje glasova. Rješavajući po istima, Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo 4 odluke kojima se usvaja zahtjev, 4 odluke kojima se zahtjev odbacuje kao podnesen od neovlaštene osobe, 10 odluka kojima se zahtjev odbija kao neutemeljen, 1 (jednu) odluku kojom se zahtjev odbija kao neblagovremen, 16 zaključaka kojima se zahtjev

---

⁸² Mišković, et al., (2023.), *Izveštaj o radu Glavnog centra za brojanje*, str. 15

odbacuje kao podnesen od neovlaštene osobe, 2 zaključka kojima se zahtjev odbacuje kao nedopušten. Na 3 odluke je uložena žalba Apelacijskom odjelu Suda BiH, koje je Sud BiH odbio kao neutemeljene.

385. Također, zaprimljena je i žalba na naredbu SIP-a BiH od 25. 10. 2022. godine u dijelu koji se odnosi na ponovno brojanje glasačkih listića u osnovnoj izbornoj jadrnici Goražde na biračkom mjestu 167A003, 167A004, 167A008, 167A0009, 167A014 i 167A015, za razinu skupštine kantona u Federaciji BiH – Skupština Bosansko-podrinjskog kantona – BPK po svim političkim subjektima, a po kandidatima političkoga subjekta Narod i pravda kada su u pitanju preferencijalni glasovi, a koju Sud BiH rješenjem odbacuje kao nedozvoljenu.

Žalbe na Odluku o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Općih izbora u Bosni i Hercegovini 2022. godine

386. Na Odluku o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Općih izbora u Bosni i Hercegovini 2022. godinu, broj: 05-1-07-1-2317-1/22 od 22. 10. 2022. godine, kojom se utvrđuju i objavljuju rezultati Općih izbora u BiH 2022. godine za razine: Predsjedništvo BiH, Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH, Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH, Narodnu skupštinu Republike Srpske i skupštine kantona u Federaciji BiH izjavljeno je 7 žalbi Sudu BiH, od kojih je Apelacijski odjel Suda BiH 6 odbio kao neutemeljene, dok je 1 (jednu) žalbu Središnje izbornog povjerenstva BiH riješilo kroz Odluku o izmjeni Odluke o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Općih izbora u BiH 2022. godine.
387. Podnesene su 3 žalbe na Odluku o izmjeni Odluke o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Općih izbora u BiH 2022. godine, od kojih je Sud BiH 2 odbio kao neutemeljene, a 1 (jednu) žalbu odbacio kao nedozvoljenu.
388. Na 73. sjednici, održanoj 27. 10. 2022. godine, Središnje izbornog povjerenstvo BiH je donijelo Dopunsku odluku o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Općih izbora u BiH 2022. godine, kojom su utvrđeni i objavljeni rezultati za razinu predsjednika i potpredsjednika Republike Srpske. Na dopunsku odluku izjavljene su 3 žalbe, od kojih je Sud BiH 2 odbio kao neutemeljene, a 1 (jednu) žalbu odbacio kao nedozvoljenu.

Zahtjevi za poništenje i ponavljanje izbora

389. Središnje izbornog povjerenstvo BiH je zaprimilo ukupno 5 predmeta. Od toga je donijelo 5 zaključaka kojima se zahtjevi odbacuju kao nedopušteni.

Postupci potvrđivanja rezultata Općih izbora u BiH 2022. godine

390. Na 80. sjednici, održanoj 2. 11. 2022. godine, Središnje izbornog povjerenstvo BiH je donijelo odluku, broj 05-1-07-1-2355-1/22 od 2. 11. 2022. godine, o potvrđivanju rezultata Općih izbora u BiH 2022. godine za sve razine vlasti. Na ovu odluku nije bilo žalbi.

Zahtjev za ocjenu zakonitosti i žalbi na Naredbu o ponovnom kontrolnom brojanju za razinu predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske

391. Središnje izborno povjerenstvo BiH zaprimilo je (1) jedan zahtjev za ocjenu zakonitosti Naredbe o ponovnom kontrolnom brojanju za razinu predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske koji je rješenjem Upravnog odjela Suda BiH odbijen i donesena je presuda kojom se odbija zahtjev za poništenje naredbe kao neutemeljen. Zaprimljena je žalba na naredbu od 10. 10. 2022. godine i naredbu o ispravci naredbe od 11. 10. 2022. godine za ponovno brojanje po službenoj dužnosti na svim redovitim biračkim mjestima u Republici Srpskoj za razinu predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske koja je rješenjem Suda BiH odbijena kao neutemeljena.

Apelacije/zahtjevi podneseni Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine

392. Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine, u razdoblju izvješća, podnesena je jedna apelacija od strane Saveza nezavisnih socijaldemokrata – SNSD Milorad Dodik i to Apelacija protiv rješenja Suda BiH, br. S1 3 Iž 044019 22 Iž od 6. 10. 2022. godine, kojim se žalba odbija kao neutemeljena, uložena na odluku Središnjega izbornog povjerenstva BiH, broj 05-1-07-5-4081/22 od 27. 9. 2022. godine, kojom se izriče novčana kazna u iznosu od 4.000.00 KM SNSD-u, jer su zlouporabili zakonsko pravo o sudjelovanju u radu biračkoga odbora.

Zlouporaba biračkoga prava

Glasovanje birača izvan Bosne i Hercegovine

393. Mjerodavnim tužiteljstvima poslana je 41 prijava koja se odnosila na prijave zlouporaba vezanih za glasovanje putem pošte, odnosno za zlouporabe osobnih podataka prilikom procesa registracije birača za glasovanje izvan BiH, od čega se 36 prijava odnosilo na Lokalne izbore 2020. godine, a 5 prijava na Opće izbore 2022. godine.

Posredni izbori za tijela vlasti u BiH obuhvaćeni Izbornim zakonom BiH

394. Na odluke Središnjega izbornog povjerenstvo BiH koje se odnose na posredne izbore izjavljeno je 17 žalbi Sudu BiH, od čega je 11 žalbi odbijeno kao neutemeljene, u jednom slučaju je utvrđen odustanak od žalbe i 4 žalbe je Sud BiH uvažio.
395. Prvobitno su uložene 3 žalbe na Odluku o dodjeli mandata u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Republike Srpske, koje je Apelacijski odjel suda BiH Rješenjem uvažio, poništio odluke Središnjega izbornog povjerenstva BiH u dijelu u kojem su utvrđeni rezultati posrednih izbora u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Republike Srpske i predmete vratio Središnjem izbornom povjerenstvu BiH na ponovno odlučivanje.
396. Na Odluke Središnjega izbornog povjerenstvo BiH u postupku ponovnoga odlučivanja uložene su 2 žalbe, koje je Sud BiH ponovno uvažio, poništio Odluke Središnjega izbornog povjerenstva BiH u dijelu u kojem su utvrđeni rezultati posrednih izbora za Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Republike Srpske (stavak (1) dispozitiva)

i predmete vratio Središnjem izbornom povjerenstvu BiH na ponovno odlučivanje, te naložio Središnjem izbornom povjerenstvu BiH da u ponovnom postupku donese novu odluku o utvrđivanju rezultata posrednih izbora za Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Republike Srpske sukladno Izvješću Povjerenstva za izbor i imenovanje Narodne skupštine Republike Srpske od 1. 12. 2022. godine.

397. Uložena je 1 (jedna) žalba na Odluku o ovjeri kandidacijske liste za izbor zastupnika u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH iz Skupštine Srednjobosanskog kantona (SBK) iz reda bošnjačkog naroda koja je rješenjem Suda BiH odbijena kao neutemeljena, te 1 (jedna) žalba na Odluku o dodjeli mandata u Gradsko vijeće Grada Sarajevo koju je Sud BiH odbio kao neutemeljenu.
398. Uloženo je 9 žalbi na odluke o dodjeli mandata za Dom naroda u Parlamentu Federacije BiH, koje je Apelacijski odjel Suda BiH odbio kao neutemeljene.
399. Dana 6. 1. 2023. godine uložena je jedna (1) žalba političkoga subjekta Partija demokratskog progresa na Odluku Središnjega izbornog povjerenstva BiH o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata zastupnicima u Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske, broj: 06-1-07-1-4815/22 od 5. 1. 2023. godine.
400. Također, uložene su 2 (dvije) žalbe na Odluku Središnjega izbornog povjerenstva BiH, broj: 06-1-07-3-29/23 od 2. 2. 2023. godine, kojom se odbija ovjera Zlatana Begića, kandidata skupine zastupnika u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH iz Kluba Ostalih, za izbor predsjednika i potpredsjednika Federacije BiH iz reda Ostalih, a koje je Sud BiH odbio kao neutemeljene.
401. Osim toga, uložene su 4 (četiri) Apelacije Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine na rješenja Suda Bosne i Hercegovine.
402. U fazi izbornoga procesa koji se odnosio na provedbu Općih izbora 2022. godine, od raspisivanja izbora do okončanja posrednih izbora, ukupno su izjavljene 424 žalbe Apelacijskom odjelu Suda BiH, od kojih je Sud BiH 406 žalbi (95,8%) odbio ili odbacio, 16 žalbi (3,8%) je uvažio i vratio na ponovni postupak, a 2 žalbe (0,4%) je djelomično uvažio iz čega se vidi visok postotak potvrđenih odluka Središnjega izbornog povjerenstva BiH od strane Apelacijskog odjela Suda BiH. Nekoliko žalbi koje je Apelacijski odjel Suda BiH uvažio odnose se na predmetno područje lažno predstavljanje i uporabu javnih sredstava i resursa koje su uvedene izmjenama i dopunama Izbornoga zakona BiH donesenim od strane Visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu u srpnju 2022. godine i tek sada se uspostavlja nova praksa u izbornom sustavu.

Prijave podnesene protiv Središnjega izbornog povjerenstva BiH, protiv pojedinih članova SIP-a BiH i N.N. osoba u svezi s izbornim nepravilnostima – Opći izbori 2022. godine

403. U svezi s Općim izborima 2022. godine u evidenciji Središnjega izbornog povjerenstva BiH registrirane su 4 prijave protiv Središnjega izbornog povjerenstva BiH, bilo da su podnesene protiv SIP-a BiH, bilo protiv pojedinih članova ili su podnesene protiv N. N. osoba zbog izbornih nepravilnosti, a tužiteljstvo je tražilo informacije, izjašnjenja i

dokaze od Središnjega izbornog povjerenstva BiH. Po svim podnesenim prijavama, dostavljena je tražena dokumentacija i informacije koje su zatražene.

404. Pregled podnesenih prijava je dan u nastavku:

- Stranka nezavisnih socijaldemokrata – SNSD podnijela je prijavu protiv Suada Arnautovića i drugih zbog navodne zlouporabe službenoga položaja iz članka 220. Kaznenog zakona BiH, na temelju odredbi članka 35. stavak (2) točka d) Zakona o kaznenom postupku BiH. Prijava podnesena Tužiteljstvu BiH 8. 12. 2022. godine nakon što je Središnje izborno povjerenstvo BiH na 90. sjednici, održanoj 5. 12. 2022. godine, usvojilo Odluku o utvrđivanju rezultata posrednih izbora u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Republike Srpske.
- PLATFORMA ZA PROGRES podnijela je prijavu protiv N. N. osoba zbog izbornih nepravilnosti. Tužiteljstvo BiH je zahtijevalo im se dostave video snimci 57. i 58. sjednice Središnjega izbornog povjerenstva BiH, zapisnici s tih sjednica, kao i prigovori o izbornim nepravilnostima podneseni Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.
- Tužiteljstvo BiH je dostavilo zahtjev za dostavu informacije i dokumentacije u svezi s provjerom navoda iz kaznene prijave podnesene protiv više osoba zbog kaznenoga djela zlouporabe položaja. U aktu Tužiteljstva BiH nema informacije o podnositelju prijave.
- BOSS – Bosanska stranka podnijela je prijavu protiv Suada Arnautovića, ostalih članova Središnjega izbornog povjerenstva BiH i drugih odgovornih osoba zbog navodne zlouporabe službenoga položaja.

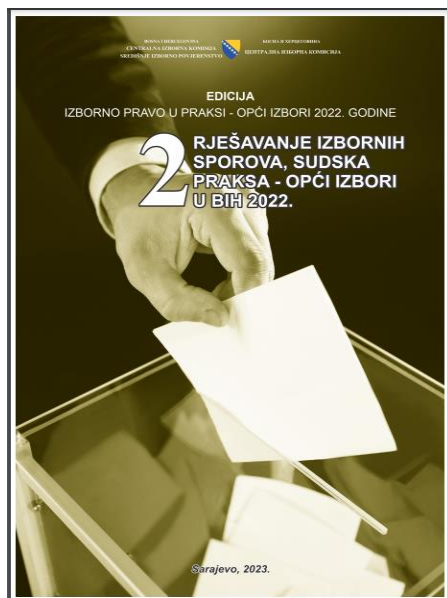
405. Do trenutka pisanja ovoga izvješća Središnje izborno povjerenstvo BiH nije zaprimilo povratne informacije o statusu podnesenih prijava.

Publikacija „Rješavanje izbornih sporova, sudska praksa – Opći izbori u BiH 2022.“

406. Kako bi se široj i općoj pravnoj javnosti omogućilo stjecanje i proširivanje znanja o mogućim rješenjima Suda Bosne i Hercegovine u postupcima odlučivanja po žalbama u izbornim predmetima Središnje izborno povjerenstvo BiH je u okviru Edicije “Izorno pravo u praksi – Opći izbori 2022. godine” pripremio i objavilo publikaciju “Rješavanje izbornih sporova, sudska praksa – Opći izbori u BiH 2022.“ „*Misija ove publikacije je da svi službenici Središnjega izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine, politički subjekti, analitičari, pravnici u nevladinim organizacijama, studenti prava kao i javnost koja se u svakodnevnom radu susreće s praktičnom primjenom propisa koje donosi Središnje izborno povjerenstvo BiH, redovitim praćenjem aktualne sudske prakse lakše shvati zakon i podzakonske akte koji se primjenjuju.*”⁸³

---

⁸³ Delić, A. (2023) *Rješavanje izbornih sporova, sudska praksa – Opći izbori u BiH 2022. godine*. Sarajevo: Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine, str. 8
https://www.izbori.ba/Documents/CIK/Publikacije/2022/rjesavanje_izbornih_sporova_sudska_praksa_opcci_izbori_u_BiH_2022_godine.pdf

Slika 19. Publikacija “Rješavanje izbornih sporova, sudska praksa – Opći izbori u BiH 2022. godine”

FINANCIJSKE I LOGISTIČKO- OPERATIVNE AKTIVNOSTI

---

1. Problemi u pripremi i organizaciji izbora uzrokovani kašnjenjem u usvajanju proračuna za provedbu Općih izbora 2022. godine

407. U ukupnom proračunskom zahtjevu za 2022. godinu u iznosu od 24.858.000 KM, koji je Središnje izborno povjerenstvo BiH dostavilo Ministarstvu financija i trezora BiH u kolovozu 2021. godine, pored iznosa od 3.090.000 KM za neposrednu potrošnju, predviđen je iznos od 11.768.000 KM za financiranje Općih izbora 2022. godine (9.768.000 KM u okviru gornje granice rashoda i aneks u iznosu od 2.000.000 KM za povećanje naknada članovima biračkih odbora). Dostavljen je i aneks od 10 milijuna KM za uvođenje digitalnih tehnologija u izborni proces koji je uključen u ukupan zahtjev.
408. S obzirom da Zakon o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2022. godinu nije bio usvojen do 31. 12. 2021. godine, Vijeće ministara BiH je usvojilo Odluku o privremenom financiranju za razdoblje siječanj – ožujak 2022. godine, te je Ministarstvo financija i trezora BiH dostavilo 10. 1. 2022. godine Instrukciju za izradu operativnih/dinamičkih planova sukladno odluci o privremenom financiranju.
409. Dana 11. 1. 2022. godine dostavljen je Prijedlog operativnog/dinamičkog plana Središnjega izbornog povjerenstva BiH za razdoblje siječanj – ožujak 2022. godine, sukladno navedenoj Instrukciji budući da je na snazi bilo privremeno financiranje. Ukupan iznos operativnoga proračuna Središnjega izbornog povjerenstva BiH za prvi kvartal 2022. godine iznosio je 1.811.700,00 KM, što iznosi $\frac{1}{4}$ sredstva odobrenih Središnjem izbornom povjerenstvu BiH u Zakonu o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovinu za 2020. godinu. Ova sredstva su raspoređena na neposrednu potrošnju u iznosu od 757.200,00 KM, što iznosi $\frac{1}{4}$ sredstva odobrenih Središnjem izbornom povjerenstvu BiH u Zakonu o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovinu za 2020. godinu u dijelu koji se odnosi na neposrednu potrošnju i na sredstva za provedbu Općih izbora 2022. godine u iznosu od 1.054.500,00 KM, što predstavlja $\frac{1}{4}$ sredstava odobrenih Središnjem izbornom povjerenstvu BiH u Zakonu o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2020. godinu u dijelu koji se odnosi na program posebnih namjena Lokalni izbori 2020. godine.
410. Dana 14. 1. 2022. godine zaprimili smo odgovor Ministarstva financija i trezora BiH kojim nas informiraju da ne mogu odobriti naš operativni plan jer sadrži sredstva za “Opće izbore”, a za vrijeme privremenoga financiranja ne mogu se započeti novi ili prošireni programi posebnih namjena. Istim aktom su ukazali na članak 11. stavak (5) Zakona o financiranju institucija BiH, odnosno na zakonsku mogućnost financiranja Općih izbora 2022. godine, u vrijeme trajanja privremenoga financiranja.
411. Dana 19. 1. 2022. godine dostavili smo Korigirani prijedlog operativnog/dinamičkog plana za razdoblje siječanj – ožujak 2022. godine u kojem smo pored $\frac{1}{4}$ za neposrednu potrošnju uključili $\frac{1}{4}$ sredstava na program posebne namjene Lokalni izbori 2020. godine, jer to nije

novi program i bio je odobren u 2020. godini, koji je bazna godina za privremeno financiranje, te bi na tom programu financirali predstojeće izbore.

412. S obzirom da do 2. 2. 2022. godine nisu bila na raspolaganju sredstva ni za neposrednu potrošnju, dostavili smo Urgenciju sa zahtjevom da se žurno unesu sredstva u ISFU sustav, kako bismo mogli unijeti plaću i ostale troškove nastale u siječnju 2022. godine, te tražili žuran odgovor na naš korigirani operativni plan.
413. Nakon ove naše urgencije 4. 2. 2022. godine Ministarstvo financija i trezora BiH je unijelo sredstva za siječanj i veljaču 2022. godine u ISFU sustav, odnosno dalo na raspolaganje financijska sredstava, ali samo iznose za plaće, naknade i najnužnije režijske i druge troškove za redovito poslovanje. Nisu unesena sredstva za održavanje izbora.
414. Dana 21. 2. 2022. godine dostavili smo Drugu urgenciju s ponovnim zahtjevom da nam se dostavi žuran odgovor vezano za naš zahtjev za osiguranjem sredstava za održavanje izbora.
415. S obzirom da nije bilo odgovora ni na jednu od navedenih urgencija vezano za financiranje izbora, Središnje izborno povjerenstvo BiH je pokrenulo procedure donošenja posebne odluke za financiranje Općih izbora 2022. godine, sukladno zakonskoj mogućnosti na koju je i ukazalo Ministarstvo financija i trezora BiH.
416. Dana 9. 3. 2022. godine dostavljen je Prijedlog Odluke o odobravanju raspodjele i uporabe dijela prenesenih sredstava akumuliranoga viška prihoda iz prethodnih godina na ime rashoda programa posebne namjene u 2022. godini Ministarstvu financija i trezora BiH i Uredu za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH, s pratećom popratnom dokumentacijom, sukladno zakonom propisanim procedurama (članak 17. Zakona o financiranju institucija BiH). Ovom odlukom smo tražili 11.728.000 KM za financiranje izbora (ovaj iznos predstavlja dio proračunskoga zahtjeva koji se odnosi na PPN – Opći izbori 2022. godine s uključenih 2 milijuna KM u aneks, ali bez nabavke kombi vozila koji bi se financirao dijelom iz prodaje starog kombi vozila.
417. Dana 14. 3. 2022. godine Ured za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH je dostavio pozitivno Mišljenje na Prijedlog Odluke o odobravanju raspodjele i uporabi dijela prenesenih sredstava akumuliranog viška prihoda iz prethodnih godina na ime rashoda programa posebne namjene u 2022. godini, s ukazanim sugestijama i preporukama.
418. Dana 24. 3. 2022. godine Ministarstvo financija i trezora BiH je dostavilo Mišljenje, kojim ne može podržati zahtjev Središnjega izbornog povjerenstva BiH o Prijedlogu Odluke o odobravanju raspodjele i uporabi dijela prenesenih sredstava akumuliranog viška prihoda iz prethodnih godina na ime rashoda programa posebne namjene u 2022. godini (ministar financija i trezora BiH nije potpisao obrazac broj 2a o fiskalnoj procjeni učinka, koji je dostavilo Središnje izborno povjerenstvo BiH uz spomenutu posebnu odluku, potpisan od strane predsjednika).
419. Dana 8. 4. 2022. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je dostavilo Vijeću ministara BiH Prijedlog odluke o odobravanju raspodjele i uporabe dijela prenesenih sredstava akumuliranog viška prihoda iz prethodnih godina na ime rashoda programa posebne namjene u 2022. godini u iznosu od 11.728.000,00 KM, s mišljenjima, izvješćem o održanim konzultacijama sa zainteresiranom javnošću, obrazac za prethodnu procjenu utjecaja propisa i obrazac za fiskalnu procjenu učinka. Na zahtjev Generalnog tajništva Vijeća ministara BiH, dostavili smo dopunu materijala dana 18. 4. 2022. godine, s detaljnim obrazloženjem i izjašnjenjem na Mišljenje Ministarstva financija i trezora BiH.

420. Dana 6. 5. 2022. godine Vijeću ministara BiH smo dostavili zahtjev za osiguranje dodatnih sredstva za realizaciju nabavki glasačkih listića i drugoga izbornog materijala za provedbu Općih izbora 2022. godine u iznosu od 800.000,00 KM, zbog značajnoga povećanja cijena tih nabavki u odnosu na prethodno planirane, te je ukupan iznos traženih sredstava iznosio 12.585.000,00 KM.
421. Dana 6. 6. 2022. godine Vijeće ministara BiH na svojoj 51. sjednici donosi Odluku o odobravanju privremene uporabe dijela sredstava od dozvola za uporabu radio-frekvencijskog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sustava. Ovom odlukom sredstva u iznosu od 9.728.000,00 KM bi se rabila na financiranje Općih izbora 2022. godine.
422. Istog dana Središnje izorno povjerenstvo BiH upućuje dopis Uredu Visokog predstavnika u Bosni i Hercegovini u kojem ga izvješćuje o odluci Vijeća ministara BiH, te navodi da iznos sredstava utvrđen u toj odluci nije dovoljan za financiranje Općih izbora 2022. godine. Istim ga informira o prethodno poduzetim aktivnostima na osiguranju potrebnoga iznosa sredstava.
423. Nakon održanih konzultacija s predstavnicima Ministarstva financija i trezora BiH i Središnjega izbornog povjerenstva BiH Visoki predstavnik u Bosni i Hercegovini donosi Odluku o odobravanju raspodjele sredstava na ime pokrića rashoda vezanih za Opće izbore u Bosni i Hercegovini 2022. godine, br. 02/22, od 7. 6. 2022. godine, kojom su Središnjem izbornom povjerenstvu BiH odobrena sredstva za financiranje Općih izbora 2022. godine u iznosu od 12.528.000,00KM.⁸⁴ Pored ove odluke Visoki predstavnik za BiH je donio Odluku kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama Izbornoga zakona Bosne i Hercegovine i Odluku kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju institucija Bosne i Hercegovine.⁸⁵ Ovim odlukama se automatski i kontinuirano rješava pitanje financiranja svih sljedećih izbora u BiH u situaciji kada je na snazi privremeno financiranje.
424. Dana 8. 6. 2022. godine Središnje izorno povjerenstvo BiH je dostavilo zahtjev za otvaranje programa posebne namjene Opći izbori 2022. godine sukladno Odluci o odobravanju raspodjele sredstava na ime pokrića rashoda vezanih za Opće izbore u Bosni i Hercegovini 2022. godine i operativni plan kojim se sredstva u iznosu od 12.528.000,00 KM unesu u lipnju 2022. godine.
425. Isti dan Ministarstvo financija i trezora BiH otvara program posebnih namjena Opći izbori 2022. godine pod šifrom 0706710 i stavlja na raspolaganje u ISFU Središnjem izbornom povjerenstvu BiH kompletan iznos od 12.528.000,00 KM.

2. Javne nabavke za Opće izbore 2022. godine

426. Na temelju Odluka Središnjega izbornog povjerenstva BiH, Odluka predsjednika Središnjega izbornog povjerenstva BiH i generalnog tajnika Tajništva Središnjega izbornog povjerenstva BiH izvršene su nabavke opreme, roba i usluga neophodnih za blagovremenu i stručnu provedbu aktivnosti za pripremu i održavanje Općih izbora 2022. godine, kako slijedi:

---

⁸⁴ „Službeni glasnik BiH“, broj 38/22 od 10. 6. 2022. godine

⁸⁵ *Ibid.*

427. Iz programa posebnih namjena i neposredne potrošnje za 2022. godinu planirano je 17 postupaka:
1. usluge tiskanja i pakiranja glasačkih listića – otvoreni postupak, međunarodni platni razred,
  2. usluge tiskanja i pakiranja izbornoga materijala (obrazaca, oznaka za biračka mjesta i kuverata i certifikata za dodjelu mandata i izrada fascikli sa suhim žigom) (četiri lota) – otvoreni postupak, međunarodni platni razred,
  3. nabavka ambalažnog materijala (dva lota), otvoreni postupak, međunarodni platni razred,
  4. nabavka materijala (uredskog materijala, tonera i računalnog materijala i materijala za biračka mjesta) (tri lota) – otvoreni postupak,
  5. usluge prijevoza izbornoga materijala – otvoreni postupak,
  6. nabavka usluga – održavanje info sustava i razvoj novih aplikacija (6 lotova) – otvoreni postupak,
  7. produženje i isporuka redovitih licenci Lot 1, otvoreni postupak,
  8. usluge oglašavanja u dnevnom tisku (tri lota) – otvoreni postupak,
  9. usluge poštanske dostave izbornoga materijala (na adrese u inozemstvo i dostava izbornoga materijala biračima za glasovanje putem pošte) – pregovarački postupak bez objave obavijesti o nabavci,
  10. nabavka usluga izdavanja avionskih karata, konkurentski postupak,
  11. nabavka usluga opravke i servisiranja službenih motornih vozila, konkurentski postupak, uz napomenu da isti nije okončan obzirom da je jedan od ponuđača u ovom postupku izjavio žalbu URŽ-u BiH,
  12. nabavka materijalno-tehničkih sredstava za higijensko epidemiološku zaštitu u uvjetima epidemije COVID-19 – konkurentski zahtjev za dostavu ponuda,
  13. usluge zakupa opreme (dva lota) (Zakup računala i zakup aparata za kopiranje i mrežnih pisaa – konkurentski postupak,
  14. usluge izrade i presnimavanje video spota i audio jingle (tri lota)) – konkurentski zahtjev,
  15. usluge interneta i usluge povećanja jačine brzine interneta – konkurentski postupak,
  16. zakup poslovnoga prostora za smještaj skladišnoga prostora Središnjega izbornog povjerenstva BiH proveden putem javnoga poziva za dostavljanje ponuda,
  17. zakup poslovnoga prostora za smještaj Glavnog centra za brojanje, putem javnog poziva za dostavljanje ponuda.
428. Ističemo da je postupak zakupa poslovnoga prostora za smještaj skladišta Središnjega izbornog povjerenstva BiH proveden nakon raspisanoga javnog poziva za dostavljanje ponuda za iznajmljivanje poslovnoga prostora skladišnoga tipa za potrebe Središnjega izbornog povjerenstva BiH koji je objavljen u trima dnevnim novinama dana 26. 1. 2022. godine. Na javni poziv je dostavljena samo jedna ponuda ponuđača “Inex” d.o.o. Istočno Sarajevo sa sjedištem u ulici Kasindolskog bataljona br. 14 Istočna Ilidža, Istočno Sarajevo (dosadašnji zakupodavac) s kojima je zaključen ugovor o zakupu poslovnoga prostora skladišnoga tipa dana 30. 3. 2022. godine na razdoblje do dvije godine počevši od 1. 5. 2022. godine.
429. Također, postupak zakupa poslovnoga prostora za smještaj Glavnoga centra za brojanje za provedbu Općih izbora 2022. godine proveden je putem javnoga poziva za dostavljanje ponuda. Javni poziv za dostavljanje informativnih ponuda je objavljen u trima dnevnim novinama dana 4. 6. 2022. godine. Do krajnjeg roka za dostavljanje ponuda zaprimljena je samo jedna ponuda ponuđača KJKP ZOI 84 OLIMPIJSKI CENTAR d.o.o. Sarajevo s kojim je zaključen ugovor o zakupu poslovnoga prostora, olimpijske dvorane “Zetra” u ulici

Alipašina bb u Sarajevu, s parking prostorom, dana 25. 8. 2022. godine na razdoblje do tri mjeseca počevši od 30. 8. 2022. godine.

3. Dodatno upošljavanje za potrebe organizacije i provedbu Općih izbora 2022. godine

430. Aktivnosti vezane za Opće izbore 2022. godine su se odnosile na poslove provedbe postupaka za prijem u radni odnos na određeno vrijeme i zaključivanja ugovora o djelu zbog povećanog opsega poslova sukladno Pravilniku o načinu i trajanju angažiranja dodatnoga osoblja za pripremu i provedbu Općih izbora 2022. godine, broj: 07-2-02-3-675-2/22 od 11. 5. 2022. godine, a prije svega: poslovi vezani za realizaciju ugovora i angažiranje uposlenih na kratkoročne pozicije koje su popunjavane putem *ugovora o djelu* za potrebe Glavnoga centra za brojanje (prijem na različite pozicije – oko 474 izvršitelja na razdoblje do tri mjeseca, počevši od kolovoza 2022. godine) i za stručne poslove u Odsjeku za informacijsko-komunikacijske tehnologije putem ugovora o djelu gdje su angažirani uposleni Agencije za identifikacijske dokumente evidenciju i razmjenu podataka na temelju prethodne suglasnosti ravnatelja, a na poslove zamjenika glavnoga kontrolora za obradu, unos i potvrdu rezultata glasovanja na Općim izborima 2022. godine su angažirana dva izvršitelja Agencije za statistiku BiH po ugovoru od djelu uz prethodnu suglasnost ravnatelja.
431. Nadalje, ugovori o djelu su zaključeni s izvršiteljima za obavljanje poslova vezanih za obračun plaća i kompletiranje radnih lista uposlenika na određeno vrijeme za sve odsjeke u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, kao i obračunavanje svih ugovora o djelu računajući i Glavni centar za brojanje kao i poslova vezanih za dodatno osoblje u pojedinim odsjecima Tajništva Središnjega izbornog povjerenstva BiH i u Skladištu Središnjega izbornog povjerenstva BiH.
432. Prema Pravilniku o načinu i trajanju angažiranja dodatnoga osoblja za pripremu i provedbu Općih izbora 2022. godine, 34 uposlenika su bila uposlena na ugovoru o radu na određeno vrijeme.
433. Sukladno Odluci o organizaciji rada supervizora za potrebe provedbe članka 2.9 točka 1. Izbornoga zakona BiH za provedbu Općih izbora 2022. godine⁸⁶ na dan izbora 2. 10. 2022. godine predviđen je angažman 13 regionalnih supervizora i 130 lokalnih supervizora za koordiniranje i nadgledanje provedbe Općih izbora 2022. godine. Međutim, zbog odustajanja određenoga broja lokalnih supervizora angažirano je 13 regionalnih i 86 lokalnih supervizora s kojima je zaključen ugovor o djelu.
434. U tablici u nastavku prezentirana je struktura različitih kadrovskih pozicija s brojem izvršitelja tijekom 2022. godine koji su angažirani na određeno vrijeme radi povećanoga opsega posla na pripremi i provedbi Općih izbora 2022. godine i s istima je zaključen ugovor o radu.

---

⁸⁶ Akt broj 05-1-07-5-1856-1/22 od 27.09.2022. godine usvojen na 50. sjednici CIK BiH

Tablica 34. Uposleni na određeno vrijeme

	Naziv pozicije	Datum uposlenja	Broj izvršilaca
1.	Suradnik na pravnim poslovima i poslovima upravnoga rješavanja	01.07. 2022. -01.12. 2022.	3
2.	Referent za rad s političkim subjektima	01.07. 2022. -01.12. 2022.	2
3.	Suradnik za postupanje po zahtjevima za upis birača u SBP izvan BiH	01.07. 2022. -01.10. 2022.	1
4.	Suradnik na poslovima koordinacije i obrade podataka	01.07. 2022. -01.12. 2022.	1
5.	Referent na info liniji i podrška	01.07. 2022. -31.12. 2022.	4
6.	Referent na prijemu i obradi e-pošte i telefaksa	10.08. 2022. -31.12. 2022.	4
7.	Referent za unos i obradu podataka	06.07. 2022. -06.12. 2022.	6
8.	Stručni suradnik za javne nabavke	01.07. 2022. -31.12. 2022.	1
9.	Uposlenici na prijemu, skladištenju i distribuciji izbornoga materijala	01.07. 2022. -31.12. 2022.	12

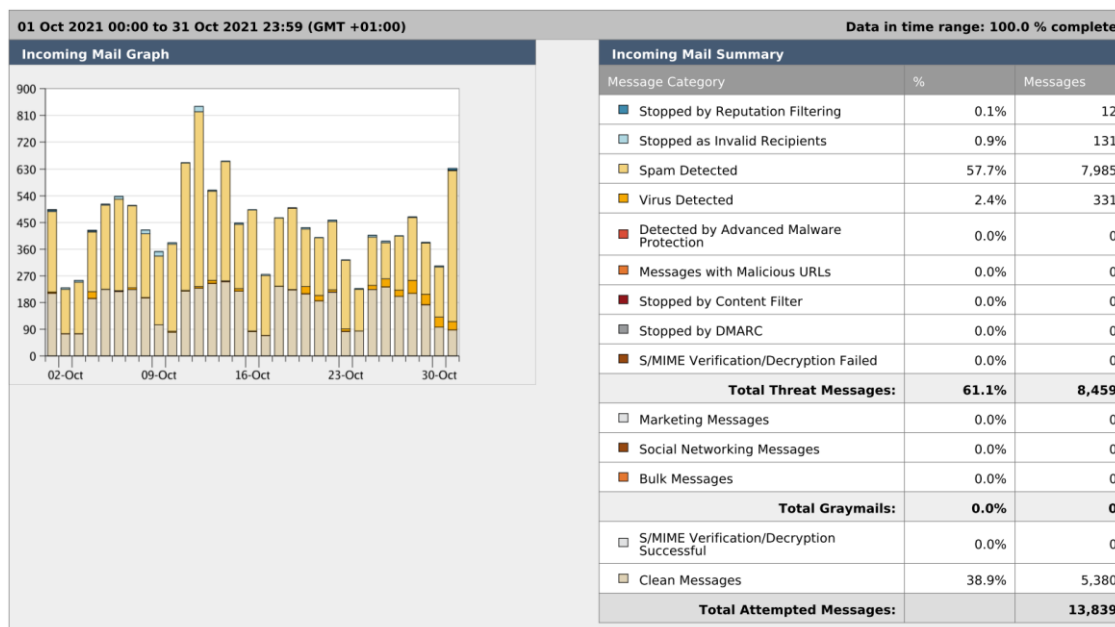
4. Troškovi Općih izbora 2022. godine

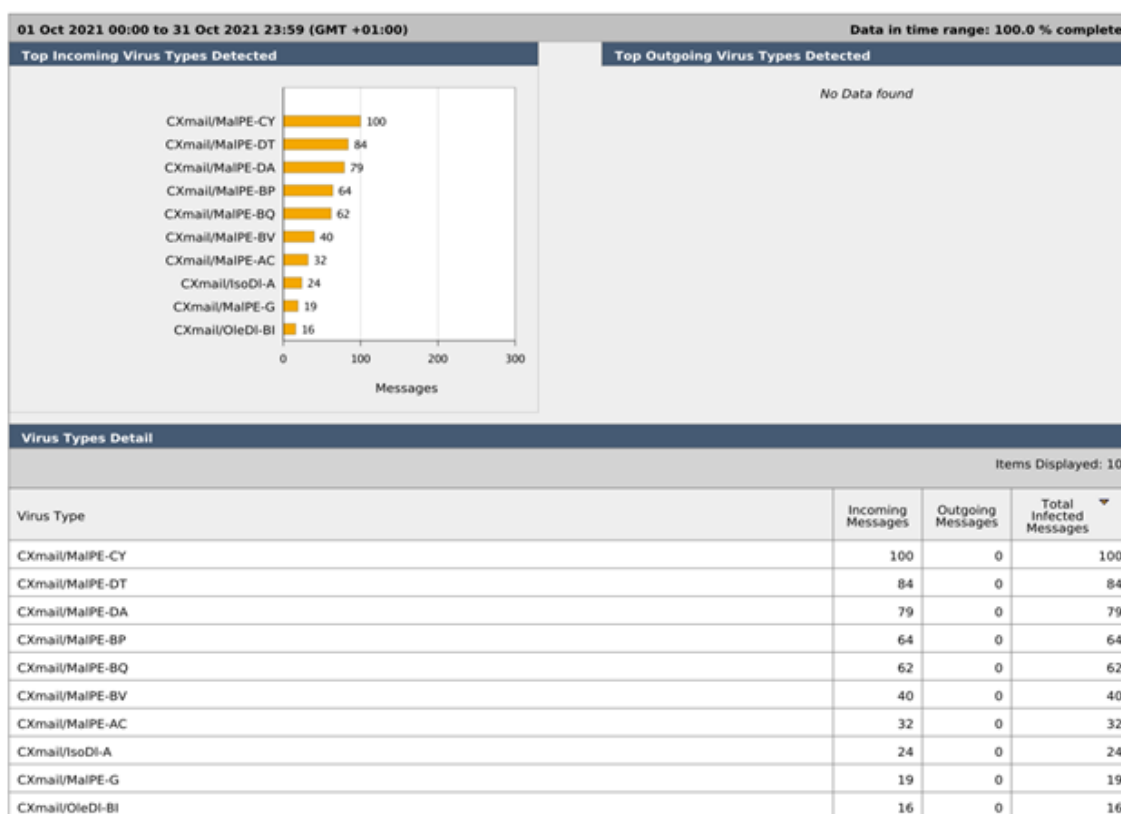
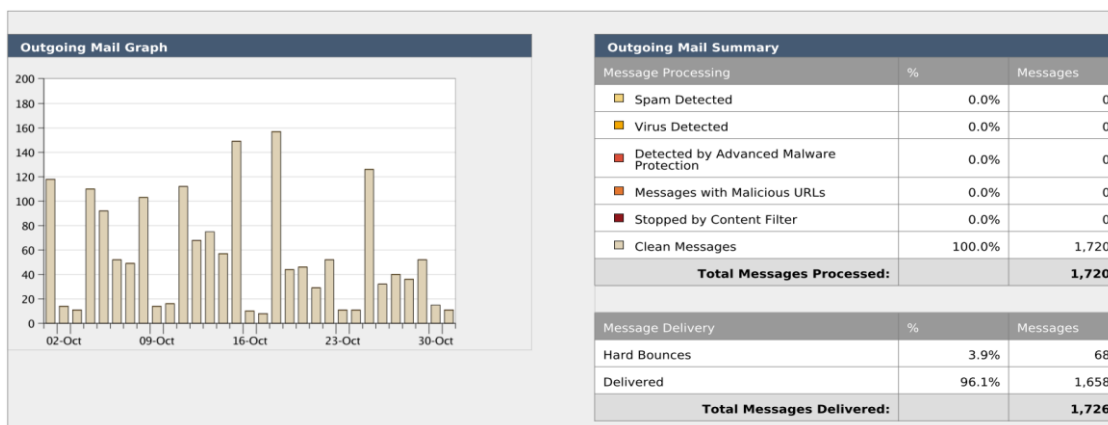
435. Na programu posebnih namjena – Opći izbori 2022. godine potrošen je ukupni iznos od 11.093.759,07KM. Zbog kašnjenja u usvajanju proračuna razdoblje upošljavanja dodatnoga osoblja za provedbu izbora bilo je kraće od planiranoga. Neke nabavke nisu realizirane zbog kašnjenja proračuna jer njihova nabavka više nije bila svrsishodna, a Središnje izborno povjerenstvo BiH je procijenilo da nisu bile neophodne za provedbu izbora jer su realizirane na drugi način (tiskanje prijavnih obrazaca za glasovanje putem pošte i poštanska dostava prijavnih obrazaca za glasovanje putem pošte nije realizirano). Neke nabavke nisu realizirane zbog tržišnih prilika i naših specifičnih zahtjeva, a odnose se na nabavku dodatnih transparentnih glasačkih kutija, kao dopuna postojećim. Neke manje nabavke financirane su iz drugih izvora (tiskanje obrazaca za registraciju političkih subjekata financirano je iz privremenoga proračuna). Neke nabavke su financirane iz donacija (nabavka opreme, informatičke usluge, mrežna stranica, nove aplikacije, e-obuke i dr.).
436. Najveći troškovi se odnose na isplatu naknada članovima biračkih odbora za rad na Općim izborima 2022. godine. Ukupni troškovi za naknadu za rad članovima biračkih odbora iznose 4.312.973,11 KM u neto iznosu, odnosno 6.024.904,36 KM u bruto iznosu (uključujući poreze i doprinose na neto naknade).⁸⁷

⁸⁷ Godišnje izvješće o izvršenju proračuna Središnjega izbornog povjerenstva BiH za razdoblje 1. 1. – 31. 12. 2022. godine, broj 07-1-16-1-45-2/23 od 28. 2. 2023. godine

INFORMATIČKO-TEHNIČKA PODRŠKA

437. Najvažnije aktivnosti u smislu informatičko-tehničke podrške, pored redovitih zadataka na održavanju informatičko-tehnološke infrastrukture odnosili su se na pripremu i provedbu Općih izbora 2022. godine.
438. Za potrebe Općih izbora 2022. godine izvršeni su sljedeći zadatci: postavljanje testne JIIS aplikacije i baza; simulacija izbora Dry run; postavljanje aplikacije Jedinственog izbornog informacijskog sustava (JIIS) i baza; postavljanje JIIS aplikacija; ubacivanje korisnika i podešavanje korisničkih rola za 201 internog i 1381 eksternog korisnika; testiranje unosa i obrade podataka; kontrola unosa podataka iz općinskih/gradskih izbornih povjerenstava; redovito sigurnosno kopiranje (backup) izborne baze; izrada CD-ova s biračkim popisima za offline (izvan mreže) provjeru birača na licu mjesta; izvješća za glasače putem pošte; kreiranje i slanje e-pošte kampanja za glasače putem pošte; provjera promatrača; provjera kandidata; tiskanje glasačkih listića; ručno ubačeni subjekti koji su prijavljeni prije izbornoga ciklusa; postavljanje i održavanje aplikacije Birački odbori; redovite provjere kandidata na ranije kandidature, sankcije, stanje vlasti, spol, nacionalnost itd.; održavanje aplikacije Prigovori i žalbe i održavanje aplikacija općinskih/gradskih izbornih povjerenstava.
439. Tijekom 2022. godine Središnje izorno povjerenstvo BiH se suočilo sa sigurnosnim problemima koji su vezani za prijeteće poruke e-pošte i hakerske napade na mrežnu stranicu Središnjega izbornog povjerenstva BiH. Antispam program (program za detektiranje nepoželjnih poruka) je u dolazećoj elektroničkoj pošti zabilježio 7.985 poruka nepoželjnoga sadržaja (spam); 331 poruka je sadržavala virus, a ukupan broj poruka s opasnim sadržajem je bio 8.459. (vidjeti sliku u nastavku log esa antispam)

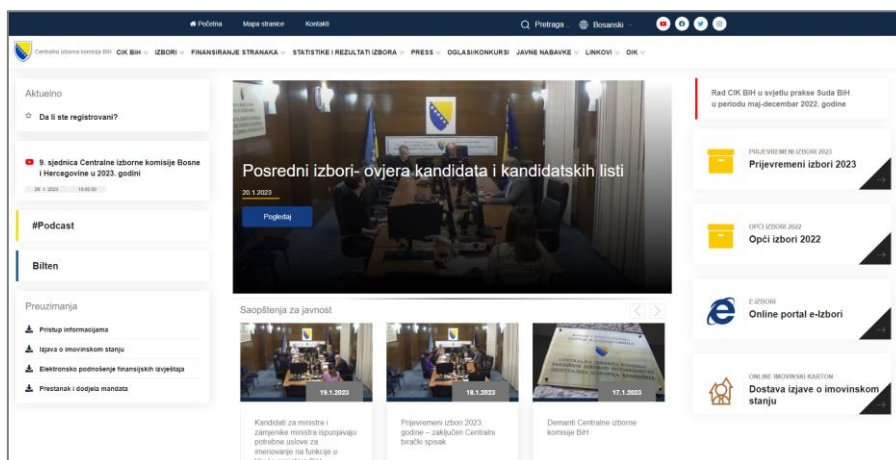

Slika 20. Log esa antispam

440. U cilju zaštite informatičko-komunikacijskog sustava u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH nakon provedenih javnih nabavki sklopljeni su ugovori sa sljedećim tvrtkama: s tvrtkom MIBO-KOMUNIKACIJE d.o.o. Sarajevo potpisan je Okvirni sporazum za održavanje virtualizirane serverske infrastrukture operativnoga sustava – baze podataka i sustava za zaštitu i pohranu podataka i računalne mreže (LOT-1); dok je tvrtka Cloud IT d.o.o. Sarajevo pružila usluge tehničke podrške u provedbi Općih izbora 2022. godine kroz softver JIIS i doradu modula o izvješćima za izborni proces (po LOT-1); usluge tehničke podrške aplikacijama za imovinske kartice (po LOT-2) i usluge izrade modula za statističko izvješćivanje i pregled pohranjenih podataka na repozitoriju Središnjega izbornog povjerenstva BiH (po LOT-3).

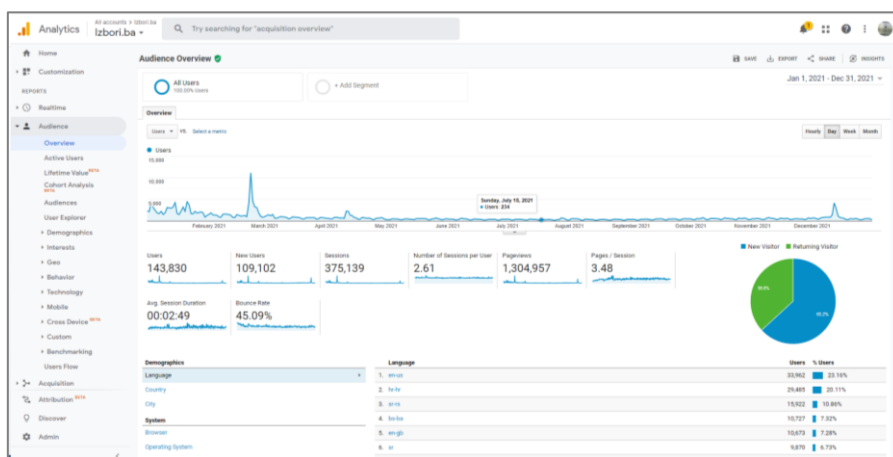
Internetske prezentacija i online prijenosi

441. U 2022. godine postavljena je nova mrežna stranica www.izbori.ba. Za razliku od prethodne mrežne stranice, novo rješenje nudi bolji prikaz za mobilne uređaje, brži i pregledniji pristup.

Slika 21. Nova mrežna stranica www.izbori.ba

442. Tijekom 2022. godine na mrežnoj stranici www.izbori.ba u 2022. godini zabilježeno je 8.925.010 pregleda (page views).

Slika 22. Broj pregleda mrežne stranice SIP-a BiH u 2022. godini (Google web service)

443. Tijekom 2022. godine na mrežnoj stranici je objavljen 1.761 dokument; 756 priopćenja za javnost na 4 jezika (3 jezika u službenoj uporabi u BiH i na engleskom jeziku); za 105 sjednica SIP-a BiH objavljeni su dnevni redovi na jezicima u službenoj uporabi u BiH.
444. U 2022. godini na službenom YouTube kanalu Središnjega izbornog povjerenstva BiH realizirano je 105 prijenosa uživo.
445. Uspostavljanjem SMS centra Središnjega izbornog povjerenstva BiH, svaki birač je slanjem svog Jedinstvenog matičnog broja putem SMS poruke na broj **091 12 12 12** mogao provjeriti lokaciju svoga biračkog mjesta. Broj je bio jedinstven za korisnike svih mobilnih mreža u BiH. Telop s brojem SMS centra prosljeđen je svim javnim TV i radiostanicama u Bosni i Hercegovini. Na SMS broj je od 1. 9. 2022. do 3. 10. 2022. godine zaprimljeno 86.261 poruka.

Grafička priprema dokumentacije

446. U razdoblju izvješća vršeno je grafičko oblikovanje cjelokupnoga vizualnog izgleda pratećih i neophodnih elemenata u radu Središnjega izbornog povjerenstva BiH, odnosno: izrada vodenoga žiga apliciranoga na papir za glasačke listiće; izrada i dizajn službenoga loga Općih izbora 2022; izrada certifikata za izabrane zastupnike; izrada i dizajn pečata za apliciranje na glasački listić; izrada TV jingle za podcast SIP-a BiH; izrada naljepnica za Viber; Dizajn naslovnica knjiga i DTP – Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – Opći izbori 2022.; Praktikum za izbornu povjerenstvo osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini; Priručnik za izborne promatrače Opći izbori 2022.; Priručnik za rad kontrolora izbornih rezultata; Priručnik o radu Glavnog centra za brojanje; Priručnik za rad biračkoga odbora na biračkom mjestu u diplomatsko-konzularnom predstavništvu Bosne i Hercegovine; Cjelokupna INFO kampanja za Opće izbore 2022! (TV spotovi, radio jingle, reklame); grafička podrška seminaru za promatrače; grafička podrška Edukacijskom centru (Press konferencije, obuke, priopćenja); grafički dizajn i cjelokupna priprema za tiskane reklame, crno/bijela varijanta, za dnevne novine u kampanji “Upis birača u Središnji birački popis – biračko pravo” (raseljene osobe i osobe u inozemstvu); grafički dizajn i cjelokupna priprema za tiskanje reklame, crno/bijela varijanta, za dnevne novine u kampanji “Kako glasovati” (dva pisma, tri jezika – tri pripreme); grafički dizajn i cjelokupna priprema za tiskanje reklame, puni kolor, postera “Kako glasovati” (dva pisma, tri jezika – tri pripreme); priprema izrada i grafičko oblikovanje postera “Biračko pravo” (dva pisma, tri jezika – tri pripreme); priprema za tiskanje glasačkih listića; priprema i grafičko oblikovanje obrazaca za brojno stanje (mobilni tim, covid tim, nepotvrđeni, redoviti); priprema i grafičko oblikovanje cjelokupnog tiskanog materijala koji se nalazi na glasačkom mjestu (putokazi, zabrane, oznake itd.); izrada akreditacija za promatrače; grafička podrška Glavnom centru za brojanje (posteri, akreditacije, logo, natpisi, oznake itd.); kontinuirano praćenje i fotografiranje rada Središnjega izbornog povjerenstva BiH s domaćim i međunarodnim dužnosnicima i obrada fotografija; grafičko oblikovanje cjelokupnoga vizualnog izgleda pratećih i neophodnih elemenata u radu Središnjega izbornog povjerenstva BiH: akreditacije (službene i imunitetske), vizit karte, pločice na vratima, karte BiH, natpisi na stolovima, kalendari, plakati, pozivnice, zahvalnice, logo, prezentacije.

Slika 23. Ilustracije

FINANCIRANJE IZBORNE KAMPANJE

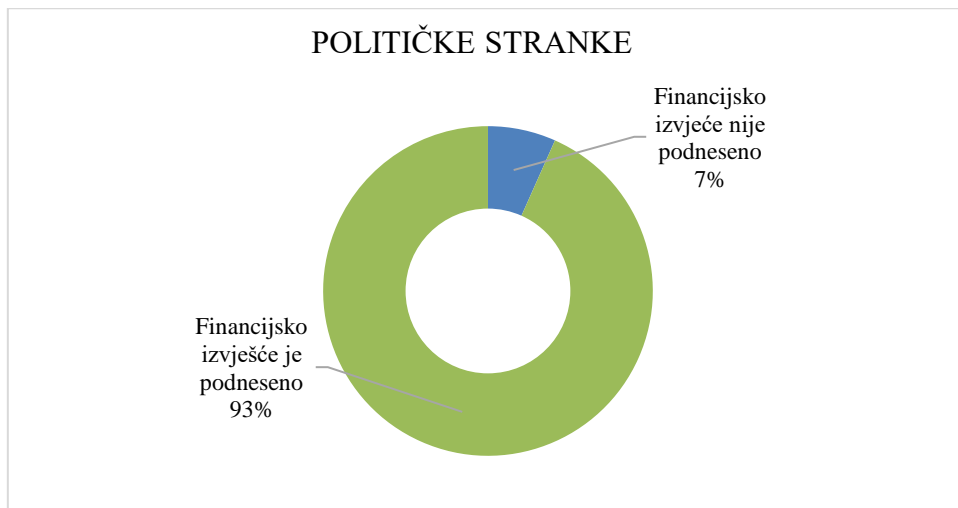
---

1. Postizborno financijsko izvješće

447. Sukladno odredbama članka 15.1 stavak (1) Izbornoga zakona BiH i članka 12. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka, sve političke stranke i neovisni kandidati, koji su sudjelovali na Općim izborima 2022. godine, imali su obvezu u roku od trideset dana od dana objavljivanja izbornih rezultata u “Službenom glasniku BiH” Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnijeti financijsko izvješće za razdoblje od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata izbora (postizborno financijsko izvješće), koje obuhvaća razdoblje od 1. 5. 2022. godine do 2. 11. 2022. godine.
448. Postizborno financijsko izvješće sadrži sljedeće podatke: a) raspoloživu gotovinu političkog subjekta; b) sve prihode i rashode, utemeljene na članarini, transparentnim priložima iz inozemstva, priložima fizičkih i pravnih osoba, priložima u obliku robe i usluga, prihodima na vlastitu imovinu i poduzetničke aktivnosti, sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, kreditima, pozajmicama, donacijama, olakšicama, povratu novca, ostalim materijalnim troškovima i ostalim izvorima prihoda; c) identitet osobe ili izvora uplate i doprinosa u naturi, kao i identitet osobe koja je primila takvu uplatu koja premašuje iznos od stotinu (100) konvertibilnih maraka, zajedno s nadnevkom i iznosom takve uplate; d) ukupan iznos svih dospjelih dugovanja i ukupan iznos isplata po sljedećim osnovama: troškovi tiskanja plakata i plakatiranja, troškovi tiskanja predizbornih oglasa, proglašenja, priopćenja i sl. u javnim glasilima, troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova i troškovi tiskanja, reprodukcije i slanja predizbornog materijala koji se šalje biračima; e) iznos i vrstu neizmirenih dugova i obveza koje duguje podnositelj izvješća ili koje treće osobe duguju podnositelju izvješća, a u slučaju da su takvi dugovi i obveze izmireni za manji iznos od njihovog prijavljenog iznosa ili vrijednosti, i izjavu koja se odnosi na okolnosti i uvjete pod kojima su takvi dugovi ili obveze otpisani.
449. Na Općim izborima 2022. godine sudjelovalo je 90 političkih stranaka samostalno ili u koalicijama s drugim političkim strankama i 17 neovisnih kandidata.
450. Središnjem izbornom povjerenstvu BiH postizborno financijsko izvješće su podnijele 84 političke strane, što čini 93,33% od ukupnoga broja političkih stranaka koje su sudjelovale na izborima.⁸⁸
451. Financijsko izvješće nije podnijelo 6 političkih stranaka ili 6,67%.
452. U roku, propisanom Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine, izvješće je podnijelo 80% političkih stranaka, dok je 13,33% političkih stranaka izvješće podnijelo sa zakašnjenjem od tri do 18 dana.

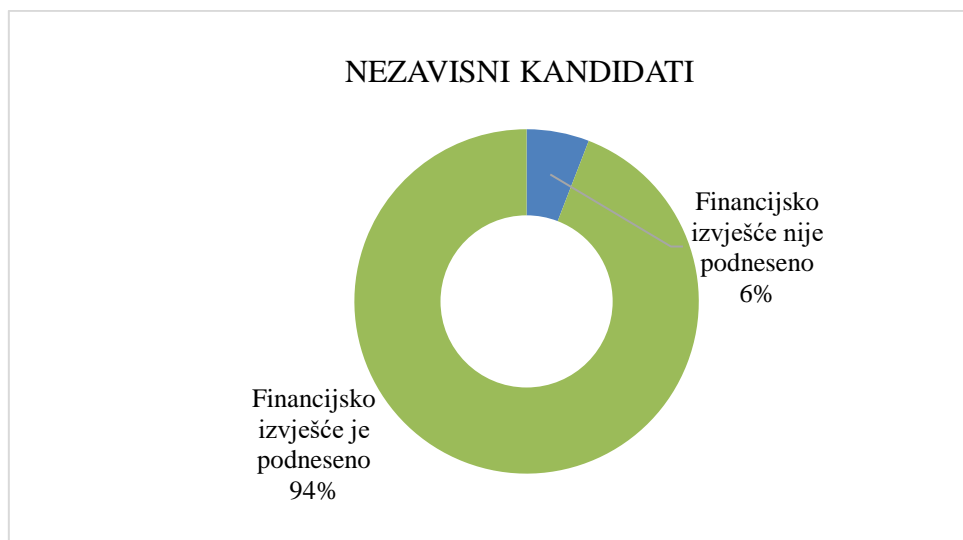
---

⁸⁸ Podatci su s 20. 1. 2023. godine

Grafikon 3. Prikaz podnesenih financijskih izvješća političkih stranaka

453. Od ukupno 17 neovisnih kandidata koji su sudjelovali na izborima, postizborno financijsko izvješće podnijelo je 16 kandidata, dok izvješće nije podnio samo jedan kandidat.⁸⁹

Grafikon 4. Prikaz podnesenih financijskih izvješća neovisnih kandidata

1.1. Troškovi izborne kampanje

454. Sukladno odredbama iz članka 23. stavak (1) točka b) Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka,⁹⁰ a u svezi s odredbom iz članka 15.1 stavak (1) točka 4. Izbornoga zakona BiH, troškovi izborne kampanje su klasificirani na: troškove tiskanja plakata i plakatiranja; troškove oglašavanja u tiskanim i elektroničkim medijima; troškovi internetskog oglašavanja; troškove organizacije i održavanja predizbornih skupova; troškove tiskanja, umnažanja i slanja predizbornoga materijala biračima i ostale troškovi propagande.

⁸⁹ Isto kao prethodno

⁹⁰ "Službeni glasnik BiH", broj: 96/13, 89/16 i 5/22

1.1.1. Limit na troškove kampanje

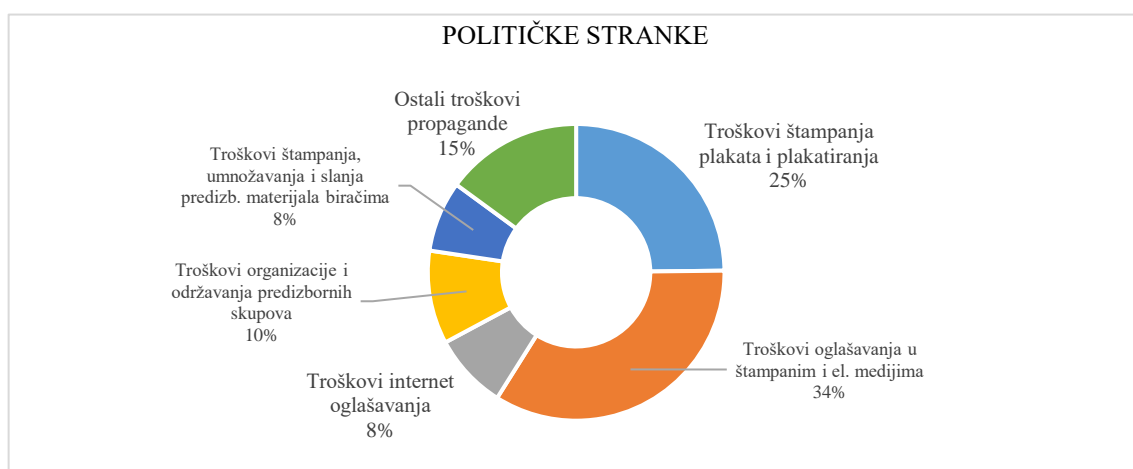
455. Za financiranje izborne kampanje sukladno članku 15.10 Izbornoga zakona BiH politički subjekti u okviru zakonom propisanog limita mogli su potrošiti **68.390.242,30** KM, od čega političke stranke **61.967.700,10** KM (48.135.716,20 KM samostalno i 13.831.983,90 KM u okviru koalicija) i neovisni kandidati **6.422.542,20** KM (Prilog 1).
456. Političke stranke, koje su Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnijele postizborno financijsko izvješće, prijavile su troškove izborne kampanje u iznosu od **11,422,813.91** KM
457. Prema podacima o troškovima izborne kampanje, koje su političke stranke i neovisni kandidati prijavili u postizbornim financijskim izvješćima, jedna politička stranka je za iznos od 10.141,10 KM prekoračila limit propisan u članku 15.10 Izbornoga zakona BiH (Prilog 2).

1.1.2. Struktura troškova izborne kampanje

458. Strukturu troškova izborne kampanje političkih stranaka, koje su podnijele postizborno financijsko izvješće čine:

Tablica 35. Struktura troškova izborne kampanje

Vrsta troška	Iznos	Struktura
Troškovi tiskanja plakata i plakatiranja	2,820,033.18	24,69 %
Troškovi oglašavanja u tiskanim i el. medijima	3,928,296.19	34,33 %
Troškovi internetskog oglašavanja	933,800.39	8,17 %
Troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova	1,154,854.10	10,11 %
Troškovi tiskanja, umnažanja i slanja predizb. materijala biračima	874,289.86	7,65 %
Ostali troškovi propagande	1,711,540.19	14,98 %
UKUPNO	11,422,813.91	100,00%

Grafikon 5. Prikaz strukture troškova izborne kampanje političkih stranaka

459. U svom financijskom izvješću 26 političkih stranaka nije iskazalo troškove izborne kampanje, četiri stranke su iskazale troškove manje od 1.000,00 KM, 17 stranaka

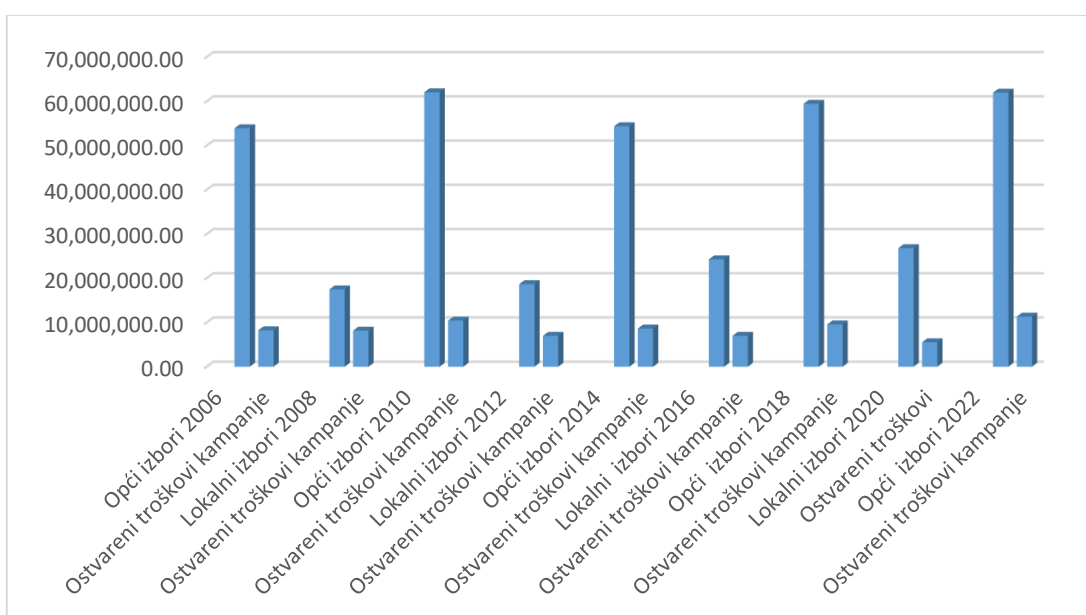
troškove je iskazalo u iznosima do 10.000,00 KM, 18 stranaka u iznosima do 100.000,00 KM, 11 stranaka u iznosima do 500.000,00 KM, šest stranaka u iznosima do milijun KM i dvije stranke 1,5 milijuna KM (Prilog 3.)

460. Troškove izborne kampanje, u svojim finansijskom izvješćima, prijavila su samo dva neovisna kandidata i to u ukupnom iznosu od **1,902,80 KM** (Prilog 2.1).

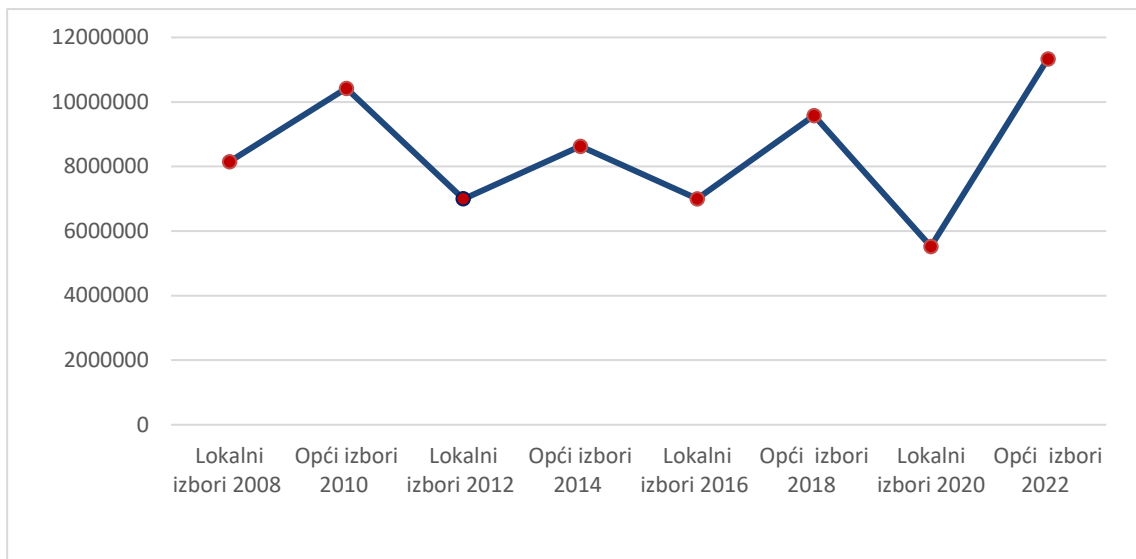
1.1.3. Usporedni pregled troškova izborne kampanje u razdoblju 2006. – 2022. godine

461. Za financiranje troškova izborne kampanje, za izbore koji su provedeni u razdoblju od 2006. do 2022. godine, političke stranke su utrošile sredstva u iznosu od **75.885.998,99 KM**, kako slijedi:

IZBORI	Dozvoljeni troškovi izborne kampanje – sukladno članku 15.10. Izbornoga zakona BiH	Ostvareni troškovi izborne kampanje
Opći izbori 2006.	53.921.265,49	8.236.564,58
Lokalni izbori 2008.	17.471.224,39	8.156.606,92
Opći izbori 2010.	62.056.017,60	10.423.425,31
Lokalni izbori 2012.	18.675.372,71	6.994.309,42
Opći izbori 2014.	54.370.031,43	8.632.256,37
Lokalni izbori 2016.	24.273.008,14	7.004.404,78
Opći izbori 2018.	59.455.478,60	9.577.347,57
Lokalni izbori 2020.	26.818.297,20	5.522.686,13
Opći izbori 2022.	61.967.700,30	11.422.813,91

Grafikon 6. Prikaz troškova izborne kampanje u razdoblju 2006. – 2022. godine

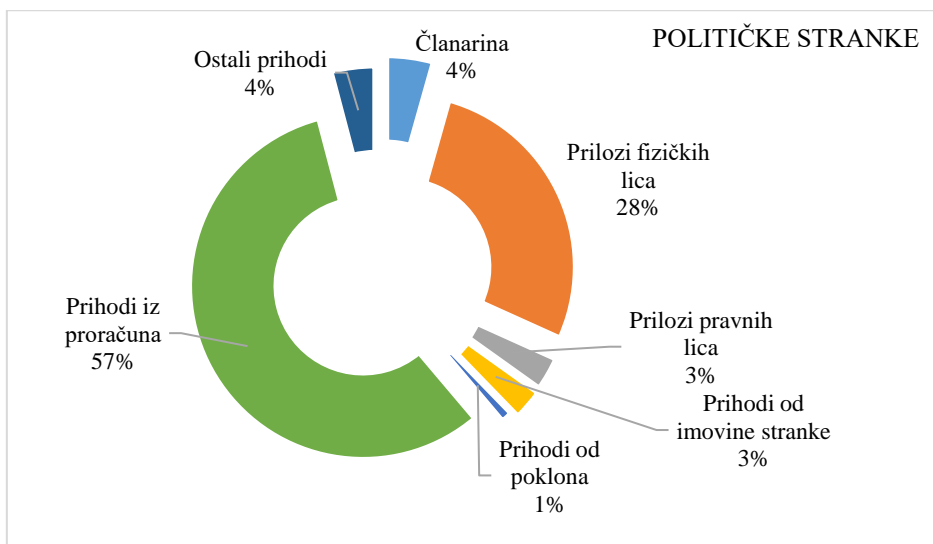

Grafikon 7. Trend troškova izborne kampanje u razdoblju 2006. – 2022. godine

1.2. Izvori financiranja političkih stranaka

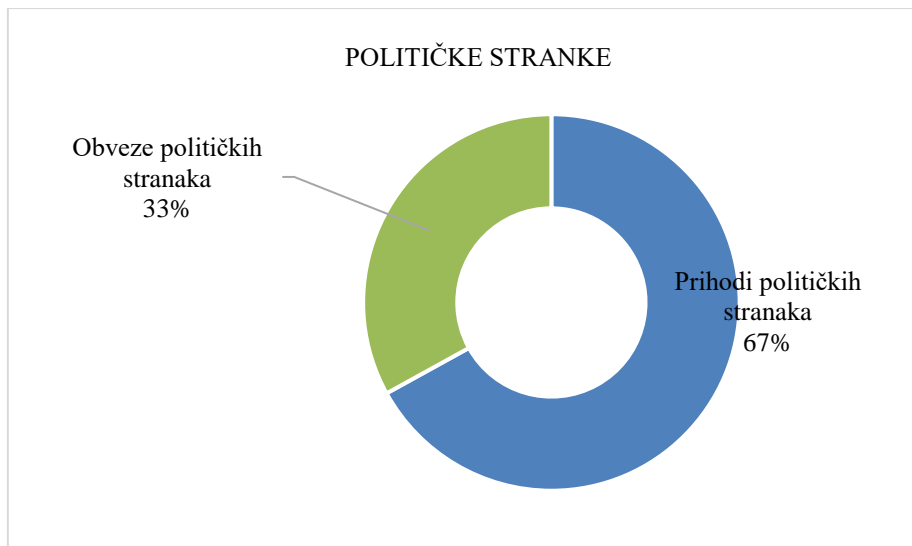
462. U razdoblju od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora 2022. godine političke stranke su u financijskim izvješćima iskazale ukupne prihode u iznosu od **17,666,066.00 KM**, čiju strukturu čine:

Vrsta prihoda	Iznos	Struktura
Članarina	771,786.59	4,37 %
Prilozi fizičkih osoba	4,835,444.51	27,37 %
Prilozi pravnih osoba	552,510.00	3,13 %
Prihodi od imovine stranke	507,477.09	2,87 %
Dobit od prav. osoba u vlasništvu stranke	0,00	0,00 %
Prihodi od darova	191,094.07	1,08 %
Prihodi iz proračuna	10,083,876.41	57,08 %
Prihodi od izd. djelatnosti, prodaje prop. materijala i org. stranačkih manifestacija	0,00	0,00 %
Ostali prihodi	723,877.33	4,10 %
UKUPNO	17,666,066.00	100,00%

Grafikon 8. Prikaz izvora financiranja političkih stranaka

463. Političke stranke su na dan razdoblja izvješća (2. 11. 2022. godine) iskazale obveze u iznosu od **8.618.929,63 KM**.
464. Na temelju podataka iz finansijskih izvješća političkih stranaka, u ovom razdoblju izvješća stranke su se financirale iz vlastitih izvora (prihoda političkih stranaka) u postotku od 67,21%, dok su za financiranje rabile tuđe izvore (obveze političkih stranaka – zajmovi, lizing, dobavljači, obveze prema uposlenim i sl.) u postotku od 32,79%, kao što je predstavljeno na sljedećem grafikonu.

Grafikon 9. Odnos prihoda i dugova političkih stranaka

465. Političke stranke i neovisni kandidati su, na temelju odredbe iz članka 4. stavak (2) Pravilnika o prijavi i uvjetima za ovjeru političkih subjekata za sudjelovanje na Općim izborima 2022. godine,⁹¹ a sukladno Naputku o postupku otvaranja i uporabe posebnog računa za financiranje troškova izborne kampanje⁹² otvorili posebne transakcijske

⁹¹ „Službeni glasnik BiH“, broj 27/22

⁹² „Službeni glasnik BiH“, br. 5/22 i 27/22

račune s kojih su uplatili pristojbu za ovjeru za sudjelovanje na izborima i putem istih su financirali troškove izborne kampanje.

466. Sukladno odredbi iz članka 5. stavak (1) Naputka o postupku otvaranja i uporabe posebnoga računa za financiranje troškova izborne kampanje, političke stranke i neovisni kandidati koji su sudjelovali za izborima za tijela vlasti u Bosni i Hercegovini na svim razinama, bili su dužni prilikom podnošenja financijskog izvješća za razdoblje od dana podnošenja prijave za ovjeru do dana potvrđivanja rezultata izbora, podnijeti i izvješće (izvod) o prometu posebnoga računa za financiranje troškova izborne kampanje.

PRILOZI

Prilog 1. Dozvoljeni i ostvareni troškovi izborne kampanje – Opći izbori 2022. godine

Red. br.	Politički subjekt	Dozvoljeni troškovi kampanje sukladno članku 15.10. Izbornog zakona BiH	Ostvareni troškovi izborne kampanje
1	2	3	4
1	POLITIČKE STRANKE	48,135,716.20	11,422,813.91
2	KOALICIJE POLITIČKIH STRANAKA	13,831,983.90	
3	NEOVISNI KANDIDATI	6,422,542.20	1,902.80
	UKUPNO	68,390,242.30	11,424,716.71

Prilog 2. Dozvoljeni i ostvareni troškovi izborne kampanje – Opći izbori 2022. godine po političkim strankama

Red. br.	Kod	Naziv političke stranke	Dozvoljeni troškovi kampanje političke stranke sukladno članku 15.10. Izbornoga zakona BiH stranke	Dozvoljeni troškovi kampanje po temelju učešća u koaliciji sukladno članku 15.10. Izbornog zakona BiH stranke	Ukupno dozvoljeni troškovi kampanje sukladno članku 15.10. Izbornog zakona BiH	Ostvareni troškovi kampanje	Prekoračeni limit na troškove kampanje	Prijavljeni transakcijski račun za financiranje izborne kampanje
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	00515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA	2,508,955.30	19,611.90	2,528,567.20	1,544,851.29		5620998146329766
2	00090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	2,651,912.90	91,750.60	2,743,663.50	1,517,734.80		3387302220061502
3	00008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	1,678,589.60	293,870.56	1,972,460.16	885,588.63		3387302205322158
4	02317	POLITIČKA ORGANIZACIJA NAROD I PRAVDA	1,009,686.40	497,513.01	1,507,199.41	825,999.68		1610000197720155
5	00440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA	1,766,193.00	2,620.16	1,768,813.16	726,961.67		5620998146396017
6	01182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH	1,986,357.70	239,899.62	2,226,257.32	550,065.62		1027080000035947
7	00877	POLITIČKA ORGANIZACIJA GRAĐANA "NAŠA STRANKA"	1,600,472.50	202,119.96	1,802,592.46	538,997.14		1610000006321016
8	00027	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	653,992.60	301,235.45	955,228.05	507,689.68		3381302270968081
9	01972	UJEDINJENA SRPSKA	1,119,473.70	0.00	1,119,473.70	480,552.28		5551000038573764
10	00004	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	1,542,013.70	137,356.00	1,679,369.70	427,807.42		3387302207653650

Red. br.	Kod	Naziv političke stranke	Dozvoljeni troškovi kampanje političke stranke sukladno članku 15.10. Izbornoga zakona BiH stranke	Dozvoljeni troškovi kampanje po temelju učešća u koaliciji sukladno članku 15.10. Izbornog zakona BiH stranke	Ukupno dozvoljeni troškovi kampanje sukladno članku 15.10. Izbornog zakona BiH	Ostvareni troškovi kampanje	Prekoračeni limit na troškove kampanje	Prijavljeni transakcijski račun za financiranje izborne kampanje
11	01698	DEMOKRATSKA FRONTA	632,803.20	891,986.85	1,524,790.05	406,209.45		1610000106750257
12	00461	DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ	1,694,593.30	58,939.41	1,753,532.71	387,991.24		5620998146251196
13	00018	SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	1,217,541.20	22,232.06	1,239,773.26	363,014.11		5551000056929753
14	00074	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	287,595.80	317,450.66	605,046.46	356,080.56		5620998146270208
15	03056	ZA NOVE GENERACIJE	217,211.60	210,934.40	428,146.00	287,365.73		1610000282620181
16	02447	SOCIJALISTIČKA PARTIJA SRPSKE- SPS	807,580.20	6,550.40	814,130.60	232,140.93		5710100000287087
17	00882	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	126,605.70	540,041.23	666,646.93	219,504.70		1321002024900519
18	02321	POKRET DEMOKRATSKE AKCIJE	830,734.80	37,779.66	868,514.46	170,372.40		1321002024933887
19	02420	DEMOKRATSKI SAVEZ-DEMOS	755,593.20	0.00	755,593.20	141,308.96		5551000056982133
20	03038	NARODNI EUROPSKI SAVEZ BOSNE I HERCEGOVINE		833,911.80	833,911.80	89,130.84		1321002024900810
21	03035	NARODNA PARTIJA SRPSKE-DARKO BANJAC		125,932.20	125,932.20	84,416.00		5551000056911614

Red. br.	Kod	Naziv političke stranke	Dozvoljeni troškovi kampanje političke stranke sukladno članku 15.10. Izbornoga zakona BiH stranke	Dozvoljeni troškovi kampanje po temelju učešća u koaliciji sukladno članku 15.10. Izbornog zakona BiH stranke	Ukupno dozvoljeni troškovi kampanje sukladno članku 15.10. Izbornog zakona BiH	Ostvareni troškovi kampanje	Prekoračeni limit na troškove kampanje	Prijavljeni transakcijski račun za financiranje izborne kampanje
22	02314	POLITIČKA ORGANIZACIJA NEZAVISNI BLOK		725,495.25	725,495.25	76,505.40		1994990002714755
23	03045	STRANKA ŽIVOT	1,474,731.90	0.00	1,474,731.90	57,550.26		5551000057007741
24	02423	POKRET ZA MODERNU I AKTIVNU KRAJINU	129,967.50	0.00	129,967.50	57,517.83		3385002286092718
25	01718	NARODNI DEMOKRATSKI POKRET		125,932.20	125,932.20	55,082.00		5620998172147868
26	01701	LABURISTIČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	227,599.20	0.00	227,599.20	55,068.90		3385102227002835
27	01705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	1,438,425.40	0.00	1,438,425.40	53,786.99		1995320002714205
28	00769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	296,351.50	556,404.51	852,756.01	47,999.66		3381302265808457
29	02802	HRVATSKI NACIONALNI POMAK	476,761.00	552,875.21	1,029,636.21	40,852.73		3382302273729330
30	01703	HRVATSKA NEZAVISNA LISTA	138,099.80	63,280.32	201,380.12	39,252.89		3382302273569668
31	02495	BOSANSKOHERCEGOVAČKI BH ZELENI	1,062,512.40	134,638.20	1,197,150.60	30,705.21		5540060001257150
32	02324	NAŠA PRIČA REPUBLIKA SRPSKA	755,593.20	0.00	755,593.20	23,771.54		5620998172394830

Red. br.	Kod	Naziv političke stranke	Dozvoljeni troškovi kampanje političke stranke sukladno članku 15.10. Izbornoga zakona BiH stranke	Dozvoljeni troškovi kampanje po temelju učešća u koaliciji sukladno članku 15.10. Izbornog zakona BiH stranke	Ukupno dozvoljeni troškovi kampanje sukladno članku 15.10. Izbornog zakona BiH	Ostvareni troškovi kampanje	Prekoračeni limit na troškove kampanje	Prijavljeni transakcijski račun za financiranje izborne kampanje
33	02697	SRPSKA NAPREDNA STRANKA FBIH	377,796.60	2,620.16	380,416.76	23,400.00		5713000000121654
34	03037	REPUBLIČKA STRANKA SRPSKE	204,856.20	0.00	204,856.20	23,165.09		3381902212284603
35	02798	BOSANSKOHERCEGOVAČKI DEMOKRATI - DŽEBRAIL BAJRAMOVIĆ	4,555.40	0.00	4,555.40	14,696.50	-10,141.10	1028400000011728
36	02711	SOCIJALDEMOKRATE BOSNE I HERCEGOVINE	929,398.20	388,204.11	1,317,602.31	12,684.43		1321002024934760
37	00513	STRANKA PENZIONERA / UMIROVLJENIKA BOSNE I HERCEGOVINE	235,608.80	321,386.55	556,995.35	11,423.60		3387302238034147
38	00001	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA - SEFER HALILOVIĆ	584,192.10	427,804.38	1,011,996.48	5,555.15		1011010077942155
39	03061	ZELENI POKRET		350,424.45	350,424.45	5,226.51		1401091130000947
40	01241	HRVATSKA STRANKA PRAVA BIH I HERCEG-BOSNE	22,999.20	314,573.38	337,572.58	4,878.90		
41	00521	HRVATSKA DEMOKRATSKA UNIJA BOSNE I HERCEGOVINE		301,235.45	301,235.45	4,390.17		3381302292951385
42	00028	DEMOKRATSKA NARODNA ZAJEDNICA BIH - KRAJIŠKA STRANKA		58,596.95	58,596.95	3,896.33		1980013040004918

Red. br.	Kod	Naziv političke stranke	Dozvoljeni troškovi kampanje sukladno članku 15.10. Izbornoga zakona BiH stranke	Dozvoljeni troškovi kampanje po temelju učešća u koaliciji sukladno članku 15.10. Izbornog zakona BiH stranke	Ukupno dozvoljeni troškovi kampanje sukladno članku 15.10. Izbornog zakona BiH	Ostvareni troškovi kampanje	Prekoračeni limit na troškove kampanje	Prijavljeni transakcijski račun za financiranje izborne kampanje
43	03055	SRPSKI NACIONALNI POKRET FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE		6,550.40	6,550.40	3,613.48		1544002015375124
44	01728	LIBERALNA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	962,662.90	0.00	962,662.90	3,267.85		1995430002688155
45	00005	HRVATSKA KRŠĆANSKA DEMOKRATSKA UNIJA BOSNE I HERCEGOVINE	39,223.80	294,698.15	333,921.95	3,120.50		1402011130005169
46	02731	DEMOKRATSKI CENTAR REPUBLIKE SRPSKE	377,796.60	0.00	377,796.60	3,004.20		5540040000071520
47	03058	SRPSKI NARODNI POKRET		314,830.50	314,830.50	2,992.28		5554000056983826
48	01270	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA STJEPANA RADIĆA	161,099.00	87,788.78	248,887.78	2,583.00		3386702220438377
49	01188	POSAVSKA STRANKA	8,088.60	0.00	8,088.60	2,477.48		3381802255902986
50	02311	PRVA SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA		125,932.20	125,932.20	2,303.30		5551000048857704
51	03046	POTKOZARSKI NARODNI POKRET	377,796.60	0.00	377,796.60	1,830.00		5551000057024716
52	00049	ZAVIČAJNI SOCIJALDEMOKRATI - MILE MARČETA	345,175.20	0.00	345,175.20	1,684.50		5517202204480403
53	01730	SRPSKA RADIKALNA STRANKA DR VOJISLAV ŠEŠELJ*		0.00	0.00	1,500.00		5514502264695519

Red. br.	Kod	Naziv političke stranke	Dozvoljeni troškovi kampanje političke stranke sukladno članku 15.10. Izbornoga zakona BiH stranke	Dozvoljeni troškovi kampanje po temelju učešća u koaliciji sukladno članku 15.10. Izbornog zakona BiH stranke	Ukupno dozvoljeni troškovi kampanje sukladno članku 15.10. Izbornog zakona BiH	Ostvareni troškovi kampanje	Prekoračeni limit na troškove kampanje	Prijavljeni transakcijski račun za financiranje izborne kampanje
54	02322	ŽUPANIJSKA NEOVISNA LISTA	13,100.80	0.00	13,100.80	1,457.89		3381502289718850
55	03047	ZELENI BOSNE I HERCEGOVINE		323,777.70	323,777.70	631.80		1346101008057673
56	02319	BOSANSKA NARODNA STRANKA	4,555.40	0.00	4,555.40	435.00		1011400077922881
57	02455	GLAS NARODA BOSNE I HERCEGOVINE		42,887.60	42,887.60	400.00		3386402227560520
58	02765	NEZAVISNI-NEOVISNI	8,088.60	0.00	8,088.60	319.41		1321002024923023
58	00017	HRVATSKA STRANKA PRAVA BIH	36,100.00	297,507.80	333,607.80	0.00		1544802010409072
60	00036	BOSS - BOSANSKA STRANKA-MIRNES AJANOVIĆ	1,771,331.50	0.00	1,771,331.50	0.00		1321002019863212
61	00279	PARTIJA UJEDINJENIH PENZIONERA	377,796.60	0.00	377,796.60	0.00		5517202204482246
62	00502	NARODNA STRANKA "RADOM ZA BOLJITAK"	352,735.90	19,606.70	372,342.60	0.00		3382202265232135
63	00879	EKOLOŠKA PARTIJA REPUBLIKE SRPSKE	534,137.70	0.00	534,137.70	0.00		5674912700003274
64	01178	HRVATSKA STRANKA PRAVA DR. ANTE STARČEVIĆ BOSNE I HERCEGOVINE	100,685.80	287,977.22	388,663.02	0.00		3382202265155408

Red. br.	Kod	Naziv političke stranke	Dozvoljeni troškovi kampanje sukladno članku 15.10. Izbornoga zakona BiH stranke	Dozvoljeni troškovi kampanje po temelju učešća u koaliciji sukladno članku 15.10. Izbornog zakona BiH stranke	Ukupno dozvoljeni troškovi kampanje sukladno članku 15.10. Izbornog zakona BiH	Ostvareni troškovi kampanje	Prekoračeni limit na troškove kampanje	Prijavljeni transakcijski račun za financiranje izborne kampanje
65	01179	SAVEZ ZA DEMOKRATSKU SRPSKU	377,796.60	0.00	377,796.60	0.00		555000056984026
66	01269	RADNIČKA PARTIJA	377,796.60	0.00	377,796.60	0.00		5675612700000426
67	01290	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA		240,727.21	240,727.21	0.00		3060060001013423
68	01694	NAPREDNA SRPSKA-NS	377,796.60	0.00	377,796.60	0.00		5551000057000078
69	01702	ZA PRAVDU I RED-LISTA NEBOJŠE VUKANOVIĆA	755,593.20	0.00	755,593.20	0.00		5559000056943127
70	01706	SAVEZ ZA NOVU POLITIKU	1,319,318.70	0.00	1,319,318.70	0.00		5620038172395557
71	01714	HRVATSKI SAVEZ HKDU – HRAST		297,507.80	297,507.80	0.00		3381202253949242
72	01872	POKRET USPJEŠNA SRPSKA		125,932.20	125,932.20	0.00		5540010000558898
73	02072	GRAĐANSKI SAVEZ		891,986.85	891,986.85	0.00		5556000048913326
74	02327	LIJEVO KRILO	1,010,599.80	0.00	1,010,599.80	0.00		5620058146386073
75	02496	POLITIČKA STRANKA RE-BALANS	1,010,599.80	0.00	1,010,599.80	0.00		5553000048877877

Red. br.	Kod	Naziv političke stranke	Dozvoljeni troškovi kampanje političke stranke sukladno članku 15.10. Izbornoga zakona BiH stranke	Dozvoljeni troškovi kampanje po temelju učešća u koaliciji sukladno članku 15.10. Izbornog zakona BiH stranke	Ukupno dozvoljeni troškovi kampanje sukladno članku 15.10. Izbornog zakona BiH	Ostvareni troškovi kampanje	Prekoračeni limit na troškove kampanje	Prijavljeni transakcijski račun za financiranje izborne kampanje
76	02501	POLITIČKA ORGANIZACIJA "KRUG"	1,010,599.80	0.00	1,010,599.80	0.00		5553000048882145
77	02734	OTADŽBINSKA STRANKA	377,796.60	0.00	377,796.60	0.00		5540030000086992
78	02743	NOVO DOBA	549,670.20	0.00	549,670.20	0.00		5540010000558607
79	02855	SRPSKA NAPREDNA STRANKA RS-FBIH	377,796.60	0.00	377,796.60	0.00		5620998172119059
80	03048	NOVA POLITIČKA INICIJATIVA	4,555.40	0.00	4,555.40	0.00		1346201008056310
81	03050	NEZAVISNA GRAĐANSKA LISTA	4,555.40	0.00	4,555.40	0.00		1028400000013377
82	03054	REPUBLIKANSKA STRANKA	4,555.40	0.00	4,555.40	0.00		1011400077915897
83	03066	NOVI POČETAK	4,555.40	0.00	4,555.40	0.00		1011400077907749
84	00073	SELJAČKA STRANKA	352,383.90	0.00	352,383.90	0.00		5540090001140603
85	00366	HRVATSKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE		55,595.20	55,595.20	N/P		1540012015365187
86	02320	PLATFORMA ZA PROGRES	718,578.40	1,004,396.20	1,722,974.60	N/P		1994990049598929

Red. br.	Kod	Naziv političke stranke	Dozvoljeni troškovi kampanje sukladno članku 15.10. Izbornoga zakona BiH stranke	Dozvoljeni troškovi kampanje po temelju učešća u koaliciji sukladno članku 15.10. Izbornog zakona BiH stranke	Ukupno dozvoljeni troškovi kampanje sukladno članku 15.10. Izbornog zakona BiH	Ostvareni troškovi kampanje	Prekoračeni limit na troškove kampanje	Prijavljeni transakcijski račun za financiranje izborne kampanje
87	02325	SAVEZ MLADIH SNAGA	1,010,599.80	203,479.10	1,214,078.90	N/P		1610000200530051
88	02499	SLOBODNA STRANKA SRPSKE	377,796.60	0.00	377,796.60	N/P		5620998159821884
89	03044	BOSANSKOHERCEGOVAČKA INICIJATIVA - KASUMOVIĆ FUAD	1,181,940.80	55,595.20	1,237,536.00	N/P		3385802253368758
90	03051	NEZAVISNA LISTA - HRVATSKA ZVONA	13,100.80	0.00	13,100.80	N/P		1610000282240135
		UKUPNO	48,135,716.20	13,831,983.90	61,967,700.10	11,422,813.91	-10,141.10	

Prilog 2.1. Dozvoljeni i ostvareni troškovi izborne kampanje – Opći izbori 2022. godine

Neovisni kandidati

NEOVISNI KANDIDATI			Dozvoljeni troškovi kampanje sukladno članku 15.10. Izbornog zakona BiH	Ostvareni troškovi kampanje	Prijavljeni transakcijski račun za financiranje izborne kampanje
Red. br.	Kod	Ime i prezime neovisnog kandidata			
1	2	3	4	5	6
1	01239	DURAKOVIĆ ĆAMIL	377,796.60	0.00	1863210337474843
2	02337	IGOR GAŠEVIĆ	377,796.60	0.00	5520002020259997
3	02362	DRAGIČEVIĆ SLAVKO	377,796.60	0.00	5521153351600050
4	02366	SLAVKO SEKULIĆ	377,796.60	0.00	5722560000717047
5	02748	DUŠAN DRAGIČEVIĆ	377,796.60	917.00	5551000057001630
6	03039	MILOŠEVIĆ GORAN	377,796.60	0.00	5620038172413211
7	03040	DESPOT DAVOR	377,796.60	0.00	5672415001580890
8	03041	DOBRILOVIĆ ANA	377,796.60	0.00	5556000056978488
9	03042	SMILJANIĆ MILJAN	377,796.60	0.00	5721060001733779
10	03049	ANĐELIĆ MILAN	377,796.60	0.00	5550000056918357
11	03052	IVAN BEGIĆ	377,796.60	N/P	5710000112191336
12	03053	BUBIĆ JELENKO	377,796.60	0.00	5620058172407487
13	03057	MIROSLAV ILIĆ	377,796.60	0.00	3383902182090343
14	03059	DALIBOR IVANOVIĆ	377,796.60	0.00	5722460001043554
15	03060	CVIJETIN MILIVOJEVIĆ	377,796.60	0.00	5620038172321061
16	03062	GAZMEND DAČAJ	377,796.60	0.00	5620128172358838
17	03064	DUŠKO ĐURĐEVIĆ	377,796.60	985.80	5551000049003592
		UKUPNO	6,422,542.20	1,902.80	

Prilog 3. Struktura troškova izborne kampanje po političkim strankama

Red. br.	Kod	Naziv političke stranke	Dozvoljeni troškovi sukladno članku 15.10. Izbornog zakona BiH stranke	Ukupno ostvareni troškovi predizborne kampanje	Troškovi tiskanja plakata i plakatiranja	Troškovi oglašavanja u tiskanim i el. medijima	Troškovi internet oglašavanja	Troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova	Troškovi tiskanja, umnožavanja i slanja predizb. materijala biračima	Ostali troškovi propagande
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	00515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA	2,528,567.20	1,544,851.29	431,694.21	530,155.35	250,352.06	151,185.79	131,630.98	49,832.90
2	00090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	2,743,663.50	1,517,734.80	398,293.70	592,774.84	54,150.00	245,473.66	168,773.86	58,268.74
3	00008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	1,972,460.16	885,588.63	57,239.06	106,641.90	24,422.00	112,992.63	0.00	584,293.04
4	02317	POLITIČKA ORGANIZACIJA NAROD I PRAVDA	1,507,199.41	825,999.68	484,163.63	118,300.00	29,835.00	78,446.73	30,721.13	84,533.19
5	00440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA	1,768,813.16	726,961.67	204,898.90	338,155.75	48,903.13	71,758.72	532.70	62,712.47
6	01182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH	2,226,257.32	550,065.62	202,338.23	168,133.26	124,027.01	6,564.30	15,000.04	34,002.78
7	00877	POLITIČKA ORGANIZACIJA GRAĐANA "NAŠA STRANKA"	1,802,592.46	538,997.14	155,221.62	184,608.92	86,177.52	8,174.85	89,700.12	15,114.11
8	00027	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	955,228.05	507,689.68	85,516.04	102,995.65	31,747.99	160,583.05	39,372.32	87,474.63
9	01972	UJEDINJENA SRPSKA	1,119,473.70	480,552.28	0.00	235,188.37	0.00	0.00	0.00	245,363.91
10	00004	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	1,679,369.70	427,807.42	117,038.55	105,062.14	21,437.85	11,545.00	56,353.05	116,370.83
11	01698	DEMOKRATSKA FRONTA	1,524,790.05	406,209.45	200,335.08	154,233.17	3,000.00	12,231.43	0.00	36,409.77

12	00461	DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ	1,753,532.71	387,991.24	21,007.35	296,008.52	32,743.87	26,513.72	7,089.78	4,628.00
13	00018	SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	1,239,773.26	363,014.11	69,392.85	149,388.77	33,835.00	39,502.27	33,719.29	37,175.93
14	00074	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	605,046.46	356,080.56	83,623.29	183,970.56	0.00	0.00	40,768.18	47,718.53
15	03056	ZA NOVE GENERACIJE	428,146.00	287,365.73	17,657.39	131,715.77	22,707.17	74,365.80	10,964.68	29,954.92
16	02447	SOCIJALISTIČKA PARTIJA SRPSKE- SPS	814,130.60	232,140.93	20,404.80	132,122.80	17,550.00	6,930.00	55,133.33	0.00
17	00882	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	666,646.93	219,504.70	75,447.00	50,790.68	42,902.00	8,114.66	29,967.90	12,282.46
18	02321	POKRET DEMOKRATSKE AKCIJE	868,514.46	170,372.40	57,159.83	1,150.74	4,121.00	44,910.18	15,852.74	47,177.91
19	02420	DEMOKRATSKI SAVEZ-DEMOS	755,593.20	141,308.96	26,544.96	91,454.60	23,309.40	0.00	0.00	0.00
20	03038	NARODNI EUROPSKI SAVEZ BOSNE I HERCEGOVINE	833,911.80	89,130.84	16,282.32	32,793.93	8,665.77	9,763.56	19,023.03	2,602.23
21	03035	NARODNA PARTIJA SRPSKE-DARKO BANJAC	125,932.20	84,416.00	5,967.00	59,832.00	228.00	528.00	0.00	17,861.00
22	02314	POLITIČKA ORGANIZACIJA NEZAVISNI BLOK	725,495.25	76,505.40	4,937.40	7,739.95	33,110.87	3,579.40	23,337.48	3,800.30
23	03045	STRANKA ŽIVOT	1,474,731.90	57,550.26	0.00	57,550.26	0.00	0.00	0.00	0.00
24	02423	POKRET ZA MODERNU I AKTIVNU KRAJINU	129,967.50	57,517.83	23,043.30	9,589.12	0.00	7,177.00	14,233.00	3,475.41
25	01718	NARODNI DEMOKRATSKI POKRET	125,932.20	55,082.00	8,999.00	0.00	0.00	0.00	0.00	46,083.00
26	01701	LABURISTIČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	227,599.20	55,068.90	3,350.00	2,669.49	163.43	11,767.10	37,118.88	0.00
27	01705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	1,438,425.40	53,786.99	2,378.50	5,863.87	28,908.81	300.00	11,827.92	4,507.89
28	00769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	852,756.01	47,999.66	2,552.00	8,017.43	4,859.95	6,067.00	400.00	26,103.28

29	02802	HRVATSKI NACIONALNI POMAK	1,029,636.21	40,852.73	11,733.10	5,170.00	0.00	18,626.13	5,323.50	0.00
30	01703	HRVATSKA NEZAVISNA LISTA	201,380.12	39,252.89	8,649.80	2,566.33	950.00	20,447.01	6,639.75	0.00
31	02495	BOSANSKOHERCEGOVAČKI BH ZELENİ	1,197,150.60	30,705.21	2,342.34	8,106.19	0.00	0.00	0.00	20,256.68
32	02324	NAŠA PRIČA REPUBLIKA SRPSKA	755,593.20	23,771.54	1,755.00	16,511.04	0.00	0.00	4,500.00	1,005.50
33	02697	SRPSKA NAPREDNA STRANKA FBİH	380,416.76	23,400.00	0.00	23,400.00	0.00	0.00	0.00	0.00
34	03037	REPUBLIČKA STRANKA SRPSKE	204,856.20	23,165.09	666.90	7,128.50	3,400.00	0.00	8,932.95	3,036.74
35	02798	BOSANSKOHERCEGOVAČKI DEMOKRATI - DŽEBRAİL BAJRAMOVIĆ	4,555.40	14,696.50	1,696.50	0.00	0.00	0.00	0.00	13,000.00
36	02711	SOCIJALDEMOKRATE BOSNE I HERCEGOVINE	1,317,602.31	12,684.43	4,496.25	352.47	733.56	5,202.15	1,900.00	0.00
37	00513	STRANKA PENZIONERA / UMİROVLJENİKA BOSNE I HERCEGOVINE	556,995.35	11,423.60	281.03	213.80	0.00	690.24	5,981.04	4,257.49
38	00001	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA - SEFER HALILOVIĆ	1,011,996.48	5,555.15	0.00	0.00	0.00	5,555.15	0.00	0.00
39	03061	ZELENI POKRET	350,424.45	5,226.51	0.00	351.00	1,500.00	0.00	772.26	2,603.25
40	01241	HRVATSKA STRANKA PRAVA BIH I HERCEG-BOSNE	337,572.58	4,878.90	631.80	386.10	0.00	0.00	0.00	3,861.00
41	00521	HRVATSKA DEMOKRATSKA UNIJA BOSNE I HERCEGOVINE	301,235.45	4,390.17	0.00	0.00	0.00	4,390.17	0.00	0.00
42	00028	DEMOKRATSKA NARODNA ZAJEDNICA BIH - KRAJIŠKA STRANKA	58,596.95	3,896.33	0.00	3,896.33	0.00	0.00	0.00	0.00
43	03055	SRPSKI NACIONALNI POKRET FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE	6,550.40	3,613.48	3,444.48	110.00	59.00	0.00	0.00	0.00

44	01728	LIBERALNA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	962,662.90	3,267.85	1,746.85	0.00	0.00	0.00	0.00	1,521.00
45	00005	HRVATSKA KRŠĆANSKA DEMOKRATSKA UNIJA BOSNE I HERCEGOVINE	333,921.95	3,120.50	1,607.50	444.60	0.00	1,068.40	0.00	0.00
46	02731	DEMOKRATSKI CENTAR REPUBLIKE SRPSKE	377,796.60	3,004.20	126.00	0.00	0.00	0.00	2,878.20	0.00
47	03058	SRPSKI NARODNI POKRET	314,830.50	2,992.28	2,290.28	0.00	0.00	0.00	702.00	0.00
48	01270	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA STJEPANA RADIĆA	248,887.78	2,583.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,583.00	0.00
49	01188	POSAVSKA STRANKA	8,088.60	2,477.48	2,459.93	17.55	0.00	0.00	0.00	0.00
50	02311	PRVA SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	125,932.20	2,303.30	0.00	2,303.30	0.00	0.00	0.00	0.00
51	03046	POTKOZARSKI NARODNI POKRET	377,796.60	1,830.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,830.00	0.00
52	00049	ZAVIČAJNI SOCIJALDEMOKRATI - MILE MARČETA	345,175.20	1,684.50	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,684.50
53	01730	SRPSKA RADIKALNA STRANKA DR VOJISLAV ŠEŠELJ*	0.00	1,500.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,500.00
54	02322	ŽUPANIJSKA NEOVISNA LISTA	13,100.80	1,457.89	300.00	431.14	0.00	0.00	726.75	0.00
55	03047	ZELENI BOSNE I HERCEGOVINE	323,777.70	631.80	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	631.80
56	02319	BOSANSKA NARODNA STRANKA	4,555.40	435.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	435.00
57	02455	GLAS NARODA BOSNE I HERCEGOVINE	42,887.60	400.00	0.00	0.00	0.00	400.00	0.00	0.00
58	02765	NEZAVISNI-NEOVISNI	8,088.60	319.41	319.41	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
59	00017	HRVATSKA STRANKA PRAVA BIH	333,607.80	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

60	00036	BOSS - BOSANSKA STRANKA-MIRNES AJANOVIĆ	1,771,331.50	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
61	00279	PARTIJA UJEDINJENIH PENZIONERA	377,796.60	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
62	00502	NARODNA STRANKA "RADOM ZA BOLJITAK"	372,342.60	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
63	00879	EKOLOŠKA PARTIJA REPUBLIKE SRPSKE	534,137.70	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
64	01178	HRVATSKA STRANKA PRAVA DR. ANTE STARČEVIĆ BOSNE I HERCEGOVINE	388,663.02	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
65	01179	SAVEZ ZA DEMOKRATSKU SRPSKU	377,796.60	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
66	01269	RADNIČKA PARTIJA	377,796.60	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
67	01290	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA	240,727.21	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
68	01694	NAPREDNA SRPSKA-NS	377,796.60	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
69	01702	ZA PRAVDU I RED-LISTA NEBOJŠE VUKANOVIĆA	755,593.20	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
70	01706	SAVEZ ZA NOVU POLITIKU	1,319,318.70	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
71	01714	HRVATSKI SAVEZ HKDU - HRAST	297,507.80	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
72	01872	POKRET USPJEŠNA SRPSKA	125,932.20	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
73	02072	GRAĐANSKI SAVEZ (GS)	891,986.85	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
74	02327	LJEVO KRILO	1,010,599.80	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
75	02496	POLITIČKA STRANKA RE-BALANS	1,010,599.80	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
76	02501	POLITIČKA ORGANIZACIJA "KRUG"	1,010,599.80	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

77	02734	OTADŽBINSKA STRANKA	377,796.60	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
78	02743	NOVO DOBA	549,670.20	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
79	02855	SRPSKA NAPREDNA STRANKA RS-FBIH	377,796.60	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
80	03048	NOVA POLITIČKA INICIJATIVA	4,555.40	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
81	03050	NEZAVISNA GRAĐANSKA LISTA	4,555.40	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
82	03054	REPUBLIKANSKA STRANKA	4,555.40	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
83	03066	NOVI POČETAK	4,555.40	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
84	00073	SELJAČKA STRANKA	352,383.90	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
85	00366	HRVATSKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	55,595.20	N/P	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
86	02320	PLATFORMA ZA PROGRES	1,722,974.60	N/P	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
87	02325	SAVEZ MLADIH SNAGA	1,214,078.90	N/P	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
88	02499	SLOBODNA STRANKA SRPSKE	377,796.60	N/P	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
89	03044	BOSANSKOHERCEGOVAČKA INICIJATIVA - KASUMOVIĆ FUAD	1,237,536.00	N/P	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
90	03051	NEZAVISNA LISTA - HRVATSKA ZVONA	13,100.80	N/P	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
		UKUPNO	61,967,700.06	11,422,813.91	2,820,033.18	3,928,296.19	933,800.39	1,154,854.10	874,289.86	1,711,540.19

Prilog 4. Struktura izvora financiranja političkih stranaka

Red. br.	Kod	Naziv političke stranke	Članarina	Prilozi fizičkih osoba (obr 3-a)	Prilozi pravnih osoba (obr 3-b)	Prihodi od imovine stranke (obr 3-c)	Dobit od prav. lica u vlasništvu stranke (obr 3-d)	Prihodi od darova (obr 3-e)	Prihodi iz proračuna (obr 3-f)	Prihodi od izd. djelatnosti, prodaje prop. materijala i org. stranačkih manifestacija (3-g)	Ostali prihodi	UKUPAN PRIHOD POLITIČKE STRANKE	Dugovanja političke stranke (obrazac 5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	00090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	34,153.72	1,121,177.71	137,800.00	22,360.00	0.00	3,444.00	1,611,296.97	0.00	13,654.33	2,943,886.73	1,396,335.64
2	00515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA	312,702.41	552,970.00	0.00	1,800.00	0.00	25,765.00	994,683.97	0.00	0.00	1,887,921.38	550,420.04
3	00008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	125,100.02	100,425.00	83,250.00	478,173.60	0.00	0.00	930,058.17	0.00	0.00	1,717,006.79	290,687.39
4	00027	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	34,616.01	70,000.00	6,000.00	40.33	0.00	504.00	1,196,544.23	0.00	0.00	1,307,704.57	167,695.57
5	01972	UJEDINJENA SRPSKA	17,880.00	548,300.00	500.00	0.00	0.00	0.00	202,339.50	0.00	0.05	769,019.55	88,081.25
6	00018	SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	85,488.57	17,015.00	50,000.00	5,100.00	0.00	0.00	534,867.53	0.00	7,090.27	699,561.37	427,000.12
7	01182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH	40,597.00	209,577.50	30,700.00	0.00	0.00	4,320.90	401,326.09	0.00	0.00	686,521.49	266,965.23
8	02317	POLITIČKA ORGANIZACIJA NAROD I PRAVDA	14,131.00	258,407.99	13,700.00	0.00	0.00	0.00	379,654.27	0.00	0.00	665,893.26	762,499.29
9	01698	DEMOKRATSKA FRONTA	1,685.34	124,271.69	11,000.00	0.00	0.00	4,380.00	413,018.26	0.00	17,000.00	571,355.29	296,154.76
10	00074	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	17,220.00	160,800.00	45,000.00	0.00	0.00	19,234.00	313,285.67	0.00	3,688.55	559,228.22	368,100.51
11	00877	POLITIČKA ORGANIZACIJA GRAĐANA "NAŠA STRANKA"	3,301.00	131,066.50	10,600.00	0.00	0.00	38,453.30	352,224.51	0.00	59.47	535,704.78	322,588.89

Red. br.	Kod	Naziv političke stranke	Članarina	Prilozi fizičkih osoba (obr 3-a)	Prilozi pravnih osoba (obr 3-b)	Prihodi od imovine stranke (obr 3-c)	Dobit od prav. lica u vlasništvu stranke (obr 3-d)	Prihodi od darova (obr 3-e)	Prihodi iz proračuna (obr 3-f)	Prihodi od izd. djelatnosti, prodaje prop. materijala i org. stranačkih manifestacija (3-g)	Ostali prihodi	UKUPAN PRIHOD POLITIČKE STRANKE	Dugovanja političke stranke (obrazac 5)
12	00440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA	6,125.76	89,616.87	2,000.00	0.00	0.00	0.00	370,499.84	0.00	48,382.29	516,624.76	793,551.53
13	00461	DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ	420.00	29,921.00	5,000.00	0.00	0.00	33,143.87	441,366.25	0.00	5,467.29	515,318.41	547,312.49
14	00882	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	0.00	63,567.17	0.00	0.00	0.00	0.00	278,835.99	0.00	0.00	342,403.16	40,657.39
15	02321	POKRET DEMOKRATSKE AKCIJE	4,184.80	14,600.00	300.00	0.00	0.00	0.00	174,129.20	0.00	123,295.34	316,509.34	38,654.69
16	00004	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	4,804.50	81,353.00	14,000.00	0.00	0.00	10,367.85	189,350.66	0.00	0.00	299,876.01	393,438.54
17	00769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	1,109.00	4,490.00	1,300.00	0.00	0.00	600.00	233,633.02	0.00	8,051.36	249,183.38	659,473.02
18	02420	DEMOKRATSKI SAVEZ-DEMOS	10,232.00	121,270.00	1,000.00	0.00	0.00	3,900.00	63,561.70	0.00	43,319.58	243,283.28	41,965.03
19	01730	SRPSKA RADIKALNA STRANKA DR VOJISLAV ŠEŠELJ*	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	90.00	1,946.69	0.00	222,658.98	224,695.67	97.25
20	03035	NARODNA PARTIJA SRPSKE-DARKO BANJAC	600.00	177,890.00	0.00	0.00	0.00	0.00	42,165.00	0.00	0.00	220,655.00	8,390.70
21	03056	ZA NOVE GENERACIJE	0.00	201,848.91	0.00	0.00	0.00	1,170.00	0.00	0.00	0.00	203,018.91	130,407.31
22	02314	POLITIČKA ORGANIZACIJA NEZAVISNI BLOK	0.00	3,678.04	0.00	0.00	0.00	0.00	168,390.28	0.00	2.93	172,071.25	75,508.73
23	02447	SOCIJALISTIČKA PARTIJA SRPSKE- SPS	1,510.00	65,010.00	10,000.00	0.00	0.00	0.00	81,535.86	0.00	0.00	158,055.86	161,569.06
24	03045	STRANKA ŽIVOT	0.00	100,000.00	50,000.00	0.00	0.00	3,600.00	0.00	0.00	0.00	153,600.00	2,037.54
25	01701	LABURISTIČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	1,134.00	32,471.00	0.00	0.00	0.00	0.00	107,981.65	0.00	1.31	141,587.96	25,653.14

Red. br.	Kod	Naziv političke stranke	Članarina	Prilozi fizičkih osoba (obr 3-a)	Prilozi pravnih osoba (obr 3-b)	Prihodi od imovine stranke (obr 3-c)	Dobit od prav. lica u vlasništvu stranke (obr 3-d)	Prihodi od darova (obr 3-e)	Prihodi iz proračuna (obr 3-f)	Prihodi od izd. djelatnosti, prodaje prop. materijala i org. stranačkih manifestacija (3-g)	Ostali prihodi	UKUPAN PRIHOD POLITIČKE STRANKE	Dugovanja političke stranke (obrazac 5)
26	03037	REPUBLIČKA STRANKA SRPSKE	400.00	77,705.54	18,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.24	96,105.78	1,484.78
27	03038	NARODNI EUROPSKI SAVEZ BOSNE I HERCEGOVINE	1,670.00	73,760.49	2,000.00	0.00	0.00	8,665.77	0.00	0.00	0.00	86,096.26	40,361.96
28	01705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	0.00	0.00	13,000.00	0.00	0.00	0.00	67,069.92	0.00	0.00	80,069.92	34,715.49
29	02423	POKRET ZA MODERNU I AKTIVNU KRAJINU	0.00	22,532.00	37,700.00	0.00	0.00	0.00	8,867.85	0.00	0.18	69,100.03	12,655.60
30	02711	SOCIJALDEMOKRATE BOSNE I HERCEGOVINE	2,605.71	0.00	7,000.00	0.00	0.00	0.00	59,404.87	0.00	0.00	69,010.58	337.16
31	01728	LIBERALNA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	55,846.06	0.00	0.00	55,846.06	40,540.01
32	02495	BOSANSKOHERCEGOVAČKI BH ZELENI	13,440.00	17,000.00	0.00	0.00	0.00	15,264.38	8,475.33	0.00	0.00	54,179.71	0.00
33	02802	HRVATSKI NACIONALNI POMAK	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	52,782.00	0.00	1.67	52,783.67	0.00
34	02319	BOSANSKA NARODNA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	52,686.06	52,686.06	0.00
35	01703	HRVATSKA NEZAVISNA LISTA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	50,516.66	0.00	7.25	50,523.91	0.00
36	01188	POSAVSKA STRANKA	0.00	0.00	0.00	3.07	0.00	0.00	47,313.80	0.00	0.00	47,316.87	6,784.00
37	00036	BOSS - BOSANSKA STRANKA-MIRNES AJANOVIĆ	0.00	12,750.00	0.00	0.00	0.00	0.00	33,001.36	0.00	0.00	45,751.36	8,053.98
38	00502	NARODNA STRANKA "RADOM ZA BOLJITAK"	0.00	19,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	25,283.47	0.00	0.23	44,283.70	144,109.24
39	01872	POKRET USPJEŠNA SRPSKA	0.00	41,875.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	41,875.00	0.00

Red. br.	Kod	Naziv političke stranke	Članarina	Prilozi fizičkih osoba (obr 3-a)	Prilozi pravnih osoba (obr 3-b)	Prihodi od imovine stranke (obr 3-c)	Dobit od prav. lica u vlasništvu stranke (obr 3-d)	Prihodi od darova (obr 3-e)	Prihodi iz proračuna (obr 3-f)	Prihodi od izd. djelatnosti, prodaje prop. materijala i org. stranačkih manifestacija (3-g)	Ostali prihodi	UKUPAN PRIHOD POLITIČKE STRANKE	Dugovanja političke stranke (obrazac 5)
40	00513	STRANKA PENZIONERA / UMIROVLJENIKA BOSNE I HERCEGOVINE	32,324.75	4,800.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4,718.87	0.00	0.28	41,843.90	11,080.10
41	01702	ZA PRAVDU I RED-LISTA NEBOJŠE VUKANOVIĆA	0.00	15,000.00	0.00	0.00	0.00	900.00	0.00	0.00	23,665.37	39,565.37	11,622.10
42	02324	NAŠA PRIČA REPUBLIKA SRPSKA	300.00	24,300.00	500.00	0.00	0.00	0.00	11,186.71	0.00	793.39	37,080.10	6,013.42
43	01718	NARODNI DEMOKRATSKI POKRET	2,610.00	0.00	0.00	0.00	0.00	10,091.00	24,131.00	0.00	0.00	36,832.00	20,449.00
44	00017	HRVATSKA STRANKA PRAVA BIH	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	30,504.50	0.00	0.00	30,504.50	0.00
45	03058	SRPSKI NARODNI POKRET	0.00	30,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	30,000.00	3,292.28
46	01694	NAPREDNA SRPSKA-NS	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,132.68	0.00	25,000.00	26,132.68	35,010.00
47	02496	POLITIČKA STRANKA RE-BALANS	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	25,590.00	25,590.00	0.00
48	00005	HRVATSKA KRŠĆANSKA DEMOKRATSKA UNIJA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	25,473.41	0.00	0.00	25,473.41	0.00
49	01270	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA STJEPANA RADIĆA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	25,210.99	0.00	0.46	25,211.45	209.28
50	02327	POLITIČKA STRANKA LIJEVO KRILO	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	25,100.00	25,100.00	0.00
51	02501	POLITIČKA ORGANIZACIJA "KRUG"	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	25,090.00	25,090.00	0.00
52	02697	SRPSKA NAPREDNA STRANKA FBIH	0.00	23,400.00	600.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	24,000.00	0.00

Red. br.	Kod	Naziv političke stranke	Članarina	Prilozi fizičkih osoba (obr 3-a)	Prilozi pravnih osoba (obr 3-b)	Prihodi od imovine stranke (obr 3-c)	Dobit od prav. lica u vlasništvu stranke (obr 3-d)	Prihodi od darova (obr 3-e)	Prihodi iz proračuna (obr 3-f)	Prihodi od izd. djelatnosti, prodaje prop. materijala i org. stranačkih manifestacija (3-g)	Ostali prihodi	UKUPAN PRIHOD POLITIČKE STRANKE	Dugovanja političke stranke (obrazac 5)
53	03046	POTKOZARSKI NARODNI POKRET	0.00	23,550.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	23,550.00	0.00
54	02731	DEMOKRATSKI CENTAR REPUBLIKE SRPSKE	0.00	18,010.00	0.00	0.00	0.00	100.00	4,426.81	0.00	0.00	22,536.81	3,737.30
55	02311	PRVA SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	0.00	20,322.10	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	20,322.10	0.00
56	00879	EKOLOŠKA PARTIJA REPUBLIKE SRPSKE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	19,200.00	19,200.00	0.00
57	00049	ZAVIČAJNI SOCIJALDEMOKRATI - MILE MARČETA	0.00	15,770.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,887.05	0.00	0.00	18,657.05	9,000.00
58	01179	SAVEZ ZA DEMOKRATSKU SRPSKU	0.00	18,070.00	0.00	0.00	0.00	500.00	0.00	0.00	0.00	18,570.00	8,497.85
59	02734	OTADŽBINSKA STRANKA	0.00	18,050.00	0.00	0.00	0.00	350.00	0.00	0.00	0.00	18,400.00	0.00
60	00279	PARTIJA UJEDINJENIH PENZIONERA	0.00	18,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	18,000.00	18,438.08
61	01269	RADNIČKA PARTIJA	0.00	18,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	18,000.00	0.00
62	02743	NOVO DOBA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	18,000.00	18,000.00	0.00
63	00073	SELJAČKA STRANKA	0.00	12,400.00	0.00	0.00	0.00	0.00	5,000.00	0.00	0.00	17,400.00	19,015.66
64	01178	HRVATSKA STRANKA PRAVA DR. ANTE STARČEVIĆ BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	10,500.00	0.00	0.04	0.00	0.00	6,750.00	0.00	0.00	17,250.04	14,550.00
65	00028	DEMOKRATSKA NARODNA ZAJEDNICA BIH - KRAJIŠKA STRANKA	0.00	2,500.00	500.00	0.00	0.00	6,250.00	7,285.71	0.00	0.00	16,535.71	30,601.54
66	03054	REPUBLIKANSKA STRANKA	100.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	13,000.00	13,100.00	0.00

Red. br.	Kod	Naziv političke stranke	Članarina	Prilozi fizičkih osoba (obr 3-a)	Prilozi pravnih osoba (obr 3-b)	Prihodi od imovine stranke (obr 3-c)	Dobit od prav. lica u vlasništvu stranke (obr 3-d)	Prihodi od darova (obr 3-e)	Prihodi iz proračuna (obr 3-f)	Prihodi od izd. djelatnosti, prodaje prop. materijala i org. stranačkih manifestacija (3-g)	Ostali prihodi	UKUPAN PRIHOD POLITIČKE STRANKE	Dugovanja političke stranke (obrazac 5)
67	02322	ŽUPANIJSKA NEOVISNA LISTA	96.00	1,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	9,591.00	0.00	0.45	10,687.45	0.00
68	03047	ZELENI BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	9,698.00	960.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	10,658.00	10,000.00
69	00001	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA - SEFER HALILOVIĆ	240.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	10,374.66	0.00	0.00	10,614.66	0.00
70	01706	SAVEZ ZA NOVU POLITIKU	0.00	524.00	0.00	0.00	0.00	0.00	5,992.46	0.00	0.00	6,516.46	24,119.20
71	01714	HRVATSKI SAVEZ HKDU - HRAST	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	5,662.50	0.00	0.00	5,662.51	54,529.39
72	02798	BOSANSKOHERCEGOVAČKI DEMOKRATI - DŽEBRAIL BAJRAMOVIĆ	975.00	3,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	270.00	4,245.00	19,200.00
73	03055	SRPSKI NACIONALNI POKRET FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	3,700.00	100.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,800.00	0.00
74	02765	NEZAVISNI-NEOVISNI	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,812.02	0.00	0.00	2,812.02	8,900.00
75	03050	NEZAVISNA GRAĐANSKA LISTA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,700.00	2,700.00	0.00
76	02072	GRAĐANSKI SAVEZ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,400.00	0.00	100.00	2,500.00	28,000.00
77	02455	GLAS NARODA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,400.00	0.00	0.00	2,400.00	12,158.50
78	01290	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,079.41	0.00	0.00	2,079.41	29,470.00
79	01241	HRVATSKA STRANKA PRAVA BIH I HERCEG-BOSNE	0.00	200.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,200.00	0.00	0.00	1,400.00	25,000.00
80	00521	HRVATSKA DEMOKRATSKA UNIJA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.04	0.00	0.00	1,200.00	0.00	0.00	1,200.04	26,100.00
81	03061	ZELENI POKRET	30.00	300.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	330.00	31,648.60

Red. br.	Kod	Naziv političke stranke	Članarina	Prilozi fizičkih osoba (obr 3-a)	Prilozi pravnih osoba (obr 3-b)	Prihodi od imovine stranke (obr 3-c)	Dobit od prav. lica u vlasništvu stranke (obr 3-d)	Prihodi od darova (obr 3-e)	Prihodi iz proračuna (obr 3-f)	Prihodi od izd. djelatnosti, prodaje prop. materijala i org. stranačkih manifestacija (3-g)	Ostali prihodi	UKUPAN PRIHOD POLITIČKE STRANKE	Dugovanja političke stranke (obrazac 5)
82	02855	SRPSKA NAPREDNA STRANKA RS-FBIH	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	200.00	0.00	0.00	200.00	0.00
83	03048	NOVA POLITIČKA INICIJATIVA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	14,000.00
84	03066	NOVI POČETAK	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
85	00366	HRVATSKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE										N/P	N/P
86	02320	PLATFORMA ZA PROGRES										N/P	N/P
87	02325	SAVEZ MLADIH SNAGA										N/P	N/P
88	02499	SLOBODNA STRANKA SRPSKE										N/P	N/P
89	03044	BOSANSKOHERCEGOVAČKA INICIJATIVA - KASUMOVIĆ FUAD										N/P	N/P
90	03051	NEZAVISNA LISTA - HRVATSKA ZVONA										N/P	N/P
		UKUPNO	771,786.59	4,835,444.51	552,510.00	507,477.09	0.00	191,094.07	10,083,876.41	0.00	723,877.33	17,666,066.00	8,618,929.63

ZAKLJUČAK

---

467. Preporuke za unaprjeđenje izbornoga zakonodavstva i izbornoga procesa će biti elaborirane u Izvješću o provedbi zakona iz mjerodavnosti Središnjega izbornog povjerenstva BiH u 2022. godini koji će biti dostavljen Parlamentarnoj skupštini BiH.

Broj 04-2-07-10-885-1/23

Predsjednik

Sarajevo, 3. 8. 2023. godine

dr. Suad Arnautović

Popis normativnih akata donesenih za Opće izbore 2022. godine

Akti Središnjega izbornog povjerenstva BiH objavljeni u službenim glasilima

1.	Odluka o izmjeni Odluke o broju članova izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 1/22)
2.	Odluka o izmjenama Odluke o broju članova izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 8/22)
3.	Odluka o raspisivanju i održavanju Općih izbora 2022. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 27/22)
4.	Odluka o zaključivanju Središnjeg biračkog popisa sa stanjem na dan 3. 5. 2022. godine u 24:00 sata („Službeni glasnik BiH“, broj 27/22)
5.	Odluka o logu Središnjega izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine koji će se koristiti za Opće izbore 2022. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 27/22)
6.	Odluka o diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine, u kojima se planira organiziranje glasovanja za Opće izbore 2022. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 27/22)
7.	Odluka o dopuni Odluke o diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine, u kojima se planira organiziranje glasovanja za Opće izbore 2022. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 41/22)
8.	Odluka o dopuni Odluke o diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine, u kojima se planira organiziranje glasovanja za Opće izbore 2022. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 46/22)
9.	Odluka o određivanju biračkih mjesta za glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 55/22)
10.	Odluka o izmjeni Odluke o određivanju biračkih mjesta za glasovanje u diplomatsko konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 59/22)
11.	Odluka o broju članova izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice („Službeni glasnik BiH“, broj 27/22)
12.	Odluka o izmjenama Odluke o broju članova izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 16/22)
13.	Odluka o izmjenama Odluke o broju članova izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 23/22)
14.	Odluka o izmjeni Odluke o broju članova izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 44/22)
15.	Odluka o izmjeni Odluke o broju članova izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 77/22)
16.	Odluka o nazivima i oznakama osnovnih izbornih jedinica i izbornih jedinica Gradskog područja Grada Mostara („Službeni glasnik BiH“, broj 27/22)
17.	Odluka o visini naknade za rad članova izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 27/22)
18.	Odluka o zaključivanju i potvrđivanju izvoda iz Središnjeg biračkog popisa, za Opće izbore 2022. godine i objavljivanju broja birača za svaku izbornu jedinicu („Službeni glasnik BiH“, broj 59/22)
19.	Odluka o utvrđivanju izvoda iz Središnjeg biračkog popisa za birače koji će glasovati putem mobilnog tima za Opće izbore 2022. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 64/22)
20.	Odluka o odgađanju i raspisivanju izbora za biračko mjesto 007B051 "Hozići" („Službeni glasnik BiH“, broj 67/22)
21.	Odluka o potvrđivanju rezultata Općih izbora u Bosni i Hercegovini 2022. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 73/22)

22.	Odluka o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata u Vijeću naroda Republike Srpske – Opći izbori 2022. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 81/22)
23.	Odluka o izboru predsjednika Središnjega izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 19/22)
24.	Odluka o razrješenju predsjednika Središnjega izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 19/22)
25.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 5/22)
26.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o predizbornim i postizbornim financijskim izvješćima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 5/22)
27.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o predizbornim i postizbornim financijskim izvješćima neovisnih kandidata („Službeni glasnik BiH“, broj 5/22)
28.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije financijskih izvješća političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 5/22)
29.	Pravilnik o prijavi i uvjetima za ovjeru političkih subjekata za sudjelovanje na Općim izborima 2022. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 27/22)
30.	Pravilnik o medijskom predstavljanju političkih subjekata u razdoblju od dana raspisivanja izbora do dana održavanja izbora („Službeni glasnik BiH“, broj 27/22)
31.	Pravilnik o uporabi i izradi izvoda iz Središnjeg biračkog popisa („Službeni glasnik BiH“, broj 27/22)
32.	Pravilnik o organizaciji rada i utvrđivanju rezultata glasovanja u Glavnom centru za brojanje za Opće izbore 2022. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 64/22)
33.	Pravilnik o utvrđivanju kvalifikacija i postupku imenovanja članova biračkih odbora („Službeni glasnik BiH“, broj 27/22)
34.	Pravilnik o provedbi izbora u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 27/22)
35.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi izbora u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 66/22)
36.	Naputak o utvrđivanju kvalifikacija, broju, imenovanju, obuci i razrješenju članova izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 1/22) – Prečišćeni tekst
37.	Naputak o postupku otvaranja i uporabe posebnog računa za financiranje troškova izborne kampanje („Službeni glasnik BiH“, broj 5/22)
38.	Naputak o donošenju financijskog plana i programa utroška sredstava političke stranke („Službeni glasnik BiH“, broj 5/22)
39.	Naputak o izmjeni Naputka o postupku otvaranja i uporabe posebnog računa za financiranje troškova izborne kampanje („Službeni glasnik BiH“, broj 27/22)
40.	Naputak o vrstama, načinu i rokovima za određivanje biračkih mjesta („Službeni glasnik BiH“, broj 27/22)
41.	Naputak o izmjenama i dopunama Naputka o utvrđivanju kvalifikacija, broju, imenovanju, obuci i razrješenju članova izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 13/22)
42.	Naputak o postupku slanja, primanja, obrade, arhiviranja i zaštite elektroničkih prijava i dokumenata državljana Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 27/22)
43.	Naputak o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 27/22)
44.	Naputak o dodjeli i prestanku mandata („Službeni glasnik BiH“, broj 27/22)
45.	Naputak o dopunama Naputka o dodjeli i prestanku mandata („Službeni glasnik BiH“, broj 77/22)
46.	Naputak o izmjenama i dopunama Naputka o dodjeli i prestanku mandata („Službeni glasnik BiH“, broj 78/22)

47.	Naputak o procedurama za rješavanje po prigovorima i žalbama podnesenim izbornim povjerenstvima („Službeni glasnik BiH“, broj 27/22)
48.	Naputak o rokovima i redosljedu izbornih aktivnosti za Opće izbore 2022. godine koji će se održati u nedjelju 2. listopada 2022. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 27/22)
49.	Naputak o postupku provedbe posrednih izbora za tijela vlasti u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 75/22)
50.	Naputak o dopunama i izmjenama Naputka o postupku provedbe posrednih izbora za tijela vlasti u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih izbornim zakonom Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 83/22)
51.	Instrukcija o obuci, testiranju i certificiranju kontrolora izbornih rezultata izbornih povjerenstava („Službeni glasnik BiH“, broj 41/22)
52.	Ovjerene kandidacijske liste za sudjelovanje na Općim izborima koji se održavaju 2. listopada 2022. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 55/22)
53.	Kriteriji i postupak popune nedostajućih mandata u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 75/22)
54.	Odluka o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine – Opći izbori 2022. godine, („Službeni glasnik BiH“, broj 1/23)
55.	Odluka o potvrđivanju i objavljivanju rezultata posrednih izbora za predsjednika i dva potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 15/23)

Akti Središnjega izbornog povjerenstva BiH objavljeni na mrežnoj stranici www.izbori.ba

1.	Odluka o određivanju redosljeda političkih subjekata na glasačkom listiću za Opće izbore 2022. godine, broj: 06-1-07-3-1253-2/22 od 22. 7. 2022. godine.
2.	Odluka o uspostavljanju Glavnog centra za brojanje i imenovanju ravnatelja i zamjenika ravnatelja Glavnog centra za brojanje za provedbu Općih izbora u Bosni i Hercegovini 2022. godine, broj: 05-1-07-1-1291-1/22 od 28. 7. 2022. godine.
3.	Odluka o izmjeni Odluke o utvrđivanju i objavi broja birača upisanih u izvod iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan BiH za Opće izbore 2022. godine, broj: 06-1-07-1-608-953/22 od 18. 8. 2022. godine.
4.	Odluka o izmjeni Odluke, broj 06-1-07-1-608-3/22 od 4. 8. 2022. godine
5.	Odluka o izmjeni Odluke, broj 06-1-07-1-1340-1/22 od 4. 8. 2022. godine
6.	Odluka o izmjeni Odluke, broj 06-1-07-1-1341-1/22 od 4. 8. 2022. godine
7.	Odluka o imenovanju glavnog kontrolora, zamjenika glavnog kontrolora, kontrolora za obradu, unos i potvrdu rezultata glasovanja i kontrolora za prijevoz, rukovanje i skladištenje glasačkih listića i drugog izbornog materijala na Općim izborima u Bosni i Hercegovini 2022. godine, broj: 05-1-07-1-1545-1/22 od 31. 8. 2022. godine.
8.	Odluka o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Općih izbora u Bosni i Hercegovini 2022. godine, broj: 05-1-07-1-2317-1/22 od 22. 10. 2022. godine.
9.	Odluka o I izmjeni Odluke broj: 05-1-07-1-2317-1/22 od 22.10.2022. godine o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Općih izbora u Bosni i Hercegovini 2022. godine, broj: 05-1-07-1-2317-13/22 od 25. 10. 2022. godine.
10.	Dopunska Odluka o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Općih izbora u Bosni i Hercegovini 2022. godine, broj: 05-1-07-1-2317-22/22 od 27. 10. 2022. godine.

11.	Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata zastupnicima u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine iz Zapadnohercegovačkog kantona, broj: 06-1-07-3-4759/22 od 30. 11. 2022. godine.
12.	Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata zastupnicima u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine iz Tuzlanskog kantona, broj: 06-1-07-3-4755/22 od 30. 11. 2022. godine.
13.	Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske, broj: 06-1-07-1-4815/22 od 5. 12. 2022. godine.
14.	Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata zastupnicima u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine iz Posavskog kantona, broj: 06-1-07-1-4735/22 od 5. 12. 2022. godine.
15.	Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata zastupnicima u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine iz Zeničko-dobojskog kantona, broj: 06-1-07-1-4782/22 od 7. 12. 2022. godine.
16.	Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata zastupnicima u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine iz Unsko-sanskog kantona, broj: 06-1-07-1-4809/22 od 7. 12. 2022. godine.
17.	Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata zastupnicima u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine iz Srednjobosanskog kantona, broj: 06-1-07-3-4805/22 od 8. 12. 2022. godine.
18.	Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata zastupnicima u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine iz Hercegovačko-neretvanskog kantona, broj: 06-1-07-3-4758/22 od 8. 12. 2022. godine.
19.	Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata zastupnicima u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine iz Kantona Sarajevo, broj: 06-1-07-1-4793/22 od 8. 12. 2022. godine.
20.	Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata zastupnicima u Vijeću naroda Republike Srpske iz reda srpskog naroda, broj: 06-1-07-1-4781/22 od 8. 12. 2022. godine.
21.	Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata zastupnicima u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine iz Kantona 10, broj: 06-1-07-1-4783/22 od 8. 12. 2022. godine.
22.	Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata zastupnicima u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine iz Bosansko-podrinjskog kantona – Goražde, broj: 06-1-07-3-4795/22 od 9. 12. 2022. godine.
23.	Odluka o primjeni članka 10.16 stavak (2) Izbornoga zakona BiH u ponovnoj raspodjeli mandata zastupniku iz reda srpskog naroda u Domu naroda Parlamenta FBiH, broj: 06-1-07-1-4903/22 od 13. 12. 2022. godine.
24.	Odluka o primjeni članka 10.16 stavak (2) Izbornog zakona BiH i ponovnoj raspodjeli mandata zastupniku iz reda bošnjačkog naroda u Domu naroda Parlamenta FBiH, broj: 06-1-07-1-4896/22 od 13. 12. 2022. godine.
25.	Odluka o primjeni članka 10.16 stavak (2) Izbornog zakona BiH i ponovnoj raspodjeli mandata zastupniku iz reda Ostalih u Domu naroda Parlamenta FBiH, broj: 06-1-07-1-4899/22 od 13.12.2022. godine.
26.	Odluka o dodjeli mandata zastupniku u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine – Halil Selimbašić, broj: 06-1-07-1-4938/22 od 20. 12. 2022. godine.
27.	Odluka o dodjeli mandata zastupniku u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine – Kristina Petrović, broj: 06-1-07-1-4935/22 od 20. 7. 2022. godine.
28.	Odluka o dodjeli mandata zastupniku u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine – Almir Babajić, broj: 06-1-07-1-4939/22 od 20. 12. 2022. godine.

29.	Odluka o dodjeli mandata zastupniku u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine – Belma Kapo, broj: 06-1-07-1-4937/22 od 20. 12. 2022. godine.
-----	--

Akti Središnjega izbornog povjerenstva BiH koji se ne objavljuju u službenim glasilima i mrežnoj stranici www.izbori.ba

1.	Odluka o načinu izrade, obliku, sadržaju, čuvanju, uporabi i uništavanju pečata kojim se otiskuju glasački listići, broj: 05-1-02-3-631-1/22 od 4. 5. 2022. godine
2.	Odluka o izmjeni Odluke načinu izrade, obliku, sadržaju, čuvanju, uporabi i uništavanju pečata kojim se otiskuju glasački listići, broj: 05-1-02-3-631-2/22 od 22. 7. 2022. godine
3.	Odluka o formi, sadržaju glasačkog listića za razine vlasti na Općim izborima 2022. godine, broj: 05-1-02-2-629-1/22 od 4. 5. 2022. godine